

Datganiad Cyfrifon 2021/22

Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd

Cynnwys

Adroddiad Naratif gan Swyddog Cyllid Statudol y Cyngor	3
Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiadau Ariannol	21
Cyfrifoldebau'r Cyngor	22
Cyfrifoldebau a Thystysgrif y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau	23
Adroddiad Archwilio	24
Polisiâu, Beirniadaethau Critigol a Rhagdybiaethau Cyfrifyddu	29
Datganiadau Ariannol Craidd	43
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	44
Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	46
Mantolen	47
Llif Arian Parod	48
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	
<i>1 Addasiadau rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Gyllido dan y Rheoliadau</i>	49
<i>2 Dadansoddiad Gwariant a Chyllido</i>	51
<i>3 Praeseptau ac Ardollau</i>	54
<i>4 Cyfranogi mewn Cydbwyllgorau</i>	55
<i>5 Y Dreth Gyngor</i>	55
<i>6 Ardrethi Annomestig</i>	56
<i>7 Incwm a Gwariant Asiantaethau</i>	57
<i>8 Taliadau Cydnabyddiaeth</i>	58
<i>9 Cronfeydd Cyfun a Threfniadau Tebyg dan Ddeddf Iechyd 1999</i>	65
<i>10 Partion Cysylltiedig</i>	66
<i>11 Costau Archwilio Allanol</i>	69
<i>12 Prydlesu</i>	69
<i>13 Pensiynau</i>	70
<i>14 Asedau Anghyfredol</i>	77
<i>15 Offerynnau Ariannol</i>	83
<i>16 Asedau a Gedwir i'w Gwerthu</i>	91
<i>17 Dyledwyr</i>	91
<i>18 Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod</i>	92
<i>19 Credydwyr</i>	92
<i>20 Buddiannau mewn Cwmnïau eraill a Sefydliadau eraill</i>	92
<i>21 Darpariaethau</i>	96
<i>22 Eifen Bensiwn</i>	97
<i>23 Rhwymedigaethau Gohiriedig</i>	97
<i>24 Incwm Grant</i>	98
<i>25 Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy</i>	99
<i>26 Cronfeydd Wrth Gefn Andefnyddiadwy</i>	105
<i>27 Asedau a Rhwymedigaethau Wrth Gefn</i>	109
<i>28 Nodiadau i'r Datganiad Llif Arian Parod</i>	110
<i>29 Addasiad Cyfnod Blaenorol</i>	111
<i>30 Eitemau Eithriadol</i>	111
<i>31 Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd</i>	111
<i>32 Dyddiad Awdurdodi'r Cyfrifon i'w Cyhoeddi</i>	111
Cyfrif Refeniw Tai	112
Cyfrifon Grŵp	122
Cronfeydd Ymddiriedolaeth	132
Awdurdod Harbwr Caerdydd	135
Rhestr o Dermau Cyfrifyddu	151

Adroddiad Naratif gan Swyddog Cyllid Statudol y Cyngor

Cyflwyniad

Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno Datganiad Cyfrifon 2021/22 Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd (y Cyngor). Mae'n disgrifio ein perfformiad ariannol am y flwyddyn a aeth heibio ac yn cael ei baratoi yn unol â Chod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021/22.

Ein Dinas

Caerdydd yw prifddinas Cymru, ac mae'n cwmpasu ardal o 140 cilometr sgwâr. Mae ganddi boblogaeth o 369,000, sy'n byw mewn tua 162,000 o gartrefi. Mae'n brifddinas economaidd, ddiwylliannol a gwleidyddol. Dinas o gymunedau cryf a diogel, ysgolion a phrifysgolion rhagorol, a phobl greadigol, ddawnus a chroesawgar.

Fel pob dinas, mae gan Gaerdydd ei heriau, ac mae anghydraddoldeb iechyd, cymdeithasol ac economaidd yn bodoli yn y ddinas. Yn wir, pe bai 'Arc Ddeheuol' Caerdydd yn cael ei ystyried yn un Awdurdod Lleol, hwn fyddai'r mwyaf difreintiedig yng Nghymru. Mae llwyddiant economaidd wedi creu pwysau megis tagfeydd, llygredd aer a galw am dai fforddiadwy.

Mae plant a phobl ifanc wrth wraidd cynlluniau wrth i ni weithio tuag at ddod yn Ddinas sy'n Dda i Blant UNICEF, gydag ysgolion newydd wedi'u darparu ar draws y ddinas a'r perfformiad ymhlith y gorau yng Nghymru a chynnydd sylweddol wrth gefnogi pobl ifanc i ffynnu ar ôl gadael yr ysgol. Roedd adroddiad arolygu diweddaraf Estyn yn cydnabod y "weledigaeth feiddgar ac uchelgeisiol i ddysgwyr", y gwaith a wnaed i wneud "addysg yn fater i bawb yng Nghaerdydd" a'r gwasanaeth rhagorol sy'n cael ei ddarparu.

Yn ogystal â chyflwyno ysgolion newydd, mae gan y Ddinas un o raglenni adeiladu tai Cyngor mwyaf uchelgeisiol y DU ac mae'n ehangu ar y cynlluniau Metro ar gyfer llwybrau a gorsafoedd tram-trên newydd ledled y ddinas ac mae 15 cilomedr o lwybrau beicio newydd naill ai wedi cael eu darparu neu'n cael eu hadeiladu.

Mae ein gwaith i gefnogi economi Caerdydd wedi sicrhau ei bod yn parhau i roi cyfleoedd i bobl Caerdydd a'r rhanbarth ehangach. Mae'r Cyngor wedi datgan Argyfwng Hinsawdd, gan gydnabod casgliadau'r Panel Rhynglywodraethol ar Newid Hinsawdd, a'i nod yw bod yn Ddinas Garbon Niwtral erbyn 2030.

Mewn ymateb i'r pandemig Covid 19, mae cyfres o strategaethau byrdymor, tymor canolig a hirdymor ar waith i gefnogi gwasanaethau a phroses bontio economi'r ddinas o'r cyfnod clo i adnewyddiadau dinas hirdymor. Mae'r pandemig wedi arwain at newidiadau yn yr economi, yn y ffordd y mae pobl yn byw, yn gweithio ac yn teithio a'r ffordd y caiff gwasanaethau eu derbyn a'u darparu. Fel rhan o'r rhaglen adfer ac adnewyddu, canolbwyntir yn barhaus ar sut mae'r ddinas yn ymateb i'r argyfwng economaidd a'r newidiadau hirdymor a achosir gan y pandemig er mwyn adeiladu economi ôl-bandemig gryfach, fwy cynhwysol a chynaliadwy.

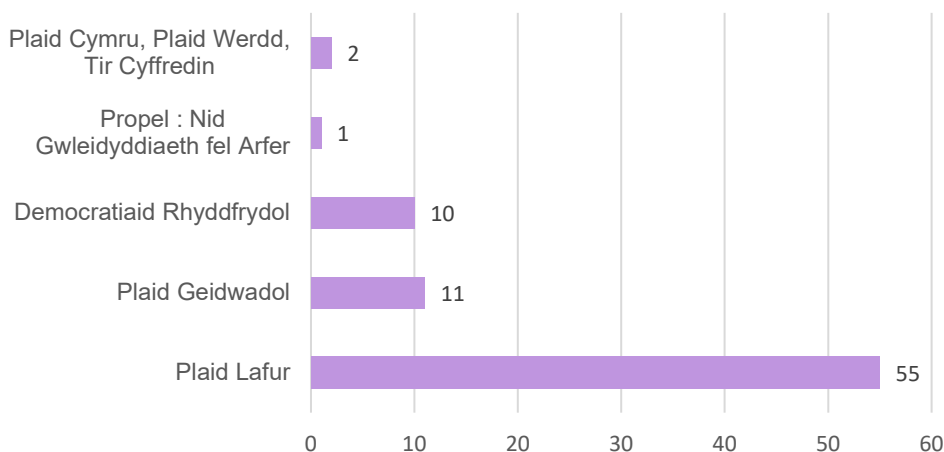
Yn ystod y deng mlynedd ddiwethaf, mae'r Cyngor wedi nodi dros £200 miliwn mewn arbedion cronus. Wrth edrych i'r dyfodol, rhaid i'r cyngor gau bwch cyllidebol o £69 miliwn dros y pedair blynedd nesaf. Yn y tymor canolig, bydd swm y cyllid sydd ar gael ar gyfer gwasanaethau 'anstatudol' fel parciau, llyfrgelloedd neu elfennau o gasglu gwastraff, yn ei gwneud hi'n heriol iawn parhau â nhw. Bydd hyn yn gefndir i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus wrth i'r Ddinas ymateb i realiti byd geowleidyddol ac ôl-bandemig ansicr i gyflawni ei agenda ar gyfer y ddinas.

[Cynigion ar gyfer Cyllideb 2023 - 2024 : Cyngor Caerdydd \(modern.gov.co.uk\)](https://modern.gov.co.uk)

Ein Democratiaeth

Yn dilyn yr Etholiadau Llywodraeth Leol ym mis Mai 2022, mae gan y Cyngor 79 o Gynghorwyr etholedig sy'n cynrychioli pobl Caerdydd ac yn pennu'r fframwaith polisi a chyllidebol cyffredinol. Mae hyn yn gynydd o 4 aelod yn dilyn adolygiad ffiniau.

Cynghorwyr Caerdydd - Cynrychiolaeth y Pleidiau Gwleidyddol

Mae'r cyfansoddiad yn nodi sut mae'r Cyngor yn gweithredu, sut y gwneir penderfyniadau a'r gweithdrefnau i'w dilyn er mwyn sicrhau bod penderfyniadau'n effeithlon, yn dryloyw ac yn atebol i bobl leol. Mae'r Cyngor yn dethol Arglwydd Faer bob blwyddyn i gyflawni rôl ddinesig, hyrwyddo'r ddinas a chadeirio cyfarfodydd y Cyngor. Mae'r Cyngor yn penodi Arweinydd y Cyngor sy'n penodi Aelodau Cabinet, gyda phob un yn gyfrifol am bortffolio penodol o wasanaethau.

Rôl y Cabinet yw:

- rhoi arweinyddiaeth
- bod yn gyfrifol am y rhan fwyaf o benderfyniadau mawr
- cynnig y fframwaith cyllidebol a'r gyllideb ddilynol.

Mae Pwyllgorau Craffu yn cefnogi gwaith y Cabinet a'r Cyngor trwy:

- fonitro penderfyniadau'r Cabinet
- galluogi pob Cynghorydd, dinesydd a rhanddeiliad i roi mwy o fewnbwn i faterion sy'n ymwneud â'r Cyngor
- llunio adroddiadau ac argymhellion i gynnal datblygiad polisiâu a phenderfyniadau
- bod â'r gallu i adolygu penderfyniad sydd wedi'i wneud ond heb ei weithredu eto.

Mae pwyllgorau rheoliadol ac eraill yn cynorthwyo â'r gwaith o ddarparu gwasanaethau'r Cyngor. Mae'r Cyngor wedi rhoi cyfrifoldeb i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio dros adolygu Datganiadau Ariannol y Cyngor. Mae hyn cyn i'r Cyngor llawn ystyried barn archwilio allanol a chymeradwyo'r datganiadau ariannol. Arweinir Tîm Rheoli'r Cyngor gan y Prif Weithredwr, Paul Orders ac mae'r tîm yn cynnwys Cyfarwyddwyr Corfforaethol, Cyfarwyddwyr a Chyfarwyddwyr Cynorthwyol, gan gynnwys y swyddogion statudol (Swyddog Monitro a Swyddog Adran 151). Maent yn gyfrifol am:

- roi cyngor diduedd ar bolisi a gweithredu penderfyniadau'r Cabinet a'r Cyngor; a
- darparu gwasanaethau a pherfformiad.

Ein Gwasanaethau a sut rydym yn gweithio

Mae'r Cyngor yn darparu dros 700 o wasanaethau, gan gefnogi cymunedau lleol a gwella bywydau pobl leol. Nodir rhai o'r rhain isod.

Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	Datblygu Economaidd
<ul style="list-style-type: none"> • Profedigaeth a Chofrestru • Seilwaith priffyrdd a glanhau strydoedd • Gorfodi Trafnidiaeth a Pharcio Sifil • Cynllunio 	<ul style="list-style-type: none"> • Busnes a Buddsoddi • Adfywio a phrosiectau mawr • Landlord Corfforaethol • Diwylliant, Lleoliadau a Thwristiaeth • Hamdden, Parciau a Chwaraeon • Casglu, Ailgylchu, Trin, Gwaredu ac Addysg Gwastraff
Pobl a Chymunedau - Tai a Gwasanaethau Cwsmeriaid	Pobl a Chymunedau - Gwasanaethau Cymdeithasol
<ul style="list-style-type: none"> • Hybiau Cymunedol a Llyfrgelloedd • Gwasanaethau sy'n dod i gysylltiad â chwsmeriaid e.e. gwasanaethau ataliol ac 'i mewn i waith' • Byw'n annibynnol a larwm cymunedol • Dysgu oedolion a'r gymuned • Perfformiad, Partneriaethau a'r Cyfrif Refeniw Tai – rheoli anheddau'r cyngor 	<ul style="list-style-type: none"> • Anabledau dysgu ac iechyd meddwl oedolion • Troseddau ieuentid • Gwasanaethau diogelu plant, cymorth cynnar, maethu a phreswyl • Cymorth i bobl hŷn a'r rhai ag anabledau corfforol
Addysg a Dysgu Gydol Oes	Adnoddau
<ul style="list-style-type: none"> • Ysgolion Meithrin, Cynradd, Uwchradd ac Arbennig • Addysg ieuentid a chymunedol a dysgu cymunedol • Cyflawniad a Chynhwysiant • Arlwyo Ysgolion • Cludiant Ysgolion 	<ul style="list-style-type: none"> • Cyllid • Adnoddau Dynol • Comisiynu a Chaffael • TGCh, Gwasanaethau Cwsmeriaid a Digidol • Gwasanaethau Trafnidiaeth Canolog
Rheolaeth Gorfforaethol	Adnoddau – Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol
<ul style="list-style-type: none"> • Praeseptau, ardollau a chyfraniadau • Mentrau corfforaethol 	<ul style="list-style-type: none"> • Gwasanaethau democrataidd, etholiadol a chyfreithiol • Gwasanaethau craffu, aelodau a dwyieithog

Ein Huchelgais Prifddinas

Mae'r Cyngor, trwy ei Uchelgais Prifddinas, yn esbonio sut mae'n bwriadu ymateb i'r heriau uchod trwy gychwyn ar raglen weithredu, gydag ymrwymïadau a thargedau i symud ymlaen yn wyneb pwysau cyllidebol sylweddol.

Mae ei bedair blaenoriaeth yn seiliedig ar yr uchelgais i gynnal momentwm o ran adfywio'r ddinas a datblygu'r economi, mynd i'r afael ag anghydraddoldeb a thwf cynhwysol, ac ymateb i'r argyfwng hinsawdd a diwygio gwasanaethau cyhoeddus.

Gweithio dros Gaerdydd

Mae ein holl ddinasyddion yn gallu cyfrannu at lwyddiant y ddinas a chael budd ohono

- Mae Caerdydd yn lle gwych i gael eich magu
- Mae Caerdydd yn lle gwych i dyfu'n hŷn
  - Cefnogi pobl allan o dlodi
  - Cymunedau diogel, hyderus a grymus

Gweithio dros Wasanaethau Cyhoeddus

Sicrhau bod ein gwasanaethau cyhoeddus yn cael eu darparu'n effeithlon, effeithiol a chynaliadwy yng ngwyneb galw cynyddol a chyllidebau sy'n lleihau

- Ymagwedd 'Dewis Digidol' tuag at wasanaeth cwsmeriaid
- Datblygu sgiliau a hyder ar draws y gweithlu

Gweithio dros Gymru

Mae angen prifddinas lwyddiannus ar Gymru lwyddiannus

- Prifddinas gysylltiedig
- Prifddinas fusnes
- Prifddinas gynhwysol
- Prifddinas glyfrach
- Prifddinas chwaraeon a diwylliant

Gweithio i'r Dyfodol

Rheoli twf y ddinas mewn ffordd gynaliadwy

- Tai a thrafnidiaeth
- Gwastraff, ailgylchu a strydoedd glân

Mae Cynllun Corfforaethol y Cyngor a'r Cynllun Lles yn trosi'r blaenoriaethau uchod yn amcanion sefydliadol y gellir eu cyflawni, gan amlinellu'r camau i'w cymryd a sut y caiff perfformiad ei fesur a'i fapio.

Mae'r cynlluniau yn nodi sut y byddwn yn parhau i fuddsoddi yn ein hysgolion a'u gwella, adeiladu tai mwy fforddiadwy, mynd i'r afael â digartrefedd ac amddiffyn y bobl fwyaf agored i niwed yn y ddinas. Mae gan y Cyngor gynlluniau beiddgar ar gyfer mynd i'r afael â thagfeydd a llygredd aer, gwella cyfraddau ailgylchu a chadw ein strydoedd yn lân, ynghyd â chyfres o ymrwymïadau a fydd yn helpu i newid bywydau pobl yn y ddinas er gwell. Ceir mwy o fanylion ar wefan y Cyngor.

Effaith Covid-19

Arweiniodd y Cyngor ymateb ledled y ddinas i'r pandemig ac, er bod yr argyfwng iechyd cyhoeddus wedi dod â heriau digynsail, gwnaeth hefyd ddod â'r gorau allan o'r ddinas, ei chymunedau a'r rhai sy'n gweithio ar eu rhan. Mae cydweithio â'n partneriaid ar draws y gwasanaethau cyhoeddus wedi'i gymryd i lefel arall wrth i ni weithio gyda'n gilydd i ddarparu'r Gwasanaeth Profi, Olrhain, Diogelu hynod effeithiol a rhaglen brechu torfol, ar gyflymder, i achub bywydau. Gyda'r symudiad drwy'r lefelau rhybudd Covid-19 amrywiol, a lledaeniad yr amrywiolyn Omicron mwy heintus o Covid-19, roedd yn hanfodol parhau i ddilyn canllawiau iechyd cyhoeddus, parhau i fod yn effro i symptomau Covid-19 a bod yn barod i weithredu'n briodol. Er mwyn lliniaru unrhyw effeithiau posibl ar ein gwasanaethau rheng flaen, gwnaeth y cyngor barhau i weithio gyda'n cydweithwyr iechyd cyhoeddus i ddarparu'r rhaglen pigiad atgyfnerthu, cefnogi profi eang a gweithredu set gref o asesiadau risg yn y gweithle.

Hyd yn oed ar lefelau rhybudd is, parhaodd y Cyngor i ymrafael â heriau sylweddol i ddarparu gwasanaethau. Roedd nifer y staff yr oedd angen iddynt hunanynysu yn her barhaus, tra bod heriau'r farchnad lafur genedlaethol wedi dwysáu materion ar gyfer nifer o wasanaethau penodol, fel rheoli gwastraff. Roedd yn amlwg nad oedd y penderfyniad i lacio cyfyngiadau Covid-19 yn golygu bod yr argyfwng ar ben, ond yn hytrach y cam nesaf o reoli'r pandemig. Roedd dangosyddion cynnar o 'gynffon hir' y pandemig, lle byddai effaith Covid-19 dros y ddwy flynedd ddiwethaf yn troi'n alw uwch am lawer o wasanaethau'r Cyngor, gan gyflwyno heriau cyflenwi a phwysau ariannol newydd.

Yn ogystal â bod yn argyfwng iechyd cyhoeddus dinistriol, mae'r pandemig Covid-19 wedi achosi caledi economaidd sylweddol, yn enwedig i'r tlotaf a'r mwyaf agored i niwed. Mae'r rhaglen Adfer ac Adnewyddu a lansiwyd y llynedd yn cydnabod yr angen i ail-fywiogi canol y ddinas, amddiffyn swyddi a chefnogi adferiad sectorau allweddol. Dylai'r ymdrech i gefnogi'r adferiad hefyd, ar bob cyfle, geisio creu cyfleoedd cyflogaeth parhaol a chefnogi'r newid i sero net.

Mae'r pandemig Covid-19 yn dal i gael effaith ariannol sylweddol ar y Cyngor. Ceir tystiolaeth o hyn drwy bwysau gwariant ychwanegol a llai o incwm ar draws gwasanaethau yn ystod 2021/22. I gydnabod y pwysau sy'n cael ei brofi gan awdurdodau lleol, gwnaeth Llywodraeth Cymru barhau i ddarparu Cronfa Galedi gyffredinol Covid-19 gyda £34.389 miliwn o wariant ychwanegol a £14.011 miliwn o incwm coll yn cael eu hawlio o'r Gronfa Galedi gan y Cyngor yn ystod y flwyddyn. Ceir rhagor o wybodaeth am effaith ariannol Covid-19 ar sefyllfa alldro ariannol y Cyngor o gymharu â chyllideb 2021/22 [yma](#).

Ein Perfformiad

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor gyhoeddi adroddiad blynyddol o gynnydd yn erbyn cyflawni ei Amcanion Lles. Mae'r Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor adolygu perfformiad ac adrodd ar ei berfformiad. Mae'r gofynion perfformiad hyn yn cael eu rhyddhau drwy broses hunanasesu a gynhelir ddwywaith y flwyddyn. Teitl hunanasesiad diwedd blwyddyn y Cyngor yw'r Adroddiad Lles Blynyddol, yn unol â gofynion statudol.

Mae'r Adroddiad Lles Blynyddol a'r Hunanasesiad Canol Blwyddyn yn tynnu ar nifer o ffynonellau gwybodaeth i lunio barn ar berfformiad y Cyngor, gan gynnwys perfformiad yn erbyn Ymrwymadau Cynllun Corfforaethol, monitro cyllideb, rheoli risg yn ogystal â dyfarniadau rheoleiddwyr allanol. Ystyrir

yr adroddiad yn ffurfiol gan Uwch Dîm Rheoli a Chabinet y Cyngor yn ogystal â llywodraethiant gwleidyddol ehangach y Cyngor, sy'n cynnwys y Pwyllgor Adolygu Polisi a Pherfformiad a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Fel arfer, mae'r Adroddiad Lles Blynyddol yn cael ei ystyried gan y Cabinet a'r Cyngor ym mis Gorffennaf bob blwyddyn, fodd bynnag, yn dilyn yr Etholiad Llywodraeth Leol ym mis Mai a phenodiad Aelodau Pwyllgor newydd, caiff yr Adroddiad Lles Blynyddol ar gyfer 2021/22 ei ystyried yn ffurfiol ym mis Hydref 2022.

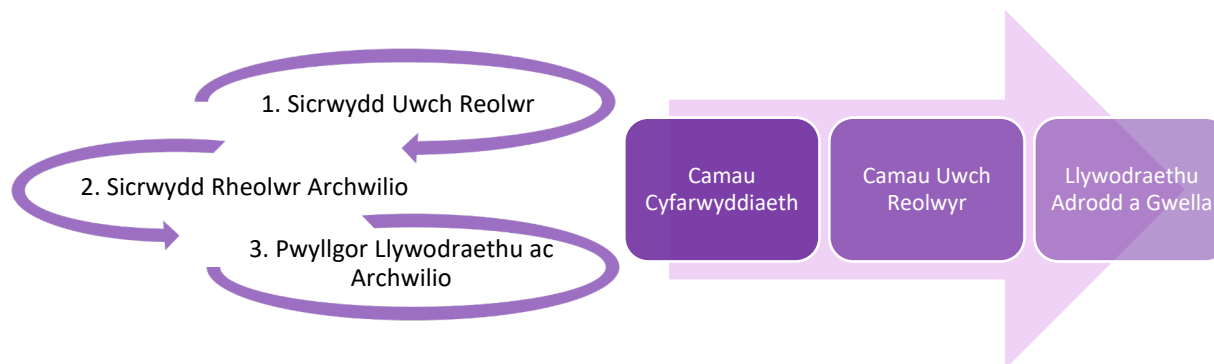
[CYNGOR CAERDYDD \(modern.gov.co.uk\)](http://modern.gov.co.uk)

Ein Llywodraethiant, Risgiau a'r Rhagolwg Ariannol

Byddwn yn paratoi Datganiad Llywodraethu Blynyddol (DLIB) bob blwyddyn er mwyn datgelu canfyddiadau ein hadolygiadau o lywodraethu'r Cyngor. Mae'r DLIB yn cynnwys Cynllun Gweithredu ar gyfer materion llywodraethu sylweddol a nodwyd fel rhan o'r adolygiad, i'w datblygu gan yr Uwch Reolwyr. Mae wedi'i gymeradwyo ochr yn ochr â'r Datganiadau Ariannol a chaiff ei ddefnyddio ar gyfer adrodd ar lywodraethu a'i wella. Dogfen ar wahân yw hon sydd ar gael ar wefan y Cyngor yn y cyfeiriad canlynol:

[Rheoli cyllid y Cyngor \(caerdydd.gov.uk\)](http://caerdydd.gov.uk)

Wrth lunio'r DLIB, mae'r Cyngor wedi mabwysiadu'r fframwaith 'Cyflawni Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol', a ddatblygwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA) a Chymdeithas Prif Weithredwyr yr Awdurdodau Lleol. Mae'n cynnwys y systemau, y prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd y mae'r Cyngor yn cael ei gyfeirio a'i reoli ganddynt, ynghyd â'r gweithgareddau a ddefnyddia i ymgysylltu â'r gymuned a gweithio gyda hi. Adeiledir y DLIB trwy ddatgeliadau craidd gan Uwch Reolwyr, a barn annibynnol y Rheolwr Archwilio Mewnol a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

Mae'r Cyngor wedi gorfod addasu ei drefniadau llywodraethu yn ystod 2021/22 o ganlyniad i effaith Covid-19, gyda newidiadau'n cynnwys:

- Addasiadau i adlewyrchu ffyrdd newydd o weithio a threfniadau argyfwng blaenoriaeth
- Newidiadau i weithgareddau 'busnes fel arfer', gan gynnwys rhoi'r gorau i weithgareddau neu eu cwtogi.
- Newidiadau tymor hwy i flaenoriaethau, rhaglenni, strategaethau a chynlluniau o ganlyniad i effaith y pandemig ar randdeiliaid y Cyngor a defnyddwyr gwasanaeth

Mae'r gyllideb yn cael ei hadolygu ar sail dreigl, gyda diweddariadau i amrywiannau allweddol a phwysau sy'n dod i'r amlwg yn cael eu hystyried gan y Cabinet yn ystod y flwyddyn cyn diweddaru'r gyllideb bob blwyddyn yn y cyfarfod Cyngor yn unol â gofynion rheoleiddio. Ers mis Mawrth, a goresgyniad Wcráin, mae chwyddiant yn parhau'n uchel yn sgil cynnydd mewn prisiau nwyddau, gwasanaethau ac ynni, gyda chyfraddau llog hefyd yn codi o isafbwyntiau hanesyddol.

Bydd y DLIB yn nodi sut mae Covid-19 yn parhau i effeithio ar lywodraethu a systemau rheolaeth fewnol gan ddefnyddio dull cymesur sy'n seiliedig ar risg, yn enwedig lle gallai rhai o'r ffynonellau sicrwydd arferol fod yn fwy cyfyngedig nag mewn blynyddoedd blaenorol.

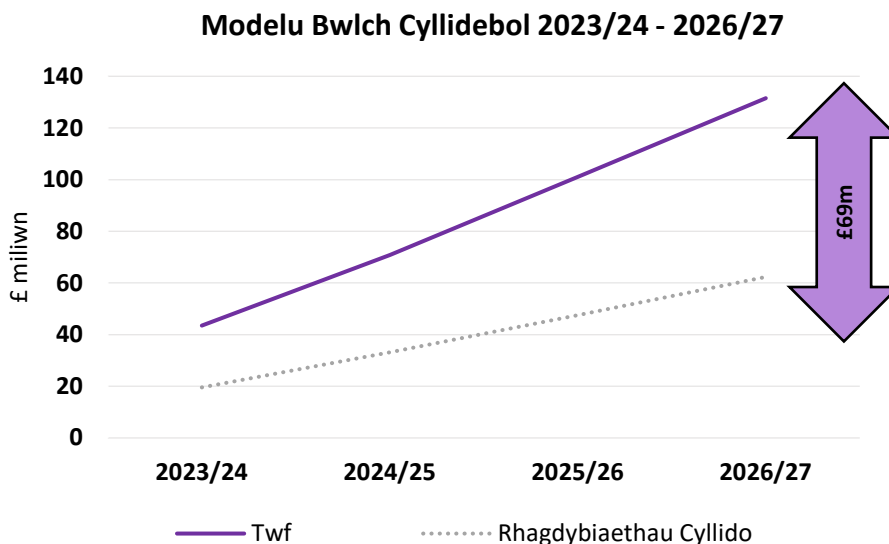
Roedd blwyddyn ariannol 2020/21 yn flwyddyn 'gysgodol' ar gyfer gweithredu Cod Rheolaeth Ariannol (RhA) CIPFA, gyda'r nod o wella gwytnwch ariannol sefydliadau drwy ymwreiddio safonau gwell o reolaeth ariannol. Yn anochel, parhaodd effaith Covid-19, yn ogystal â ffactorau geowleidyddol ac economaidd ehangach, i brofi'r gwydnwch ariannol hwnnw yn 2021/22. Yn dilyn mabwysiadu Cod Rheolaeth Ariannol (RhA) CIPFA yn ffurfiol yn 2021/22 bydd y dull o gydymffurfio â'r Cod RhA yn cael ei gwmpasu yn y DLIB gan nodi unrhyw feysydd a nodwyd ar gyfer gwella neu newid gydag amserlenni cysylltiedig.

Mae trefn rheoli risg y Cyngor yn cefnogi adnabod, asesu, adrodd a rheoli risgiau mewn gweithgarwch corfforaethol, cyfarwyddiaethau, rhaglenni a phrosiectau. Mae'n cynnwys asesiadau risg chwarterol er mwyn cefnogi nodi ac uwchgyfeirio risgiau mwyaf hanfodol y Cyngor mewn da bryd i'r Uwch Dîm Reoli ar gyfer perchnogaeth, adolygu ac adrodd. Yn ystod y flwyddyn, cafodd llawer o risgiau eu symud ymlaen a'u lliniaru'n briodol trwy'r dulliau uchod. Ar 31 Mawrth 2022, mae naw o risgiau corfforaethol ar statws risg weddilliol 'coch' h.y. mae goblygiad pwysig neu sylweddol yn debygol os nad oes rhagor o liniaru.

Newid yn yr Hinsawdd a Diogelwch Ynni
Methiant i reoli effeithiau newid hinsawdd a diogelwch ynni oherwydd diffyg gwaith diogelu at y dyfodol ar seilwaith allweddol (cymdeithasol a sifil) a datblygu busnes.
Diogelwch yn y Ddinas
Digwyddiad mawr sy'n ymwneud â diogelwch o ganlyniad i derfysgaeth ryngwladol neu fewnol.
Erydu Arfordirol
Y perygl o fethiant mesurau presennol i amddiffyn yr arfordir yn arwain at lifogydd eang.
Ansawdd Aer ac Aer Glân
Y risg nad yw ansawdd aer yng Nghaerdydd yn bodloni'r gofynion statudol a bennir gan ddeddfwriaeth a bod hyn yn parhau i gael effaith andwyol ar iechyd trigolion ac ymwelwyr â'r ddinas.
Diwygio Lles
Y risg na all y Cyngor gyflawni ei ymrwymadau statudol a osodir arno gan y Diwygiad Lles gan gynnwys Credyd Cynhwysol, gostyngiadau'r Cap Budd-daliadau, a chyfyngiadau maint ar gyfer tenantiaid cymdeithasol.
Effaith Brexit
Y perygl y bydd Brexit (ac unrhyw benderfyniadau dilynol) yn tarfu'n ddifrifol ar y ddinas a rhwystro ei gallu i barhau i ddarparu gwasanaethau effeithiol a chynnal cydlyniad cymunedol.

Rheoli Gwastraff
Methu â sicrhau dulliau cost-effeithiol o gydymffurfio â deddfwriaeth wastraff, gan gynnwys targedau ailgylchu statudol.
Cynnydd yn y Galw (Gwasanaethau Plant)
Methu â rheoli'r galw yn effeithiol (ac ymateb i alw cynyddol oherwydd Covid-19) gan arwain at gynydd yn nifer y plant sydd angen gwasanaethau a'r pwysau ar wasanaethau a chyllid o ganlyniad.
Seiberddiogelwch
Monitro – perygl na ellir asesu sut a phryd y caiff systemau eu defnyddio, gan arwain at ymateb aneffeithiol i ymosodiadau bwriadol neu weithgarwch anfwriadol gan ddefnyddwyr. Ffurfweddiad Diogel – y risg gynyddol o faleiswedd a meddalwedd wystlo. Diogelwch Cwmwl Corfforaethol – perygl o wendid mewn gwasanaethau a gynhelir yn allanol.

Y Bwlch Ariannu yw'r term a ddefnyddir i ddisgrifio'r gwahaniaeth rhwng yr arian y mae'r Cyngor yn disgwyl ei gael, a'r gost amcangyfrifedig o barhau i ddarparu gwasanaethau ar y lefel bresennol. Yn syml, mae'r bwlch yn deillio o gyllid yn methu â chadw i fyny â'r galw, chwyddiant a phwysau ariannol eraill. Er gwaethaf cynnydd o 10.7% a Setliad Llywodraeth Leol gwell na'r disgwyl yn 2022/23, rhagwelwyd bwlch yn y gyllideb o £69 miliwn rhwng 2023/24 a 2026/27 fel rhan o'r cynllun ariannol tymor canolig a gymeradwywyd ym mis Mawrth 2022.

Mae hyn oherwydd ffactorau megis costau gweithwyr, chwyddiant prisiau, lwfans am bwysau sy'n dod i'r amlwg, talu am brosiectau cyfalaf a galw ymysg y boblogaeth mewn meysydd fel Gofal Cymdeithasol Oedolion, Plant sy'n Derbyn Gofal a Niferoedd Disgyblion.

Ystyriwyd amrywiaeth o opsiynau er mwyn mynd i'r afael â bylchau yn y gyllideb yn 2022/23 a'r blynyddoedd i ddod gan gynnwys parhau i adolygu a herio'r holl gyllidebau cyfarwyddiaeth ar gyfer arbedion cynhyrchiant; manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd am drawsnewidiad digidol a gweithio ar draws cyfarwyddiaethau ac mewn partneriaeth â sefydliadau eraill; manteisio i'r eithaf ar ffrydiau incwm ac archwilio'r potensial ar gyfer ffrydiau incwm newydd, yn enwedig lle nad yw gwasanaethau'n gyffredinol; ac ystyried y lefel lle mae'n fforddiadwy parhau i sybsideiddio gwasanaethau o natur fwy dewisol.

Gyda lefelau uwch o risg i gyflawni targedau arbedion a galw sy'n debygol o barhau i fod yn anrhagweladwy o ganlyniad i ansicrwydd, bydd angen rheoli a monitro risg gwydnwch ariannol yn ofalus er mwyn sicrhau cynaliadwyedd ariannol. Cynigir buddsoddiad gwariant cyfalaf sylweddol mewn meysydd fel ysgolion newydd; mynd i'r afael â chyflwr asedau presennol a ddefnyddir i ddarparu gwasanaethau; datblygu tai cyngor newydd; gwella ansawdd aer; adfywio economaidd; a chynlluniau teithio cynaliadwy. Bydd y cynllun buddsoddi pum mlynedd yn gofyn am gynnydd sylweddol mewn benthyca a chadarnhad o'r ymagwedd newydd at gyflawni lefel sylweddol uwch o werthiant asedau er mwyn helpu i dalu am fuddsoddiad.

Mae rhagor o fanylion am gyllideb y Cyngor ar gyfer 2022/23 a'r Tymor Canolig ar gael ar wefan y Cyngor, Cynigion Cyllideb 2022/2023, sy'n cynnwys y dogfennau allweddol isod:

- Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC)
- Cyllideb Cyfrif Refeniw Tai 2022/23 a CATC
- Strategaeth Cyfalaf 2022/23
- Strategaeth Rheoli Trysorlys
- Ciplun gwydnwch ariannol sy'n nodi nifer o ddangosyddion a chymarebau ariannol.

Perfformiad Ariannol 2021/22

Cafodd cyllideb y Cyngor ar gyfer 2021/22 ei chymeradwyo ym mis Mawrth 2021. Gosodwyd y gyllideb yn erbyn cefndir o ansicrwydd ariannol, heriau sylweddol o ran cyllido gwasanaethau a galw cynyddol am ein gwasanaethau. Cafodd bwlch ariannu cyffredinol o £15.594 miliwn yn 2021/22 ei nodi a'i ddatrys gan gyfuniad o fesurau arbedion a chynnydd o 3.5% yn y Dreth Gyngor. Cymeradwywyd cyllideb refeniw net o £682.252 miliwn ar gyfer 2021/22 yn ogystal â Chynllun Ariannol Tymor Canolig yn seiliedig ar gyfnod treigl o bedair blynedd o 2022/23 i 2024/25, gan sicrhau bod adnoddau wedi'u halinio â chanlyniadau yn y Cynllun Corfforaethol.

Gwariant a Chyllido Refeniw

Mae gwariant refeniw yn talu am gost gweithrediadau dyddiol y Cyngor a'u cyfraniadau i ac o gronfeydd wrth gefn.

Cyfarwyddiaeth	Cyllideb Gwariant Net	Alldro Gwariant Net	Amrywiad (Dan)/Dros
	£000	£000	£000
Rheolaeth Gorfforaethol	26,429	26,429	0

Datblygu Economaidd	8,290	8,236	(54)
Datblygu Economaidd - Ailgylchu a Gwasanaethau Cymdogaeth	30,460	30,460	0
Addysg a Dysgu Gydol Oes	297,392	297,868	476
Pobl a Chymunedau - Tai a Chymunedau	49,727	48,965	(762)
Pobl a Chymunedau – Perfformiad a Phartneriaethau	3,010	2,882	(128)
Pobl a Chymunedau – Gwasanaethau Cymdeithasol - Plant	71,190	71,190	0
Pobl a Chymunedau – Gwasanaethau Cymdeithasol - Oedolion	119,457	119,336	(121)
Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	6,066	6,066	0
Adnoddau – Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol	6,084	6,514	430
Adnoddau	15,281	15,186	(95)
Is-gyfanswm Alldro'r Gyfarwyddiaeth	633,386	633,132	(254)
Ariannu Cyfalaf	32,436	32,559	123
Cronfeydd Wrth Gefn Cyffredinol	3,000	0	(3,000)
Crynodeb o'r Cyfrif Refeniw Cryno gan gynnwys casglu'r Dreth Gyngor, ad-daliadau Ardrethi Annomestig a Rhyddhad yn ôl Disgresiwn	13,430	16,561	3,131
Cyfanswm Alldro'r Cyngor	682,252	682,252	0

Gwnaeth y Cyngor gadw ei wariant o fewn y gyllideb £682.252 miliwn a gymeradwywyd am y flwyddyn, ar ôl trosglwyddiadau i ac o gronfeydd wrth gefn clustnodedig. Roedd sefyllfa net y gyfarwyddiaeth yn adlewyrchu tanwariant net o £254,000 a gorwariant yn erbyn y Cyfrif Refeniw Cryno a chafodd cyllidebau Ariannu Cyfalaf eu gwrthbwysu'n llawn gan y gyllideb wrth gefn gyffredinol a gwarged mewn perthynas â chasglu'r Dreth Gyngor. Fe wellodd y sefyllfa gyffredinol drwy gydol y flwyddyn, yn bennaf yn sgil derbyn cyllid grant allanol ychwanegol. Gwnaeth hyn hefyd ganiatáu cynnydd yng ngwerth Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig cyfredol a chreu rhai newydd, a fydd yn cefnogi'r Cyngor yn yr adferiad o effaith y pandemig a hefyd yr heriau ariannol a ddeilliodd o ansicrwydd mewn galw a chostau.

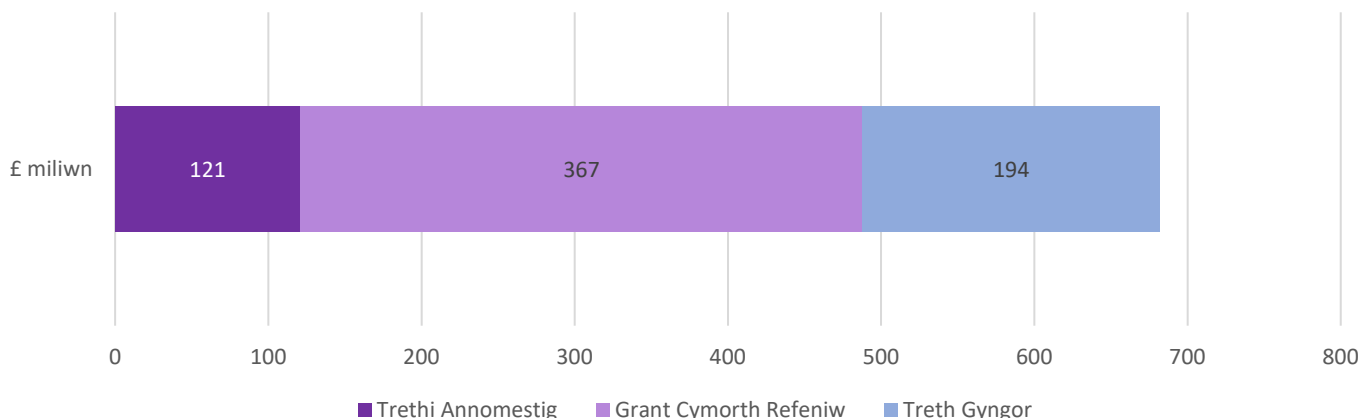
Caiff Ardrethi Annomestig eu casglu gan y Cyngor i Lywodraeth Cymru yn seiliedig ar werth adeiladau a ddefnyddir mewn busnes neu at ddibenion annomestig, a gosodir cyfradd yn flynyddol. Daeth yr Ardrethi Annomestig net a gasglwyd gan Gaerdydd ar gyfer 2021/22 i gyfanswm o £198.777 miliwn a derbyniodd Caerdydd £121.062 miliwn ar ôl i hyn gael ei ailddosbarthu gan Lywodraeth Cymru. Y gyfradd gasglu yn ystod y flwyddyn oedd 95.11% (85.58% yn 2020/21).

[Ardrethi annomestig \(llyw.cymru\)](#)

Derbyniwyd Grant Cynnal Refeniw o £373.452 miliwn gan Lywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn, gyda £366.851 yn cael ei ddefnyddio yn ystod y flwyddyn ar gyfer cyllideb 2021/22. Mae'r Dreth Gyngor a gesglir gan y Cyngor yn cynnwys prae-septau ar gyfer yr heddlu a cynghorau cymuned a, lle y bo'n berthnasol, cafodd ei throsglwyddo i'r cyrff perthnasol. Mae'r incwm Treth Gyngor a gadwyd gan y Cyngor, sef £194.279 miliwn, yn ychydig dros chwarter o wariant net y Cyngor. Y gyfradd gasglu yn ystod y flwyddyn oedd 96.00% (96.06% yn 2020/21).

[Treth Gyngor \(llyw.cymru\)](#)

Sut talwyd am y gyllideb refeniw

Cyfrif Refeniw Tai (CRT)

Cyfrif a glustnodir yw'r Cyfrif Refeniw Tai a ddangosir o fewn y gyfarwyddiaeth Tai a Chymunedau. Mae'n cynnwys incwm o renti a gwariant ar reoli'r stoc dai a gwasanaethau cysylltiedig:

- Roedd gan y cyngor 13,789 o anheddau ar 31 Mawrth 2022.
- Y rhent net wythnosol ar gyfartaledd ar gyfer 2021/22 oedd £110.38.
- Cyfanswm yr incwm gan gynnwys rhent a thaliadau am wasanaethau oedd £92.571 miliwn.
- Roedd gwariant refeniw yn cynnwys £25.010 miliwn ar atgyweiriadau a chynnal a chadw, £33.1 miliwn ar oruchwylio a rheoli a £28.668 miliwn ar gostau ariannu cyfalaf, gan gynnwys llog, darpariaeth ar gyfer ad-dalu dyledion a thalu tuag at wariant cyfalaf.

Nododd y Cyfrif Refeniw Tai sefyllfa gytbwys ar gyfer ar gyfer 2021/22 ar ôl trosglwyddo £6.886 miliwn i gronfeydd wrth gefn clustnodedig. Ymhlith y ffactorau a arweiniodd at y gwagedd roedd llai o wariant ar atgyweirio a chynnal a chadw, tanwariant ar atgyweiriadau eiddo gwag, costau ariannu cyfalaf is sy'n adlewyrchu amseriad buddsoddiad cyfalaf ac oedi wrth recriwtio staff. Defnyddir hyn i dalu costau prosiectau cladio blociau uchel mewn blynyddoedd i ddod.

Gwariant a Chyllido Cyfalaf gan y Cyngor

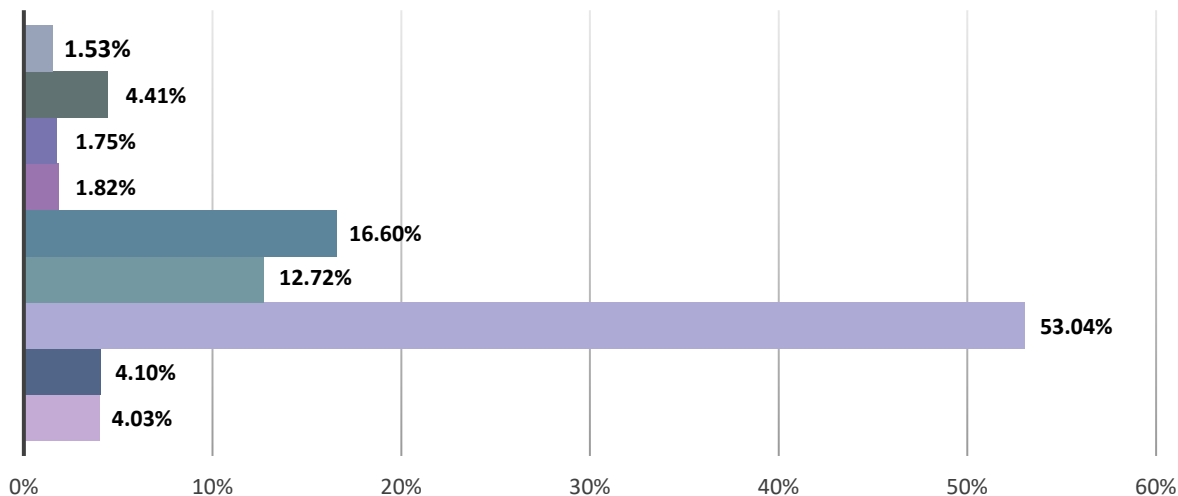
Mae buddsoddi cyfalaf yn rhan fawr o'n gwariant. Mae gan y Cyngor raglen gyfalaf uchelgeisiol i gyflwyno prosiectau sy'n hanfodol i'r Cyngor wireddu ei ddyheadau i adlunio sut rydym yn darparu ein gwasanaethau yn ogystal â helpu i ddatgloi arbedion refeniw ac effeithlonrwydd i sicrhau sefydlogrwydd anariannol. Cyfanswm y gwariant cyfalaf yn ystod y flwyddyn oedd £216.5 miliwn.

Cynlluniau	Manylion	£m
Datblygu Busnes a'r Ddinas	Benthyciadau Canol Tref; caffael safleoedd adfywio yn y pentref chwaraeon rhyngwladol ac ar gyfer Uwchgynllun Glanfa'r Iwerydd a chydbwysio taliad ar gyfer Canolfan y Ddraig Goch.	20.7

Parciau, Hamdden a Lleoliadau	Ardaloedd chwarae parciau, gofod agored a seilwaith; Cyfleoedd Chwarae; Cynnal a chadw adeiladau hamdden a lleoliadau; Dylunio cynllun argae Parc y Rhath ac adnewyddu asedau'r Harbwr.	5.3
Addysg a Dysgu Gydol Oes	Band B Ysgolion yr 21 ^{ain} Ganrif gan gynnwys adeiladu ysgol uwchradd newydd Fitzalan. Caffael safle Tŷ Glas Llanisien; buddsoddi yng nghyflwr ac addasrwydd adeiladau ysgol a TGCh.	60.2
Adfywio Cymdogaethau a Thai Preifat	Grantiau addasiadau i'r anabl, gan ganiatáu i bobl fyw'n annibynnol yn eu cartrefi; gwelliannau i'r amgylchedd a blaen siopau yn Stryd Tudor, Heol y Bont-faen a gwelliannau i'r amgylchedd stadau tai, ardal gemau'r Maelfa; Neuadd Gymunedol Llysfaen a Chanolfan Capel yr Ysbyty.	11.3
Priffyrdd a Thrafnidiaeth	Ailwynebu ffyrdd a llwybr troed; goleuadau LED mewn ardaloedd preswyl a disodli llawr pren Rhodfa'r Mileniwm; Erydu arfordirol a lliniaru llifogydd; trafndiaeth gyhoeddus a gwelliannau diogelwch ffyrdd; gweithredu strategaeth feicio; buddsoddi mewn teithio llesol a llwybrau diogel mewn cymunedau; mesurau ansawdd aer canol y ddinas gan gynnwys Stryd Wood a Chwr y Gamlas.	34.3
Corfforaethol, Technoleg a Cherbydau	Gwaith i ildio adeiladau ar brydles a chaffael ecwiti yn Bws Caerdydd fel rhan o becyn cymorth ariannol; Moderneiddio TGCh; Fflyd cerbydau newydd gan gynnwys cerbydau casglu sbwriel trydan a phwyntiau gwefru.	14.4
Prosiectau Ynni a Chynaliadwyedd	Cwblhau fferm solar Ffordd Lamby; Ôl-osod ynni adeiladau a chyfrannu at Rwydwaith Gwres Caerdydd.	6.1
Tai Cyhoeddus	Addasiadau i'r anabl; adfywio ystadau; buddsoddi mewn cyflwr stoc bresennol; caffael tir ac anheddau sy'n bodoli eisoes o'r farchnad breifat; adeiladu anheddau newydd.	61.4
Arall	Seilwaith depo ailgylchu, Profedigaeth, Seilwaith gwefru fflyd trydan ac ystod o gynlluniau economi gylchol a ariennir gan grant; Rheoli Eiddo ac Asedau.	2.8
Cyfanswm		216.5

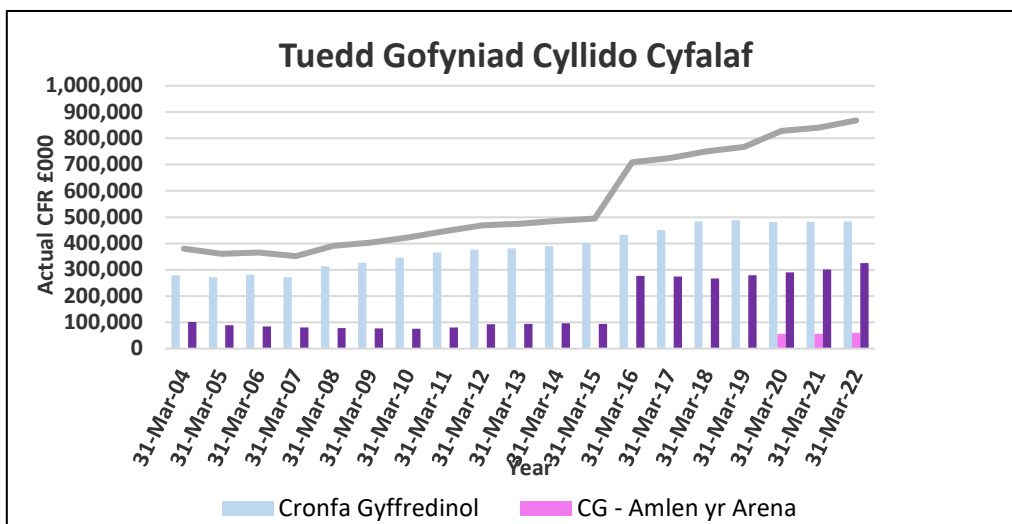
Mae'r Cyngor yn talu am ei wariant cyfalaf o nifer o ffynonellau. Mae hyn yn cynnwys benthyca arian. Yn y pen draw, bydd rhaid ad-dalu am fenthyca ac unrhyw gostau llog cysylltiedig mewn ffordd ddarbodus o incwm presennol y Cyngor a'i incwm yn y dyfodol. Ariannwyd y Rhaglen Gyfalaf trwy gyfuniad o gynyddu ymrwymadau benthyca (£72.2 miliwn) a grantiau, cyfraniadau, cronfeydd refeniw a gwerthu asedau (£144.3 miliwn). Ceir dadansoddiad o ffynonellau cyllido cyfalaf ar gyfer y flwyddyn yn y siart ganlynol:

Cyllido Gwariant Cyfalaf

- Cyfraniadau Allanol £3.3m (1.53%)
- Lwfans Atgyweirio Sylweddol £9.6m (4.41%) (WG Grant)
- Derbyniadau Cyfalaf £3.8m (1.75%)
- Refeniw / Cronfeydd Wrth Gefn £3.9m (1.82%)
- Benthycia na Chefnogir - Buddsoddi i Arbed £35.9m (16.60%)
- Benthycia na Chefnogir - Ychwanegol £27.6m (12.72%)
- LIC a Grantiau Allanol Eraill £114.9m (53.04%)
- Cyllido Cyfalaf Cyffredinol (Grant LIC) £8.9m (4.10%)
- Benthycia a Gefnogir £8.7m (4.03%)

Yn term ar gyfer gwariant cyfalaf yr aed iddo yn y gorffennol trwy fenthycia ond sydd eto i'w dalu o refeniw'r dyfodol neu incwm cyfalaf yw'r Gofyniad Ariannu Cyfalaf (GAC). Dangosir y tueddiad hanesyddol yn y siart nesaf.

Yn 2015/16 benthycwyd arian ychwanegol gan y Cyngor a'i dalu i Drysorlys EM i adael system cymhorthdal y CRT. Mae'r GAC a chostau ariannu cysylltiedig, llog ac ad-daliadau o fuddsoddiad cyfalaf i gynyddu mewn blynyddoedd i ddod, gyda Strategaethau Rheoli Cyfalaf a Thrysorlys y Cyngor yn nodi ystod o

ddangosyddion ar gyfer fforddiadwyedd, darbodusrwydd a chynaliadwyedd cynlluniau buddsoddi cyfalaf y Cyngor. Bob blwyddyn, codir swm darbodus i'n cyllidebau refeniw i leihau'r GAC.

Sefyllfa Ariannol

Eiddo, Peiriannau, Cyfarpar ac Asedau Anghyfredol Eraill

Mae priso pob ased yn cynnwys nifer o ragdybiaethau; fodd bynnag, mae symudiadau mewn prisiadau asedau yn ogystal ag unrhyw gostau cyfrifeg fel dibrisiant yn golygu nad ydynt yn effeithio ar y dreth gyngor na'r rhent sy'n daladwy gan fod yn rhaid iddynt gael eu gwrth-droi o gronfeydd wrth gefn anefnyddiadwy.

Mae Nodyn 14 yn rhoi manylion am symudiadau o ran asedau, gwariant cyfalaf a'i gyllido:

- y derbyniadau cyfalaf o werthu asedau eiddo ac incwm tebyg oedd £2.652 miliwn
- fel rhan o raglen dreigl y Cyngor, cynhaliwyd ailbrisiadau yn ystod y flwyddyn ar gyfer eiddo gweithredol gan gynnwys ysgolion, anheddau'r cyngor, eiddo buddsoddi ac asedau dros ben. Mae hyn yn rhan o gylch byrrach o ailbrisiadau yn hytrach na'r cyfnod o 5 mlynedd a argymhellir mewn canllawiau ar gyfer prisiadau sydd eu hangen at ddibenion cyfrifeg yn unig. Mae hyn yn ein cefnogi i sicrhau bod y gwerthoedd a gofnodwyd yn y cyfrifon yn adlewyrchu'r niferoedd sylweddol o ragdybiaethau, amrywiolion ac amodau'r farchnad, lle bo hynny'n berthnasol, sy'n effeithio ar ddata o'r fath dros amserlen resymol a chynlluniedig.

Asedau a Rhwymedigaethau Ariannol

Cynhaliwyd gweithgareddau buddsoddi a benthyca gan y Trysorlys yn unol â gofynion rheoliadol a Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor ar gyfer 2021/22. Mae buddsoddiadau at ddibenion rheoli'r trysorlys ac arian parod ar £233.856 miliwn ar 31 Mawrth 2022 ac fe'u cynrychiolir yn bennaf gan falansau arian dros dro a adneuir gyda sefydliadau ariannol. Cyfradd gyfartalog y llog a enillwyd ar gyfer y flwyddyn oedd 0.16%.

Mae'r Cyngor yn benthyca arian i reoli ei lifoedd arian parod dyddiol ac i dalu am wariant cyfalaf. Yn unol â'r Strategaeth Rheoli Trysorlys, mae benthyca'n cael ei wneud i reoli'r gofyniad ariannu cyfalaf pan fernir bod angen hynny er mwyn lliniaru yn erbyn y risg y bydd cyfraddau llog yn y dyfodol yn cynyddu'n annisgwyl. Y newid net mewn benthyca allanol yn ystod y flwyddyn oedd cynnydd o £44.9 miliwn. Mae Nodyn 15 y cyfrifon yn cynnig rhagor o wybodaeth am asedau a rhwymedigaethau ariannol y Cyngor a natur a helaethrwydd y risgiau perthnasol.

Darpariaethau

Mae'r Cyngor yn neilltuo arian ar gyfer rhwymedigaethau neu golledion tebygol, nad yw'r union swm na dyddiad eu defnyddio'n sicr. Mae hyn yn cynnwys hawliau yswiriant yn ogystal ag ar gyfer ôl-ofal tirlenwi. Yn ystod 2021/22, gostyngodd cyfanswm y darpariaethau gan £1.081 miliwn i £29.002 miliwn. Dangosir manylion trosglwyddo darpariaethau yn nodyn 21 y cyfrifon.

Rhwymedigaethau Pensiwn

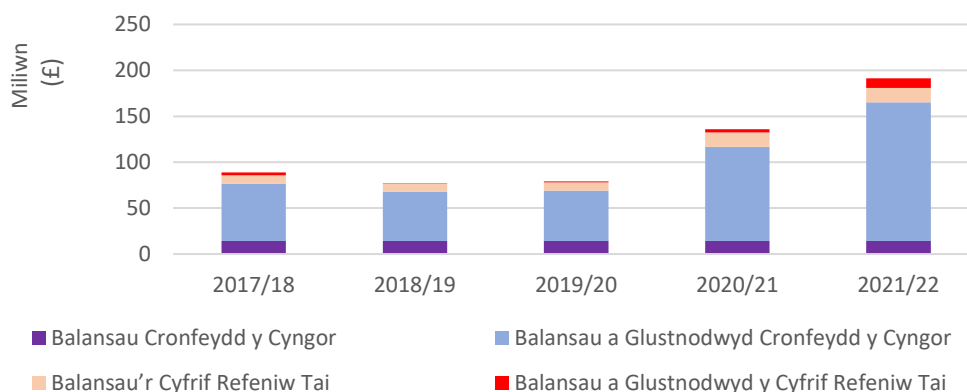
Dangosir cyfranogiad y Cyngor yn yr holl gynlluniau pensiwn yn nodyn 13 o'r cyfrifon:

- Y gost i'r Cyngor yn ystod y flwyddyn am rwymedigaethau pensiwn yw £48.640 miliwn.
- Rhwymedigaeth y Cyngor o ran buddion pensiwn sy'n daladwy yn y dyfodol, o'u cymharu â'r asedau a gedwir, yw £853.005 miliwn ar 31 Mawrth 2022. Mae hyn yn seiliedig ar y rhagdybiaethau actiwaraid diweddaraf, gan arwain at ostyngiad o £227.463 miliwn o 2020/21.
- Caiff y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ei ailbriso bob tair blynedd, ac ystyrir bod asedau'r gronfa ar 31 Mawrth 2019 yn talu am 96% o rwymedigaethau'r dyfodol. Mae cynllun adfer 17 mlynedd ar waith er mwyn cwrdd â'r diffyg.

Balansau a Chronfeydd Wrth Gefn

Mae Balansau a Chronfeydd Wrth Gefn yn symiau o arian a gaiff eu neilltuo at ddibenion polisi penodol neu ar gyfer argyfyngau cyffredinol a rheoli llif arian parod. Mae eu defnyddio, eu creu a'u hasesiad digonolrwydd hefyd yn ystyried risgiau i wydnwch ariannol. Mae'r gwelliant ffafriol yn sefyllfa net y gyfarwyddiaeth a'r cyllid grant ychwanegol a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru ar ddiwedd y flwyddyn ariannol yn gyfle i gynyddu lefel balansau cronfeydd wrth gefn clustnodedig a gwella lefel gyffredinol gwydnwch ariannol y Cyngor. Mae'r cyngor wedi bod mewn sefyllfa dros y blynyddoedd diwethaf i allu cynyddu lefel y cronfeydd wrth gefn clustnodedig er mwyn gwella lefel gyffredinol y Cyngor o wydnwch ariannol. Manylir refeniw clustnodedig a chronfeydd wrth gefn defnyddiadwy eraill yn nodyn 25 y cyfrifon a nodir cronfeydd wrth gefn anefnyddiadwy yn nodyn 26.

Cronfeydd Refeniw Wrth Gefn Defnyddiadwy

Datganiadau Ariannol

Nodir y Datganiad Cyfrifon yn y ddogfen hon, ynghyd â Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y datganiadau ariannol a'r Adroddiad Archwilio. Caiff y datganiadau endid unigol eu diffinio hefyd fel incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a llifoedd arian parod ysgolion a gynhelir gan awdurdodau lleol yng Nghymru a Lloegr o fewn rheolaeth yr awdurdod lleol.

Y datganiadau craidd yw:

- Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cofnodi holl incwm a gwariant y Cyngor ar gyfer y flwyddyn. Mae hanner uchaf y datganiad yn rhoi dadansoddiad fesul cyfarwyddiaeth. Mae hanner isaf y datganiad yn ymwneud â thrafodion a chyllid corfforaethol.
- Mae'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn grynoded o'r newidiadau i'n cronfeydd wrth gefn dros y flwyddyn. Caiff cronfeydd wrth gefn eu rhannu'n rhai 'defnyddiadwy', y mae modd eu buddsoddi mewn prosiectau cyfalaf neu wella gwasanaethau, a'r rhai 'annefnyddiadwy', y mae'n rhaid eu neilltuo at ddibenion penodol.
- Mae'r Fantolen yn rhoi cipolwg ar asedau, rhwymedigaethau, balansau arian parod a chronfeydd wrth gefn y Cyngor ar ddiwedd y flwyddyn.
- Dengys y Datganiad Llif Arian Parod y rhesymau am newidiadau ym malansau arian parod y Cyngor yn ystod y flwyddyn ac a yw'r newid oherwydd gweithrediadau, buddsoddi newydd neu weithgareddau ariannu.

Y datganiadau atodol yw:

- Mae'r Cyfrif Refeniw Tai yn nodi ar wahân swyddogaeth landlord statudol y Cyngor fel darparwr tai cymdeithasol dan Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.
- Mae Cyfrifon Grŵp yn cyfuno datganiadau ariannol y Cyngor â'i fuddiannau materol mewn is-gwmnïau, cyfranogion a/neu fentrau ar y cyd; yn achos y Cyngor hwn, Cardiff City Transport Services Ltd.
- Mae datganiadau eraill at ddibenion rheoliadol yn cynnwys Cronfeydd Ymddiriedolaeth ac Awdurdod Harbwr Caerdydd.

Casgliadau

Bydd y pandemig wedi effeithio ar bob un ohonom mewn gwahanol ffyrdd a bydd yn parhau i wneud hynny. Yn gefndir i eleni mae ansicrwydd a risg barhaus yn sgil y pandemig, cynnydd mewn costau a materion geowleidyddol. Er gwaethaf pwysau yn ystod y flwyddyn, llwyddodd y Cyngor i aros o fewn ei gyllideb refeniw net a bennwyd ar gyfer 2021/22 gyda chymorth gan Lywodraeth Cymru drwy grantiau amrywiol. Mae'r galw am holl wasanaethau'r Cyngor yn parhau i gynyddu gyda phwysau costau a risgiau i gyllid y dyfodol yn cael eu rhagweld dros y tymor canolig. Mae'r Cyngor wedi gosod agenda uchelgeisiol i fuddsoddi a gwella'r hyn rydym yn ei wneud dros y preswylwyr a fydd yn gofyn i ddewisiadau anodd gael eu gwneud a chanolbwyntio ar flaenoriaethau allweddol.

Gan edrych y tu hwnt i ailgychwyn gwasanaethau ar unwaith, mae'r Cyngor bellach yn canolbwyntio'n gadarn ar weithio tuag at adfer ac adnewyddu. Gwnaed cyfres o benderfyniadau Cabinet 'Uchelgais Prifddinas: Adfer ac Adnewyddu' sy'n ymdrin yn benodol â'r pedair thema bolisi allweddol ganlynol:

- Adfer ac Adnewyddu Sefydliadol – sut y bydd y Cyngor a gwasanaethau cyhoeddus lleol yn ymateb i heriau a chyfleodd y byd ôl-Covid-19.
- 'Gwyrddach, Tecach, Cryfach' – strategaeth ddrafft ar gyfer adfer ac adnewyddu economi'r ddinas, gan gynnwys cyfres o 'genadaethau', blaenoriaethau a phrosiectau i'w hystyried.

- Darparu Adferiad sy'n Dda i Blant – rhaglenni o waith ar draws gwasanaethau'r Cyngor i gefnogi plant a phobl ifanc, yn enwedig y rhai sydd fwyaf agored i niwed.
- Adferiad Un Blaned – datblygu'r strategaeth Caerdydd Un Blaned a'r camau y bydd y Cyngor yn eu cymryd ar unwaith i fynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd.

Rwy'n ddiolchgar am waith fy nhîm cyllid wrth gefnogi cyfarwyddiaethau ac am bob swyddog sy'n hwyluso tryloywder ein trafodion ariannol ac yn sicrhau bod prosesau ar waith i gefnogi hawliadau grant a mentrau Covid-19. Maent wedi ei gwneud yn bosibl paratoi'r datganiadau ariannol hyn ac adrodd ar berfformiad a'r sefyllfa ariannol yn ystod yr hyn sy'n parhau i fod yn gyfnod ansicr. Mae hwn yn ofyniad a fydd ynddo'i hun yn fwy heriol yn y dyfodol oherwydd yr agenda newid uchelgeisiol, gofynion cyfrifyddu ac adrodd ychwanegol ac effeithiau archwilio dilynol.

Christopher Lee

Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau a Swyddog Adran 151

Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiadau Ariannol

Cyfrifoldebau'r Cyngor

Rhaid i'r Cyngor:

- wneud trefniadau ar gyfer gweinyddu ei faterion ariannol yn gywir i sicrhau bod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Yn 2021/22, y swyddog hwnnw oedd Christopher Lee, Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau, sy'n dal y rôl statudol Swyddog Adran 151;
- rheoli ei faterion i sicrhau defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o adnoddau ac i ddiogelu ei asedau;
- cymeradwyo'r datganiad cyfrifon.

Y Cynghorydd Graham Hinchey
Arglwydd Faer

Dyddiad:

Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau yn gyfrifol am baratoi datganiadau ariannol y Cyngor yn unol ag arferion priodol fel y nodir yng Nghod Ymarfer CIPFA ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021/22 (y Cod).

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau wedi:

- dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson, heblaw os yw newidiadau polisi wedi'u nodi yn y cyfrifon hyn.
- gwneud beirniadaethau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol ac yn ddarbodus; a chydymffurfio â'r Cod.

Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau hefyd wedi:

- cadw cofnodion cyfrifyddu cywir diweddar
- cymryd camau rhesymol at atal a chanfod twyll ac unrhyw afreoleidd-dra.

Tystysgrif y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Mae'r datganiadau ariannol ar gyfer y Cyngor yn rhoi golwg wir a theg o'i incwm a gwariant ar gyfer blwyddyn ariannol 2021/22 a sefyllfa ariannol y Cyngor ar 31 Mawrth 2022.

Christopher Lee
Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Dyddiad:

Adroddiad Archwilydd Annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i Aelodau Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd

Barn ar y datganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol:

- Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd; a
- Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd yn cynnwys y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian Parod, y Datganiad Symud ar y Cyfrif Refeniw Tai, Datganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Refeniw Tai a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifyddu arwyddocaol.

Mae datganiadau ariannol Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd yn cynnwys Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn y Grŵp, Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp, Mantolen y Grŵp, Datganiad Llif Arian Parod y Grŵp a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifyddu arwyddocaol.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021-22.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol y Cyngor Sir a Dinas a Sir Caerdydd, a Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd ar 31 Mawrth 2022, ac o'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd gan y DU fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan God Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021-22.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Cyrff y Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau ymhellach o dan y safonau hynny yn adran cyfrifoldebau'r archwilydd wrth archwilio datganiadau ariannol fy adroddiad. Rwyf yn annibynnol ar y Cyngor a'i grŵp yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio rwyf wedi ei chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod defnyddio'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i gyflawni, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol mewn perthynas â digwyddiadau neu amodau a all, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r

Cyngor i barhau i fabwysiadu'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Caiff fy nghyfrifoldebau i a chyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn perthynas â busnes gweithredol eu disgrifio yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad blynyddol ac eithrio'r datganiadau ariannol a'm hadroddiad i fel archwilydd arnynt. Y Swyddog Cyllid Cyfrifol sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall sydd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn am y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall a, heblaw i'r graddau a nodir yn benodol fel arall yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar yr wybodaeth arall honno.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn berthnasol anghyson â'r datganiadau ariannol neu wybodaeth a gefais wrth i mi gyflawni'r archwiliad, neu'n ymddangos fel arall fel pe bai wedi cael ei cham-ddatgan yn berthnasol. Os wyf yn canfod anghysonderau perthnasol o'r fath neu wybodaeth berthnasol o'r fath sy'n ymddangos fel pe bai wedi cael ei cham-ddatgan, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn achosi cam-ddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i wneud, os wyf yn dod i'r casgliad bod yr wybodaeth arall hon wedi'i cham-ddatgan yn berthnasol, mae'n ofynnol i mi nodi'r ffaith honno.

Nid oes unrhyw beth gennyf i'w nodi yn hyn o beth.

Adroddiad ar ofynion eraill

Barn am faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Adroddiad Naratif wedi'i baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2022-22;
- Mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi'i baratoi yn unol â'r canllawiau.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth am y Cyngor a'r grŵp, a'r amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi unrhyw gam-ddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu priodol, neu ni chafwyd ffurflenni sy'n ddigonol ar gyfer fy archwiliad o ganghennau nad ymwelodd fy nhîm â hwy;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nid wyf wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog cyllid cyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiad Cyfrifon, y swyddog cyllid cyfrifol sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiad cyfrifon, gan gynnwys datganiadau ariannol y Cyngor Sir a Grŵp Dinas a Sir Caerdydd, sy'n rhoi darlun cywir a theg, ac am ba bynnag reolaeth fewnol sy'n angenrheidiol ym marn y swyddog cyllid cyfrifol i allu paratoi datganiadau cyfrifon heb unrhyw gamddatganiadau perthnasol, boed hynny drwy dwyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiad cyfrifon, mae'r swyddog cyllid cyfrifol yn gyfrifol am asesu gallu'r Cyngor a'r grŵp i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n gymwys, faterion sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol oni thybir nad yw'n briodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhai heb unrhyw gamddatganiad perthnasol, boed hynny drwy dwyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU wastad yn canfod camddatganiad perthnasol pan fo'n bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau yw afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll. Rwy'n cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, er mwyn canfod camddatganiadau perthnasol mewn cysylltiad ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- holi'r rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau'r Cyngor Sir a Dinas a Sir Caerdydd mewn cysylltiad â:
  - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o beidio â chydymffurfio;
  - canfod ac ymateb i risgiau o dwyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig;
  - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.
- ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion twyll posibl. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais botensial ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: cydnabod refeniw a phostio cyfnodolion anarferol;
- sicrhau dealltwriaeth o fframwaith awdurdod y Cyngor Sir a Dinas a Sir Caerdydd, yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill y mae Cyngor Caerdydd yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Cyngor Caerdydd.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau ar gyfer ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau y datganiad ariannol a phrofi dogfennau ategol er mwyn asesu cydymffurfedd â'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ynghylch cyfreithiad a honiadau gwirioneddol a phosibl;

- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, y Cabinet a'r Cyngor; ac
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll drwy wrthwneud rheolaethau gan reolwyr, profi priodoldeb cofnodion mewn cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r barnau a wneir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o duedd bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodiadau arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i fusnes arferol.

Rwyf hefyd wedi cyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau o dwyll posibl i bob aelod o'r tîm archwilio, gan barhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r anhawster cynhenid i ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau'r Cyngor Sir a Dinas a Sir Caerdydd, a natur, amseru a graddau'r gweithdrefnau archwilio a gyflawnir yn effeithio ar y graddau y gall fy ngweithdrefnau ganfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o fy adroddiad archwilydd.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Tystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cyngor Caerdydd yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
Mis Mawrth 2023

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol.

**Polisiau,
Beirniadaethau
Critigol a
Rhagdybiaethau**

Polisiau cyfrifyddu a ddefnyddir wrth ffurfio'r cyfrifon

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi incwm a gwariant y Cyngor am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022 a'i sefyllfa ariannol ar y dyddiad hwnnw. Caiff y cyfrifon eu paratoi yn unol â Chod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021/22 (y Cod).

Cafodd y cyfrifon eu paratoi ar sail busnes hyfyw. Y confensiwn cyfrifyddu a fabwysiedir yn bennaf yw cost hanesyddol, wedi'i haddasu gan ailbrisiad rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

1. Safonau Cyfrifyddu a gyhoeddwyd ond sydd heb eu mabwysiadu eto

Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol 16 – Mabwysiadwyd prydles i yng Nghod 2022/23. Yn dilyn ymgynghoriad gydag awdurdodau lleol ac archwilyr, mae'r amserlen ar gyfer mabwysiadu gofynnol wedi ei gwthio yn ôl i'r flwyddyn ariannol yn dechrau 1 Ebrill 2024 neu'n gynharach os yn bosibl. Mae SAARh 16 yn cyflwyno model cyfrifyddu un prydleswr ac yn gofyn i lesddeiliad gydnabod asedau a rhwymedigaethau ar gyfer y rhan fwyaf o brydles gyda thymor o fwy na 12 mis, oni bai bod yr ased sylfaenol o werth isel. Mae'n ofynnol i lesddeiliad gydnabod ased hawl-i-ddefnyddio sy'n cynrychioli ei hawl i ddefnyddio'r ased prydles sylfaenol ac atebolrwydd prydles sy'n cynrychioli ei rwymedigaeth i wneud taliadau prydles.

Er na ddisgwylir i hyn gael unrhyw effaith ar dalwyr y Dreth Gyngor na Rhent, mae gwaith wedi'i wneud yn ystod 2021/22, i'w barhau yn 2022/23, i sicrhau bod trefniadau tebyg-i-brydlesu sylweddol mewn perthynas ag eiddo a cherbydau'n cael eu nodi a'u cofnodi. Bydd hyn yn cynnwys adolygu prosesau cyfredol a chreu prosesau newydd ar gyfer rheoli a chofnodi trefniadau prydlesu.

2. Cronni Incwm a Gwariant

Cyfrifir gweithgarwch yn y flwyddyn y'i gwneir, nid pan gaiff y taliadau arian parod eu gwneud neu eu derbyn. Yn benodol:

- Cydnabyddir refeniw o gontractau gyda derbynwyr gwasanaeth, boed ar gyfer gwasanaethau neu ddarparu nwyddau, pan fydd neu wrth i'r nwyddau neu'r gwasanaethau gael eu trosglwyddo i'r derbynnydd gwasanaeth yn unol â'r rhwymedigaethau perfformiad yn y contract.
- cofnodir cyflenwadau fel gwariant pan gânt eu defnyddio
- cofnodir gwasanaethau a ddaw i law fel gwariant pan geir y gwasanaethau yn hytrach na phan wneir y taliadau
- mae trothwy de minimis o £500, na ellir cronni incwm a gwariant oddi tano
- caiff llog sy'n dod i law gyda buddsoddiadau ac sy'n daladwy ar fenthyciadau ei gyfrifo fel incwm a gwariant ar sail y gyfradd log berthnasol ar gyfer yr offeryn ariannol perthnasol yn hytrach na'r llifoedd arian parod sefydlog neu a bennir gan y contract
- lle cydnabyddir refeniw a gwariant ond na chafwyd neu na thalwyd arian parod, cofnodir dyledwr neu gredydwr ar gyfer y swm perthnasol yn y Fantolen. Pan nad ystyrir bod modd casglu dyledion, caiff y balans ei leihau trwy wneud darpariaeth ar gyfer dyled amheus.

3. Asedau a Gedwir i'w Gwerthu

Pan ddaw'n debygol y caiff swm cario ased ei adennill, yn bennaf drwy werthu yn hytrach na thrwy barhau i'w ddefnyddio, fe'i hail-ddosberthir yn Ased a Gedwir i'w Werthu os yw'n diwallu'r meini prawf canlynol.

- ar gael i'w werthu ar unwaith yn ei gyflwr presennol
- rhaid ei fod yn debygol iawn o gael ei werthu
- rhaid iddo gael ei farchnata'n weithredol neu fod prynwyr arfaethedig wedi'u nodi
- disgwylir i'r broses werthu gael ei chwblhau o fewn blwyddyn.

Caiff yr ased ei ailbriso'n syth ar ôl ei ailddosbarthu ac yna'i ddwyn ymlaen ar y rhan isaf o'r swm hwn ac ar werth teg llai costau gwerthu. Pan fo hyn yn arwain at golled, caiff hwn ei osod yn y llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Ni chydabyddir enillion gwerth teg ond at swm unrhyw golledion blaenorol a gydnabyddir yn y Gwarged neu Ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau. Ni chodir dibrisiant ar Asedau a Gedwir i'w Gwerthu. Cynhelir adolygiadau rheolaidd o ran p'un a yw asedau'n dal i ddiwallu'r meini prawf ar gyfer Asedau a Gedwir i'w Gwerthu, a phan nad dyma'r achos cânt eu hailddosbarthu a'u hailbriso yn unol â'r dosbarth priodol.

4. *Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod*

Mae arian parod yn cael ei gynrychioli gan arian parod mewn llaw, y balans net ar holl gyfrifon banc y Cyngor gan gynnwys balansau o ysgolion llyfr siec. Mae'n cynnwys adneuon gyda sefydliadau ariannol sy'n addaladwy ar rybudd o ddim mwy na 24 awr heb gosb sylweddol. Mae hefyd yn cynnwys buddsoddiadau'n aeddfedu a llog a dderbyniwyd ar ddiwrnod gwaith cyntaf mis Ebrill.

5. *Asedau a Rhwymedigaethau Wrth Gefn*

Mae'r rhain yn fuddion neu rwymedigaethau posibl sy'n deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol ac y caiff eu bodolaeth ei chadarnhau gan un neu fwy o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt dan reolaeth lwyr y Cyngor. Ni chydabyddir asedau a rhwymedigaethau wrth gefn yn y datganiadau cyfrifyddu ond fe'u datgelir yn y nodiadau i'r cyfrifon pan fo angen.

6. *Rhwymedigaethau Gohiriedig*

Pan gaiff y Cyngor incwm ymlaen llaw gan ddatblygwyr a sefydliadau eraill o ran gwariant refeniw, megis cynnal asedau yn y dyfodol, cedwir y symiau ar y Fantolen fel rhwymedigaethau gohiriedig hyd nes bod y gwariant yn digwydd.

7. *Gwarediadau a Derbyniadau Cyfalaf*

Pan gaiff asedau eu gwaredu neu eu datgomisiynu, defnyddir gwerth yr asedau hynny sydd yn y Fantolen ynghyd ag unrhyw elw o waredu i gyfrifo budd neu golled wrth waredu.

Caiff gwarediadau sy'n fwy na £10,000 eu trin fel derbyniadau cyfalaf a chânt eu credydu i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn.

8. *Buddion Cyflogeion*

Buddion Taladwy yn ystod y Gyflogaeth

Caiff buddion cyflogeion byrdymor fel cyflogau, gwyliau blynyddol a delir, absenoldeb salwch a threuliau eu talu'n fisol a'u hadlewyrchu fel gwariant ar sail gronol yn y llinell wasanaeth berthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Buddion Terfynu

Buddion terfynu yw'r symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan y Cyngor i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymddeol arferol neu benderfyniad swyddog i dderbyn diswyddo gwirfoddol, ac maen nhw'n cael eu codi ar sail gronol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Buddion Ôl-Gyflogaeth

Mae cyflogeion y Cyngor yn aelodau o ddau gynllun pensiwn ar wahân:

- y Cynllun Pensiwn Athrawon, a weinyddir gan yr Asiantaeth Pensiynau Athrawon
- y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, trwy aelodaeth o Gronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg a weinyddir gan y Cyngor.

Y Cyngor hefyd yw prif gyflogwr ac unig gyflogwr statudol Cynlluniau Pensiwn Cardiff City Transport Services.

Mae'r Cyngor yn cyfrif costau pensiwn yn y prif ddatganiadau cyfrifyddu yn unol â Safon Gyfrifyddu Ryngwladol 19 (IAS19). Mae hyn yn gofyn am gydnabyddiaeth o'r ffaith, er nad yw buddion ymddeol yn daladwy nes i gyflogai ymddeol, fod ymrwymiad y Cyngor i wneud y taliadau hynny'n codi ar yr amser y mae cyflogeion yn ennill eu hawliadau i'r dyfodol. Mae'r ffordd yr ymdrinnir â chyfrifon yn dibynnu ar ba un a ydynt yn ymwneud â chynllun budd diffiniedig neu gynllun cyfraniad diffiniedig.

Cynlluniau Cyfraniad Diffiniedig

Mae trefniadau wedi'u canoli ar gyfer y Cynllun Pensiwn Athrawon yn golygu na all rhwymedigaethau ar gyfer y buddion hyn fel arfer gael eu nodi'n benodol i'r Cyngor ac felly y cânt eu nodi fel cynllun cyfraniad diffiniedig ac ni chydabyddir unrhyw rwymedigaeth ar gyfer taliadau buddion yn y dyfodol yn y Fantolen. Mae gan Cardiff City Transport Services gynllun cyfraniad diffiniedig sy'n cynnwys isafswm elw gwarantiedig ar gyfer ei aelodau, sydd ar gau i aelodau newydd. Dangosir asedau a rhwymedigaethau'r cynllun yn y Fantolen.

Cynlluniau Budd Diffiniedig

Mae Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg yn gynllun budd diffiniedig. Mae yna hefyd Gynllun Budd Diffiniedig Cardiff Transport Services sydd ar gau i aelodau newydd. Mae'r rhwymedigaeth pensiwn net, sy'n cynrychioli cyfradd berthnasol y Cyngor o asedau a rhwymedigaethau'r Gronfa Bensiwn, yn y Fantolen lle:

- mae rhwymedigaethau ar gyfer y cynllun i'w priodoli i'r Cyngor yn cael eu cynnwys ar sail actwaraidd gan ddefnyddio'r dull uned rhagamcanol (asesiad o daliadau yn y dyfodol a wneir mewn perthynas â buddion ymddeol a enillwyd hyd yn hyn gan gyflogeion, yn seiliedig ar dybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaethau, cyfraddau trosiant cyflogeion ac enillion rhagamcanol ar gyfer cyflogeion cyfredol).
- mae asedau'r cynllun i'w priodoli i'r Cyngor yn cael eu cynnwys yn ôl eu gwerth teg:
  - gwarannau unedol ac wedi'u dyfyngu - pris cynnig cyfredol
  - gwarannau heb eu dyfyngu - amcangyfrif proffesiynol
  - eiddo – gwerth y farchnad.

Mae'r newid o ran y rhwymedigaeth pensiwn net wedi'i ddadansoddi yn y cydrannau canlynol:

- costau gwasanaeth cyfredol: mae cynnydd o ran rhwymedigaeth o ganlyniad i bensiwn a enillir gan gyflogeion yn ystod y flwyddyn yn cael ei godi ar gost net gwasanaethau.

- costau gwasanaeth blaenorol: mae cynnydd o ran y rhwymedigaeth sy'n codi o benderfyniadau blwyddyn gyfredol sy'n effeithio ar bensiwn a enillir gan gyflogeion mewn blynyddoedd cynharach yn cael ei godi ar Reoli Corfforaethol.
- enillion/colledion ar daliadau llawn a chwotgiadau: mae canlyniadau camau i leddfu'r Cyngor o rwymedigaethau neu ddigwyddiadau sy'n lleihau'r gwasanaeth a ddisgwylir yn y dyfodol neu gronni buddion yn cael eu codi ar Reoli Corfforaethol.
- llog net ar y rhwymedigaeth budd diffiniedig net: costau llog net ar gyfer y cyfnod sy'n codi o dreigl amser ac sy'n cael ei ddangos ar y llinell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
- ailfesuriadau: adenillion ar asedau (ac eithrio symiau sydd wedi'u cynnwys yn y llog net) ac enillion/colledion actwaraidd o ganlyniad i dybiaethau actwaraidd wedi'u diweddarau. Mae'r rhain yn cael eu codi ar y Gronfa Pensiynau Wrth Gefn fel Incwm a Gwariant Arall.

O ran buddion ymddeol, mae darpariaethau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i godi ar falans Cronfa'r Cyngor y swm sy'n daladwy gan y Cyngor i'r Gronfa Bensiwn neu'n uniongyrchol i bensiynwyr yn ystod y flwyddyn, nid y swm a gyfrifwyd yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn mae hyn yn golygu bod symiau a briodolir i mewn ac allan o'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn i ddileu'r holl ddebydau a chredydau tybiannol o ran buddion ymddeol a'u disodli gan ddebydau am yr arian parod a delir i'r Gronfa Bensiwn a phensiynwyr ac unrhyw symiau sy'n daladwy ond nas talwyd ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sy'n deillio o'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn felly'n mesur yr effaith fuddiol i Gronfa'r Cyngor o orfod cyfrifo buddion ymddeol ar sail llifoedd arian parod yn hytrach na buddion a enillir gan gyflogeion.

9. Asedau Ariannol

Dosberthir asedau ariannol yn seiliedig ar ddull dosbarthu a mesur sy'n adlewyrchu model busnes y Cyngor ar gyfer cadw asedau ariannol a'u nodweddion llif arian parod.

Mae tri phrif ddsbarth o asedau ariannol a fesurir ar:

- gost wedi'i amorteiddio – Cyflawni amcanion drwy gasglu llifoedd arian parod cytundebol e.e. prifswm a llog
- gwerth teg trwy elw neu golled (GTEG) – Cyflawni amcanion drwy gasglu llifoedd arian parod cytundebol a gwerthu asedau
- gwerth teg trwy incwm cynhwysfawr arall (GTICA) – Cyflawni amcanion trwy unrhyw ddull arall yn hytrach na chasglu llifoedd arian parod cytundebol a phan fo'r Cyngor wedi dynodi mai dyma'r achos.

O ran gwerth asedau ariannol a gydnabyddir yn y cyfrifon, prif fodel busnes yr awdurdod yw cadw buddsoddiadau i gasglu llifoedd arian parod cytundebol; fodd bynnag, gellir darparu benthyciadau ac offerynnau ecwiti fel gwariant cyfalaf yn y Rhaglen Gyfalaf gymeradwy i gyflawni amcanion gwasanaeth. Gan ddibynnu ar y rhesymeg ar gyfer cadw asedau ariannol o'r fath, ecwiti yn bennaf, gall y Cyngor ddynodi eitemau o'r fath i gael eu mesur ar werth teg trwy incwm cynhwysfawr arall.

Caiff technegau mesur gwerth teg eu diffinio yn adran derfynol y polisi hwn.

Asedau Ariannol a Fesurir ar Gost wedi'i Hamorteiddio

Cydnabyddir asedau ariannol wedi'u mesur ar gost wedi'i hamorteiddio ar y Fantolen pan ddaw'r awdurdod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol a chânt eu mesur yn ôl gwerth teg yn y lle cyntaf. Yna cânt eu mesur yn ôl eu cost wedi'i hamorteiddio. Mae credydau blynyddol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (DIGC) ar gyfer llog sy'n dod i law'n seiliedig ar swm cario'r ased, wedi'i luosi gan y gyfradd log

gyfredol ar gyfer yr offeryn yn unol ag unrhyw fuddsoddiad neu gytundeb benthyciad. Y swm a gyflwynir yn y Fantolen yw'r prifswm sy'n weddill a ddaw i law (yn ogystal â llog a gronnwyd).

Caiff unrhyw enillion neu golledion sy'n codi wrth ddad-gydnabod ased eu credydu/debydu i'r DIGC.

Model Colled Credyd Disgwyliedig

Cyfrifir colledion amhariad i adlewyrchu'r disgwyliad na fydd llifoedd arian parod yn y dyfodol yn digwydd oherwydd gallai'r benthyciwr ddiffygdalu ar ei rwymedigaethau. Gallai adolygiad o'r fath ddigwydd ar ased ariannol unigol neu ar sail gyfunol, yn seiliedig ar berthnasedd a chost a budd asesiad unigol.

Mae'r Cyngor yn cynnal adolygiad o golledion credyd disgwyliedig ar yr holl asedau ariannol a gedwir ar gost wedi'i hamorteiddio ar sail 12 mis neu gydol oes. Pan na chynhaliwyd darpariaeth ar gyfer colledion o'r fath eisoes e.e. fel rhan o ddarpariaeth ar gyfer dyledion drwg, gwneir addasiadau i werth asedau ariannol a gaiff eu datgelu yn y cyfrifon. Mae risg credyd yn chwarae rhan allweddol o ran asesu colled credyd ddisgwyliedig. Pan fo risg wedi cynyddu'n sylweddol ers i ased ariannol gael ei gydnabod yn y lle cyntaf, caiff darpariaeth ar gyfer colledion ei hasesu ar sail gydol oes. Pan nad yw risg wedi cynyddu'n sylweddol neu mae'n parhau'n isel, caiff darpariaeth ar gyfer colledion ei hasesu ar sail colled ddisgwyliedig 12 mis.

Asedau Ariannol wedi'u Mesur ar Werth Teg trwy Elw neu Golled (GTEG)

Cydnabyddir asedau ariannol a fesurir ar GTEG ar y Fantolen pan ddaw'r Cyngor yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol a chânt eu mesur a'u dwyn ymlaen ar werth teg yn y lle cyntaf. Cydnabyddir enillion a cholledion gwerth teg yn y Gwarged neu'r Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau.

Caiff unrhyw enillion neu golledion sy'n deillio o ddad-gydnabod yr ased eu credydu/debydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Asedau Ariannol a Fesurir ar Werth Teg trwy Incwm Cynhwysfawr Arall (GTICA)

Caiff asedau ariannol a fesurir fel GTICA eu mesur i ddechrau a'u cario ymlaen ar werth teg ar y Fantolen. Bydd ymdrin ag asedau o'r fath dan y categori hwn yn gofyn am 'Ddynodiad' gan y Cyngor. Mae'r rhain yn debygol o fod yn ddaliadau ecwiti a ddelir fel rhan o amcan gwasanaeth.

Cydnabyddir enillion a cholledion gwerth teg mewn Incwm Cynhwysfawr Arall ac mae'r newid o ran swm y buddsoddiad yn y fantolen yn cael ei baru â chofnod yn y Gronfa Ailbrisi Offerynnau Ariannol Wrth Gefn.

Wrth ddad-gydnabod, caiff unrhyw falans ar y Gronfa Ailbrisi Offerynnau Ariannol Wrth Gefn ei ailgylchu trwy'r Gwarged neu'r Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau.

Mesur Asedau Ariannol ar Werth Teg

Mae'r mesuriadau gwerth teg ar gyfer y dosbarthiadau asedau ariannol uchod a fesurir ar werth teg yn seiliedig ar y technegau canlynol:

- offerynnau â phrisiau marchnad a ddyfynnir - pris y farchnad
- offerynnau eraill â thaliadau sefydlog ac y gellir eu pennu – dadansoddiad llif arian parod â gostyngiad

Caiff y mewnbynnau i'r technegau mesur eu categoreiddio yn unol â'r lefelau canlynol:

- Lefel 1 – prisiau a ddyfynnir (heb eu haddasu) mewn marchnadoedd gweithredol ar gyfer asedau unfath y gall yr awdurdod fanteisio arnynt ar y dyddiad mesur.
- Lefel 2 – mewnbynnau ac eithrio prisiau a ddyfynnir wedi'u cynnwys yn Lefel 1 y gellir eu harsylwi ar gyfer yr ased, un ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol.

- Lefel 3 – mewnbynnau na ellir eu harsylwi ar gyfer yr ased.

10. Rhwymedigaethau Ariannol

Cydnabyddir rhwymedigaethau ariannol ar y Fantolen pan ddaw'r Cyngor yn rhan o ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol. Caiff y rhain eu mesur i ddechrau ar bris teg ac yna'u cario ar eu cost wedi'i hamorteiddio. Mae'r costau blynyddol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar gyfer llog sy'n daladwy'n seiliedig ar swm cario'r rhwymedigaeth, wedi'i luosi gan y gyfradd log gyfredol ar gyfer yr offeryn. Caiff llog sy'n ddyledus ond sydd heb ei dalu ar ddiwedd y flwyddyn ei ddangos yn y Fantolen fel rhwymedigaeth gyfredol.

Pan fo pris teg a delir i drosglwyddo rhwymedigaeth yn cael ei amcanu a'i ddatgelu, caiff mewnbynnau i'r technegau prisio a ddefnyddir i bennu pris teg eu priodoli i'r un lefelau fel y nodir dan y polisi cyfrifyddu Asedau Ariannol.

Caiff costau trafodion, fel ffioedd brocer a chomisiwn o ran rheoli Offerynnau Ariannol y Cyngor, nas ystyrir yn berthnasol, eu codi ar unwaith i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

11. Grantiau a Chyfraniadau

Cyfrifir am grantiau a chyfraniadau eraill ar sail gronol ac fe'u cydnabyddir pan fo:

- sicrwydd digonol y bydd y Cyngor yn cydymffurfio â'r amodau dros eu derbyn a
- bod sicrwydd digonol y daw'r grant neu'r cyfraniad i law.

Refeniw

Caiff grantiau, na fodlonwyd amodau ar eu cyfer eto, eu dwyn ymlaen yn y Fantolen fel Derbyniadau Grantiau Refeniw Ymlaen Llaw. Pan fo amodau wedi'u bodloni, credydir y grant neu'r cyfraniad i'r gwasanaeth perthnasol (grantiau refeniw penodol a chyfraniadau) neu Incwm Trethiant a Grantiau Amhenodol (grantiau refeniw amhenodol) yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Pan nad oes sicrwydd digonol y caiff yr amodau eu bodloni, ni chydabyddir unrhyw arian a ddaw i law fel derbyn arian grant ond fel ad-daliad sy'n ddyledus i'r corff dyfarnu a chaiff ei gadw ar y Fantolen fel rhwymedigaeth os bydd yn parhau heb ei dalu.

Pan gydymffurfir ag amodau grant refeniw neu gyfraniad ond nas defnyddiwyd hwy eto i ariannu gwariant at y diben a nodwyd yn y cytundeb grant, fe'u neilltuir yn y Gronfa Wrth Gefn Glustnodedig.

Cyfalaf

Trinnir grantiau a chyfraniadau yn ystod y flwyddyn i ariannu cynlluniau cyfalaf sy'n Wariant Refeniw a Ariennir gan Gyfalaf dan Statud (GRAGDS) fel incwm refeniw ac fe'u credydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i'r llinell wasanaeth berthnasol.

Credydir Grantiau Cyfalaf a Chyfraniadau perthnasol wrth dalu am waith cyfalaf arall i'r llinell Incwm Trethiant a Grantiau Amhenodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Pan fo grant cyfalaf neu gyfraniad penodol wedi dod i law ond nad yw wedi ei ddefnyddio eto, fe'i nodir fel credydwr, oherwydd bod modd dychwelyd yr elfen nas defnyddiwyd i'r ariannwr. Pe bai grant amhenodol fel y Grant Cyfalaf Cyffredinol neu'r Lwfans Atgyweiriadau Mawr yn parhau heb ei ddefnyddio, fe'i cedwir fel Cronfa Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio.

Nodir grantiau cyfalaf a chyfraniadau ar wahân ar y Fantolen.

12. *Asedau Treftadaeth*

Mae'r Cyngor yn cydnabod asedau treftadaeth y gallai fod wedi talu gwariant ar wahân y gellir ei nodi wrth eu caffael neu eu cadw, neu pan fo ganddo wybodaeth am werth yr ased.

Mae asedau treftadaeth wedi'u cynnwys yn y gost hanesyddol os ydynt yn y cyfrifon ac ni chânt eu mesur ar werth teg oni bai bod manteision gwneud hynny'n gorbwysô'r costau. Ni chodir unrhyw gostau dibrisiant ar asedau treftadaeth.

Mae natur unigryw asedau treftadaeth yn gwneud prisiadau dibynadwy'n gymhleth. Cydnabyddir yr anawsterau hyn gan y Cod ac felly ni chofnodir llawer o asedau unigol yn y cyfrifon, ond gwneir datgeliadau naratif ychwanegol am natur a maint asedau o'r fath yn y nodiadau i'r cyfrifon. Cynhelir prisiad bob 3 blynedd gan arbenigwr allanol at ddibenion yswiriant. Cafodd paentiadau, arteffactau a regalia sifil eu prisio ar 31 Mawrth 2020.

13. *Asedau Anghyfredol Anniriaethol*

Mae gwariant ar asedau anffisegol ond a all gael eu nodi a'u rheoli gan y Cyngor wedi'i gyfalafu. Yn achos meddalwedd a thrwyddedau cyfrifiadurol, cyfalafir hyn pan fo'n berthnasol i wella neu ddatblygu systemau, y credir y bydd gwario arnynt o fudd economaidd hirdymor i'r Cyngor ar ffurf arbedion a gwelliannau wrth ddarparu gwasanaethau. Mae asedau anniriaethol wedi'u cynnwys yn y Fantolen ar gost hanesyddol net amorteiddio, ac yn cael eu hadolygu ar gyfer amhariad a'u hail-brisio pan fo gwerth marchnad parod ganddynt.

Caiff yr asedau eu hamorteiddio i'r gwasanaeth perthnasol dros oes economaidd y buddsoddiad a bennir yn y lle cyntaf rhwng 3 a 7 mlynedd, a'u gwrthdroi yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn trwy drosglwyddo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf. Unwaith y bydd asedau anniriaethol wedi'u hamorteiddio'n llawn, cânt eu hadolygu o ran perthnasedd ac, os oes angen, eu gwaredu gyda'r gwerth cario wedi'i dynnu oddi ar y gofrestr asedau.

Cydnabyddir enillion a cholledion o waredu yn y gwaged neu'r diffyg o ran darparu gwasanaethau.

14. *Buddiannau mewn Cwmnïau ac Endidau Eraill*

Mae gan y Cyngor fuddiannau mewn cwmnïau ac endidau eraill. Yn amodol ar lefel y perthnasedd a'r amlygrwydd i risg, mae'r rhain wedi'u cysoni i greu Cyfrifon Grŵp.

15. *Stocrestrau*

Caiff stocrestrau eu mesur a'u cadw ar gost is neu werth net gwireddadwy. Pan gaiff stocrestrau eu gwerthu, eu cyfnewid neu eu dosbarthu, cydnabyddir y swm cario fel gwariant.

Mae balans y stocrestrau sydd wedi'u rhoi yn hytrach na'u prynu yn cael ei gadw yn y Cyfrif Stocrestr a Roddwyd.

16. *Eiddo Buddsoddi*

Eiddo buddsoddi yw'r rheini a gedwir i ennill rhent a/neu arbrisant cyfalaf megis prydlesi tir, tir a gedwir ar gyfer datblygiadau yn y dyfodol fel safleoedd strategol a thir ac adeiladau eraill sy'n diwallu meini prawf eiddo buddsoddi.

Mesurir eiddo buddsoddi ar werth teg, yn seiliedig ar bris y farchnad a fyddai'n cael ei dderbyn wrth werthu ased mewn trafodyn trefnus rhwng cyfranogwyr yn y farchnad a'r dyddiad mesur, gan adlewyrchu defnydd uchaf a gorau'r ased. Cynhelir prisiad llawn bob dwy flynedd. Digwyddodd y diweddaraf yn 2021/22 a phenodwyd Jones Lang LaSalle ar gyfer y dasg.

Nid yw eiddo buddsoddi yn cael eu dibrisio. Caiff enillion a cholledion ailbriso a gwaredu yn ychwanegol at renti sy'n dod i law eu gosod yn y llinell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Fodd bynnag, ni chaniateir i enillion a cholledion ailbriso a gwaredu effeithio ar Falans Cronfa'r Cyngor ac felly cânt eu gwaredu o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn a chânt eu gosod yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

17. *Cydbwyllgorau*

Yn amodol ar berthnasedd a chysylltiad â risg, cynhwysir y gyfran berthnasol o Gydbwyllgorau yng nghyfrifon y Cyngor sy'n adlewyrchu'r trafodion a'r balansau ar gyfer y Cydbwyllgorau hynny.

18. *Prydlesi*

Mae prydlesi'n cael eu hystyried yn brydlesi cyllid pan fo telerau'r brydles yn trosglwyddo'n sylweddol yr holl risgiau a gwobrwyau, o ran perchenogaeth eiddo, peiriannau neu offer o'r prydleswr i'r prydlesai. Mae pob prydles arall yn cael ei hystyried yn brydles weithredu. Pan fydd prydles yn cwmpasu tir ac adeiladau, ystyrir yr elfennau tir ac adeiladau ar wahân i'w dosbarthu.

Y Cyngor fel Prydlesai

Prydlesi Cyllid

O ran peiriannau ac offer, mae gan y Cyngor lefel de-minimis o £75,000 ar gyfer prydlesi i'w cydnabod fel prydlesi cyllid. Nid yw'r Cyngor yn cydnabod unrhyw brydlesi fel hyn.

Prydlesi Gweithredu

Codir taliadau ar gyfer prydlesi gweithredu i'r gwasanaeth perthnasol ar sail gronol.

Y Cyngor fel Prydleswr

Prydlesi Cyllid

Nid yw'r Cyngor yn cydnabod unrhyw brydlesi fel hyn.

Prydlesi Gweithredu

Pan fo'r Cyngor yn dyfarnu prydles weithredu dros eiddo, peiriannau neu offer, caiff yr ased perthnasol ei gadw yn y Fantolen. Credydir incwm rhent i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

19. Ysgolion a Gynhelir gan yr Awdurdod Lleol

Mae'r Cod yn cadarnhau mai'r awdurdod lleol sy'n gyfrifol am gydbwysedd rheolaeth ysgolion a gynhelir gan awdurdodau lleol (h.y. y categorïau hynny o ysgolion a nodir yn Neddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998, fel y'i diwygiwyd). Mae'r Cod hefyd yn nodi bod asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a llifoedd arian parod yr ysgolion hynny yn cael eu cydnabod yn natganiadau ariannol yr awdurdod lleol. Felly cydnabyddir trafodion, llifoedd arian parod a balansau ysgolion ym mhob un o ddatganiadau ariannol yr awdurdod fel pe baent yn drafodion, llifau arian parod a balansau'r awdurdod.

20. Eiddo, Peiriannau, Offer

Yr asedau hyn yw'r rhai â sylwedd ffisegol a ddefnyddir wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, y bwriedir eu cadw am gyfnod amhenodol a'r rhai ar gyfer hyrwyddo diwylliant neu wybodaeth ac y disgwylir eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol.

Cydnabyddiaeth

Caiff gwariant ar gaffael, creu neu wella asedau o'r fath ei gyfalafu ar sail gronol. Rhagdybir bod gwariant ar asedau presennol yn arwain at wella'r ased ac fe'i dangosir yn y cyfrifon fel ychwanegiad at yr ased.

Codir gwariant sy'n cynnal ond nad yw'n ychwanegu at botensial ased i gyflawni buddion neu botensial gwasanaeth (h.y. atgyweirio a chynnal) ar refeniw pan gaiff ei wario.

Mae gan y Cyngor bolisi de-minimis o £1,000 o ran cyfalafu gwariant mewn cysylltiad ag aneddiadau'r Cyngor.

Unwaith y bydd asedau wedi dibrisio'n llawn, cânt eu hadolygu o ran perthnasedd ac, os oes angen, eu gwaredu gyda'r gwerth cario wedi'i dynnu oddi ar y gofrestr asedau.

Mesur

Mesurir asedau i ddechrau ar gost, gan gynnwys yr holl wariant sy'n deillio'n uniongyrchol o ddod â'r ased dan sylw i gyflwr gweithio ar gyfer y defnydd a fwriedir, ac eithrio costau benthyca na chaiff eu cyfalafu. Codir dibrisiant blwyddyn lawn ar wariant cyfalaf yn ystod y flwyddyn. Ni chodir unrhyw gostau dibrisiant yn ystod y flwyddyn waredu. Felly caiff asedau eu cario ymlaen ar y fantolen fel a ganlyn:

Math yr Ased	Mesur	Amllder Priso	Prisiad Diwethaf	Syrfëwr ar gyfer y Prisiad Diwethaf	Prisiad Nesaf	Dibrisiant*
Asedau sy'n cael eu Hadeiladu	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b
Asedau Cymunedol	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b
Anheddau'r Cyngor	Gwerth Defnydd Presennol ar gyfer Tai Cymdeithasol	Pob 2 flynedd	2021/22	Savills	2023/24	Tir: dd/b Adeiladau: 50 mlynedd
Seilwaith	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b	7-120 mlynedd**
Tir ac Adeiladau	Gwerth Defnydd Presennol neu Gost Newid Ddibrisiedig os	Pob 3 blynedd	2021/22	Cooke & Arkwright	2024/25	Tir: dd/b Adeiladau: 3-65 mlynedd

Gweithredol Eraill	yw o natur arbenigol heb dystiolaeth yn seiliedig ar y farchnad					
Asedau Ysgol	Cost Newid Ddibrisiedig Fanwl (Ased Cyfwerth Modern)	Pob 3 blynedd	2021/22	Cooke & Arkwright	2024/25	Tir: dd/b Adeiladau: 2-50 mlynedd
Asedau Gwarged	Gwerth Teg	Gwiriad Gwerth Teg Blyneddol	2021/22	Jones Lang LaSalle	2022/23	dd/b
Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b	5-20 oed

* Wedi'i gyfrifo ar sail llinell syth dros yr oes ddefnyddiol amcangyfrifedig isod, oni bai nad oes yna oes ddefnyddiol feidrol benodol.

** Wedi'i gynnwys o fewn Seilwaith mae Morglawdd Bae Caerdydd, sy'n cael ei ddibrisio dros oes ddylunio o 120 mlynedd.

Ailbriso

Mae gofyn i anheddau'r Cyngor, tir ac adeiladau eraill, gan gynnwys ysgolion, gael eu hailbriso'n gyfnodol. Mae'r prisiadau'n ystyried nid yn unig amrywiannau cost ond nifer o amrywiannau hanfodol eraill fel cyflwr a newidiadau mewn defnydd. Mae prisiadau asedau'n digwydd gyda dyddiad gweithredol ar 1 Ebrill neu 31 Mawrth lle mae prisiad proffesiynol llawn o ddsbarth llawn o asedau yn dangos y gallai fod newid materol yn sefyllfa derfynol y fantolen.

Rhaid i'r Cyngor gydbwysu'r gofyniad i sicrhau nad yw symiau cario yn faterol wahanol o'u gwerth teg neu gyfredol ar ddiwedd y flwyddyn, gyda'r amser, costau ac adnoddau sydd ynghlwm wrth gynnig gwasanaethau prisiant at ddibenion cyfrifyddu. Mae'n gwneud hyn drwy:

- gynnal adolygiad amhariad blyneddol o eiddo gyda thîm priso mewnol y Cyngor i nodi newidiadau sylweddol,
- defnyddio profiad a gwybodaeth leol y tîm priso mewnol i gynnig neu ddefnyddio unrhyw wasanaethau priso allanol. Mae hyn yn sicrhau bod yr adran gyllid yn cael gwybod am unrhyw faterion eiddo sy'n effeithio ar y Cyngor,
- gweithredu rhaglen ailbriso dreigl y cytunwyd arni sy'n sylweddol fyrrach na'r cylch 5 mlynedd gofynnol sy'n angenrheidiol dan y Cod i sicrhau craffu digonol, rheolaidd a chyson ar bob dosbarth o asedau a bod newidiadau pridio'n cael eu cyfartalu dros gyfnod o dair blynedd o leiaf.

Caiff asedau eiddo'r Cyngor eu hailbriso ar sail rhaglen dreigl 3 blynedd, neu os yw ased yn cael ei adnewyddu'n sylweddol, gwneir ymdrech i'w ailbriso yn y flwyddyn y caiff ei gwblhau, a gwneir addasiad i'w oes ddisgwyliedig. Dylid nodi bod symudiadau ailbriso yn ymarfer cyfrifo yn unig ac nad ydynt yn effeithio ar berfformiad ariannol y Cyngor, gan gynnwys lle mae asedau o'r fath yn parhau i gael eu cynnal at ddibenion darparu gwasanaethau.

Mae'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn yn cynnwys enillion ailbriso a gydnabyddir ers 1 Ebrill 2007 yn unig: y dyddiad gweithredu swyddogol. Mae enillion sy'n codi cyn y dyddiad hwnnw wedi'u cysoni yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

Amhariad ac Ailbriso Ar-i-Lawr

Asesir asedau ar ddiwedd pob blwyddyn o ran a oes unrhyw awgrym y gallai ased fod yn llai gwerthfawr, boed hynny oherwydd gostyngiad sylweddol ym mhotensial gwasanaeth neu ostyngiadau parhaol sylweddol yng ngwerth y farchnad. Pan nodir newid materol o ran gwerth, mae'r driniaeth gyfrifyddu fel a ganlyn:

- pan fo balans o enillion ailbriso ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu yn erbyn y balans hwnnw, hyd at swm yr enillion cronodig
- neu pan nad oes balans yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu'n erbyn y llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Pan fo colled amhariad yn cael ei gwrthdroi'n ddilynol, caiff honno ei chredydu i'r llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i addasu ar gyfer dibrisiant a fyddai wedi'i godi pe na chydnyddid y golled.

Cyfrifyddu Cydrannau

Lle gallai ased unigol fod â nifer o gydrannau gwahanol, a phob un ag oes ddefnyddiol wahanol, ystyrir tri ffactor i benderfynu a ddylid cydnabod prisiant ar wahân o gydrannau yn y cyfrifon er mwyn darparu ffigur cywir ar gyfer dibrisiant.

Mae'r ffactorau fel a ganlyn:

- perthnasedd o ran datganiadau ariannol y Cyngor. Nid ystyrir cydranoli ond ar gyfer asedau unigol nad ydynt yn dir ac sydd â gwerth ased net o fwy nag £1.5 miliwn ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.
- arwyddocâd y gydran. Ar gyfer asedau unigol sy'n cyrraedd y trothwy uchod, pan fo gwasanaethau mewn adeilad (boeleri/gwresogi/goleuadau/awyru ac ati) neu eitemau sefydlog o offer (ceginau/cypyrddau) yn gydran berthnasol o gost yr ased hwnnw (> 30%), yna caiff y gwasanaethau/offer hynny eu prisio ar wahân ar sail cydran.
- y gwahaniaeth yn y gyfradd neu ddull dibrisio o'i gymharu â'r ased cyffredinol. Dim ond elfennau sydd fel arfer yn dibrisio ar gyfradd sylweddol wahanol o'r elfen nad yw'n dir, yn ei chyfanrwydd, neu sydd angen dull dibrisio gwahanol, a gaiff eu nodi i'w cydranoli.

Gall asedau sy'n is na'r profion uchod gael eu diystyru o ran cydranoli ar y sail na fyddai unrhyw addasiad i'r costau dibrisiant yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y cyfrifon.

21. Darpariaethau

Codir am ddarpariaethau fel gwariant i'r gwasanaeth priodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn y daw'r Cyngor yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, a fesurir yn ôl yr amcan gorau ar ddyddiad mantolen y gwariant sy'n ofynnol i setlo'r rhwymedigaeth, gan ystyried y risgiau a'r ansicrwydd perthnasol. Pan wneir taliadau, fe'u codir i'r ddarpariaeth, a ddelir ar y Fantolen. Caiff darpariaethau eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol a chaiff darpariaethau nad oes eu hangen mwyach eu credydu'n ôl i'r llinell wasanaeth berthnasol.

22. Gwariant Refeniw a Ariennir gan Gyfalaf dan Statud (GRAGDS)

Gallai gwariant a wneir yn ystod y flwyddyn gael ei gyfalafu dan ddarpariaethau statudol, ond nid yw hynny'n arwain at greu ased anghyfredol, a chodwyd hynny fel gwariant i'r llinell wasanaeth berthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Pan fo'r Cyngor wedi penderfynu talu cost y gwariant hwn o adnoddau cyfalaf presennol neu drwy fenthycia, mae trosglwyddiad yn y Datganiad Symudiad mewn

Cronfeydd Wrth Gefn o Falans Cronfa'r Cyngor i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn diystyru'r symiau a godir fel nad oes effaith ar lefel y Dreth Gyngor.

23. *Cronfeydd Wrth Gefn*

Ceidw'r Cyngor gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy at ddibenion polisi yn y dyfodol neu i dalu am daliadau argyfwng. Mae rhai cronfeydd wrth gefn yn andefnyddiadwy ac yn cael eu cynnal i reoli'r prosesau cyfrifo ar gyfer asedau anghyfredol, offerynnau ariannol, a buddiannau ymddeol a chyflogai. Nid ydynt yn adnoddau defnyddiadwy i'r Cyngor ac nid effeithir ar dreth gyngor neu rent.

24. *Treth Ar Werth (TAW)*

Mae TAW daladwy wedi'i heithrio o wariant ac eithrio pan na ellir ei hadennill gan CThEF. Eithrir TAW dderbyniadwy rhag incwm.

Beirniadaethau a Rhagdybiaethau Critigol

Barn allweddol ar weithredu polisiau cyfrifyddu

Nid yw polisiau cyfrifyddu ond yn berthnasol i drafodion sy'n ymwneud â'r Cyngor. Wrth roi polisiau ar waith, rhaid i'r Cyngor wneud beirniadaethau penodol am drafodion cymhleth neu'r rhai sy'n ymwneud ag ansicrwydd ynghylch y dyfodol. Mae'r beirniadaethau critigol a wneir yn y Datganiad Cyfrifon fel a ganlyn:

- mae llawer o ansicrwydd o hyd ynghylch lefelau incwm a gwariant y Cyngor a'i is-gwmnïau yn y dyfodol yn enwedig o ganlyniad i'r argyfwng Covid-19. Fodd bynnag, mae'r Cyngor wedi penderfynu nad yw'r ansicrwydd hwn yn dynodi y gallai'r angen i gau cyfleusterau a lleihau lefelau o ddarpariaeth gwasanaeth amharu ar asedau'r Cyngor.
- yn 2014/15, esboniodd CIPFA y gofynion o ran cydnabod eiddo ysgolion ar Fantolenni'r Cyngor. Amlygodd hyn yr angen i 'reoli' asedau, gyda meini prawf allweddol i gydnabod perchnogaeth gyfreithiol. Mae'r Cyngor yn cynnwys Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyr, Ysgolion Gwirfoddol a Reolir ac Ysgolion Sefydledig yn ei fantolen dim ond os yw'n berchen ar y tir ac y gall gyfarwyddo defnydd o'r asedau. Yn y mwyafrif o achosion mae'r rhain ym mherchnogaeth cyrff crefyddol neu ymddiriedolwyr neu gorff llywodraethu'r ysgol.

Rhagdybiaethau am y dyfodol a ffynonellau eraill o ansicrwydd amcangyfrif

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys ffigurau a amcangyfrifir sy'n seiliedig ar ragdybiaethau am y dyfodol neu sydd fel arall yn ansicr. Er bod y rhain yn ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol, canllawiau proffesiynol a ffactorau perthnasol eraill, gallai canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol. Mae'r prif eitemau ym Mantolen y Cyngor ar 31 Mawrth 2022 lle mae perygl o addasiadau yn y blynyddoedd ariannol yn y dyfodol fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith Petai'r Canlyniadau Gwirioneddol yn Wahanol i'r Rhagdybiaethau
Prisio, lle bo angen, asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer, Asedau Treftadaeth ac Eiddo Buddsoddi	Mae prisio budd eiddo yn cynnwys asesu nifer o bethau fel cyflwr y farchnad, oes ddefnyddiol, cost ailadeiladu, asesu cyflwr, a'r defnydd o ffactorau disgownt ar gyfer tai cymdeithasol ac ati. Cynhelir prisiannau gan syrfewr siartredig cymwys, neu arbenigwyr yn y maes perthnasol, yn unol â'r Datganiadau Arfer a Nodiadau Canllaw a nodir yn Safonau Prisio (Y Llyfr Coch) Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig (RICS) ac unrhyw ganllawiau perthnasol eraill. O ganlyniad i effaith Covid-19, adroddir prisiadau ar Anheddau'r Cyngor ar sail 'ansicrwydd prisio materol' yn ôl Llyfr Coch RICS. O ganlyniad, dylai llai o sicrwydd a lefel uwch o ofal fod yn gysylltiedig â'r prisiadau. Ar hyn o bryd, nid yw'n bosibl rhagweld yn gywir hirhoedledd a difrifoldeb effaith Covid-19 ar yr economi. Felly, mae gwerthoedd wedi bod yn seiliedig ar y sefyllfa cyn Covid-19, ar y dybiaeth y bydd gwerthoedd yn cael eu hadfer pan fydd y farchnad eiddo tiriog yn dod yn fwy hylifol. Bydd dull y Cyngor o gynnal prisiadau'n amlach na'r cyfnod o 5 mlynedd o leiaf sy'n ofynnol gan God CIPFA yn sicrhau bod newidiadau ym mhob amrywiad sy'n effeithio ar brisiad yn cael eu cofnodi cyn gynted â phosibl yn y prisiad llawn a phroffesiynol nesaf.	Mae angen i unrhyw newidiadau i brisiadau ac unrhyw gostau dibrisiant cysylltiedig i wasanaethau ar gyfer asedau anghyfredol gael eu diystyru yn y cyfrifon hyn fel na chânt effaith ar y Dreth Gyngor neu renti.
Asedau Offerynnau Ariannol	Caiff y rhain eu hadolygu'n flynyddol am amhariad sylweddol gan ddefnyddio data fel risg hanesyddol o ddiffyg ac adolygiadau eraill o adenilladwyedd. Ar gyfer asedau ariannol nad ydynt wedi'u dyfynnu ar gyfnewidfa gydnabyddedig neu lle mae'n anodd darparu prisiadau cyfrifo e.e. prisiadau o gyfranddaliadau'r Cyngor yn Cardiff City Transport Services Ltd. ystyrir bod y gwerth teg yn Werth Net.	Nid yw unrhyw newid yng ngwerth teg Cardiff City Transport Services Ltd yn cael unrhyw effaith ar y dreth gyngor gan fod newidiadau'n cael eu hadlewyrchu gan newid cyfatebol yn y Gronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn.

Eitem	Ansicrwydd	Effaith Petai'r Canlyniadau Gwirioneddol yn Wahanol i'r Rhagdybiaethau
Darpariaethau	<p>Mae'r Cyngor yn gwneud nifer o ddarpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau y gallai eu hwynebu pan mae modd gwneud amcangyfrif rhesymol o werth ar ddyddiad y fantolen. Yn y mwyafrif o achosion mae'r rhain yn destun hawliadau cyfreithiol, fel y rheini ar gyfer yswiriant. Mae darpariaethau mewn perthynas â safleoedd tirlenwi yn destun lefel amcangyfrif uchel, yn bennaf oherwydd hyd y cyfnod y cânt eu hystyried. Defnyddir cyngor mewmol ac allanol proffesiynol i bennu angen a gwerth darpariaethau.</p>	<p>Caiff canlyniadau rhagdybiaethau effaith ar yr Alldro yn y dyfodol, ond oherwydd natur ansicr y digwyddiadau hyn, mae'n anodd eu mesur.</p>
Ôl-ddyledion	<p>Roedd symiau'n ddyledus i'r Awdurdod am eitemau megis dyledwyr amrywiol, y Dreth Gyngor, Ardrethi Annomestig a rhenti. Ar ôl ystyried tueddiadau wrth gasglu yn y gorffennol a newidiadau perthnasol eraill a allai effeithio ar y gallu i gasglu, rhagdybir lefel o amhariad neu ddarpariaeth ar gyfer colledion credyd disgwylidig. Fodd bynnag, nid yw'n sicr y byddai'r lwfans amhariad hwn yn ddigonol gan na all y Cyngor asesu â sicrwydd pa ddyledion fydd yn cael eu casglu ai peidio.</p> <p>Mae effaith economaidd y pandemig Covid-19 wedi gwneud amcangyfrif amhariad dyled yn anos gan fod mwy o ansicrwydd ynghylch hyfywedd economaidd dyledwyr ac felly eu gallu i setlo eu dyledion a allai fod yn ddigonol neu beidio.</p>	<p>Bydd gwelliannau wrth gasglu'n gwella'r sefyllfa Alldro ac adrodd yn y dyfodol, ond pan fo cwsmeriaid yn cael trafferth talu, bydd angen cynnydd yn lefel y darpariaethau sydd eisoes wedi'u neilltuo.</p>
Rhwymedigaeth Pensiwn	<p>Mae amcangyfrif rhwymedigaeth net i dalu pensiynau'n dibynnu ar nifer o feirniadaethau cymhleth o ran y gyfradd ostyngol a ddefnyddir, chwyddiant, y gyfradd y rhagwelir y bydd cyflogau'n cynyddu, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marw ac elw disgwylidig ar asedau'r gronfa pensiwn. Mae hyn hefyd yn cynnwys anwadalwch y farchnad a achosir gan ffactorau geowleidyddol a macro-economaidd.</p> <p>Defnyddir actiwariad proffesiynol i roi cyngor arbenigol i'r Cyngor ar y rhagdybiaethau i'w defnyddio.</p>	<p>Mae'n anodd mesur yr effeithiau ar rwymedigaeth pensiwn net o newidiadau mewn tybiaethau unigol, gan y gallant arwain at amrywiadau lluosog i'r ffigur. Darperir dadansoddiad sensitifrwydd yn Nodyn 13.</p>

One
Central
Square

Datganiadau Ariannol Craidd a Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

Mae'r datganiad hwn yn cofnodi holl incwm a gwariant y Cyngor drwy gydol y flwyddyn ac o ganlyniad mae'n dangos cost cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol. Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllido (Nodyn 2) yn dangos sut cafodd y cyllid sydd ar gael i'r Cyngor ei ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir o dan Arferion Cyfrifyddu sy'n Gyffredinol Dderbyniol (ACGDd).

2020/21				2021/22			
Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net		Nodyn	Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net
£000	£000	£000			£000	£000	£000
18,836	(14,507)	4,329	Rheolaeth Gorfforaethol		30,048	(26,007)	4,041
91,258	(37,826)	53,432	Datblygu Economaidd		104,509	(45,208)	59,301
379,590	(92,688)	286,902	Addysg a Dysgu Gydol Oes		437,111	(111,419)	325,692
7,916	(1,244)	6,672	Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol		9,633	(2,015)	7,618
8,882	(5,916)	2,966	Awdurdod yr Harbwr		9,314	(5,959)	3,355
111,940	(85,884)	26,056	Cyfrif Refeniw Tai		96,295	(92,571)	3,724
240,491	(186,579)	53,912	Tai a Chymunedau		249,209	(189,430)	59,779
10,494	(7,281)	3,213	Perfformiad a Phartneriaethau		10,097	(6,793)	3,304
68,946	(44,358)	24,588	Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd		76,410	(44,360)	32,050
37,000	(18,415)	18,585	Adnoddau		45,573	(25,730)	19,843
244,963	(59,883)	185,080	Gwasanaethau Cymdeithasol		260,449	(66,997)	193,452
4,967	(9,239)	(4,272)	Cyfrif Refeniw Cryno		259	(4,484)	(4,225)
1,225,283	(563,820)	661,463	Cost Net Gwasanaethau		1,328,907	(620,973)	707,934
40,165	0	40,165	Comisiynydd Heddlu a Throsedd De Cymru	3	42,523	0	42,523
446	0	446	Praeseptau Cyngor Cymuned		458	0	458
18,244	0	18,244	Ardollau a Chyfraniadau		18,632	0	18,632
15,760	(15,081)	679	(Elw)/colled ar werthu asedau anghyfredol		719	(1,965)	(1,246)
74,615	(15,081)	59,534	Gwariant Gweithredu Arall		62,332	(1,965)	60,367
34,020	0	34,020	Llog yn Daladwy ar Ddyled	15	34,108	0	34,108
18,832	0	18,832	Llog ar rwymedigaeth budd ddiffiniedig net/(ased)	13	22,180	0	22,180
0	(394)	(394)	Llog ac Incwm Buddsoddi	15	0	(388)	(388)
17,929	(14,345)	3,584	Incwm a Gwariant mewn perthynas ag Eiddo Buddsoddi a newidiadau yn eu gwerth teg	14	30,453	(12,658)	17,795
0	(148)	(148)	Symudiad mewn Offerynnau Ariannol		0	0	0
70,781	(14,887)	55,894	Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi		86,741	(13,046)	73,695
0	(87,562)	(87,562)	Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf Cydnabyddedig	24	0	(127,032)	(127,032)
0	(344,468)	(344,468)	Grant Cynnal Refeniw		0	(373,452)	(373,452)
0	(124,579)	(124,579)	Ardrethi Annomestig	6	0	(121,062)	(121,062)
2,135	(230,151)	(228,016)	Incwm Treth Gyngor	5	3,081	(240,341)	(237,260)
0	(3,211)	(3,211)	Stocrestrau a Roddwyd		0	(6,022)	(6,022)
0	(218)	(218)	Treth Gorfforaeth (BDdPRC)		116	0	116
2,135	(790,189)	(788,054)	Trethiant ac Incwm o Grantiau Amhenodol		3,197	(867,909)	(864,712)
1,372,814	(1,383,977)	(11,163)	(Gwarged)/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau		1,481,177	(1,503,893)	(22,716)
		(25,878)	Enillion Ailbriso	26			(46,288)

2020/21				2021/22			
Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net		Nodyn	Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net
£000	£000	£000			£000	£000	£000
		1,109	Colledion Ailbriso				13,671
		233	Colledion amhariad ar asedau anghyfredol a godir i'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn				581
		2,283	(Gwarged)/Diffyg ar y Gronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn				(3,475)
		198,203	(Enillion)/colledion actwaraidd ar asedau/rhwymedigaethau pensiwn	13			(307,373)
		175,950	Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall				(342,884)
		164,787	Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				(365,600)

Mae dadansoddiad 2020/21 o Gost Net Gwasanaethau wedi'i ddiwygio i ystyried y newidiadau mewn strwythur yn 2021/22.

Cafodd incwm a gwariant yn ymwneud ag eiddo buddsoddi eu cynnwys yn flaenorol yn y llinell Datblygu Economaidd o Gost Net Gwasanaethau. Mae'r rhain bellach wedi'u cynnwys yn y llinellau perthnasol o fewn Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn 2020/21 a 2021/22.

Rhennir y datganiad yn Gronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy ac Andefnyddiadwy. Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy yw'r rhai y gall y Cyngor eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau megis y Gronfa Gyffredinol Wrth Gefn a'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn, ac ni ellir defnyddio Cronfeydd Wrth Gefn Andefnyddiadwy megis y Gronfa Bensiwn a'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf gan eu bod at ddibenion cyfrifyddu yn unig.

	Balans Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig y Cyngor	Balans CRT	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig CRT	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	Cronfeydd Wrth Gefn Andefnyddiadwy	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn y Cyngor
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 31 Mawrth 2020 wedi'i gario ymlaen	14,255	54,894	8,983	878	10,906	0	89,916	389,756	479,672
Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn 2020/21									
Gwarged neu (ddiffyg) o ran Darparu Gwasanaethau	24,927	0	(13,764)	0	0	0	11,163	0	11,163
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	0	0	0	0	(175,950)	(175,950)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	24,927	0	(13,764)	0	0	0	11,163	(175,950)	(164,787)
Addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail gyllido dan y rheoliadau (nodyn 1)	22,683	0	23,105	0	(2,233)	0	43,555	(43,555)	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Net cyn Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	47,610	0	9,341	0	(2,233)	0	54,718	(219,505)	(164,787)
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	(47,610)	47,610	(2,822)	2,822	0	0	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2020/21	0	47,610	6,519	2,822	(2,233)	0	54,718	(219,505)	(164,787)
Balans ar 31 Mawrth 2021 wedi'i gario ymlaen	14,255	102,504	15,502	3,700	8,673	0	144,634	170,251	314,885
Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn 2021/22									
Gwarged neu (ddiffyg) o ran Darparu Gwasanaethau	8,283	0	14,433	0	0	0	22,716	0	22,716
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	0	0	0	0	342,884	342,884
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	8,283	0	14,433	0	0	0	22,716	342,884	365,600
Addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail gyllido dan y rheoliadau (nodyn 1)	40,225	0	(7,546)	0	(1,833)	6,972	37,818	(37,818)	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Net cyn Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	48,508	0	6,887	0	(1,833)	6,972	60,534	305,066	365,600
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig (nodyn 25)	(48,508)	48,508	(6,887)	6,887	0	0	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2021/22	0	48,508	0	6,887	(1,833)	6,972	60,534	305,066	365,600
Balans ar 31 Mawrth 2022 wedi'i gario ymlaen	14,255	151,012	15,502	10,587	6,840	6,972	205,168	475,317	680,485

Mae'r datganiad hwn yn cynnwys dwy adran falansio – asedau net y Cyngor a chyfanswm y cronfeydd wrth gefn a gedwir.

31 Mawrth 2021 £000		Nodyn	31 Mawrth 2022 £000
1,898,189	Eiddo, Peiriannau ac Offer	14	1,992,202
58,682	Asedau Treftadaeth		58,849
156,238	Eiddo Buddsoddi		150,718
1,711	Asedau anniriaethol gan gynnwys asedau sy'n cael eu hadeiladu		1,135
14,792	Buddsoddiadau Hirdymor	15	24,749
5,951	Dyledwyr Hirdymor		10,906
2,135,563	Cyfanswm Asedau Hirdymor		2,238,559
98,882	Buddsoddiadau Byrdymor	15	210,105
918	Asedau a Gedwir i'w Gwerthu	16	0
5,764	Stocrestrau		11,684
168,405	Dyledwyr Byrdymor	17	184,300
34,450	Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	18	23,751
308,419	Cyfanswm Asedau Cyfredol		429,840
(35,393)	Benthycu Byrdymor	15	(31,311)
(128,988)	Credydwyr Byrdymor	19	(175,845)
(1,471)	Elfen Bensiwn	22	(1,035)
(4,999)	Darpariaethau	21	(4,544)
(3,453)	Rhwymedigaethau Gohiriedig	23	(3,640)
(174,304)	Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol		(216,375)
(783,666)	Benthycu Hirdymor	15	(832,819)
(25,084)	Darpariaethau	21	(24,458)
(8,181)	Rhwymedigaethau Gohiriedig	23	(9,621)
(22,155)	Derbyniadau Cyfraniadau Cyfalaf Ymlaen Llaw	24	(22,388)
(18,008)	Derbyniadau Grantiau Refeniw Ymlaen Llaw		(16,521)
(13,797)	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf Ymlaen Llaw		(11,431)
(3,434)	Elfen Bensiwn	22	(1,296)
(1,080,468)	Rhwymedigaeth Pensiynau Net	13	(853,005)
(1,954,793)	Cyfanswm Rhwymedigaethau Hirdymor		(1,771,539)
314,885	ASEDAU NET		680,485
	Ariennir gan:		
14,255	Balans Cronfa'r Cyngor	25	14,255
102,504	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig y Cyngor		151,012
15,502	Balans y Cyfrif Refeniw Tai		15,502
3,700	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig y Cyfrif Refeniw Tai		10,587
8,673	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn		6,840
0	Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio		6,972
144,634	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy		205,168
310,754	Cronfa Ailbriso Wrth Gefn	26	345,822
947,365	Cyfrif Addasiadau Cyfalaf		977,282
5,003	Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig		5,003
6,984	Cronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn		10,366
(1,085,373)	Cronfa Pensiynau Wrth Gefn		(855,336)
(17,693)	Cyfrif Addasiadau Absenoldebau Cronedig		(17,054)
3,211	Cyfrif Stocrestrau a Roddwyd		9,234
170,251	Cronfeydd Wrth Gefn Anefnyddiadwy		475,317
314,885	CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN		680,485

Mae'r datganiad hwn yn dangos sut mae'r Cyngor yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a chywerthoedd arian parod drwy ddsbarthu'r llifoedd arian parod fel rhai sy'n codi o weithgarwch gweithredu, buddsoddi a chyllido.

2020/21		Nodyn	2021/22
£000			£000
(11,163)	(Gwarged)/diffyg net o ran Darparu Gwasanaethau		(22,716)
(180,826)	Addasiadau i warged neu ddiffyg net o ran darparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau nad ydynt yn arian parod	28	(231,213)
102,979	Addasu ar gyfer eitemau sydd wedi'u cynnwys yn y gwarged neu ddiffyg net o ran darparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi ac ariannu		129,979
(89,010)	Llifoedd arian parod net o weithgareddau gweithredu		(123,950)
146,179	Prynu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol		191,372
30,337	Prynu buddsoddiadau byrdymor a hirdymor		117,750
(17,098)	Taliadau eraill ar gyfer gweithgareddau buddsoddi		2,133
(15,422)	Elw o werthu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol		(2,649)
(98,976)	Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf		(126,516)
45,020	Llifoedd arian parod net o weithgareddau buddsoddi		182,090
(3,111)	Derbyniadau arian parod o fenthyca byrdymor a hirdymor		(72,479)
26,315	Derbyniadau eraill o weithgareddau ariannu		(2,495)
22,287	Ad-daliadau benthyca byrdymor a hirdymor		27,533
45,491	Llifoedd arian parod net o weithgareddau ariannu		(47,441)
1,501	(Cynnydd)/gostyngiad net mewn arian parod a chywerthoedd arian parod		10,699
35,951	Arian parod a chywerthoedd arian parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd		34,450
34,450	Arian parod a chywerthoedd arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd	18	23,751

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

1. Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido dan y Rheoliad

Mae'r nodyn hwn yn manylu ar yr addasiadau a wneir i'r cyfanswm incwm a gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan y Cyngor yn y flwyddyn yn unol ag arfer cyfrifyddu priodol i'r adnoddau a nodir gan ddarpariaethau statudol fel y maent ar gael i'r Cyngor i dalu gwariant cyfalaf a refeniw yn y dyfodol.

Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy 2020/21					Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	Addasiadau rhwng y Seiliau Cyfrifyddu a Chyllido	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy 2021/22				
Balans Cronfa' r Cyngor	Cyfrif Refeniw Tai	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio	Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn			Balans Cronfa' r Cyngor	Cyfrif Refeniw Tai	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio	Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn
£000	£000	£000	£000	£000		£000	£000	£000	£000	£000	
						Addasiadau sy'n ymwneud yn bennaf â'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf:					
						<u>Gwrthdroad eitemau wedi'u debydu neu gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>					
50,823	11,933	0	0	(62,755)		Costau am ddibrisiant ac amhariad ar Asedau Anghyfredol	53,417	11,345	0	0	(64,762)
347	48,354	0	0	(48,700)		Colledion ailbriso Asedau Anghyfredol	44,806	24,114	0	0	(68,920)
(519)	(79)	0	0	598		Gwrthdroad amhariad blaenorol ar ailbriso	(23,804)	(1,407)	0	0	25,211
797	86	0	0	(884)		Amorteiddio Asedau Anniriaethol	842	86	0	0	(928)
8,405	7	0	0	(8,413)		Symudiadau yng ngwerth marchnad Eiddo Buddsoddi	26,694	(62)	0	0	(26,632)
(17)	457	0	0	(440)		Symudiad yng ngwerth Asedau a Gedwir i'w Gwerthu	0	0	0	0	0
(64,124)	(23,438)	0	0	87,562		Grantiau cyfalaf a chyfraniadau perthnasol	(89,508)	(30,552)	0	0	120,060
0	0	0	0	0		Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio	(6,972)	0	0	6,972	0
4,294	104	0	0	(4,398)		Gwariant refeniw a ariennir gan gyfalaf dan statud	2,662	31	0	0	(2,693)
14,423	766	30	0	(15,219)		Swm yr Asedau Anghyfredol a ddiystyrwyd wrth waredu neu werthu fel rhan o'r elw/colled wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	573	43	0	0	(616)
1	0	320	0	(321)		Symudiad Offerynnau Ariannol	25	0	0	0	(25)
						<u>Mewnosod eitemau heb eu debydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>					
(24,714)	(13,396)	0	0	38,110		Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	(31,523)	(13,015)	0	0	44,538
(973)	(2,400)	0	0	3,373		Gwariant cyfalaf a godir yn erbyn balansau Cronfa'r Cyngor a CRT	(1,540)	(2,400)	0	0	3,940

Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy 2020/21					Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	Addasiadau rhwng y Seiliau Cyfrifyddu a Chyllido	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy 2021/22				
Balans Cronfa' r Cyngor	Cyfrif Refeniw Tai	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio	Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn			Balans Cronfa' r Cyngor	Cyfrif Refeniw Tai	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio	Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn
£000	£000	£000	£000	£000		£000	£000	£000	£000	£000	
0	0	(6,455)	0	6,455	Defnyddio Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	0	(3,781)	0	3,781	
0	0	0	0	0	Credyd ar gyfer costau gwaredu sy'n gallu cael eu talu o'r derbyniadau cyfalaf deilliannol	0	0	0	0	0	
0	0	(11,202)	0	11,202	Derbyniadau cyfalaf a neilltuir i ad-dalu dyledion	0	0	(17)	0	17	
					Addasiadau yn cynnwys y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn						
(12,242)	(2,285)	15,068	0	(541)	Swm yr Asedau Anghyfredol a ddiystyrwyd wrth waredu neu werthu fel rhan o elw/colled wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr/Adennill Grant/Arall	(1,067)	(796)	1,966	0	(103)	
					Addasiadau yn cynnwys y Gronfa Pensiynau Wrth Gefn:						
86,648	6,461	0	0	(93,109)	Buddion ymddeol net yn unol ag IAS19	119,054	9,510	0	0	(128,564)	
(42,540)	(4,013)	0	0	46,553	Cyfraniadau cyflogwr i'r Cynllun Pensiwn	(44,497)	(4,157)	0	0	48,654	
(142)	(138)	0	0	280	Elfen Bensiwn yn y Dyfodol	(2,577)	3	0	0	2,574	
					Addasiadau yn cynnwys y Cyfrif Addasiadau Absenoldebau Cronedig						
5,426	687	0	0	(6,113)	Y swm y mae taliadau cydnabyddiaeth swyddogion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail gronol yn wahanol i'r taliadau cydnabyddiaeth i'w codi yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol.	(338)	(290)	0	0	628	
					Addasiadau yn cynnwys y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn Ohiriedig						
0	0	6	0	(6)	Trosglwyddiadau i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn wrth i arian parod ddod i law	0	0	0	0	0	
0	0	0	0	0	Trosglwyddiadau i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn Ohiriedig mewn perthynas ag enillion/colledion wrth waredu	0	0	0	0	0	
					Trosglwyddo i Gyfrif Stocrestrau a Roddwyd						
(3,211)	0	0	0	3,211	Trosglwyddo i Gyfrif Stocrestrau a Roddwyd	(6,022)	0	0	0	6,022	
22,683	23,105	(2,233)	0	(43,555)	Cyfanswm Addasiadau	40,225	(7,547)	(1,832)	6,972	(37,818)	

2. Dadansoddiad Gwariant a Chyllido

Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllido yn dangos sut cafodd y cyllid sydd ar gael i'r Cyngor ei ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir o dan Arferion Cyfrifyddu sy'n Gyffredinol Dderbyniol (ACGDd).

2020/21			Cyfarwyddiaeth	2021/22		
Gwariant Net a godir i'r CC a'r CRT	Addasiadau rhwng y seiliau cyfrifyddu a chyllido	Gwariant net DIGC		Gwariant Net a godir i'r CC a'r CRT	Addasiadau rhwng y seiliau cyfrifyddu a chyllido	Gwariant net DIGC
£000	£000	£000		£000	£000	£000
26,340	(22,011)	4,329	Rheolaeth Gorfforaethol	26,429	(22,388)	4,041
38,329	15,103	53,432	Datblygu Economaidd	38,696	20,605	59,301
287,533	(631)	286,902	Addysg a Dysgu Gydol Oes	297,868	27,824	325,692
6,285	387	6,672	Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol	6,514	1,104	7,618
0	2,966	2,966	Awdurdod yr Harbwr	0	3,355	3,355
0	26,056	26,056	Cyfrif Refeniw Tai	0	3,724	3,724
47,315	6,597	53,912	Tai a Chymunedau	48,965	10,814	59,779
2,868	345	3,213	Perfformiad a Phartneriaethau	2,882	422	3,304
7,619	16,969	24,588	Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	6,066	25,984	32,050
14,317	4,268	18,585	Adnoddau	15,186	4,657	19,843
182,020	3,060	185,080	Gwasanaethau Cymdeithasol	190,526	2,926	193,452
43,560	(47,832)	(4,272)	Cyfrif Refeniw Cryno	49,120	(53,345)	(4,225)
656,186	5,277	661,463	Cost Net Gwasanaethau	682,252	25,682	707,934
(604,582)	(68,044)	(672,626)	Incwm a Gwariant Arall	(636,441)	(94,209)	(730,650)
51,604	(62,767)	(11,163)	(Gwarged) neu Ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau	45,811	(68,527)	(22,716)
	Cronfa'r Cyngor	Balans CRT			Cronfa'r Cyngor	Balans CRT
	14,255	8,983	Balans Agoriadol ar 1 Ebrill		(14,255)	(15,502)
	0	6,519	Gwarged/(Diffyg)		0	0
	14,255	15,502	Balans Terfynol ar 31 Mawrth		(14,255)	(15,502)

Mae dadansoddiad 2020/21 o Gost Net Gwasanaethau wedi'i ddiwygio i ystyried y newidiadau mewn strwythur yn 2021/22.

2.1 Nodyn i'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllido

Caiff yr addasiadau rhwng y seiliau Cyfrifyddu a Chyllido eu dadansoddi ymhellach yn y tabl canlynol.

2020/21				Cyfarwyddiaeth	2021/22			
Addasiadau at ddibenion cyfalaf	Newid net ar gyfer Addasiadau Pensiynau	Addasiadau Eraill	Cyfanswm Addasiadau		Addasiadau at ddibenion cyfalaf	Newid net ar gyfer Addasiadau Pensiynau	Addasiadau Eraill	Cyfanswm Addasiadau
£000	£000	£000	£000		£000	£000	£000	£000
537	708	(23,256)	(22,011)	Rheolaeth Gorfforaethol	396	890	(23,674)	(22,388)
13,462	4,121	(2,480)	15,103	Datblygu Economaidd	18,340	7,363	(5,098)	20,605
18,604	6,704	(25,939)	(631)	Addysg a Dysgu Gydol Oes	32,346	15,982	(20,504)	27,824
3	450	(66)	387	Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol	0	958	146	1,104
2,673	266	27	2,966	Awdurdod yr Harbwr	2,826	500	29	3,355
60,855	2,310	(37,109)	26,056	Cyfrif Refeniw Tai	31,771	5,356	(33,403)	3,724
4,955	2,871	(1,229)	6,597	Tai a Chymunedau	5,484	6,887	(1,557)	10,814
0	322	23	345	Perfformiad a Phartneriaethau	0	641	(219)	422
19,294	1,843	(4,168)	16,969	Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	20,862	3,355	1,767	25,984
1,850	3,013	(595)	4,268	Adnoddau	2,701	4,140	(2,184)	4,657
280	3,852	(1,072)	3,060	Gwasanaethau Cymdeithasol	633	8,923	(6,630)	2,926
0	0	(47,832)	(47,832)	Cyfrif Refeniw Cryno	101	9	(53,455)	(53,345)
122,513	26,460	(143,696)	5,277	Cost Net Gwasanaethau	115,460	55,004	(144,782)	25,682
(83,447)	18,832	(3,429)	(68,044)	Incwm a Gwariant o'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllido	(110,483)	22,180	(5,906)	(94,209)
39,066	45,292	(147,125)	(62,767)	(Gwarged) neu Ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau	4,977	77,184	(150,688)	(68,527)

Mae dadansoddiad 2020/21 o Gost Net Gwasanaethau wedi'i ddiwygio i ystyried y newidiadau mewn strwythur yn 2021/22.

Addasiadau at ddibenion cyfalaf

Mae dibrisiant, taliadau amhariad ac enillion a cholledion ailbriso yn gynwysedig yng nghost net y gwasanaethau. Yn ogystal:

- gwariant gweithredu arall - addasiadau ar gyfer gwarediadau cyfalaf gyda throsglwyddiad incwm wrth waredu asedau a'r symiau a ddiddymwyd ar gyfer yr asedau hynny
- incwm cyllido a buddsoddi – didynnir y taliadau statudol ar gyfer ariannu cyfalaf, h.y. darpariaeth refeniw ddarbodus a chyfraniadau refeniw eraill o incwm a gwariant, gan na chodir tâl am y rhain o dan Arferion Cyfrifyddu sy'n Gyffredinol Dderbyniol (ACGDd)
- trethiant ac incwm a gwariant amhenodol – caiff grantiau cyfalaf eu haddasu ar gyfer incwm na chodir tâl amdano o dan ACGDd. Caiff grantiau refeniw eu haddasu o'r rhai a dderbynnir yn ystod y flwyddyn i'r rhai y gellir eu derbyn heb amodau neu y bodlonwyd amodau ar eu cyfer drwy gydol y flwyddyn. Credydur y llinell trethiant ac incwm a gwariant amhenodol gyda grantiau cyfalaf y gellir eu derbyn yn ystod y flwyddyn heb amodau neu y cafodd amodau eu bodloni amdanynt yn ystod y flwyddyn.

Newid Net ar gyfer Addasiadau i Bensiynau

Adlewyrchir diddymu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu'r gwariant ac incwm sy'n gysylltiedig â pensiynau IAS19 Buddion Cyflogeion fel a ganlyn:

- ar gyfer cost net y gwasanaethau – diddymu cyfraniadau pensiwn cyflogwyr a wnaed gan y Cyngor fel y pennwyd gan statud a'u disodli gyda chostau gwasanaethau presennol a chostau gwasanaethau'r gorffennol
- ar gyfer incwm a gwariant cyllido a buddsoddi – codir am y llog net ar y rhwymedigaeth budd diffiniedig i'r DIGC.

Addasiadau Eraill

Dylid cydnabod symiau a ddebydir/credydur i'r DIGC a symiau taladwy/derbyniadwy o dan statud fel a ganlyn:

- ar gyfer incwm a gwariant cyllido a buddsoddi – mae'r golofn gwahaniaethau eraill yn cydnabod addasiadau i Gronfa'r Cyngor ar gyfer gwahaniaethau amseru premiymau a gostyngiadau
- mae'r tâl am incwm trethiant a grantiau amhenodol yn cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng yr hyn y gellir codi amdano o dan statud ar gyfer y dreth gyngor ac Ardrethi Annomestig a ragamcanwyd i gael ei dderbyn ar ddechrau'r flwyddyn, a'r incwm a gydnabuwyd o dan ACGDd. Mae gwahaniaeth o ran amseru gan fod unrhyw wahaniaeth yn cael ei ddwyn ymlaen yn y gwargedau neu'r diffygion ar y gronfa casglu.

2.2. Gwariant ac Incwm a Ddadansoddir yn ôl Natur

Yn ogystal ag yn ôl Cyfarwyddiaeth, dangosir gwariant ac incwm y Cyngor wedi'u dadansoddi yn ôl math isod.

2020/21 £000		2021/22 £000
532,713	Treuliau Buddion i Gyflogeion	599,145
649,748	Treuliau Gwasanaeth Eraill	689,422
63,789	Dibrisiant, Amorteiddio ac Amhariad	65,717
17,929	Gwariant mewn perthynas ag Eiddo Buddsoddi a newidiadau yn eu gwerth teg	30,453
34,020	Taliadau Llog	34,108
58,855	Praeseptau ac Ardollau	61,613
15,760	Colled wrth Werthu Asedau Anghyfredol	719
1,372,814	Cyfanswm Gwariant	1,481,177
(165,251)	Ffioedd, Costau ac Incwm o Wasanaethau Eraill	(231,877)
(14,345)	Incwm mewn perthynas ag Eiddo Buddsoddi a newidiadau yn eu gwerth teg	(12,658)
(394)	Llog ac Incwm Buddsoddi	(388)
(354,730)	Incwm o'r Dreth Gyngor ac Ardrethi Annomestig	(361,403)
(834,176)	Grantiau a Chyfraniadau	(895,602)
(15,081)	Enillion wrth Werthu Asedau Anghyfredol	(1,965)
(1,383,977)	Cyfanswm Incwm	(1,503,893)
(11,163)	Gwarged a Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau	(22,716)

*Cafodd incwm a gwariant yn ymwneud ag eiddo buddsoddi eu cynnwys yn flaenorol mewn llinellau Treuliau ac Incwm Gwasanaeth Eraill. Mae'r rhain bellach wedi'u cynnwys yn Incwm a Gwariant mewn perthynas ag Eiddo Buddsoddi yn 2020/21 a 2021/22.

3. Praeseptau ac Ardollau

2020/21 £000		2021/22 £000
	Praeseptau	
40,165	Comisiynydd Heddlu a Throsedd De Cymru	42,523
	Cynghorau Cymuned:	
45	- Llys-faen	51
175	- Pentyrch	175
126	- Radur a Phentre-poeth	126
31	- Sain Ffagan	34
46	- Pentref Llanelwng	49
23	- Tongwynlais	23
40,611	Cyfanswm Praeseptau	42,981
	Ardollau a Chyfraniadau	
17,986	Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru	18,374
139	Cyfoeth Naturiol Cymru	139
114	Awdurdod Iechyd Porthladd Caerdydd	114
5	Awdurdod Iechyd Porthladd Casnewydd	5
18,244	Cyfanswm Ardollau a Chyfraniadau	18,632

4. Cyfranogi mewn Cydbwyllgorau

Yn ystod 2021/22 y Cyngor oedd yr Awdurdod arweiniol ar dri Chydbwyllgor ac roedd yn aelod o dri arall. Mae'r tabl isod yn dangos y cyfraniadau refeniw a wnaed i'r Pwyllgorau hyn. Bydd y Datganiadau Cyfrifon ar gyfer pob Cydbwyllgor ar gael ar wefan yr awdurdod arweiniol.

2020/21 £000	Pwyllgor	Diben	Awdurdod Arweiniol	2021/22 £000
262	Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (BDdPRC)	Cydllynu a chyflawni rhwymedigaethau'r Cynghorau mewn perthynas â'r Fargen Ddinesig	Cyngor Caerdydd	275
1,412	Gwasanaeth Addysg ar y Cyd Consortiwm Canolbarth y De	Darparu dull rhanbarthol o wella ysgolion	Cyngor Rhondda Cynon Taf	1,293
209	Archifau Morgannwg	Rheoli a gweinyddu Archifdy Morgannwg	Cyngor Caerdydd	243
27	Prosiect Gwyrdd	Rheoli cyfleuster trin gwastraff gweddilliol	Cyngor Caerdydd	27
673	Gwasanaeth Mabwysiadu Rhanbarthol	Datblygu a gwella gwasanaethau mabwysiadu a rhannu arfer gorau	Cyngor Bro Morgannwg	699
4,927	Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir	Darparu gwasanaethau iechyd yr amgylchedd	Cyngor Bro Morgannwg	4,722
7,510	Cyfanswm			7,259

Mae'r Cyngor wedi cyfrif am ei gyfran o'r trafodion a'r balansau gyda BDdPRC ond ar gyfer y Cydbwyllgorau eraill mae'n cyfrif am eu cyfraniadau nhw yn unig.

Cynhwysir cyfraniadau cyfalaf i BDdPRC mewn perthynas â'r Gronfa Fuddsoddi Ehangach yn y datganiadau ariannol craidd ond nis dangosir yn y tabl uchod. Ni wnaed unrhyw gyfraniad cyfalaf yn 2021/22 (£474,000 yn 2020/21).

5. Treth Gyngor

Mae incwm y Dreth Gyngor yn deillio o gostau a godir yn unol â gwerth eiddo preswyl, a ddosbarthwyd yn naw band prisio sy'n amcangyfrifo gwerthoedd 1 Ebrill 2003 at y diben penodol hwn. Caiff costau eu cyfrifo drwy gymryd swm yr incwm sydd ei angen ar gyfer y Cyngor a'r Comisiynydd Heddlu a Throseddau ar gyfer y flwyddyn i ddod a rhannu'r swm hwn gan sylfaen y Dreth Gyngor. Sylfaen y Dreth Gyngor yw nifer yr eiddo ym mhob band wedi'i addasu i gyfran i addasu'r nifer i gyfatebiaeth band D, â chyfanswm ar bob band ac wedi'i addasu ar gyfer gostyngiadau. Sylfaen Treth Gyngor Caerdydd at ddibenion gosod trethi ar gyfer 2021/22 oedd 147,794 (147,277 yn 2020/21).

Roedd y symiau ar gyfer eiddo band D yng Nghaerdydd yn ystod 2021/22 fel a ganlyn:

2020/21 £	Band D y Dreth Gyngor:	2021/22 £
1,266	Cyngor Caerdydd	1,310
272	Comisiynydd Heddlu a Throseddau De Cymru	288
1,538	Cyfanswm	1,598

Caiff y swm uchod (£1,598) ei luosi gan y gyfran a nodir ar gyfer y band penodol (gweler y tabl canlynol) i roi swm unigol dyledus. Yna caiff praeseptau Cyngorau Cymuned eu hychwanegu i bob un o'r chwe Chyngor Cymuned.

Dadansoddiad o fandiau eiddo

Band	A*	F	B	C	D	E	F	G	H	I	Cyfansymiau
Lluosydd	5/9	6/9	7/9	8/9	1	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9	
Nifer yr anheddau cyfwerth â Band D	4	2,182	12,741	25,039	30,781	29,231	26,601	15,242	5,081	3,093	149,995
Gan ddefnyddio'r Gyfradd Casglu										98.50%	147,745
Yn ogystal ag anheddau Dosbarth O (Y Weinyddiaeth Amddiffyn)											49
Sylfaen Treth Gyngor											147,794

Dadansoddiad o elw net y Dreth Gyngor:

2020/21 £000		2021/22 £000
(230,151)	Treth Gyngor i'w chasglu	(240,341)
2,135	Darpariaeth ar gyfer diffyg taliadau Treth Gyngor	3,081
(228,016)	Enillion net	(237,260)
	Cynrychiolir gan:	
40,611	Praeseptau	42,981
187,405	Treth Gyngor sy'n briodoladwy i'r Cyngor	194,279

Yr amhariad cronol ar gyfer methu talu'r Dreth Gyngor ar 31 Mawrth 2022 yw £10.422 miliwn (£8.189 miliwn ar 31 Mawrth 2021).

Treth Gyngor sy'n ddyledus ond nas amharir:

31 Mawrth 2021 £000		31 Mawrth 2022 £000
5,143	Dyledion llai nag un flwyddyn	4,876
1,618	Dyledion rhwng dwy a 5 mlynedd	1,920
116	Dyledion mwy na phum mlynedd	117
6,877	Cyfanswm Treth Gyngor sy'n ddyledus ond nas amharir	6,913

6. Ardrethi Annomestig

Mae Llywodraeth Cymru'n nodi swm i'r gyfradd (53.5c yn 2021/22 a 53.5c yn 2020/21) ac, yn amodol ar effeithiau trefniadau trosglwyddiadol; mae busnesau lleol yn talu cyfraddau a gyfrifir drwy luosi eu gwerth ardrethol gan y swm hwnnw. Mae'r Cyngor yn gyfrifol am gasglu ardrethi gan drethdalwyr yn ei ardaloedd ond mae'n talu'r elw i gronfa Ardrethi Annomestig a weinyddir gan Lywodraeth Cymru. Caiff y symiau a

gesglir eu hailddosbarthu i Gynghorau ar sail swm sefydlog y pen yn y boblogaeth. Y gwerth ardrethol oedd £457.565 miliwn ar gyfer 2021/22 (£457.012 miliwn yn 2020/21). Dangosir dadansoddiad o elw net o ardrethi annomestig isod:

2020/21 £000		2021/22 £000
189,469	Ardrethi Annomestig casgladwy	198,777
(928)	Cost lwfans casglu	(933)
(11,763)	Amhariad oherwydd diffyg talu	3,685
176,778	Talu i gronfa genedlaethol	201,529
(124,579)	Ailddosbarthu o gronfa genedlaethol	(121,062)

7. Incwm a Gwariant Asiantaethau

Gweithredodd y Cyngor fel asiant ar ran y canlynol o ran darparu nwyddau a gwasanaethau:-

Llywodraeth Cymru

- Casglu Ardrethi Annomestig - mae credydwr net o £2.022 miliwn ar 31 Mawrth 2022 (£31.503 miliwn ar 31 Mawrth 2021) wedi'i gynnwys yn y fantolen sy'n dangos bod y swm a gasglwyd gan dalwyr ardrethi yn fwy na'r swm a dalwyd i Lywodraeth Cymru.
- Benthyciadau Troi Tai'n Gartrefi - darparu benthyciadau i ail-ddefnyddio eiddo segur fel cartrefi. Ar 31 Mawrth 2022 roedd Llywodraeth Cymru wedi darparu dros £2.173 miliwn o gyllid, gyda £521,000 yn ddyledus fel benthyciadau a ddarparwyd. Roedd y balans sydd ar gael ar gyfer benthyciadau newydd yn £1.652 miliwn (£2.102 miliwn ar 31 Mawrth 2021).
- Benthyciadau Gwella'r Cartref – darparu benthyciadau ar gyfer gwelliannau i'r cartref. Ar 31 Mawrth 2022 roedd Llywodraeth Cymru wedi darparu £1.624 miliwn o gyllid, gyda £787,000 miliwn yn ddyledus fel benthyciadau a ddarparwyd, gan adael balans sydd ar gael ar gyfer benthyciadau newydd o £837,000.
- Grantiau Busnes Covid-19 - dosbarthodd y Cyngor grantiau i fusnesau cymwys ar ran Llywodraeth Cymru i gyfanswm o £18.908 miliwn yn 2021/22 (£101.221 miliwn yn 2020/21)
- Grantiau eraill Covid-19 a chymorth ariannol arall Llywodraeth Cymru – bu hefyd nifer o grantiau neu feysydd cymorth ariannol y gofynnwyd i awdurdodau lleol eu gweinyddu ar ran Llywodraeth Cymru oherwydd bod ganddynt y wybodaeth a'r gallu lleol i roi systemau ar waith yn gyflym i wneud taliadau. Ar 31 Mawrth 2022 roedd Llywodraeth Cymru wedi darparu £45.802 miliwn ar gyfer y cymorth hwn.

Asiantaeth Cefnffyrdd De Cymru

Cyfanswm yr ad-daliad a dderbyniwyd gan y Cyngor oedd £265,000 yn 2021/22 (£341,000 yn 2020/21).

Caerdydd AM BYTH

Partneriaeth yw hon rhwng y gymuned fusnes leol a'r Cyngor i ffurfio Ardal Gwella Busnes mewn ardal ddiffiniedig o fewn canol y ddinas. Codir ardoll ar bob talwr ardrethi busnes ym mhob busnes perthnasol yn ogystal â'r bil ardrethi busnes. Defnyddir hyn i ddatblygu prosiectau sydd o fudd i'r ardal leol. Mae rhagor o wybodaeth ar gael ar eu gwefan <https://www.forcardiff.com>. Mae'r Cyngor yn casglu'r incwm ac yn ei dalu i Caerdydd AM BYTH. Roedd hyn yn gyfanswm o £1.457 miliwn yn 2021/22 (£968,000 yn 2020/21).

Prosiect Gwyrdd

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am y taliadau i Viridor i ddarparu triniaeth gwastraff mewn perthynas â gwastraff gweddilliol. Gwnaeth y Cyngor daliadau o £10.198 miliwn yn 2021/22 (£10.094 miliwn yn 2020/21) ar ran yr holl bartneriaid.

8. Taliadau Cydnabyddiaeth

8.1 Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwiliadau (Cymru) 2014 yn gorfodi'r gymhareb taliad cydnabyddiaeth y Prif Weithredwr:taliad cydnabyddiaeth canolrifol holl gyflogeion y corff. Y lluosydd rhwng yr enillion cyfwerth ag amser llawn cyfartalog a'r Prif Weithredwr yn 2021/22 oedd 1:7 (1:7 yn 2020/21). Yr enillion cyfwerth ag amser llawn canolrifol ar gyfer 2021/22 oedd £28,572 (£27,264 yn 2020/21). Mae'r ffigurau yn cynnwys staff a gyflogir yn uniongyrchol gan gyrrff llywodraethu ysgolion gan gynnwys Ysgol Wirfoddol a Reolir ac Ysgol Sefydledig, yn ogystal â sawl Ysgol Gwirfoddol a Gynorthwyr a'r rheiny a gyflogir gan y Cyngor.

8.2 Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwiliadau (Cymru) 2014 hefyd yn ei gwneud yn ofynnol bod nifer y cyflogeion y mae eu cyflog dros £60,000 y flwyddyn yn cael ei ddatgelu o fewn bandiau o £5,000. Mae'r tabl canlynol yn cynnwys yr holl staff sy'n dod o fewn y categori hwn gan gynnwys staff addysgu ac uwch swyddogion y datgelir eu taliadau cydnabyddiaeth yn fanylach yn nodyn 8.3. Nid yw'r tabl yn cynnwys unrhyw staff a delir drwy asiantaeth.

Mae'r bandiau taliadau cydnabyddiaeth yn cynnwys yr holl daliadau cydnabyddiaeth trethadwy a ddaeth i law yn ystod y flwyddyn, gan gynnwys mewn rhai achosion daliadau dileu swyddi a ffioedd Swyddog Canlyniadau ond sy'n eithrio cyfraniadau pensiwn cyflogwyr ac unrhyw daliadau nas codir drwy dreth incwm y DU.

Mae'r tabl yn nodi ar wahân unigolion a gyflogir yn uniongyrchol gan gyrrff llywodraethu ysgolion gan gynnwys sawl Ysgol Wirfoddol a Gynorthwyr, Gwirfoddol a Reolir a Sefydledig, yn ogystal â'r rheiny a gyflogir gan y Cyngor. Mae'r costau cyflogeion sy'n ymwneud â'r unigolion hyn wedi eu cynnwys yng Nghost Net Gwasanaethau'r Awdurdod ac, felly, mae'r unigolion hyn wedi'u nodi yn y tabl canlynol:

Nifer y Cyflogeion		Band taliadau cydnabyddiaeth £	Nifer y Cyflogeion	
2020/21			2021/22*	
Ddim mewn ysgolion	Ysgolion		Ddim mewn ysgolion	Ysgolion
20	59	60,000-64,999	12	63
2	55	65,000-69,999	14	46
19	34	70,000-74,999	21	49
1	8	75,000-79,999	1	25
2	6	80,000-84,999	0	8
8	5	85,000-89,999	0	7
0	4	90,000-94,999	10	1
1	4	95,000-99,999	0	7
0	4	100,000-104,999	0	4
1	0	105,000-109,999	1	4
0	1	110,000-114,999	0	1
0	0	115,000-119,999	0	1
0	1	120,000-124,999	0	0

Nifer y Cyflogeion		Band taliadau cydnabyddiaeth £	Nifer y Cyflogeion	
2020/21			2021/22*	
Ddim mewn ysgolion	Ysgolion		Ddim mewn ysgolion	Ysgolion
0	0	125,000-129,999	0	0
3	2	130,000-134,999	6	1
0	1	135,000-139,999	0	0
2	1	140,000-144,999	2	3
0	0	145,000-149,999	0	0
0	0	150,000-154,999	0	0
0	1	155,000-159,999	0	0
0	0	160,000-164,999	0	1
0	1	165,000-169,999	0	0
0	0	170,000-174,999	0	1
0	0	175,000-179,999	0	0
0	0	180,000-184,999	0	0
1	0	185,000-189,999	1	0
60	187	Cyfanswm	68	222

*Noder, ar gyfer 2021/22 mae nifer y gweithwyr yn cynnwys y staff llawn-amser, cyfwerth â blwyddyn gyfan neu ran-amser a'r rhai sy'n gweithio ran o'r flwyddyn.

8.3 Wedi'u dangos yn y tablau isod mae manylion taliadau cydnabyddiaeth fel sy'n ofynnol trwy reoliad:

- uwch gyflogeion sy'n rhan o Uwch Dîm Rheoli'r Cyngor (Cyfarwyddwyr, Cyfarwyddwyr Cynorthwyol a Phenaethiaid Gwasanaethau) y mae eu cyflog yn £60,000 neu fwy y flwyddyn ond llai na £150,000. Nodir y rhain yn ôl teitl swydd
- caiff uwch gyflogeion y mae eu cyflog yn £150,000 neu fwy y flwyddyn eu nodi yn ôl eu henwau
- nid yw'r tabl yn cynnwys uwch gyflogeion mewn ysgolion.

Mae taliadau cydnabyddiaeth hefyd yn cynnwys cost unrhyw gyfraniadau ychwanegol y mae'n ofynnol i'r Cyngor eu gwneud i'r Gronfa Bensiwn o ran yr unigolion sy'n gadael y Cyngor, h.y. Taliad Chwyddo Buddion Ymddeol (costau Elfen Bensiwn). Mae taliadau bonws gwerth £1,470, wedi'u hariannu gan Lywodraeth Cymru, wedi'u talu yn ystod 2021/22 (£0 yn 2020/21)

Teitl y swydd	Nodyn	Blwyddyn	Cyflog, ffioedd a lwfansau a dderbyniwyd £	Buddion trethadwy £	Iawndal am gollu cyflogaeth			Cyfraniad pensiwn cyflogwr (20.7% o gyflog) £	Cyfanswm y taliadau cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Nodiadau eglurhaol
					Derbyniwyd drwy'r gyflogres (trethadwy) £	Derbyniwyd drwy'r gyflogres (annhrethadwy) £	Taliadau Chwyddo Buddion Ymddeol £			
Prif Weithredwr - Paul Orders	(a)	2021/22	188,166	0	0	0	0	38,950	227,116	
		2020/21	185,385	0	0	0	0	38,375	223,760	
Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau a Swyddog Adran 151		2021/22	143,891	0	0	0	0	29,785	173,676	
		2020/21	141,764	0	0	0	0	29,345	171,109	
Cyfarwyddwr Corfforaethol Pobl a Chymunedau		2021/22	143,891	0	0	0	0	29,785	173,676	
		2020/21	141,764	0	0	0	0	29,345	171,109	

Teitl y swydd	Nodyn	Blwyddyn	Cyflog, ffoedd a lwfansau a dderbyniwyd £	Buddion trethadwy £	Iawndal am gollu cyflogaeth			Cyfraniad pensiwn cyflogwr (20.7% o gyflog) £	Cyfanswm y taliadau cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Nodiadau eglurhaol
					Derbyniwyd drwy'r gyflogres (trethadwy) £	Derbyniwyd drwy'r gyflogres (annhrethadwy) £	Taliadau Chwyddo Buddion Ymdeol £			
Cyfarwyddwr Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd		2021/22	132,822	0	0	0	0	27,494	160,316	
		2020/21	130,859	0	0	0	0	27,088	157,947	
Cyfarwyddwr Datblygu Economaidd		2021/22	132,822	0	0	0	0	27,494	160,316	
		2020/21	130,859	0	0	0	0	27,088	157,947	
Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes		2021/22	0	0	0	0	0	0	0	Wedi gadael y Cyngor 31/10/2020.
		2020/21	47,530	0	0	0	0	0	47,530	
Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes		2021/22	132,822	0	0	0	0	27,494	160,316	Dechrau 16/11/2020.
		2020/21	49,072	0	0	0	0	10,158	59,230	
Cyfarwyddwr Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol a Swyddog Monitro		2021/22	132,822	0	0	0	0	27,494	160,316	
		2020/21	130,859	0	0	0	0	26,049	156,908	
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol	(c)	2021/22	0	0	0	0	0	0	0	Wedi gadael y Cyngor 30/09/2020.
		2020/21	64,917	0	0	0	0	13,242	78,159	

Teitl y swydd	Nodyn	Blwyddyn	Cyflog, ffoedd a lwfansau a dderbyniwyd £	Buddion trethadwy £	lawndal am gollu cyflogaeth			Cyfraniad pensiwn cyflogwr (20.7% o gyflog) £	Cyfanswm y taliadau cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Nodiadau eglurhaol
					Derbyniwyd drwy'r gyflogres (trethadwy) £	Derbyniwyd drwy'r gyflogres (annhrechadwy) £	Taliadau Chwyddo Buddion Ymdeol £			
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Plant	(d)	2021/22	133,557	0	0	0	0	27,646	161,203	Dechrau 22/03/2021.
		2020/21	3,518	0	0	0	0	728	4,246	
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Oedolion, Tai a Chymunedau		2021/22	132,822	0	0	0	0	27,494	160,316	Dechrau 25/01/2021.
		2020/21	24,272	0	0	0	0	5,139	29,411	
Prif Swyddog Digidol		2021/22	106,628	0	0	0	0	22,072	128,700	
		2020/21	105,052	0	0	0	0	21,746	126,798	
Cyfarwyddwr Cynorthwyol Gwasanaethau Oedolion	(e)	2021/22	1,971	0	0	0	0	408	2,379	Wedi gadael y Cyngor 05/04/2021. Cyflog blynyddol o £90,320.
		2020/21	88,985	0	0	0	0	18,420	107,405	
Cyfarwyddwr Cynorthwyol Ystadau'r Sir		2021/22	90,320	0	0	0	0	18,696	109,016	Dechrau 23/09/2020.
		2020/21	46,470	0	0	0	0	9,862	56,332	
Cyfarwyddwr Cynorthwyol Gwasanaethau Plant - Deborah Driffield	(b)	2021/22	0	0	0	0	0	0	0	Wedi gadael y rôl 21/03/2021.
		2020/21	221,186	0	0	0	0	0	221,186	

Teitl y swydd	Nodyn	Blwyddyn	Cyflog, ffoedd a lwfansau a dderbyniwyd £	Buddion trethadwy £	Iawndal am gollu cyflogaeth			Cyfraniad pensiwn cyflogwr (20.7% o gyflog) £	Cyfanswm y taliadau cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Nodiadau eglurhaol
					Derbyniwyd drwy'r gyflogres (trethadwy) £	Derbyniwyd drwy'r gyflogres (annhrechadwy) £	Taliadau Chwyddo Buddion Ymdeol £			
Cyfarwyddwr Cynorthwyol Addysg a Dysgu Gydol Oes		2021/22	90,320	0	0	0	0	18,696	109,016	
		2020/21	88,985	0	0	0	0	18,420	107,405	
Cyfarwyddwr Cynorthwyol Tai a Chymunedau		2021/22	65,069	0	0	0	0	13,469	78,539	Dechrau 12/07/2021. Cyflog blynyddol o £90,320.
		2020/21	0	0	0	0	0	0	0	
Cyfarwyddwr Cynorthwyol Tai a Chymunedau		2021/22	0	0	0	0	0	0	0	Wedi gadael y rôl 24/01/2021.
		2020/21	72,480	0	0	0	0	14,889	87,369	
Cyfarwyddwr Cynorthwyol Strydlun		2021/22	90,320	0	0	0	0	18,696	109,016	
		2020/21	88,985	0	0	0	0	18,420	107,405	
Cyfarwyddwr Rhaglen - Rhaglen Trefniadaeth Ysgolion		2021/22	90,320	0	0	0	0	18,696	109,016	
		2020/21	88,985	0	0	0	0	18,420	107,405	
Prif Swyddog Adnoddau Dynol		2021/22	0	0	0	0	0	0	0	Wedi gadael y Cyngor 09/10/2020.
		2020/21	31,107	0	22,246	0	0	9,409	62,762	

Teitl y swydd	Nodyn	Blwyddyn	Cyflog, ffioedd a lwfansau a dderbyniwyd £	Buddion trethadwy £	Iawndal am golli cyflogaeth			Cyfraniad pensiwn cyflogwr (20.7% o gyflog) £	Cyfanswm y taliadau cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Nodiadau eglurhaol
					Derbyniwyd drwy'r gyflogres (trethadwy) £	Derbyniwyd drwy'r gyflogres (annhrechadwy) £	Taliadau Chwyddo Buddion Ymdeol £			
Prif Swyddog Adnoddau Dynol		2021/22	90,320	0	0	0	0	18,696	109,016	Dechrau 22/02/2021.
		2020/21	9,269	0	0	0	0	1,973	11,242	
Pennaeth Cyllid		2021/22	90,320	0	0	0	0	18,696	109,016	
		2020/21	88,985	0	0	0	0	18,420	107,405	
Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau		2021/22	90,320	0	0	0	0	18,696	109,016	
		2020/21	87,152	0	0	0	0	18,440	105,592	

- a) Yn ogystal â'r ffioedd cydnabyddiaeth a fanylir yn y tabl uchod, y Prif Weithredwr yw Swyddog Canlyniadau enwebedig y Cyngor. Mae unrhyw ffioedd dilynol sy'n ddyledus mewn perthynas â'r rôl hon wedi'u hepgor.
- b) Yn ystod 2020/21 derbyniwyd anfonebau asiantaeth o £221,186 ar gyfer y gwasanaeth fel Cyfarwyddwr Cynorthwyol Gwasanaethau Plant.
- c) Yn ogystal â'r ffioedd cydnabyddiaeth a nodir yn y tabl uchod, yn 2021/22 derbyniodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol £1,761 (cyflog a chyfraniad pensiwn) sy'n ymwneud â dyfarniad cyflog wedi'i ôl-ddyddio ar gyfer 2020/21.
- d) Yn cynnwys taliad bonws o £735, a dderbyniwyd yn 2021/22 ond sy'n ymwneud â 2020/21 fel rhan o Gynllun Cydnabyddiaeth Ariannol Llywodraeth Cymru ar gyfer Gweithwyr Gofal Cymdeithasol.
- e) Yn cynnwys taliad bonws o £735, a dderbyniwyd yn 2021/22 ond sy'n ymwneud â 2020/21 fel rhan o Gynllun Cydnabyddiaeth Ariannol Llywodraeth Cymru ar gyfer Gweithwyr Gofal Cymdeithasol.

8.4 Pecynnau Ymadael

Nodir nifer y pecynnau ymadael â chyfanswm y gost i bob band a chyfanswm y gost dileu swyddi gorfodol ac eraill yn y tablau canlynol. Mae cyfanswm costau'r pecynnau ymadael a nodir yn cynnwys dwy elfen. Yr elfen gyntaf yw'r taliad untro a wneir i unigolyn i wneud iawn am golli cyflogaeth drwy naill ai ddileu swydd gwirfoddol neu orfodol. Yr ail elfen yw'r gost elfen bensiw y mae gan y Cyngor yr opsiwn i'w thalu i'r Gronfa Bensiw dros gyfnod o bum mlynedd.

2020/21				Band cost pecyn ymadael (gan gynnwys taliadau arbennig)	2021/22			
Nifer y diswyddiadau gorfodol *	Nifer yr ymadawiadau eraill y cytunwyd arnynt	Cyfanswm y pecynnau ymadael yn ôl band cost	Cyfanswm y pecynnau ymadael ym mhob band		Nifer y diswyddiadau gorfodol *	Nifer yr ymadawiadau eraill y cytunwyd arnynt	Cyfanswm y pecynnau ymadael yn ôl band cost	Cyfanswm y pecynnau ymadael ym mhob band
			£	£				£
31	41	72	470,590	0 - 20,000	15	53	68	566,610
2	15	17	450,315	20,001 – 40,000	2	22	24	648,854
2	13	15	733,154	40,001 – 60,000	0	4	4	197,091
0	2	2	137,929	60,001 – 80,000	0	2	2	153,951
0	0	0	0	80,001 – 100,000	0	2	2	165,771
0	3	3	402,130	100,001 – 150,000	0	0	0	0
0	1	1	185,359	150,001 – 200,000	0	0	0	0
35	75	110	2,379,477	Cyfanswm	17	83	100	1,732,277

*Mae Diswyddiadau Gorfodol yn cynnwys contractau dros dro a chontractau tymor penodol sy'n dod i ben ar ôl 2 flynedd.

8.5 Lwfansau Aelodau

Cyfanswm y Lwfansau Aelodau (gan gynnwys cyfrifoldeb sylfaenol a chyfrifoldeb arbennig) a dalwyd yn 2021/22 oedd £1.385 miliwn (£1.371 miliwn yn 2020/21). Fel sy'n ofynnol gan y Cod, mae'r ffigur hwn yn cynnwys yr holl daliadau cydnabyddiaeth a delir i aelodau gan gynnwys lwfansau sylfaenol ac arbennig, lwfansau gofal a threuliau a ad-dalwyd yn uniongyrchol.

9. Cronfeydd Cyfun Deddf Iechyd 1999 a Threfniadau Tebyg

Mae Storfa Offer ar y Cyd (SOC) Caerdydd a'r Fro yn gytundeb partneriaeth Adran 33 rhwng Caerdydd a Bro Morgannwg a Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ar gyfer darparu gwasanaeth offer cymunedol integredig sy'n gwasanaethu ardal gyfunol Caerdydd a'r Fro. Daeth y cytundeb gwreiddiol i rym ar 1 Ionawr 2012 ac yn dilyn adolygiad, cytunodd y bartneriaeth ar fodel newydd o gyfraniadau a'i weithredu yn ystod 2020/21. Mae'r trafodion wedi eu cynnwys yn llinell Tai a Chymunedau'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Dan reoliad 19(1) Rheoliadau Trefniadau Partneriaeth (Cymru) 2015, cytunwyd ar drefniadau cyllideb gyfun rhwng awdurdodau lleol Caerdydd a'r Fro a Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro yn ymwneud â darpariaeth llety cartref gofal ar gyfer pobl hŷn. Daeth y trefniant i rym ar 1 Ebrill 2018, am flwyddyn i ddechrau, fodd bynnag, mae'r cytundeb wedi'i ymestyn i gynnwys blwyddyn ariannol 2021/22 hefyd. Mae Cyngor Caerdydd wedi gweithredu fel awdurdod lletyol yn ystod pedair blynedd y cytundeb. Mae trafodion

Cyngor Caerdydd wedi eu cynnwys yn llinell Gwasanaethau Cymdeithasol y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Mae incwm a gwariant ar gyfer y trefniadau cyllideb gyfun hyn ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022 fel a ganlyn:

2020/21 £000			2021/22 £000	
Offer ar y Cyd	Cartrefi Gofal ar gyfer pobl hŷn		Offer ar y Cyd	Cartrefi Gofal ar gyfer pobl hŷn
		Gwariant		
1,611	0	Offer	1,689	0
487	0	Cyfraniad at Orbenion	487	0
0	65,661	Costau Cartref Gofal	0	64,046
2,098	65,661	Cyfanswm Gwariant	2,176	64,046
		Cyllido		
(1,258)	(25,118)	Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro	(1,376)	(24,549)
(550)	(24,655)	Cyngor Caerdydd	(663)	(23,744)
(290)	(15,888)	Cyngor Bro Morgannwg	(347)	(15,753)
(2,098)	(65,661)	Cyfanswm Cyllid	(2,386)	(64,046)
0	0	(Gwarged)/Diffyg a drosglwyddwyd i Gronfa Wrth Gefn	(210)	0

10. Partïon Cysylltiedig

Mae'n ofynnol i'r Cyngor ddatgelu trafodion perthnasol â phartïon cysylltiedig – cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu ar y Cyngor neu gael eu rheoli neu eu dylanwadu gan y Cyngor. Mae datgelu'r trafodion hyn yn galluogi darllenwyr i asesu i ba raddau y gallai'r Cyngor fod wedi'i gyfyngu yn ei allu i weithredu'n annibynnol neu o bosib sicrhau'r gallu i gyfyngu gallu parti arall i fargeinio'n rhydd â'r Cyngor.

Mae gan y Llywodraeth Ganolog reolaeth effeithiol dros weithrediadau cyffredinol y Cyngor. Mae'n gyfrifol am ddarparu'r fframwaith statudol y mae'r Cyngor yn gweithio oddi mewn iddo, gan roi mwyafrif ei arian ar ffurf grantiau gan ragnodi telerau nifer o drafodion y Cyngor â phartïon eraill. Ar gyfer 2021/22, cyfanswm y trafodion ariannol gyda Llywodraeth Cymru oedd £322,000 o wariant a tua £360.379 miliwn o incwm. Ar ddiwedd y flwyddyn, yn ogystal ag offerynnau ariannol (Nodyn 15) a gwariant yr aed iddo fel asiant i Lywodraeth Cymru (Nodyn 7), nid oedd unrhyw arian yn ddyledus i Lywodraeth Cymru ac roedd £326,000 yn ddyledus gan Lywodraeth Cymru

Mae gan Aelodau'r Cyngor reolaeth uniongyrchol dros bolisiau ariannol a gweithredol y Cyngor. Dangosir cyfanswm y lwfansau Aelodau a dalwyd yn 2021/22 yn Nodyn 8. Nodwyd buddiannau Aelodau mewn sefydliadau eraill drwy archwiliad o'r Gofrestr Datgan Buddiannau Aelodau a Swyddogion. Mae hon ar gael ar Wefan y Cyngor, Eich Cyngorwyr : Cyngor Caerdydd (modern.gov.co.uk)

Cynhaliwyd y trafodion canlynol yn ymwneud ag aelodau etholedig yn ystod y flwyddyn, gyda balansau cysylltiedig yn ddyledus i'r Awdurdod neu oddi wrth yr Awdurdod ar ddiwedd y flwyddyn. Nid yw'r rhain yn cynnwys unrhyw Grantiau Busnes Covid-19 a gyhoeddwyd.

Ni wnaeth yr aelodau perthnasol gymryd rhan mewn unrhyw drafodaeth neu benderfyniad yn ymwneud â'r Grantiau.

2020/21				Parti Cysylltiedig	Perthynas â'r Parti Cysylltiedig	Manylion trafodion	2021/22			
Symiau sy'n ddyledus gan yr Awdurdod	Symiau a dalwyd gan yr Awdurdod	Symiau a dderbyniwyd gan yr Awdurdod	Symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod				Symiau sy'n ddyledus gan yr Awdurdod	Symiau a dalwyd gan yr Awdurdod	Symiau a dderbyniwyd gan yr Awdurdod	Symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod
£000	£000	£000	£000				£000	£000	£000	£000
0	2	(15)	0	Cardiff Cycle Workshop Ltd	Cadeirydd yr Ymddiriedolwyr yn aelod o'r teulu	Mae'r taliadau yn bennaf ar gyfer Clinigau Beiciau a phrynu beiciau wedi'u hadnewyddu. Incwm yn rhent tir yn bennaf	0	25	(15)	0
0	745	(19)	(5)	Cartrefi Gofal Cartref	Ymddiriedolwr	Gofal Preswyl yn bennaf	0	949	(8)	0
0	0	0	0	Prosiect Ieuentid a Chymunedol Cathays a Chanol Caerdydd	Ymddiriedolwr	Gofal Dydd	1	214	0	0
0	0	0	0	Cylch Meithrin Pwll Coch	Ymddiriedolwr	Gofal Plant	0	38	(1)	(1)
0	818	(66)	(15)	Huggard	Aelod o'r Pwyllgor Rheoli	Cefnogi Pobl yn bennaf	11	1,149	(91)	(45)
0	0	0	0	Llanrumney Hall Community Trust Ltd	Ymddiriedolwr	Gwastraff Masnach yn bennaf	0	24	(3)	0
0	20	0	0	Cymru Ddiogelach	Prif Swyddog Gweithredol	Grant at gymorth Cam-drin Domestig	0	21	(4)	0
0	2	0	0	Seren in the Community CIO	Ymddiriedolwr	Grant Chwarae Plant yn bennaf	0	60	0	0
0	66	(168)	0	Cymdeithas Tai Wales & West	Prif Weithredwr yn aelod o'r teulu	Mae'r taliad yn ymwneud â chefnogi unigolion mewn perthynas â chymhorthdal larwm. Mae'r incwm ar gyfer 2021/22 yn cynnwys S278 am £20,000	0	137	(90)	(2)
0	1,653	(335)	(32)	Cyfanswm y trafodion			12	2,618	(212)	(48)

Dangosir enillion y swyddog yn nodyn 8. Yn 2021/22, ar gyfer sefydliadau yr oedd gan Uwch Swyddogion fuddiant ynddynt, nid oedd unrhyw nwyddau na gwasanaethau wedi'u comisiynu (£0 yn 2020/21). Ar gyfer nwyddau a gwasanaethau a ddarparwyd, derbyniwyd incwm o £51,000 yn 2021/22 (£160,000 yn 2020/21).

Mae Is-gwmnïau yn cynnwys Cardiff City Transport Services (Bws Caerdydd), Cardiff Business Technology Centre (CBTC), Atebion Solutions Ltd a Cardiff Heat Network Ltd. Mae manylion y trafodion â'r cwmnïau hyn yn nodyn 20 i'r Datganiadau Ariannol Craidd. Mae'r Cyngor hefyd yn cymryd rhan mewn 6 Chydbwyllgor. Ceir manylion y rhain yn Nodyn 4. Dangosir cyfraniadau i'r Gronfa Bensiwn yn nodyn 13.

Ceir Praeseptau ac Ardollau a gesglir ar ran sefydliadau eraill a dadansoddiad o'r symiau a godwyd ar y Cyngor gan gyrff eraill yn nodyn 3 i'r Datganiadau Ariannol Craidd. Ar wahân i'r praesept, gwnaeth y Cyngor daliadau o £123,000 i Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddu De Cymru yn ystod 2021/22 (£139,000 yn 2020/21).

11. Costau Archwilio Allanol

2020/21		2021/22
£000		£000
382	Ffioedd sy'n daladwy i Archwilio Cymru am wasanaethau archwilio allanol	401
50	Ffioedd sy'n daladwy i Archwilio Cymru am ardystio hawliadau grant	69
20	Ffioedd sy'n daladwy i Archwilio Cymru ar gyfer gwaith archwilio ariannol arall	14
452	Cyfanswm	484

12. Prydlesu

Y Cyngor fel Prydlesai

Prydlesi Gweithredu

Mae prydlesi gweithredu yn bodoli parthed eiddo, cerbydau ac eitemau offer eraill. Codwyd y symiau canlynol i refferniw yn 2021/22:

2020/21		2021/22
£000		£000
1,473	Prydlesi Eiddo	1,357
2,414	Prydlesi Eraill	2,130
3,887		3,487

Roedd y Cyngor yn ymrwymedig ar 31 Mawrth 2022 i wneud taliadau o £12.995 miliwn dan brydlesi gweithredu (£13.805 miliwn ar 31 Mawrth 2021) yn cynnwys yr elfennau canlynol:

31 Mawrth 2021			31 Mawrth 2022	
Eiddo Prydlesi £000	Arall Prydlesi £000		Eiddo Prydlesi £000	Arall Prydlesi £000
375	2,076	Dim hwyrach nag un flynedd	1,122	1,864

1,084	3,084	Hwyrach nag un flynedd ond dim hwyrach na phum mlynedd	1,028	2,052
7,136	50	Mwy na phum mlynedd	6,897	32
8,595	5,210		9,047	3,948

Prydlesi Cyllid

Nid oedd prydlesi cyllid ar 31 Mawrth 2022 (dim yn 2020/21) ac nid oes rhwymedigaeth yn y dyfodol dan brydlesi cyllid ar hyn o bryd.

Y Cyngor fel Prydleswr

Prydlesi Gweithredu

Mae prydlesi gweithredu'n bodoli o ran tir ac adeiladau a chafodd y Cyngor refeniw o £8.939 miliwn yn 2021/22 (£8.343 miliwn yn 2020/21)

Roedd y Cyngor yn ymrwymedig ar 31 Mawrth 2022 i godi incwm o £476.917 miliwn (£477.722 miliwn ar 31 Mawrth 2021) dan brydlesi gweithredu ar gyfer Tir ac Adeiladau sy'n cynnwys yr elfennau canlynol:

31 Mawrth 2021 £000	Isafswm Incwm	31 Mawrth 2022 £000
8,615	Dim hwyrach nag un flynedd	8,687
27,612	Hwyrach nag un flynedd a dim hwyrach na phum mlynedd	28,467
441,495	Mwy na phum mlynedd	439,763
477,722		476,917

Prydlesi Cyllid

Ni chydabuwyd unrhyw brydlesi cyllid ar 31 Mawrth 2022 (dim yn 2020/21).

Yn amodol ar delerau ac amodau trefniadau prydles unigol, gallai fod gan y Cyngor rwymedigaethau cytundebol i atgyweirio, cynnal neu wella eiddo penodol.

13. Pensiynau

Cymryd rhan mewn Cynlluniau Pensiwn

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei gyflogaeth, mae'r Cyngor yn cynnig buddion ymddeol. Er na fydd y buddion hyn yn daladwy nes i gyflogaeth ymddeol, mae gan y Cyngor ymrwymiad i wneud taliadau ac mae angen i'r ymrwymiad hwn gael ei ddatgelu ar yr adeg y mae cyflogaeth yn ennill eu hawliad yn y dyfodol.

Mae'r Cyngor yn cyfranogi yn y cynlluniau pensiwn canlynol sy'n rhoi buddion i aelodau sy'n gysylltiedig â thâl a gwasanaeth:

- Cynllun Pensiwn Athrawon
- Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol
- Cynllun Pensiwn Cardiff City Transport Services

Cynllun Pensiwn Athrawon

Mae athrawon a gyflogir gan y Cyngor yn aelodau o'r Cynllun Pensiwn Athrawon onid ydynt yn eu hepgor eu hunain ohono. Fe'i gweinyddir gan yr Asiantaeth Pensiynau Athrawon ar ran yr Adran Addysg. Mae'n gynllun budd diffiniedig ac er nad yw'n cael ei ariannu, defnyddir cronfa dybiannol ar gyfer cyfrifo cyfradd gyfrannu'r cyflogwr. Fodd bynnag, nid oes modd i'r Cyngor nodi ei gyfran o rwymedigaethau sylfaenol y cynllun sy'n deillio o'i gyflogeion ei hun felly at ddibenion y Datganiad Cyfrifon fe'i cyfrifir ar yr un sail â chynllun cyfraniad diffiniedig h.y. y gost a godir i Gost Net Gwasanaethau yn y flwyddyn yw cost cyfraniadau'r Cyngor i'r cynllun. Yn 2021/22 talodd y Cyngor £32.252 miliwn mewn perthynas â chostau pensiwn athrawon, sy'n cynrychioli 23.7% o dâl pensiynadwy athrawon ar gyfer 2021/22 (£30.592 miliwn yn cynrychioli 23.7% o dâl pensiynadwy athrawon ar gyfer 2020/21). Yn ogystal, mae'r Cyngor yn gyfrifol am gostau unrhyw fuddion ychwanegol a ddyfernir ar ymddeoliad cynnar y tu allan i'r cynllun Athrawon. Mae'r buddion hyn yn cael eu cronni'n llawn yn y rhwymedigaeth pensiwn o ran rhwymedigaethau a danariennir.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Caiff cyflogeion y Cyngor nad ydynt yn addysgu eu cofrestru'n awtomatig oni bai eu bod yn dewis hepgor eu hunain o ymuno â Chronfa Bensiwn Caerdydd a'r Fro (Y Gronfa), y mae'r Cyngor yn Awdurdod Gweinyddu arno. Mae hwn yn gynllun budd diffiniedig yn seiliedig ar gyflog pensiynadwy cyfartalog gyrfa. Mae'r Cyngor a'r cyflogeion yn talu cyfraniadau i'r Gronfa, wedi'u cyfrifo ar lefel y bwriedir iddi fantoli ei rhwymedigaethau a'i hasedau.

Mae'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn gynllun a ariennir h.y. mae ganddo asedau yn ogystal â rhwymedigaethau. Hefyd, mae'r Cyngor wedi tanariannu rhwymedigaethau pensiwn o ran ei ymrwymiad i wneud taliadau'n uniongyrchol i bensiynwyr penodol, sy'n deillio o drefniadau a wnaed mewn blynyddoedd cynt i ddyrannu buddion gwell.

Mae'r datgeliadau isod yn ymwneud â'r Gronfa a, lle y bo'n berthnasol, fuddion penodol nas ariennir a ddarperir gan y Cyflogwr fel y cyfeirir ato uchod.

Yn ystod 2020/21 ymrwymodd y Cyngor i Weithred Cytundeb sy'n cadarnhau cynhwysiad rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) Cardiff City Transport Services Ltd fel y bwriadwyd yn wreiddiol ar greu'r Cwmni ym 1986.

Trafodion sy'n ymwneud â buddion ymddeol

Cwblhawyd y datganiadau cyfrifyddu craidd yn unol â Safon Gyfrifyddu Ryngwladol 19 - Buddiannau Cyflogeion (IAS19) ac, ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, maent yn cynnwys y gost i'r Cyngor o hawliadau pensiwn a enillwyd ar gyfer y flwyddyn yn hytrach na chost cyfraniadau a delir i'r Gronfa. Cydnabuwyd cost yr hawliadau a enillwyd, sef y Gost Gwasanaeth Cyfredol, yng Nghost Net Gwasanaethau'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Fodd bynnag, mae'r taliad sydd ei angen yn erbyn y Dreth Gyngor o ran pensiynau yn seiliedig ar y swm sy'n daladwy i'r gronfa bensiwn yn ystod y flwyddyn. I gyflawni hyn, caiff costau IAS 19 eu gwrthdroi yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn a'u disodli gan gyfraniad taladwy cyflogwyr yn ystod y flwyddyn.

Mae'r tabl canlynol yn nodi'r trafodion archebu ar gyfer CPLIL a wnaed gan Gyngor Caerdydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn ystod y flwyddyn.

2020/21				2021/22		
Cynllun a ariennir	Rhwymedigaethau nas ariennir	Cyfanswm		Cynllun a ariennir	Rhwymedigaethau nas ariennir	Cyfanswm
£000	£000	£000		£000	£000	£000
			Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (DIGC)			
			Cost Net Gwasanaethau			
71,580	0	71,580	Cost Gwasanaeth Cyfredol	104,900	0	104,900
1,410	0	1,410	Costau Gwasanaeth yn y Gorffennol	1,470	0	1,470
			Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi			
17,850	980	18,830	Llog ar rwymedigaeth budd ddiffiniedig net/(ased)	21,260	910	22,170
90,840	980	91,820	Tâl net i DIGC	127,630	910	128,540
			Ailfesur cynnwys Rhwymedigaeth Ddiffiniedig net			
(229,490)	0	(229,490)	Enillion ar Asedau Cynllun ac eithrio symiau wedi eu cynnwys mewn llog net	(124,670)	0	(124,670)
442,720	3,260	445,980	(Enillion)/colledion actwaraidd oherwydd newid mewn rhagdybiaethau ariannol	(160,590)	(1,210)	(161,800)
0	0	0	(Enillion)/colledion actwaraidd oherwydd newid mewn rhagdybiaethau demograffig	(24,350)	(560)	(24,910)
(17,280)	(620)	(17,900)	Profiad ac addasiadau actwaraidd eraill	7,570	(3,210)	4,360
195,950	2,640	198,590	Cyfanswm Ailfesuriadau a gydnabuwyd dan Incwm Cynhwysfawr Arall	(302,040)	(4,980)	(307,020)
286,790	3,620	290,410	Cyfanswm a godwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(174,410)	(4,070)	(178,480)

2020/21				2021/22		
Cynllun a ariennir	Rhwymedigaethau nas ariennir	Cyfanswm		Cynllun a ariennir	Rhwymedigaethau nas ariennir	Cyfanswm
£000	£000	£000		£000	£000	£000
			Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn			
(90,840)	(980)	(91,820)	Gwrthdroi taliadau net ar gyfer buddion ymddeol yn unol ag IAS19	(127,630)	(910)	(128,540)
			Swm gwirioneddol a godwyd yn erbyn y Dreth Gyngor o ran pensiynau ar gyfer y flwyddyn			
43,230	0	43,230	Cyfraniadau cyflogwyr yn daladwy i'r cynllun	45,850	0	45,850
0	3,020	3,020	Taliadau o ran rhwymedigaethau pensiwn a danariennir *	0	2,790	2,790
43,230	3,020	46,250	Cyfanswm	45,850	2,790	48,640

* Wedi'u cynnwys yn y ffigur hwn mae buddion gwell a roddir i athrawon y mae'r Cyngor yn gyfrifol amdanynt a rhai rhwymedigaethau nas ariennir a weinyddir gan Gyngor Rhondda Cynon Taf (RhCT) ar ran y Cyngor.

Mae'r rhwymedigaeth pensiwn net a adroddir yn y cyfrifon yn cynnwys rhwymedigaeth bosibl sy'n gysylltiedig â dyfarniad McCloud. Mae actiwari'r gronfa pensiwn, Aon Hewitt, wedi seilio'r amcangyfrif ar brif ddarpariaethau'r amcangyfrif, ond erys rhywfaint o ansicrwydd ynghylch y canlyniad terfynol na chaiff ei gadarnhau am beth amser.

Cysoni Statws a Ariennir i'r Fantolen

31 Mawrth 2021				31 Mawrth 2022		
Cynllun a ariennir £000	Rhwymedigaethau nas ariennir £000	Cyfanswm £000		Cynllun a ariennir £000	Rhwymedigaethau nas ariennir £000	Cyfanswm £000
(1,974,720)	(44,120)	(2,018,840)	Rhwymedigaethau gwerth agoriadol cyfredol	(2,476,000)	(44,720)	(2,520,720)
(71,580)	0	(71,580)	Cost gwasanaeth cyfredol	(104,900)	0	(104,900)
(45,660)	(980)	(46,640)	Cost llog	(51,540)	(910)	(52,450)
(12,580)	0	(12,580)	Cyfraniadau gan gyfranogwyr	(13,410)	0	(13,410)
(425,440)	(2,640)	(428,080)	Ailfesuriadau mewn Incwm Cynhwysfawr Arall (ICA)	177,330	4,980	182,310
55,390	3,020	58,410	Buddion net a delir *	57,880	2,790	60,670
(1,410)	0	(1,410)	Costau gwasanaeth yn y gorffennol	(1,470)	0	(1,470)
(2,476,000)	(44,720)	(2,520,720)	Gwerth cyfredol rhwymedigaethau wrth gau	(2,412,110)	(37,860)	(2,449,970)
1,183,130	0	1,183,130	Gwerth teg agoriadol asedau	1,440,850	0	1,440,850
27,810	0	27,810	Llog incwm ar asedau	30,280	0	30,280
229,490	0	229,490	Elw/(colledion) ailfesur ar asedau	124,710	0	124,710
43,230	3,020	46,250	Cyfraniadau gan gyflogwr	45,850	2,790	48,640
12,580	0	12,580	Cyfraniadau gan gyfranogwyr	13,410	0	13,410
(55,390)	(3,020)	(58,410)	Buddion net a delir *	(57,880)	(2,790)	(60,670)
1,440,850	0	1,440,850	Gwerth teg asedau wrth gau	1,597,220	0	1,597,220
(1,035,150)	(44,720)	(1,079,870)	Ased/(rhwymedigaeth) pensiwn net*	(814,890)	(37,860)	(852,750)

*Mae'r ffigurau ar gyfer buddion net a delir yn cynnwys llif arian parod net allan o'r Gronfa o ran y cyflogwr ac eithrio cyfraniadau ac unrhyw gyfandaliadau marwolaeth yn y swydd a delir gan gynnwys darpariaeth fras ar gyfer cost ddisgwyliedig cyfandaliadau marwolaeth yn y swydd.

Mae'n bwysig nodi mai cipolwg ar y sefyllfa yw hon, ar 31 Mawrth 2022. Mae'r Gronfa Bensiwn yn gynllun budd diffiniedig, sy'n golygu nad yw buddion aelodau'n gysylltiedig â pherfformiad y farchnad stoc. Mae'r Gronfa Bensiwn yn fuddsoddwr hirdymor a gall aelodau fod yn sicr bod cyfraniadau'n cael eu hadolygu fel rhan o'r prisiad bob tair blynedd.

Roedd gostyngiad sylweddol yn y rhwymedigaeth pensiwn ar 31 Mawrth 2022 o gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Mae hyn yn bennaf oherwydd newid yn y tybiaethau actwaraidd fel y dangosir yn y tabl isod sy'n nodi'r sail ar gyfer amcangyfrif asedau a rhwymedigaethau.

Cyfraniadau ar gyfer y flwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2023

Cynllun Llywodraeth Leol – amcangyfrifir bod cyfraniadau rheolaidd cyflogwyr at y Gronfa ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu yn dod i ben ar 31 Mawrth 2023 yn £52.932 miliwn. Gallai cyfraniadau ychwanegol hefyd ddod i'r amlwg o ran unrhyw ddisgresiwn gan gyflogwr i wella buddion aelodau yn y Gronfa dros y cyfnod cyfrifyddu nesaf.

Rhwymedigaethau nas ariennir – yn ystod y cyfnod cyfrifyddu yn dod i ben 31 Mawrth 2023 mae'r Cyngor yn disgwyl talu £3.012 miliwn yn uniongyrchol i fuddiolwyr.

Sail ar gyfer amcangyfrif asedau a rhwymedigaethau

Mae'r prif ragdybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actiwariaid cymwys annibynnol wrth ddiweddarau ffigurau prisiant llawn Mawrth 2019, fel ar 31 Mawrth 2022, at ddibenion IAS19, wedi eu nodi yn y tabl canlynol:

31 Mawrth 2021	Tybiaethau	31 Mawrth 2022
	Hirhoedledd yn 45 oed ar gyfer Pensiynwyr Cyfredol (blynyddoedd)	
23.3	Dynion	23.2
26.1	Menywod	26.0
	Hirhoedledd yn 65 oed ar gyfer Pensiynwyr Cyfredol (blynyddoedd)	
22.3	Dynion	22.1
24.7	Menywod	24.6
	Ardrethi	
2.7%	Cyfradd Chwyddiant – Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPD)	3.0%
3.7%	Cyfradd cynnydd cyffredinol mewn cyflogau	4.0%
2.7%	Cyfradd cynnydd i bensiynau wrth eu talu	3.0%
2.7%	Cyfradd cynnydd i bensiynau gohiriedig	3.0%
2.1%	Cyfradd ostyngol ar gyfer rhwymedigaethau'r cynllun	2.7%

Dyrannu Asedau

Mae hollt fras yr asedau i'r Gronfa yn ei chyfanrwydd wedi'i dangos yn y tabl canlynol. Mae'r dyraniad asedau yn y gronfa hon yn dybiannol a rhagdybir bod yr asedau'n cael eu buddsoddi'n unol â buddsoddiadau'r Gronfa a nodir isod at ddibenion cyfrifo'r elw i'w osod i'r asedau tybiannol hynny.

Nid yw'r Cyngor yn buddsoddi mewn eiddo nac asedau sy'n gysylltiedig â'i hun. Fodd bynnag, mae'n bosib y gellid buddsoddi mewn asedau mewn cyfranddaliadau sy'n gysylltiedig â rhai o'r cyflogwyr sector cyhoeddus sy'n cymryd rhan yn y Gronfa os yw'n ffurfio rhan o strategaeth fuddsoddi gytbwys.

31 Mawrth 2021			Asedau	31 Mawrth 2022		
Dyfynnwyd %	Heb ei ddyfynnu %	Cyfanswm %		Dyfynnwyd %	Heb ei ddyfynnu %	Cyfanswm %
62.1	3.5	65.6	Ecwitiau	63.8	3.7	67.5

6.6	0.0	6.6	Eiddo	6.9	0.0	6.9
10.7	0.0	10.7	Bondiau Llywodraeth	9.2	0.0	9.2
15.7	0.0	15.7	Bondiau Corfforaethol	8.4	0.0	8.4
0.0	0.0	0.0	Credyd Aml-Ased	5.7	0.0	5.7
1.4	0.0	1.4	Arian Parod	2.3	0.0	2.3
96.5	3.5	100.0	Cyfanswm	96.3	3.7	100.0

Hanes Gwerthoedd Asedau, Gwerth Presennol Rhwymedigaethau a Gwarged/(Diffyg)

	31 Mawrth 2018	31 Mawrth 2019	31 Mawrth 2020	31 Mawrth 2021	31 Mawrth 2022
	£000	£000	£000	£000	£000
Gwerth teg asedau	1,230,630	1,317,980	1,183,130	1,440,850	1,597,220
Gwerth cyfredol rhwymedigaethau a ariennir	(1,820,380)	(1,931,978)	(1,974,720)	(2,476,000)	(2,412,110)
Gwerth cyfredol rhwymedigaethau nas ariennir	(46,520)	(48,720)	(44,120)	(44,720)	(37,860)
Gwarged/(diffyg)	(636,270)	(662,718)	(835,710)	(1,079,870)	(852,750)

Dadansoddiad Sensitifrwydd o Werth Presennol y Rhwymedigaethau a Ariennir

Ceir canlyniadau sensitifrwydd isod. Ym mhob achos, dim ond y rhagdybiaeth a nodir a gaiff ei haddasu; mae'r lleill yn aros yr un fath. Nid yw sensitifrwydd buddion nas ariennir wedi'i gynnwys ar sail perthnasedd.

Rhwymedigaeth Budd Diffiniedig a Ariennir £2,412,110	+0.1% y flwyddyn		-0.1% y flwyddyn	
Newid mewn Tybiaethau ar Werth Presennol y rhwymedigaethau budd diffiniedig a ariennir	£000	% Cynydd / Gostyngiad i Rhwymedigaeth Cyflogai		£000
Addasiad i'r gyfradd Ostyngol	2,363,870	-2.0%	2.1%	2,462,760
Addasiadau i'r gyfradd Cynyddu Cyflog	2,416,930	0.2%	-0.2%	2,407,290
Addasiad i'r gyfradd Cynyddu Pensiwn	2,455,530	1.8%	-1.8%	2,368,690
	-1 flwyddyn		1 flwyddyn	
Addasiad i'r Gyfradd Marwolaethau	2,496,530	3.5%	-3.5%	2,327,690

Cynlluniau Pensiwn Bws Caerdydd

Ym mis Mawrth 2021, ymrwymodd y Cyngor i Drefniant Dosrannu Hyblyg (TDH) mewn perthynas â Chynllun Pensiwn Cardiff City Transport Services Limited (Bws Caerdydd). O dan y trefniant hwn, peidiodd y cwmni â bod yn gyflogwr y cynllun a daeth y Cyngor yn brif gyflogwr y Cynllun ac yn unig gyflogwr statudol y cynllun. Mae'r cynllun yn ymwneud â dau gynllun pensiwn a ariennir drwy fudd diffiniedig ac a weinyddir gan Ymddiriedolwyr o dan Weithred a sydd ar gau i unrhyw newydd-ddyfodiaid a chroniadau yn y dyfodol. Buddsoddir asedau a ddelir mewn cronfeydd trydydd parti a reolir yn broffesiynol. Mae lefel y cyfraniadau a wneir i'r cynlluniau a chost y cyfraniadau a gynhwysir yn y datganiadau ariannol yn seiliedig ar argymhellion actiwariadaid annibynnol a chaiff ei diweddarau fel rhan o'r prisiaid tair blynedd nesaf ar 31 Mawrth 2024. Mae'r

trosglwyddiad hefyd yn cynnwys cynllun cyfraniad diffiniedig sy'n cynnwys isafswm elw gwarantedig ar gyfer ei aelodau, sydd hefyd ar gau i aelodau newydd.

Cysoni Statws a Ariennir i'r Fantolen

31 Mawrth 2021 £000	Cynllun Pensiwn Cyfraniadau Diffiniedig Bws Caerdydd	31 Mawrth 2022 £000
(13,220)	Rhwymedigaethau gwerth agoriadol cyfredol	(13,138)
(18)	Cost llog	(242)
100	(Enillion)/colledion ailfesur	(468)
0	Buddion net a delir	868
(13,138)	Gwerth cyfredol rhwymedigaethau wrth gau	(12,980)
11,933	Gwerth teg agoriadol asedau	11,891
16	Llog incwm ar asedau	218
(58)	Elw/(colledion) ailfesur ar asedau	(316)
0	Buddion net a delir	(868)
11,891	Gwerth teg asedau wrth gau	10,925
(1,247)	Ased / (rhwymedigaeth) pensiwn net	(2,055)

31 Mawrth 2021 £000	Cynllun Pensiwn Budd Diffiniedig Bws Caerdydd	31 Mawrth 2022 £000
(40,435)	Rhwymedigaethau gwerth agoriadol cyfredol	(40,045)
(56)	Cost llog	(751)
309	(Enillion)/colledion ailfesur	1,596
137	Buddion net a delir	1,058
(40,045)	Gwerth cyfredol rhwymedigaethau wrth gau	(38,142)
40,739	Gwerth teg agoriadol asedau	40,694
56	Llog incwm ar asedau	765
36	Elw/(colledion) ailfesur ar asedau	(459)
(137)	Buddion net a delir	(1,058)
40,694	Gwerth teg asedau wrth gau	39,942
649	Ased / (rhwymedigaeth) pensiwn net	1,800

31 Mawrth 2021 %	Cynllun Pensiwn Budd Diffiniedig Bws Caerdydd Asedau	31 Mawrth 2022 %
23.1	Cyllid Twf a Arallgyfeirir	24.3
23.7	Arian Parod a Buddsoddiadau a Yrrir gan Atebolrwydd	21.7
53.2	Bondiau	54.0
100.0	Cyfanswm	100.0

14. Asedau Anghyfredol

Eiddo, Peiriannau ac Offer	Anheddau' r Cyngor	Tir ac Adeiladau Eraill	Cerbydau, Peiriannau ac Offer	Asedau Cymunedol	Asedau Gwarged	EPO sy' n cael eu hadeiladu	Cyfanswm Eiddo, Peiriannau ac Offer
Symudiadau o ran Cost neu Werth	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
1 Ebrill 2020	650,686	832,653	40,760	19,897	44,540	38,339	1,626,875
Ychwanegiadau	17,222	17,204	10,146	0	34,010	50,278	128,860
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y CAWG*	25,562	172	0	0	(1,100)	0	24,634
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y GDdDG**	(68,495)	(697)	0	0	(192)	0	(69,384)
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i'r CAWG	0	(233)	0	0	0	0	(233)
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i GDdDG	(166)	(23)	0	0	(2,874)	(1,483)	(4,546)
Dadgydnabod - Gwarediadau	(55)	(120)	(10,550)	0	(898)	0	(11,623)
Aiddosbarthu (i)/o Cedwir i'w Gwerthu	0	(23)	0	0	1,000	0	977
Aiddosbarthiadau eraill - Trosglwyddiadau	6,028	2,324	9,074	0	200	(20,280)	(2,654)
31 Mawrth 2021	630,782	851,257	49,430	19,897	74,686	66,854	1,692,906
Ychwanegiadau	28,529	27,589	16,678	727	8,928	56,727	139,178
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y CAWG	11,734	4,629	0	0	(839)	0	15,524
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y GDdDG	(30,337)	(50,081)	0	(96)	(5,459)	0	(85,973)
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i'r CAWG	0	(541)	0	0	(40)	0	(581)
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i GDdDG	600	(1,374)	0	0	(560)	(36)	(1,370)
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(781)	(3,451)	0	0	(36)	(4,268)
Aiddosbarthu (i)/o Cedwir i'w Gwerthu	0	0	0	0	395	0	395
Aiddosbarthiadau eraill - Trosglwyddiadau	12,292	6,592	2,280	3,048	(803)	(34,289)	(10,880)
31 Mawrth 2022	653,600	837,290	64,937	23,576	76,308	89,220	1,744,931
Symudiadau mewn Dibrisiant/Amhariad							
1 Ebrill 2020	20,812	28,569	25,187	0	0	0	74,568
Tâl Dibrisiant	9,324	22,123	6,325	0	0	0	37,772
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan ar Amhariad	0	(25)	0	0	0	0	(25)
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r CAWG	0	(9)	0	0	0	0	(9)
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r GDdDG	(20,811)	(409)	0	0	0	0	(21,220)
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(120)	(10,550)	0	0	0	(10,670)
Aiddosbarthu - Trosglwyddiadau	0	(17)	0	0	0	0	(17)
31 Mawrth 2021	9,325	50,112	20,962	0	0	0	80,399
Tâl Dibrisiant	9,534	22,841	8,317	0	0	0	40,692
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan ar Amhariad	0	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r CAWG	0	(17,093)	0	0	0	0	(17,093)

Eiddo, Peiriannau ac Offer	Anheddau' r Cyngor	Tir ac Adeiladau Eraill	Cerbydau, Peiriannau ac Offer	Asedau Cymunedol	Asedau Gwarged	EPO sy' n cael eu hadeiladu	Cyfanswm Eiddo, Peiriannau ac Offer
Symudiadau o ran Cost neu Werth	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r GDdDG	(9,324)	(32,939)	0	0	0	0	(42,263)
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(781)	(3,440)	0	0	(36)	(4,257)
Ailddosbarthu - Trosglwyddiadau	600	0	0	0	(600)	0	0
31 Mawrth 2022	10,135	22,140	25,839	0	(600)	(36)	57,478
Gwerth Ased Net							
Ar 31 Mawrth 2021	621,457	801,145	28,468	19,897	74,686	66,854	1,612,507
Ar 31 Mawrth 2022	643,465	815,150	39,098	23,576	76,908	89,256	1,687,453

*CAWG Cronfa Ailbriso Wrth Gefn

**GDdDG Gwarged neu Ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau

2020/21	Gwerth Ased Net	2021/22
285,682	Asedau Seilwaith	304,749
1,612,507	Asedau Cyfarpar Diogelu Personol Eraill	1,687,453
1,898,189	Cyfanswm Asedau Cyfarpar Diogelu Personol	1,992,202

Yn unol â'r Rhyddhad Dros Dro a gynigir gan y diweddariad i'r Cod ar asedau seilwaith nid yw'r nodyn hwn yn cynnwys datgelu cost gros a dibrisiant cronedig ar gyfer asedau seilwaith oherwydd bod arferion adrodd hanesyddol a diffygion gwybodaeth canlyniadol yn golygu na fyddai hyn yn cynrychioli'r sefyllfa asedau yn gywir i ddefnyddwyr y datganiadau ariannol.

Fel y manylir yn y canllawiau diwygiedig sy'n berthnasol i bob awdurdod, mae'r awdurdod wedi dewis peidio â datgelu'r wybodaeth hon gan fod yr arferion a adroddwyd yn flaenorol a diffygion gwybodaeth canlyniadol yn golygu nad yw cost gros a dibrisiant cronedig yn cael eu mesur yn gywir ac ni fyddai darparu sail i ddefnyddwyr y datganiadau ariannol wneud penderfyniadau economaidd neu benderfyniadau eraill sy'n ymwneud ag asedau seilwaith.

Mae'r awdurdod wedi penderfynu, yn unol â Rheoliad 24L Cymru o Reoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifyddu) (Cymru) 2003 (fel y'i diwygiwyd), bod y symiau cario i'w dadgydnabod ar gyfer asedau seilwaith pan fo gwariant newydd yn ddim.

Mae Gwerth Ased Net Asedau Seilwaith fel a ganlyn:

2020/21 £000		2021/22 £000
289,277	Gwerth Ased Net ar 1 Ebrill	285,682
15,585	Ychwanegiadau	33,063
(20,415)	Dibrisiant	(22,701)
1,235	Symudiadau eraill mewn cost (Ailddosbarthu)	8,705
285,682	Gwerth Ased Net ar 31 Mawrth	304,749

Asedau Treftadaeth

2020/21 £000		2021/22 £000
58,616	Balans ar 1 Ebrill	58,682
66	Ychwanegiadau	167
0	Cynnydd/(gostyngiad) ailbriso i'r CAWG	0
58,682	Balans ar 31 Mawrth	58,849

Mae gan y Cyngor asedau treftadaeth diriaethol sy'n cynnwys y tri phrif gategori hyn yn bennaf:-

- celf gyhoeddus
- henebion cofrestredig y mae'n gyfrifol amdanynt
- paentiadau, arteffactau a regalia dinesig.

Mae'r nodiadau isod yn dynodi sut i drin pob un o'r tri chategori uchod yn y cyfrifon hyn.

Celf Gyhoeddus – mae dros 100 darn o gelf gyhoeddus y mae'r Cyngor yn berchen arnynt ledled y ddinas, gan gynnwys gwaith celf rhydd a darnau arwyddocaol wedi'u hintegreiddio i ddyluniad adeiladau. Ni nodir na phrisir yr asedau hyn ar wahân ym Mantolen y Cyngor gan fod dulliau prisio arferol yn ddiffygiol o ran dibynadwyedd. Ar ben hynny, byddai costau sicrhau prisiannau i'r eitemau hyn yn anghymesur i'r buddion. Cedwir manylion am yr asedau hyn yng Nghofrestr Celf Gyhoeddus Caerdydd sydd ar gael ar wefan y Cyngor <https://www.cardiff.gov.uk/CYM/preswlydd/Cynllunio/Cynllun-y-ddinas-a-chelf-gyhoeddus/Pages/Cynllun-y-ddinas-a-chelf-gyhoeddus.aspx>.

Henebion Cofrestredig – mae'r Cyngor yn gyfrifol am 20 o'r 31 heneb gofrestrredig yn y ddinas. Rhaid diogelu'r rhain am eu cyfraniad at wybodaeth a diwylliant, gan gynnwys safleoedd a thomenni claddu hynafol, cestyll a chaerau, safleoedd crefyddol, amddiffynfeydd a safleoedd eraill o bwysigrwydd diwydiannol. Oni werid ar yr asedau hynny'n flaenorol, nid yw'r safleoedd hyn wedi'u cynnwys yng nghyfrifon y Cyngor o ran cost neu werth hanesyddol. O ystyried natur unigryw ac yn aml amrywiol yr asedau hyn, nid yw dulliau prisio arferol yn ddigon dibynadwy a byddai costau cael prisiannau i'r eitemau hyn yn anghymesur i'r buddion. Delir manylion am yr henebion hyn yn y daflen wybodaeth Henebion Cofrestredig yng Nghaerdydd sydd ar gael ar www.caerdydd.gov.uk/cadwraeth.

Paentiadau, arteffactau a regalia dinesig – mae gan y Cyngor gasgliad o baentiadau, arteffactau a regalia dinesig, y mae llawer ohono o ddiddordeb lleol. Y prif eitemau o ran nifer a gwerth yw casgliadau yn y castell sy'n adlewyrchu ei arwyddocâd hanesyddol ac yn ei ddehongli i ymwelwyr. Cronnwyd eitemau eraill a gedwir mewn adeiladau cyhoeddus dros nifer o flynyddoedd. Mae'r eitemau hyn wedi'u cynnwys yn y fantolen ar brisiad o £42.594 miliwn a gyflawnwyd yn allanol ar 1 Ebrill 2019 gan Mr. A.N. Schoon, Prisiwr Henebion a Chelf Gain.

Polisi'r cyngor ar gaffaeliadau, gwarediadau, gofal a chadwraeth – pan fydd adnoddau'n caniatáu hynny, bydd y Cyngor yn ceisio creu, caffael a chadw adnoddau treftadaeth er budd ei ddinasyddion mewn partneriaeth â chyrff y sector cyhoeddus a phreifat gan ddefnyddio grantiau a chyfleoedd eraill ar gyfer cyllido. Mae caffaeliadau'n brin, ond mae celf gyhoeddus yn aml yn cael ei chomisiynu fel rhan o gynlluniau adfywio.

O ran asedau a gedwir yn y castell, sicrhau bod caffael, gwaredu a gofal yn cael eu cyflawni'n unol â'r cynllun achredu amgueddfa. Mae'r gofynion statudol sydd ar berchenogion henebion cofrestredig yn debygol o

wneud gwaredu asedau ym mherchenogaeth y Cyngor yn anymarferol. Cyn unrhyw waith, addasiad neu waith cloddio archeolegol a reolir, rhaid cael caniatâd gan Lywodraeth Cymru.

Eiddo Buddsoddi

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi symudiadau yng ngwerth teg eiddo buddsoddi dros y flwyddyn:

2020/21 £000		2021/22 £000
178,521	Balans ar 1 Ebrill	156,238
1,015	Ychwanegiadau	17,180
(26)	Amhariad	(12)
(14,807)	Gwarediadau	(50)
0	Aiddosbarthu (i)/o Cedwir i'w Gwerthu	0
1,418	Aiddosbarthiadau eraill	2,175
0	Cynnydd/(gostyngiad) ailbriso i'r CAWG*	0
(9,883)	Cynnydd/(gostyngiad) ailbriso i'r GDdDG**	(24,813)
156,238	Balans ar 31 Mawrth	150,718

* Cronfa Ailbriso Wrth Gefn   **Gwarged/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau

Cyfrifwyd am yr eitemau canlynol o fewn Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2020/21 £000		2021/22 £000
(11,059)	Incwm rhent o eiddo buddsoddi	(10,318)
4,439	Treuliau gweithredu uniongyrchol sy'n deillio o eiddo buddsoddi	3,273
(6,620)	(Elw) / colled net	(7,045)

Asedau Anniriaethol

Crynhoir symudiadau mewn asedau anniriaethol yn ystod 2021/22 isod:

2020/21 Cyfanswm £000		2021/22		Cyfanswm £000
		Asedau Anniriaethol eraill £000	Asedau anniriaethol sy'n cael eu hadeiladu £000	
	Cost neu Brisiant		0	
10,559	Balans ar 1 Ebrill	4,418	0	4,418
302	Ychwanegiadau	352	0	352
(6,443)	Dadgydnabod - Gwarediadau	(30)	0	(30)
4,418	Balans ar 31 Mawrth	4,740	0	4,740
	Amorteiddio		0	
8,267	Balans ar 1 Ebrill	2,707	0	2,707
884	Amorteiddio	928	0	928
(6,444)	Dadgydnabod - Gwarediadau	(30)	0	(30)
2,707	Balans ar 31 Mawrth	3,605	0	3,605
	Gwerth Ased Net:			
1,711	Balans ar 31 Mawrth	1,135	0	1,135

Gwariant Cyfalaf ac Ariannu Cyfalaf

Dangosir gwariant cyfalaf yn ystod y flwyddyn yn y tabl canlynol, ynghyd ag adnoddau a ddefnyddiwyd i'w ariannu. Pan fo gwariant cyfalaf yn cael ei ariannu yn y dyfodol drwy fenthycia, mae'n arwain at gynnydd yn y Gofyniad Ariannu Cyfalaf (GAC), mesur o wariant cyfalaf y mae'r Cyngor yn mynd iddo yn hanesyddol y mae eto i dalu amdano. Mae darpariaeth ddarbodus ar gyfer ad-dalu benthycia allanol yn lleihau'r GAC.

2020/21		2021/22
£000		£000
848,897	Gofyniad Ariannu Cyfalaf Agoriadol*	858,757
	Gwariant Cyfalaf:	
144,445	Eiddo, Peiriannau ac Offer	172,241
66	Asedau Treftadaeth	167
351	Asedau a Gedwir i'w Gwerthu	137
1,015	Eiddo Buddsoddi	17,180
302	Asedau Anniriaethol	352
7,985	Benthyciadau/Ecwiti	7,751
12,132	Gwariant ar GRAGDS	19,306
	Ffynonellau Cyllid:	
(6,455)	Derbyniadau Cyfalaf	(3,781)
(95,296)	Grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau eraill	(136,674)
(3,373)	Cyfraniadau a chronfeydd refeniw wrth gefn uniongyrchol	(3,940)
(49,312)	Darpariaeth refeniw a chyfalaf ddarbodus ar gyfer ad-dalu benthyciadau	(45,547)
(2,000)	Addasiad ar gyfer Gostyngiad mewn Darpariaeth Tirlenwi	0
858,757	Gofyniad Ariannu Cyfalaf Clo*	885,949
	Eglurhad o symudiadau yn ystod y flwyddyn:	
2,607	Cynnydd / (Gostyngiad) yn yr angen sylfaenol i fenthycia (a gefnogir gan gymorth ariannol y llywodraeth)	2,437
7,253	Cynnydd / (Gostyngiad) yn yr angen sylfaenol i fenthycia (nas cefnogir gan gymorth ariannol y llywodraeth)	24,755
9,860	Cynnydd yn y Gofyniad Ariannu Cyfalaf	27,192

*Mae hyn yn cynnwys swm tybiannol mewn perthynas â darpariaeth Tirlenwi o £17.348 miliwn yn 2020/21 a £16.329 miliwn yn 2021/22 ar gyfer adfer safle tirlenwi ac ôl-ofal. Lle caiff amcangyfrifon cost yn y dyfodol eu hadolygu, mae hyn yn arwain at gynnydd neu ostyngiad yn y ddarpariaeth.

Darpariaeth Refeniw Ddarbodus

Mae'n ofynnol i'r Cyngor neilltuo yn flynyddol o'i gyllideb refeniw swm ddarbodus i ad-dalu benthycia hanesyddol a wnaed i dalu am wariant cyfalaf. Pennir y swm gan ystyried Canllawiau Llywodraeth Cymru a pholisi y cytunir arno gan y Cyngor fel rhan o'i gynigion cyllidebol bob blwyddyn. Mae'r swm hwn yn lleihau angen sylfaenol y Cyngor i fenthycia, y Gofyniad Ariannu Cyfalaf (GAC).

Mae'r dibrisiant, taliadau amhariad a thaliadau prydles ariannol sydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn daliadau cyfrifyddu. Caiff y rhain eu gwrthdroi a'u disodli gan y ddarpariaeth refeniw ddarbodus drwy ddyraniad i/o y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

2020/21		2021/22
£000		£000
24,714	Darpariaeth Cronfa'r Cyngor	31,523
13,396	Darpariaeth Cyfrif Refeniw Tai	13,015
38,110	Darpariaeth Refeniw Ddarbodus	44,538

Gwariant Refeniw a Ariennir gan Gyfalaf dan Statud (GRAGDS)

Ystyriwyd y symiau refeniw canlynol yn wariant cyfalaf i'w dalu o adnoddau cyfalaf. Mae'r tabl yn cynnwys gwariant ar eitemau nad ydynt yn arwain at greu neu wella ased i'r Cyngor neu, lle rhoddwyd cymeradwyaeth benodol gan Lywodraeth Cymru, i ystyried gwariant o'r fath yn wariant cyfalaf a'i dalu o adnoddau cyfalaf.

2020/21		2021/22
£000		£000
	Gwariant:	
4,181	Grantiau Gwella Tai	5,117
4,403	Adeiladau nad yw Cyngor Caerdydd yn berchen arnynt	9,837
1,244	Grantiau a ddyfarnwyd (nid Grantiau Tai)	4,352
2,304	Ad-dalu Grant	0
12,132	Codi i'r Datganiad Incwm a Gwariant	19,306
	Ariannwyd gan:	
(7,734)	Grantiau a Chyfraniadau	(16,613)
(4,398)	Benthycu, Derbyniadau ac Adnoddau Cyfalaf eraill	(2,693)
(12,132)		(19,306)

Ymrwymadau contract Gwariant Cyfalaf sylweddol

Ar 31 Mawrth 2022, dangosir y ffigur ar gyfer ymrwymadau gwariant cyfalaf sylweddol a drefnwyd i'w cwblhau yn 2022/23 ac yn y dyfodol isod (£92.940 miliwn yn 2020/21):

Cynllun Cyfalaf	£000
Ysgol Uwchradd Fitzalan	20,295
Ailgladio Fflatiau Lydstep	14,756
Rhwydwaith Gwres Caerdydd	12,750
Cartrefi Caerdydd - Ysgol Uwchradd y Dwyrain	12,427
Cynllun Adeiladu Newydd - Canolfan Lloneirwg	12,138
Cynllun Adeiladu Newydd - Maelfa	9,862
Caffael Arena Iâ	5,950
Dwyrain Canol y Ddinas - Ffordd Churchill/Camlas	5,420
Cytundeb Gwasanaeth Cyn Contract - Arena Caerdydd	4,290
Beicffyrdd Teras Cathays/Heol yr Eglwys Newydd	3,978
Cynllun Adeiladu Newydd - Canolfan Iorwerth Jones	3,842
LED Preswyl	2,893
Cartrefi Caerdydd - Highfields	2,752
Cynllun Adeiladu Newydd - Plas Wakehurst	2,119
Caffael Tir Safle 2 Pentref Chwaraeon Rhyngwladol	1,550
Uned Awtistiaeth Ysgol Uwchradd Llanisien	1,179
Gwelliannau Amgylcheddol Stryd Tudor	934
Cartrefi Caerdydd - Howardian	623
Cyfanswm	117,758

15. Offerynnau Ariannol

Balansau Offerynnau Ariannol

Mae'r categorïau canlynol o Offerynnau Ariannol (Asedau a Rhwymedigaethau) wedi'u cynnwys yn y Fantolen. Maen nhw'n deillio o ganlyniad i weithgareddau Rheoli Trysorlys y Cyngor yn ogystal ag Offerynnau Ariannol a gyflwynwyd i ddatblygu amcanion gwasanaeth. Dangosir rhagor o fanylion a, lle y bo'n berthnasol a materol, Werth Teg yn yr adrannau isod ynghyd â dull o benderfynu ar werth teg yn unol â pholisïau cyfrifyddu ar gyfer Asedau a Rhwymedigaethau Ariannol, a hefyd ystyriaeth o'r model busnes ar gyfer cadw buddsoddiadau. Dangosir credydwy'r ar wahân yn y nodiadau perthnasol yn hytrach na fel offerynnau ariannol:

31 Mawrth 2021				31 Mawrth 2022		
Hirdymor	Byrdymor	Cyfanswm		Hirdymor	Byrdymor	Cyfanswm
£000	£000	£000		£000	£000	£000
			Cost wedi'i hamorteiddio:			
0	98,862	98,862	Buddsoddiadau - Prif	0	210,012	210,012
0	20	20	Buddsoddiadau - Llog Cronnol	0	93	93
0	34,450	34,450	Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	0	23,718	23,718
0	0	0	Llog Cronnol Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	0	33	33
0	133,332	133,332	Cyfanswm Buddsoddiadau ar Gost wedi'i Hamorteiddio wedi'u Cynnwys mewn Buddsoddiadau	0	233,856	233,856
14,792	0	14,792	Cyfanswm Buddsoddiadau ar Werth Teg trwy Incwm Cynhwysfawr Arall	24,749	0	24,749
1,285	786	2,071	Benthyciadau	2,103	449	2,552
4,666	167,619	172,285	Dyledwyr eraill	8,803	183,851	192,654
5,951	168,405	174,356	Cyfanswm Dyledwyr	10,906	184,300	195,206
20,743	301,737	322,480	Cyfanswm Asedau Ariannol	35,655	418,156	453,811
			Rhwymedigaethau Ariannol ar Gost Amorteiddio			
(783,666)	(27,013)	(810,679)	Benthyciadau (Prif)	(832,819)	(22,802)	(855,621)
0	(8,380)	(8,380)	Llog Cronnol Benthyciadau	0	(8,509)	(8,509)
(783,666)	(35,393)	(819,059)	Cyfanswm Benthycia	(832,819)	(31,311)	(864,130)

Mae buddsoddiadau ar gost wedi'i hamorteiddio yn cynnwys:

- buddsoddiadau dros dro wedi eu gwneud ar gyfer taliadau aeddfedu amrywiol gyda sefydliadau ariannol. Tybir mai'r gwerth teg yw'r gwerth cario (Lefel 2).

Mae Buddsoddiadau ar Werth Teg trwy Incwm Cynhwysfawr Arall yn cynnwys:

- cyfran 100% y Cyngor yn Cardiff City Transport Services Limited. Ni restrir cyfranddaliad y Cyngor ar unrhyw farchnad â dyfynbris, ond yn unol â rheolau cyfrifyddu rhaid amcangyfrif gwerth teg. Seilir yr amcangyfrif prisio ar werth net y cwmni yn ôl ei set ddrafft o gyfrifon ariannol (Lefel 3). Gall y prisiad amrywio yn ddibynnol ar berfformiad y cwmni, addasiadau cyfrifyddu technegol a'r hinsawdd economaidd ac felly dylid bod yn ofalus wrth ddefnyddio unrhyw brisiad cyfrifyddu. Caiff unrhyw newid mewn gwerth ei dalu gan symudiad cyfatebol i'r 'Gronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth

Gefn'; felly nid oes effaith ar y Dreth Gyngor sy'n daladwy. Yn ystod 2021/22, awdurdododd Bwrdd Bws Caerdydd gyhoeddi cyfranddaliadau ychwanegol a chytunodd y Cyngor i gaffael y cyfranddaliadau hyn am £6.6 miliwn (£7 miliwn yn 2020/21) fel rhan o weithrediad pecyn cymorth ariannol. Amcangyfrifir mai gwerth teg y buddsoddiad ar 31 Mawrth 2022 yw £24.046 miliwn (£14.059 miliwn yn 2020/21)

- mae amryw ddaliadau ecwiti lleiafrifol mewn cwmnïau wedi'u cynnwys naill ai ar gost neu ar ddyfynbrisiau lle bônt ar gael.

Cedwir neu caffaelir yr uchod at ddibenion polisi'r Cyngor ac maent wedi eu dethol i'w hystyried yn Werth Teg trwy Incwm Cynhwysfawr Arall.

Mae dyledwyr yn cynnwys:

- benthyciadau i fusnesau bach a chanolig gan gynnwys y rheiny sydd ar gyfer adfywio canol y dref a benthyciadau car i staff Cyngor cymwys
- grantiau, incwm dyledus gan ddefnyddwyr gwasanaeth, partneriaid, derbyniadau cyfalaf gohiriedig i'w derbyn ac a wrthbwsir gan amhariad ar gyfer colledion credyd, lle y bo'n berthnasol.

Mae Rhwymedigaethau ar Gost wedi'i Hamorteiddio yn cynnwys:

- benthycia allanol a gyflawnwyd i ariannu gofynion gwariant cyfalaf a gofynion llif arian parod byrdymor. Mae'n cynnwys Benthyciadau Opsiwn Rhoddwr Benthyciadau Opsiwn Benthyciwr (ORhBOB) sy'n caniatáu'r rhoddwr benthyciadau i newid y gyfradd llog ar adegau penodol sy'n caniatáu i'r Cyngor naill ai dderbyn y gyfradd newydd neu ad-dalu'r benthyciad cyn dyddiad aeddfedu'r contract. Rhagdybir mai dyddiad aeddfedu offerynnau o'r fath yw'r cyfnod cytundebol at yr aeddfedu yn hytrach na'r dyddiad nesaf y gallai'r rhoddwr benthyciadau ofyn am newid yn y gyfradd. Pan fo'n bosibl ac yn ddichonadwy, ystyrir cyfleoedd am ad-dalu'n gynnar. Mae'r symiau cario isod hefyd yn cynnwys llog a gronwyd sy'n daladwy ar 31 Mawrth 2022. Y llog sy'n daladwy ar gyfer 2021/22 yw £8.509 miliwn (£8.380 miliwn yn 2020/21).

31 Mawrth 2021			Dull Priso - Lefel	31 Mawrth 2022	
Swm cario £000	Gwerth teg £000			Swm cario £000	Gwerth teg £000
(706,478)	(1,011,937)	Benthyciadau'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (BBGC)	Lefel 2	(770,882)	(983,511)
(51,629)	(77,718)	Benthyciadau Opsiwn Rhoddwr Benthyciadau Opsiwn Benthyciwr	Lefel 2	(51,632)	(70,297)
(22,550)	(18,483)	Llywodraeth Cymru	Lefel 2	(23,281)	(17,828)
(38,402)	(38,808)	Awdurdodau Lleol a Benthyciadau Eraill	Lefel 2	(18,335)	(18,316)
(819,059)	(1,146,946)	Rhwymedigaethau Ariannol		(864,130)	(1,089,952)

Mae gwerth teg benthycia a rhwymedigaethau ariannol yn fwy na'r swm cario am fod portffolio benthyciadau'r Cyngor yn cynnwys nifer o fenthyciadau cyfradd sefydlog pan fo'r gyfradd llog sy'n daladwy'n uwch na'r cyfraddau sydd ar gael ar gyfer benthyciadau tebyg ar ddyddiad y Fantolen.

Mae cyfrifiadau gwerth teg yn defnyddio'r rhagdybiaethau canlynol:

- ar gyfer dyled BBGC, mae'r trosglwyddiad neu'r gwerth teg a ddangosir yn y tabl yn seiliedig ar gyfraddau benthycia newydd gan y BBGC ar gyfer benthyciadau cyfwerth ar 31 Mawrth 2022. Cyfrifir

gwerth teg pris ymadael o £1.157 biliwn hefyd gan ddefnyddio cyfraddau gostyngiad ad-daliad cynnar sy'n is na chyfraddau benthyciadau cyfwerth. Nid oes gan y Cyngor rwymedigaeth contract i dalu'r costau cosb ac ni fyddai'n mynd i gost ychwanegol petai'r benthyciadau'n pasio'u dyddiad aeddfedu cynlluniedig

- ar gyfer dyledion a buddsoddiadau marchnad eraill, defnyddir y gyfradd ostyngol sydd ar gael ar gyfer offeryn â'r un telerau gan roddwr benthyciadau cymaradwy
- ni chydabyddir ad-daliad nac amhariad cynnar.

Enillion/Colledion Offerynnau Ariannol

Mae'r tabl canlynol yn dangos enillion a cholledion a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr o ran Offerynnau Ariannol:

Rhwymedigaethau Ariannol	Asedau Ariannol				Rhwymedigaethau Ariannol	Asedau Ariannol		
	Mesurir yn ôl Cost wedi'i Hamorteiddio	Cost wedi'i Hamorteiddio	Buddsoddiadau ar Werth Teg drwy Incwm Cynhwysfawr Arall			Cyfanswm	Mesurir yn ôl Cost wedi'i Hamorteiddio	Cost wedi'i Hamorteiddio
2020-21 £000					2021-22 £000			
34,020	0	0	34,020	Llog Taladwy a Thaliadau Tebyg	34,108	0	0	34,108
0	(376)	0	(376)	Llog ac Incwm Buddsoddi	0	(381)	0	(381)
0	0	(148)	(148)	(Enillion) / colledion sy'n deillio o Waredu / Dadgydnabod Asedau Ariannol	0	0	(98)	(98)
0	0	2,283	2,283	(Enillion) / colledion sy'n deillio o Ailbriso neu Waredu Asedau Ariannol	0	0	(3,382)	(3,382)
34,020	(376)	2,135	35,779	(Enillion) / colled net ar gyfer y flwyddyn	34,108	(381)	(3,480)	30,247

Mae enillion a cholledion yn cynnwys llog sy'n daladwy ar fenthycy, symiau i'w derbyn ar fuddsoddiadau, elw ar waredu buddsoddiadau a hefyd symudiadau o amcangyfrif newidiadau ym mhri buddsoddiadau ar werth teg.

Natur a Helaethder Risgiau sy'n deillio o Offerynnau Ariannol

Mae gweithgareddau'r Cyngor o ran offerynnau ariannol p'un ai at ddibenion rheoli trysorlys neu amcanion gwasanaeth yn ei amlygu i amrywiaeth o risgiau. Wrth gyflawni gweithgareddau rheoli trysorlys, y prif amcan yw lleihau'r risg o ganlyniadau andwyol neu golledion, tra ar yr un adeg beidio â chyfyngu elw ar fuddsoddiadau neu fynd i gostau llog diangen. O ystyried natur y buddsoddiadau, ni ellir osgoi cysylltiad rhwng diogelwch, hylifedd ac elw h.y. mae risg o ddiffygdalu. Mae'r risg yn fwy pan roddir benthyciadau i sefydliadau allanol ar gyfer amcanion darparu gwasanaethau ac ystyrir dangosyddion amhariad sylweddol ar ddyddiad y fantolen.

Ymhlith y risgiau rheoli trysorlys mae credyd a gwrth-barti, hylifedd ac ailariannu, cyfradd llog, gwerth y farchnad, cyfradd gyfnewid, twyll a risg reoleiddiol. Mae gan y Cyngor Arferion Rheoli Trysorlys i fynd i'r afael â risgiau a'u lliniaru. Mae wedi mabwysiadu Cod Ymarfer Rheoli Trysorlys CIPFA ac yn pennu dangosyddion i reoli risgiau offerynnau ariannol allweddol. Caiff manylion pellach o ran risgiau allweddol eu datgelu yn yr adrannau canlynol lle y bo'n berthnasol.

Risg Credyd

Risg y gall partiön eraill fethu â thalu symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor. Mae'n deillio o fenthycia balansau arian parod dros dro fel rhan o weithgareddau Rheoli Trysorlys y Cyngor, o amlygiad i gwsmeriaid y Cyngor a chan sefydliadau y rhoddwyd benthyciad iddynt.

Gwneir amhariad ar gyfer dyledion drwg pan ystyrir bod risg o golledion credyd disgwylidig. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi prif risgiau credyd y Cyngor.

31 Mawrth 2021 £000	Tebygolrwydd o Ddiffygdalu	31 Mawrth 2022 £000
	Rhoddir adneuoŷn gyda banciau a chymdeithasau adeiladu sydd â maen prawf Fitch F1 o leiaf (h.y. yr ansawdd credyd gorau). Cyfyngir benthycia i uchafswm a chyfnod uchaf ym mhob sefydliad ariannol, gan hefyd ystyried helaethder perchnogaeth gyhoeddus a gradd sofren. Mae risg o ddiffyg adenilladwyedd yn berthnasol i holl adneuoŷn y Cyngor sy'n gofyn am fonitro trylwyr ar yr holl risg credyd a meini prawf credyd. Mae'r Cyngor yn defnyddio cynghorwyr rheoli trysorlys sy'n cynorthwyo'r broses. Gan ddefnyddio data hanesyddol a addasir ar gyfer amodau cyfredol y farchnad ariannol ac yn seiliedig ar lefel yr amlygiad gwrth-barti ar 31 Mawrth 2022, y colled credyd disgwylidig yw 0.01% neu £21,409, wedi ei gyfrifo ar sail risg hanesyddol o ddiffygdalu. Mae hyn yn fach iawn, felly ni chydnybwyddir unrhyw ddarpariaethau am golledion credyd disgwylidig.	
133,332	Adneuoŷn – Banciau a Chymdeithasau Adeiladu	233,856
	Caiff ad-daliadau eu hadennill yn uniongyrchol o gyflog cyflogaion ac mae yswiriant indemniad yn un o amodau'r benthyciad. Prin y ceir diffygdalu.	
360	Benthyciadau Ceir	282
	Yn cynnwys benthyciadau i BBaChau a benthyciadau Canol Tref. Pan ystyrir bod risg o ddiffygdalu, ystyrir darpariaeth ar gyfer amhariad.	
1,711	Benthyciadau i Gyrrff Allanol	2,269
	Nid yw'r Cyngor fel rheol yn caniatáu credyd i gwsmeriaid a gwneir darpariaeth ar gyfer diffygdalu'n seiliedig ar broffil oedran y ddyled, wedi'i haddasu ar gyfer anfonebau mawr y gwyddys eu bod wedi'u talu ar ôl dyddiad y fantolen ac unrhyw ffactorau perthnasol eraill a allai effeithio ar y swm terfynol i'w gasglu. Mae dyledion eraill fel incwm grant sy'n ddyledus gan gyrrff llywodraeth a chroniadau incwm diwedd blwyddyn yn cael eu hystyried yn 100% casgladwy ac nid ystyrir bod amhariad ar gyfer diffyg talu yn angenrheidiol fel arfer. Roedd yr amhariad ar gyfer dyled ddrwg ar gyfer 2021/22 yn seiliedig ar y proffil oedran addasedig a ddatgelir fel a ganlyn:	
13,031	Llai na blwyddyn	17,123
1,445	1-2 flynedd	1,456
442	2-3 blynedd	614
301	3-4 blynedd	337
115	4-5 mlynedd	166
444	Dros 5 mlynedd	497
15,778	Cwsmeriaid	20,193
151,181	Cyfanswm	256,600

Risg Hylifedd ac Ailariannu

Hwn yw'r posibilrwydd na fyddai gan y Cyngor gyllid ar gael i dalu am ymrwymadau ariannol neu y bydd angen ailariannu ar gyfraddau neu delerau llog anfantaisiol. Mae gan y Cyngor fynediad rhwydd at arian o'r marchnadoedd ariannol a'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus er mwyn codi arian. Yn ei Strategaeth Rheoli Trysorlys, pennir cyfyngiadau ar gyfran y benthyciadau cyfradd sefydlog sy'n aeddfedu yn ystod cyfnodau penodedig. Mae symiau'r ddyled cyfradd sefydlog sy'n aeddfedu yn ystod unrhyw gyfnod yn y tabl canlynol:

31 Mawrth 2021 £000	Benthyciadau sy'n Ddyledus	31 Mawrth 2022 £000
698,866	Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	763,077
51,000	Opsiwn Rhoddwr Benthyciadau Opsiwn Benthyciwr (ORhBOB) y Farchnad	51,000
22,550	Llywodraeth Cymru	23,281
38,263	Awdurdodau Lleol a Benthyciadau Eraill	18,263
810,679	Cyfanswm	855,621
27,013	Dan 12 mis	22,803
22,698	12 mis ac o fewn 24 mis	4,459
13,370	24 mis ac o fewn 5 mlynedd	18,187
66,310	5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	76,638
175,275	10 mlynedd ac o fewn 20 mlynedd	174,522
170,000	20 mlynedd ac o fewn 30 mlynedd	176,800
212,689	30 mlynedd ac o fewn 40 mlynedd	217,888
118,324	40 mlynedd ac o fewn 50 mlynedd	159,324
5,000	50 mlynedd ac o fewn 60 mlynedd	5,000
810,679	Cyfanswm	855,621

Ar hyn o bryd, mae £29 miliwn o'r benthyciadau ORhBOB yn amodol ar y rhoddwr benthyciadau yn cael yr hawl i newid cyfradd y llog sy'n daladwy yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf. Mae gan y Cyngor yr hawl i wrthod y newid, gan sbarduno ad-daliad cynnar a'r angen i ailariannu. Mae manylion yn y tabl canlynol:

£m	Dyddiad Ad-dalu Posibl	Amllder Opsiwn	Aeddfedrwydd Tymor Llawn
6	23/05/2022	6 mis	21/11/2041
6	23/05/2022	6 mis	21/11/2041
6	23/05/2022	6 mis	23/05/2067
6	02/09/2022	6 mis	23/05/2067
5	15/01/2023	5 mlynedd	17/01/2078
22	21/11/2025	5 mlynedd	23/11/2065

Risg Cyfradd Llog

Y posibilid y gallai fod colled ariannol i'r Cyngor o ganlyniad i newidiadau i gyfraddau llog. Nodir prif effeithiau newid cyfraddau llog isod:

Amrywiad a effeithir gan newidiadau yn y gyfradd llog	Effaith yr Amrywiad	Camau gweithredu i liniaru'r risg cyfradd llog
Llog a enillir ar fuddsoddiadau cyfradd amrywiol	Bydd cynnydd mewn cyfraddau llog yn cynyddu incwm a gredydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr tra gallai gostyngiadau arwain at lai o incwm nag a gyllidebwyd.	Cynhyrchu a chymeradwyaeth gan y Cyngor i'r Strategaeth Rheoli Trysorlys ar ddechrau pob blwyddyn ariannol gyda lledaeniad o broffiliau aeddfedrwyrdd ar gyfer Buddsoddiadau.
Llog a dalwyd ar fenthyciadau cyfradd amrywiol	Os yw cyfraddau llog yn codi, gall rhoddwyr benthyciadau ddewis cynyddu cyfraddau benthyciadau Opsiwn Rhoddwr Benthyciadau Opsiwn Benthyciwr gan o bosibl gynyddu'r gwariant llog a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr os bydd y Cyngor yn derbyn y gyfradd uwch.	Mae rhagolygon cyfradd llog yn seiliedig ar gyngor gan ymgynghorwyr rheoli trysorlys yn rhan o'r gyllideb a chânt eu monitro'n rheolaidd drwy gydol y flwyddyn.
Gwerth teg asedau ariannol cyfradd sefydlog	Bydd cynnydd yn y gyfradd llog heb unrhyw effaith sylweddol ar werth teg felly ni ddatgelir gwerth teg.	Drwy gyfradd sefydlog benthycia a buddsoddi, nod y Cyngor yw lleihau'r effaith ar refeniw o amrywiadau llog sy'n cynnig sefydlogrwydd at ddibenion cynllunio. Mae benthycia gan y Cyngor yn bennaf yn digwydd ar gyfraddau sefydlog yn hytrach nag amrywiol.
Gwerth teg rhwymedigaethau ariannol cyfradd sefydlog	Bydd gwerth teg yn disgyn os yw cyfraddau llog yn codi. Ni fydd hyn yn effeithio ar werthoedd y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr neu'r Fantolen ar gyfer y mwyafrif o asedau a gedwir ar gost wedi'i hamorteiddio, ond bydd yn effeithio ar y nodyn datgelu ar gyfer gwerth teg.	

I roi syniad o sensitifrwydd y Cyngor i newid yn y gyfradd llog, mae'r tabl yn dangos effaith a ragwelir ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr petai cyfraddau llog yn 2021/22 wedi bod ar gyfartaledd 1% yn uwch gyda'r holl amrywiadau eraill yn cael eu cadw'n gyson.

Cyfrif Incwm a Gwariant Risg Cyfradd Llog	£000
Cynnydd yn y llog sy'n daladwy ar fenthyciadau	409
Cynnydd mewn llog derbyniadwy ar fuddsoddiadau	(960)
Effaith ar y Cyfrif Incwm a Gwariant	(551)
Cynnydd yn y llog a drosglwyddwyd i falansau a chyfrifon eraill	95
(Incwm) / Gwariant Net	(456)

Efallai na chaiff effaith gostyngiad 1% mewn cyfraddau llog yr union effaith groes, gan na all offerynnau ariannol â galwadau gael eu harfer gan y rhoddwr benthyciadau neu'r benthyciwr.

Newidiadau mewn Gwerth Teg	£000
Newid yng Ngwerth Teg Buddsoddiadau Cyfradd Sefydlog	0
Gostyngiad yng Ngwerth Teg Benthyciadau Cyfradd Sefydlog	(159,381)

Risg cyfnewid tramor

Prin fod gan y Cyngor berygl o golli o symudiadau mewn cyfraddau cyfnewid. Cynhelir benthyciadau a buddsoddiadau mewn sterling yn unig.

Risg Pris

Hwn yw'r posibilid o'r Cyngor yn gwneud enillion neu golledion ariannol o newid mewn prisiau offerynnau ariannol. Er bod polisi Rheoli Trysorlys cymeradwy'r Cyngor yn caniatáu buddsoddiadau mewn offerynnau ariannol fel tystysgrifau adneuoan banc a bondiau Llywodraeth, mae'r Cyngor yn buddsoddi'n bennaf yn yr offerynnau pan fo'r swm a ddychwelir ar ôl aeddfedu yr un fath â'r swm cychwynol a fuddsoddiwyd. At ddibenion buddsoddi'r gwasanaeth, mae gan y Cyngor ddaliadau ecwiti gwerth £41,000 (£45,000 yn 2020/21) a ddyfynnir ar gyfnewidfa stoc gydnabyddedig ar 31 Mawrth 2022

Mae cyfranddaliad 100% y Cyngor yn Cardiff City Transport Services Ltd heb ei ddyfynnu ar gyfnewidfa gydnabyddedig ac felly nid yw'n destun enillion neu golledion o newidiadau ym mhrisiau'r farchnad. Byddai newid cyffredinol o 5% yn y gwerth teg (positif neu negatif) yn arwain ac elw neu golled o £1.202 miliwn yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn o ran prisiau at ddibenion cyfrifon yn unig.

16. Asedau a Gedwir i'w Gwerthu

31 Mawrth 2021 £000		31 Mawrth 2022 £000
1,860	Balans ar 1 Ebrill	918
351	Ychwanegiadau	137
0	Dadgydnabod	(660)
(36)	Amhariad	0
(977)	Ailddosbarthu i/(o) Cedwir i'w Gwerthu	(395)
125	Cynnydd/(gostyngiadau) ailbriso i'r CAWG*	0
(405)	Cynnydd/(gostyngiadau) ailbriso i'r GDdDG**	0
918	Balans ar 31 Mawrth	0

*Cronfa Ailbriso Wrth Gefn

**Gwarged/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau

17. Dyledwyr Byrdymor

31 Mawrth 2021 £000		31 Mawrth 2022 £000
101,413	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	108,295
23,319	Awdurdodau Lleol eraill a Chyrff GIG	15,954
43,673	Endidau ac Unigolion eraill gan gynnwys Corfforaethau Cyhoeddus	60,051
168,405	Cyfanswm Dyledwyr Byrdymor	184,300

18. Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod

31 Mawrth 2021 £000		31 Mawrth 2022 £000
151	Arian Parod	148
(8,909)	Banc (gan gynnwys ysgolion llyfr siec)	6,432
43,208	Adnau byrdymor â banciau a chymdeithasau adeiladu	17,171
34,450	Cyfanswm Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	23,751

Yn ogystal â'r uchod, ar 31 Mawrth 2022 roedd y Cyngor yn dal £58,000 (£637,000 ar 31 Mawrth 2021) ar ran trydydd partïon, yn bennaf cleientiaid gofal cymdeithasol y Gwasanaethau Oedolion. Nid yw'r swm hwn wedi'i gynnwys ar y fantolen gan nad yw'r arian hwn yn eiddo i'r Cyngor.

19. Credydwy'r Byrdymor

31 Mawrth 2021 £000		31 Mawrth 2022 £000
(17,786)	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	(55,691)
(14,801)	Awdurdodau Lleol eraill a Chyrff GIG	(10,204)
(96,401)	Endidau ac Unigolion eraill gan gynnwys Corfforaethau Cyhoeddus	(109,950)
(128,988)	Cyfanswm Credydwy'r Byrdymor	(175,845)

20. Buddiannau mewn Cwmnïau Eraill a Sefydliadau Eraill

Mae gan y Cyngor bum is-gwmni y mae'n berchen arnynt yn gyfan gwbl. Caiff y budd yn Cardiff City Transport Services Ltd ei gyfuno i ffurfio cyfrifon grŵp y Cyngor a ddangosir yn ddiweddarach yn y Datganiadau hyn. Ystyrir bod y buddiannau yn y pedwar sefydliad arall yn amherthnasol o ran trosiant ac asedau net y grŵp ac felly nid ydynt wedi'u cynnwys yng nghydgrynhoad 2021/22. Nid yw'r Cyngor yn dibynnu ar y pedwar sefydliad hwn ar gyfer darpariaeth gwasanaethau statudol ac nid ystyrir eu bod yn amlygu'r Cyngor i lefel berthnasol o risg fasnachol.

Cardiff City Transport Services Ltd. (Bws Caerdydd) (rhif cwmni 02001229)

Mae Cardiff City Transport Services Ltd. yn eiddo i'r Cyngor yn gyfan gwbl ac fe'i sefydlwyd yn unol â darpariaethau Deddf Trafnidiaeth 1985 i redeg gweithrediadau bws dinesig y Cyngor.

Yn ystod y flwyddyn, parhaodd y cwmni i fynd i'r afael â nifer o heriau cyffredin yn y diwydiant trafniadaeth gyhoeddus o ganlyniad i'r pandemig Covid-19. Roedd hyn yn cynnwys nawdd islaw lefelau cyn Covid yn effeithio ar incwm, cynnydd mewn costau, prinder llafur a newidiadau trafniadaeth yn y ddinas. Ymhlith y camau a gymerwyd yn ystod y flwyddyn i gefnogi rhaglen drawsnewid mae:

- Defnyddio cymorth y Cynllun Brys ar gyfer y Sector Bysiau cenedlaethol
- Newid maint y cwmni i ymateb i heriau'r dyfodol
- Buddsoddi mewn fflyd a seilwaith trydan modern.

Cytunodd y Cyngor ym mis Hydref 2020 i weithredu ystod o fesurau a chytundebau i fynd i'r afael â risgiau i hyfywedd ariannol, gan ganiatáu i'r cwmni weithredu cynllun adfer i adeiladu dyfodol ariannol a gweithredol mwy cynaliadwy. Cafodd ecwiti o £6.6 miliwn ei chwistrellu i'r cwmni yn ystod 2021/22 fel rhan o gynllun adfer cymeradwy a chafodd cymorth brys o £1 miliwn a ddarparwyd gan y Cyngor ar ddechrau'r pandemig ei ad-dalu. Daeth y Cyngor yn gyflogwr statudol Cynllun Pensiwn Bws Caerdydd ar 3 Mawrth 2021, a chytunwyd ar brisiad actiwaraid y gronfa ar 31 Mawrth 2021 gydag Ymddiriedolwyr y gronfa, ac aethpwyd i'r afael hefyd â nifer o faterion etifeddiaeth wrth ddiogelu buddiannau aelodau.

Mae crynodeb o gyfrifon archwiledig y cwmni, sy'n cynnwys unrhyw is-gwmnïau, ar gael isod:

31 Mawrth 2021 £000		31 Mawrth 2022 £000
(41,471)	Trosiant ac incwm arall	(36,892)
28,800	Gwariant gweithredu a gwariant arall	32,811
(12,671)	(Elw) / Colled Net cyn Trethiant	(4,081)
342	Trethiant	696
(12,329)	(Elw) / Colled ar ôl Trethiant	(3,385)

Dyma grynodeb o sefyllfa ariannol y cwmni:

31 Mawrth 2021 £000		31 Mawrth 2022 £000
9,739	Bws ac asedau gweithredu eraill	26,262
17,822	Asedau Cyfredol	15,144
(3,962)	Llai Rhwymedigaethau Cyfredol	(6,460)
	Credydwyr: Symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	
(9,540)	Darpariaethau a rhwymedigaethau hirdymor	(10,900)
14,059	Cyfanswm Asedau Llai Rhwymedigaethau	24,046
	Cynrychiolir gan:	
11,618	Cyfalf Cyfrannau	18,218
(1,452)	Enillion a Gedwir	1,957
3,893	Cronfa Ailbriso Wrth Gefn	3,871
14,059	Gwerth Net	24,046

Yn ystod 2021/22, gwnaeth y Cyngor daliadau o £17.408 miliwn i Cardiff City Transport Services Ltd (£18.207 miliwn yn 2020/21), gyda £9.617 miliwn yn ymwneud â thaliadau tocynnau rhatach (£9.229 miliwn yn 2020/21), a £6.6 miliwn o ran caffael ecwiti ychwanegol. Derbyniodd y Cyngor incwm hefyd o £1.850 miliwn a oedd yn cynnwys ad-daliad o £1 miliwn mewn cymorth ariannol o 2020/21 (£89,000 yn 2020/21).

Ar ddiwedd y flwyddyn, mae balans yn ddyledus i Cardiff City Transport Services Ltd o £58,000 (£474,000 ym mis Mawrth 2021) a balans £210,000 yn ddyledus gan Cardiff City Transport Services Ltd (£1 miliwn ym mis Mawrth 2021).

Yn ystod 2020/21 a 2021/22, ni thalwyd unrhyw ddiidend i'r Cyngor.

—Archwilwyr y cwmni yw Kilsby Williams.

Cardiff Business Technology Centre Ltd. (CBTC) (rhif cwmni 02074331)

Prif weithgaredd y cwmni yw hyrwyddo a chynorthwyo yn natblygiad cwmnïau uwch-dechnoleg ac arloesedd newydd a chyfredol drwy ddarparu safleoedd busnes/deori gyda lefel uchel o wasanaethau cymorth. Cwblhawyd blwyddyn lwyddiannus arall er gwaethaf heriau gweithredol cyfyngiadau Covid. Arhosodd y galw am le yn gyson gryf, gan gynnwys lefelau uchel o feddiannaeth. Mae'r cwmni'n parhau i gynnig telerau hyblyg i denantiaid sydd newydd eu sefydlu er mwyn sicrhau twf cyflym ac awyrgylch meithringar lle gallant sefydlu busnesau sy'n gryfach yn fasnachol. Gwarant y Cyngor i CBTC yw talu costau heb fod yn fwy na £10 os caiff y cwmni ei ddirwyn i ben. Crynhoi cyfrifon archwiliedig y cwmni isod:

31 Mawrth 2021 £000		31 Mawrth 2022 £000
(24)	(Elw) / Colled Net cyn Trethiant	18
9	Llai: Trethiant	(7)
(15)	(Elw) / Colled ar ôl Trethiant	11

31 Mawrth 2021 £000		31 Mawrth 2022 £000
776	Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau presennol	755
(36)	Darpariaeth ar gyfer trethiant	(29)
(29)	Rhwymedigaeth Pensiwn	0
711	Cyfanswm Asedau Llai Rhwymedigaethau	726
	Cynrychiolir gan:	
386	Elw a Gedwir	402
(29)	Cronfa Pensiynau Wrth Gefn	0
354	Cronfa Ailbrizio Wrth Gefn	324
711	Gwerth Net	726

Yn ystod 2021/22 fe wnaeth y Cyngor daliadau o £284,000 i CBTC (£326,000 yn 2020/21) heb dderbyn unrhyw incwm (£0 yn 2020/21 o CBTC). Ar ddiwedd y flwyddyn, nid oes balans yn ddyledus i CBTC (£36,000 ar 31 Mawrth 2021) ac nid oes balans yn ddyledus gan CBTC (£0 ar 31 Mawrth 2021).

Archwilwyr y cwmni yw Gerald Thomas.

Atebion Solutions Ltd. (rhif cwmni 10411758)

Mae Atebion Solutions Ltd yn llwyr berchen i'r Cyngor i ddarparu gwasanaethau caffael a masnachol i'r sector cyhoeddus. Parhaodd staff Atebion i weithio o bell, gan alluogi gwasanaeth mwy effeithlon ac effeithiol i gleientiaid trwy leihau amser teithio. Yn yr un modd â'r sector caffael cyhoeddus ehangach, mae heriau recriwtio a chadw gweithwyr yn effeithio ar y gallu i ymgymryd â gwaith ychwanegol. Crynhoi cyfrifon archwiliedig y cwmni isod:

31 Mawrth 2021 £000		31 Mawrth 2022 £000
------------------------	--	------------------------

(25)	(Elw) / Colled Net cyn Trethiant	(16)
4	Llai: Trethiant	3
(21)	(Elw) / Colled ar ôl Trethiant	(13)

31 Mawrth 2021 £000		31 Mawrth 2022 £000
34	Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau presennol	43
(8)	Credydwy: dyledus ar ôl mwy na blwyddyn	(4)
26	Cyfanswm Asedau Llai Rhwymedigaethau	39
	Cynrychiolir gan:	
26	Elw a Gedwir	39
26	Gwerth Net	39

Yn ystod 2021/22, ni wnaeth y Cyngor unrhyw daliadau (£0 yn 2020/21) i Atebion Solutions Ltd a derbyniodd incwm o £79,407 (£94,732 yn 2020/21) gan Atebion Solutions Ltd. Ar ddiwedd y flwyddyn, nid oes balans yn ddyledus i Atebion Solutions Ltd (£0 ar 31 Mawrth 2021) ac mae balans o £68,733 yn ddyledus gan Atebion Solutions Ltd (£85,256 ym mis Mawrth 2021).

Archwilwyr y cwmni yw Azets.

Yn amodol ar brosesau llywodraethu a rheoleiddio perthnasol, mae'r Cyfarwyddwyr a'r Cynrychiolydd Cyfranddalwyr yn ystyried mabwysiadu Statws Cwmni Segur ar gyfer Atebion Solutions yn 2023/24. Os bydd Statws Cwmni Segur yn cael ei bennu, mae gan y cwmni'r asedau ariannol i fodloni'r holl rwymedigaethau ariannol yn llawn.

Cardiff Heat Network Ltd (rhif cwmni 13199235)

Cyngor Caerdydd sy'n berchen yn gyfan gwbl ar Cardiff Heat Network Limited ac fe'i hymgorfforwyd ar 12 Chwefror 2021. Prif weithgareddau'r cwmni yw datblygu ac yna rhedeg rhwydwaith gwres cynaliadwy ar draws y ddinas a fydd yn cyflenwi gwres i adeiladau y cytunwyd y byddant yn cael eu cysylltu â'r rhwydwaith. Dechreuodd cyfnod o ddwy flynedd o waith adeiladu ym mis Ionawr 2022 o ran cwmpas Cam 1, gyda disgwyl i'r cyflenwadau gwres byw cyntaf gael eu darparu o aeaf 2024. Tra bod anawsterau cadwyn gyflenwi bydeang a chostau deunydd cynyddol yn effeithio ar y rhaglen adeiladu ar gyfer y rhwydwaith, tybir bod y rhain ar hyn o bryd yn cael eu lliniaru trwy gontract pris sefydlog. Parhaodd y trafodaethau yn ystod y flwyddyn gyda chwsmeriaid y rhwydwaith ynni i sicrhau digon o ddefnydd i ganiatáu i ragdybiaethau achos busnes y rhwydwaith gael eu bodloni. Mae'r targedau a'r rhagdybiaethau hyn yn parhau i gael eu hadolygu. Crynhoi cyfrifon archwiliedig y cwmni isod:

31 Mawrth 2021 £000		31 Mawrth 2022 £000
0	(Elw) / Colled Net cyn Trethiant	15
0	Llai: Trethiant	0
0	(Elw) / Colled ar ôl Trethiant	15

31 Mawrth 2021		31 Mawrth 2022
----------------	--	----------------

£000		£000
0	Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau presennol	15
0	Credydwy'r dyledus ar ôl mwy na blwyddyn	0
0	Cyfanswm Asedau Llai Rhwymedigaethau	15
	Cynrychiolir gan:	
0	Elw a Gedwir	15
0	Gwerth Net	15

Ni chafwyd unrhyw drafodion rhwng Cyngor Caerdydd a Cardiff Heat Network Limited ar gyfer y flwyddyn ariannol 2020/21. Yn ystod 2021/22, gwnaed taliadau grant o £2.45 miliwn gan y Cyngor i Cardiff Heat Network Ltd (£0 yn 2020/21) ac ni chafodd unrhyw incwm gan Cardiff Heat Network Ltd (£0 yn 2020/21). Ar ddiwedd y flwyddyn, nid oes balans yn ddyledus i na chan Cardiff Heat Network Ltd.

Archwilwyr y cwmni yw Azets.

Cardiff Waste Limited (rhif cwmni 02664172)

Ymgorfforwyd y cwmni ym mis Tachwedd 1991 i allu casglu a gwaredu deunyddiau gwastraff o bob disgrifiad, gweithredu safleoedd, cerbydau ac offer gweithredu gwastraff a darparu cyngor cysylltiedig. Mae'r cwmni'n parhau'n segur, heb unrhyw weithgareddau masnachu.

21. Darpariaethau

	Balans 31 Mawrth 2021	Defnyddiwyd / Rhyddhawyd yn ystod y flwyddyn	Trosglwyddiadau i Ddarpariaethau	Balans 31 Mawrth 2022	Dim hwyrach nag un flynedd	Hwyrach nag un flynedd
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Yswiriant a Chynllun MMI	(11,165)	5,269	(4,284)	(10,180)	(2,790)	(7,390)
Safle Tirlenwi Ferry Road	(8,070)	523	0	(7,547)	(367)	(7,180)
Safle Tirlenwi Ffordd Lamby	(10,116)	354	0	(9,762)	(751)	(9,011)
Y Fargen Ddinesig	(493)	0	(93)	(586)	0	(586)
Arall	(239)	141	(829)	(927)	(636)	(291)
Cyfanswm	(30,083)	6,287	(5,206)	(29,002)	(4,544)	(24,458)

Mae yswiriant yn cynrychioli symiau a neilltuwyd i dalu costau hawliadau a ddaeth i law, ond nas setlwyd eto. Mae'r Cyngor yn gweithredu system hunan-yswirio sy'n yswirio naill ai'n rhannol neu'n gyfan gwbl nifer sylweddol o risgiau yswiriedig y Cyngor. Caiff risgiau mawr fel eiddo, rhwymedigaethau a cherbydau eu hunan-ariannu'n rhannol tra bod yswiriant llawn ar gyfer risgiau eilaidd fel 'pob risg'.

Cynllun ardoll trefniant Municipal Mutual Insurance (MMI) - yn cynrychioli cynllun a sefydlwyd ar 13 Tachwedd 2012 a fydd yn cynnwys adfachu canran o hawliadau a dalwyd yn flaenorol yn ogystal â chanran yr hawliadau yn y dyfodol. Mae rhagor o fanylion yn nodyn 27.

Mae ôl-ofal tirlenwi yn adlewyrchu rhwymedigaethau i adfer ac ôl-ofalu am safleoedd Ffordd Lamby a Ferry Road gyda thrwyddedau cychwynnol i waredu'r gwastraff. Gall y rhwymedigaethau ariannol hyn ymestyn dros 60 mlynedd gyda rhwymedigaethau gwariant cyfalaf a refeniw ansicr ond o bosibl sylweddol. Mae lefel y ddarpariaeth yn cael ei hadolygu o bryd i'w gilydd, gyda'r adolygiad nesaf i'w gynnal yn 2022/23.

Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (BDdPRC) - yn cynrychioli gwahaniaethau o ran amseru yn bennaf yn ymwneud â'r dreth gorfforaeth

22. Efen Bensiwn

Yn ogystal â chostau taliadau dileu swyddi i'r sawl sy'n gadael, mewn rhai achosion gall y Cyngor hefyd fynd i gostau sy'n gysylltiedig ag elfen pensiwn y mae'n rhaid iddo eu talu i'r Gronfa Bensiwn pan fydd unigolion yn gadael drwy'r Cynllun Diswyddo.

Nid yw hyn ond yn berthnasol i ymadawyr sy'n aelodau o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ac yn 55-59 oed ar y dyddiad y maen nhw'n gadael cyflogaeth â'r Cyngor. Y gost elfen pensiwn i'r Cyngor yw'r swm y mae'n rhaid iddo ei dalu i'r Gronfa Bensiwn i wneud iawn am y cyfraniadau pensiwn coll ar gyfer y staff hyn.

Mae gan y Cyngor drefniant ar waith gyda Chronfa Bensiwn Caerdydd a'r Fro lle mae ganddo'r opsiwn i dalu'r symiau sy'n daladwy o ran elfen pensiwn dros gyfnod o 5 mlynedd er mwyn lledaenu effaith y costau hyn. Mae'r tabl canlynol yn dangos lefel yr elfen pensiwn yn y fantolen.

31 Mawrth 2021		31 Mawrth 2022
£000	Elfen Bensiwn	£000
(1,471)	Elfen Bensiwn sy'n ddyledus o fewn 1 flynedd	(1,035)
(3,434)	Elfen Bensiwn sy'n ddyledus yn hwyrach nag 1 flynedd	(1,296)
(4,905)	Cyfanswm Efen Bensiwn	(2,331)

23. Rhwymedigaethau Gohiriedig

Mae'r symiau hyn yn cael eu talu ymlaen llaw gan gyrrff allanol tuag at wariant yn y dyfodol.

	Balans 31 Mawrth 2021 £000	Defnyddiwyd / Rhyddhawyd yn ystod y flwyddyn £000	Trosglwyddiadau i Rwymedigaethau Gohiriedig £000	Balans 31 Mawrth 2022 £000	Dim hwyrach nag un flynedd £000	Hwyrach nag un flynedd £000
Symiau Cynhaliath Ohiriedig	(8,441)	757	(308)	(7,992)	(840)	(7,152)
Incwm Ymlaen Llaw Rhentu Doeth Cymru	(3,192)	2,733	(4,810)	(5,269)	(2,800)	(2,469)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Gohiriedig	(11,633)	3,490	(5,118)	(13,261)	(3,640)	(9,621)

24. Incwm o Grantiau

Credydodd y Cyngor y grantiau a'r cyfraniadau canlynol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn 2021/22

2020/21 £000		2021/22 £000
	Grantiau a chyfraniadau a gredydir i'r DIGC	
(344,468)	Grant Cynnal Refeniw	(373,452)
(124,579)	Ardrethi Annomestig	(121,062)
(84,215)	Grantiau Cyfalaf	(124,743)
(3,347)	Cyfraniadau Datblygwyr	(2,289)
(556,609)	Cyfanswm	(621,546)
	Credydir i Wasanaethau (Grantiau a Chyfraniadau Refeniw)	
(381,231)	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	(365,870)
(22,822)	Awdurdodau Lleol eraill a Chyrff GIG	(24,691)
(3,247)	Endidau ac Unigolion eraill gan gynnwys Corfforaethau Cyhoeddus	(4,557)
(407,300)	Cyfanswm	(395,118)

Mae'r Cyngor wedi derbyn nifer o grantiau, cyfraniadau a rhoddion sydd eto i'w cydnabod fel incwm gan fod amodau ynghlwm wrthynt a fydd yn gofyn i'r arian neu eiddo gael ei ddychwelyd i'r sawl a'i rhoddodd. Balansau diwedd y flwyddyn yw:

31 Mawrth 2021 £000	Grantiau Refeniw a Derbyniadau Cyfraniadau Ymlaen Llaw	31 Mawrth 2022 £000
(17,547)	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	(15,560)
(15)	Awdurdodau Lleol eraill a Chyrff GIG	0
(446)	Endidau ac Unigolion eraill gan gynnwys Corfforaethau Cyhoeddus	(961)
(18,008)	Cyfanswm	(16,521)

31 Mawrth 2021 £000	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf Ymlaen Llaw	31 Mawrth 2022 £000
(13,797)	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	(11,431)
0	Awdurdodau Lleol eraill a Chyrff GIG	0
0	Endidau ac Unigolion eraill gan gynnwys Corfforaethau Cyhoeddus	0
(13,797)	Cyfanswm	(11,431)

Mae'r tabl isod yn cynrychioli symiau a gafwyd gan ddatblygwyr a ffynonellau allanol yn bennaf, sydd eto i'w defnyddio i ariannu gwariant penodol yn y dyfodol.

31 Mawrth 2021 £000	Derbyniadau Cyfraniadau Cyfalaf Ymlaen Llaw	31 Mawrth 2022 £000
(17,430)	Balans ar 1 Ebrill	(22,155)
(8,558)	Cyfraniadau a ddaeth i law yn ystod y flwyddyn	(3,589)
3,495	Cyfraniadau a gymhwysir i wariant yn ystod y flwyddyn	3,314
338	Ailddosbarthiadau	42
(22,155)	Balans ar 31 Mawrth	(22,388)

25. Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy

Manylir ar symudiadau yng nghronfeydd wrth gefn defnyddiadwy'r Cyngor yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Mae Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy yn cynnwys Balansau Cronfa'r Cyngor a CRT, Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig, Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn a'r Gronfa Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio.

25.1 Balansau Cronfa'r Cyngor a CRT

	Balans	Cyfraniadau		Balans
	31 Mawrth 2021 £000	Refeniw o £000	Refeniw i £000	31 Mawrth 2022 £000
BALANSAU CRONFA'R CYNGOR A CRT				
Balans Cronfa'r Cyngor	14,255	0	0	14,255
Balans y Cyfrif Refeniw Tai	15,502	0	0	15,502
Cyfanswm Balansau Cronfa'r Cyngor a CRT	29,757	0	0	29,757

25.2 Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig

Mae'r nodyn hwn yn rhestru'r cyfraniadau i ac o gronfeydd wrth gefn clustnodedig yn ystod y flwyddyn.

	Balans	Cyfraniadau		Balans	Pwrpas y Gronfa Wrth Gefn / I ariannu:
	31 Mawrth 2021 £000	Refeniw o £000	Refeniw i £000	31 Mawrth 2022 £000	
BALANSAU YSGOLION					
Cronfeydd Wrth Gefn Ysgolion	21,714	12,323	(667)	33,370	Y sefyllfa net ar falansau ysgolion unigol, sy'n cynnwys gwargedion, diffygion a'r diffyg cyffredinol ar y Gronfa Gydgyflenwi
YU Cathays – Cynnal y Cae Chwarae	3	0	0	3	Cynnal llwybr ar hyd ochr Ysgol Uwchradd Cathays
Atgyweirio Ysgolion Cynradd/Arbennig	925	197	0	1,122	Y balans cyffredinol a ddelir ar y cynllun cydgyflenwi ar gyfer atgyweirio adeiladau ysgolion
	22,642	12,520	(667)	34,495	
CRONFEYDD WRTH GEFN YSGOLION					
Gofal Plant y Tu Allan i'r Ysgol	118	4	(37)	85	Balansau dros ben o bob ysgol sy'n gweithredu cynllun gofal plant y tu allan i oriau ysgol. Gall pob ysgol ddefnyddio'r rhain i gydbwysu eu sefyllfa ariannol yn ystod y flwyddyn
Arlwyo Ysgolion	256	734	0	990	Gwasanaeth Arlwyo Ysgolion, gan gynnwys gwelliannau i geginau a system drafod heb arian parod
Cyllid Fformiwla Ysgolion	2,091	1,872	(415)	3,548	Gwariant nas cynlluniwyd ac nas rhagwelwyd yr aethpwyd iddo gan neu ar ran cyllidebau dirprwyedig ysgolion

	Balans	Cyfraniadau		Balans	Pwrpas y Gronfa Wrth Gefn / I ariannu:
	31 Mawrth 2021 £000	Refeniw o £000	Refeniw i £000	31 Mawrth 2022 £000	
Cynllun Trefniadaeth Ysgolion	1,160	11,367	(9,592)	2,935	Rheoli goblygiadau llif arian parod model ariannol y Cynllun Trefniadaeth Ysgolion
	3,625	13,977	(10,044)	7,558	
CRONFEYDD WRTH GEFN ERAILL Y CYNGOR					
Gofal Cymdeithasol Oedolion	1,182	2,233	0	3,415	Pwysau gwasanaeth-benodol a gwella gwytnwch ariannol
Prentisiaethau a Hyfforddeion	513	326	(220)	619	Cynllun Prentis Corfforaethol
Gwasanaethau Profedigaeth	347	618	(813)	152	Rhaglen wedi'i chynllunio o adnewyddu a gwella
Rheoliadau Rheoli Adeiladau	49	147	0	196	Effeithiau llyfnhau diffygion yn y dyfodol o fewn cyfrif rheoli adeiladau wedi'i neilltuo
Arian Cyfatebol Parc Bute	73	0	0	73	Arian cyfatebol ar gyfer mentrau a ariennir gan grantiau mewn perthynas â Pharc Bute, yn unol â chytundeb Cronfa Dreftadaeth y Loteri
Datblygu Achos Busnes Cyfalaf	0	900	0	900	Datblygu achosion busnes cyfalaf
Hyfforddiant Academi Caerdydd	78	0	0	78	Mentrau cymorth a gynhaliwyd mewn cysylltiad â'r Academi
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	216	0	(15)	201	Cyfraniad y Cyngor i Gyd-Gabinet Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd
Gwaddol Cartref Cŵn Caerdydd	252	269	(139)	382	Rhoddion a adawyd i Gartref Cŵn Caerdydd i'w defnyddio ar gyfer gwelliannau i'r cartref
Ardal Fenter Caerdydd	2,364	1,351	(1,475)	2,240	Parth Menter Caerdydd mewn blynyddoedd i ddod
Gwaith ar y Farchnad Ganolog	247	0	(62)	185	Gwaith ym Marchnad Ganolog Caerdydd ac fel arian cyfatebol posibl ar gyfer cynigion grant allanol
Gwasanaethau Trafnidiaeth Canolog	177	919	0	1,096	Gwasanaethu cerbydau trafndiaeth canolog
Gwasanaethau Plant	950	3,891	0	4,841	Gwella gwytnwch
Digwyddiadau ac Adferiad y Ddinas	1,000	0	0	1,000	Adfer ar ôl y pandemig
Rheolaeth a Mentrau Dinas-gyfan	746	2,266	0	3,012	Rheolaeth a mentrau dinas-gyfan gan gynnwys cefnogaeth ar gyfer marchnata a seilwaith
Pontio Gwasanaethau yn y Gymuned	121	0	(16)	105	Integreiddio cyfleusterau cymunedol yn well ar draws y sector cyhoeddus
Mentrau Cymunedol	1,237	543	(13)	1,767	Mentrau sy'n deillio o waddol y Rhaglen Cymunedau yn Gyntaf
Ailwampio Cysylltu â Chaerdydd	10	0	0	10	Ehangiad oherwydd rheoliadau newydd a newidiol
Digwyddiadau Corfforaethol a Gwasanaethau Diwylliannol	830	2,361	(198)	2,993	Astudiaethau dichonolrwydd a chostau digwyddiadau mawr a gwrthbwysu pwysau yn y dyfodol sy'n deillio o amrywiadau o ran incwm o fewn Lleoliadau a Gwasanaethau Diwylliannol
Swyddogaeth Landlord Corfforaethol	636	0	0	636	Swyddogaethau landlord corfforaethol ar draws y Cyngor er mwyn darparu model gweithredu cydlynol a masnachol

	Balans	Cyfraniadau		Balans	Pwrpas y Gronfa Wrth Gefn / I ariannu:
	31 Mawrth 2021 £000	Refeniw o £000	Refeniw i £000	31 Mawrth 2022 £000	
Risg Adferiad Corfforaethol	2,250	2,000	0	4,250	Lliniaru'r risg o bontio ar ôl y pandemig
Cymorth Costau Byw	0	2,194	0	2,194	Grant dewisol LIC am gymorth costau byw
Pwysau Cynllun Gostyngiadau Treth Gyngor Covid-19	2,000	2,153	0	4,153	Cynnydd tymor canolig yng ngwariant Cynllun Gostyngiad y Dreth Gyngor
Pwysau Galw	0	4,652	0	4,652	Gwydnwch ariannol i helpu i reoli anwadalwch ac ansicrwydd o ran y galw
Trawsnewid Digidol	3,203	0	(261)	2,942	Buddsoddiad i gyflwyno ffyrdd newydd o weithio
Rhyddhad Ardrethi Dewisol	100	0	0	100	Diwydrwydd dyladwy Ardrethi Annomestig
Rheoli Argyfyngau, Diogelu a Prevent	139	0	0	139	Mesurau ataliol mewn perthynas â diogelu, yr agenda Prevent a rheoli argyfyngau
Newidiadau Cyflogeion	8,726	0	(313)	8,413	Costau sy'n gysylltiedig â diswyddo gwirfoddol a chostau cyflogeion eraill yn y dyfodol
Tai Gwag ac Anghenion Tai	0	1,223	0	1,223	Anghenion tai gan gynnwys gweithgareddau'n ymwneud â buddsoddi mewn tai gwag a dod â nhw'n ôl i ddefnydd
Arbed Ynni (Caerdydd Un Blaned)	150	1,100	(5)	1,245	Mentrau cadwraeth ynni
Anwadalrwydd y Farchnad Ynni	336	1,000	0	1,336	Amrywiadau disgwylidig yng nghost ynni
Gwarantwr Teulu	339	0	0	339	Gwarantwr i landlordiaid a helpu i drosglwyddo teuluoedd o lety dros dro i gartrefi parhaol
Ynys Echni	7	0	0	7	Mentrau ac atgyweirio ac adnewyddu
Canfod Twyll	44	0	0	44	Ategu costau staffio a chostau eraill sy'n gysylltiedig â chanfod twyll
Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol	185	0	(45)	140	Mentrau Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol yn y dyfodol, gan gynnwys prosiectau mewn cysylltiad ag uwchraddiadau TGCh
Cronfa Prosiect ac Wrth Gefn Awdurdod yr Harbwr	126	0	(22)	104	Gwella seilwaith, asedau, gweithgareddau neu wasanaethau ym Mae Caerdydd neu o'i amgylch
Adran Briffyrdd 278	342	0	(78)	264	Buddsoddiad priffyrdd
Digartrefedd	1,812	440	(11)	2,241	Cynnydd mewn pwysau digartrefedd
Cymorth Tai	758	0	(24)	734	Gwella cynaliadwyedd trwy gynnal annibyniaeth pobl yn eu cartrefi eu hunain
Cyfrif Cadw TGCh	716	0	0	716	Mentrau Gwella Prosesau Busnes a mentrau TGCh eraill y dyfodol
Cymorth Arolygiaeth	1,008	100	0	1,108	Ymgynghoriaeth angenrheidiol ar gyfer yr amgylchedd arolygu a rheoleiddio
Yswiriant	7,449	470	0	7,919	Amddiffyn y Cyngor rhag hawliadau yswiriant posibl yn y dyfodol.
Buddsoddi i Arbed	261	0	0	261	Defnyddir mewn cysylltiad â chynlluniau refeniw buddsoddi-i-arbed.

	Balans	Cyfraniadau		Balans	Pwrpas y Gronfa Wrth Gefn / I ariannu:
	31 Mawrth 2021 £000	Refeniw o £000	Refeniw i £000	31 Mawrth 2022 £000	
Storfa Offer ar y Cyd	305	210	0	515	Gwrthbwyso diffygion neu eitemau gwariant untro yn y gyllideb gyfun yn y dyfodol
Cynllun Datblygu Lleol	338	62	0	400	Cynllun Datblygu Lleol ac unrhyw apeliadau neu adolygiadau barnwrol posibl
Prosiectau Mawr	480	750	(224)	1,006	Prosiectau Mawr
Datblygu Aelodau	61	170	(61)	170	Meddalwedd TGCh aelodau
Etholiad Dinesig	797	200	(117)	880	Etholiadau lleol
Municipal Mutual Insurance	935	0	0	935	Atebolrwydd i dalu canran o hawliadau a setlwyd yn flaenorol gan Municipal Mutual Insurance (MMI) a chyfrannu at gost hawliadau a setlir yn y dyfodol
Atgyweiriadau'r Theatr Newydd	0	210	0	210	Rhwymedigaethau atgyweirio adeiladau'r Cyngor yn unol â'r telerau prydles
Diwydrwydd Dyladwy Ardrethi Annomestig	60	0	0	60	Diwydrwydd dyladwy Ardrethi Annomestig
Parcio a Gorfodi	4,536	3,742	(6,293)	1,985	Gwargedion i gynlluniau parcio a gorfodi, y mae'n rhaid, o dan Ddeddf Traffig Ffyrdd 1984, eu hailfuddsoddi mewn Cynlluniau Traffig Ffyrdd. Nodir manylion ychwanegol yn y nodyn isod
Rheoli Asedau Eiddo	16	0	0	16	Rheoli amseru ac amrywiadau incwm o ffioedd sy'n ymwneud â gwerthu eiddo
Red Dragon Centre	1,802	155	0	1,957	Gofynion cyllido adeiladau
Rhentu Doeth Cymru	458	0	(117)	341	Hyfforddiant a darparu gwasanaethau mewn perthynas â Rhentu Doeth Cymru
Adnoddau	2,255	1,440	(441)	3,254	Meysydd o fewn y Gyfarwyddiaeth Adnoddau, yn arbennig lle mae gofyn am bontio i ddulliau newydd o weithredu.
Cynnal a Chadw Ffyrdd	1,033	0	(1,033)	0	Gwelliannau cynnal a chadw ffyrdd yn y dyfodol
Seilwaith TGCh Ysgolion	0	171	0	171	Amnewid TGCh Ysgolion ar sail gylchol er mwyn sicrhau bod offer a seilwaith yn gyfredol ac i osgoi darfodiad
Datblygu a Hyfforddiant Craffu	118	0	0	118	Datblygiad a hyfforddiant aelodau craffu
Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir	0	108	0	108	Hyblygrwydd yn y dyfodol o ran costau'r Cyngor o'r Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir
Technoleg Gofal Cymdeithasol	655	0	0	655	Datblygiadau TGCh Gofal Cymdeithasol
Symudedd Gweithwyr Gofal Cymdeithasol	0	600	0	600	Cynyddu capasiti gwasanaeth cymorth cartref ar y cyd â datgarboneiddio gwasanaethau
Fframwaith Adeiladu De-ddwyrain Cymru	975	510	(232)	1,253	Neilltuo refeniw i ariannu costau'r prosiect yn y dyfodol. Gweddill y cyllid i'w ddosbarthu ymhlith yr awdurdodau sy'n cymryd rhan
Cyllideb Strategol	7,147	0	(751)	6,396	Gwydnwch ariannol a gofynion cyllidebol y Cyngor yn y dyfodol dros y cyfnod cyllideb tair blynedd o fewn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig

	Balans	Cyfraniadau		Balans	Pwrpas y Gronfa Wrth Gefn / I ariannu:
	31 Mawrth 2021 £000	Refeniw o £000	Refeniw i £000	31 Mawrth 2022 £000	
Rheoli'r Trysorlys	9,025	4,300	(2,007)	11,318	Rheoli risg mewn perthynas â phrosiectau mawr a chynnig rhywfaint o amddiffyniad a hyblygrwydd i'r rhaglen gyfalaf ehangach
Gwasanaeth Cyfieithu Cymru	320	99	0	419	Rheoli amrywiadau yn ystod y flwyddyn o ran cyllid a pherfformiad ariannol y gwasanaeth
Rheoli Gwastraff	311	872	0	1,183	Mentrau i gyflawni targedau ailgylchu a gwrthbwysu effaith tunelledd ychwanegol a chostau rheoli gwastraff cysylltiedig
Diwygio Lles	2,144	420	(55)	2,509	Lliniaru pwysau a thoriadau cyllid yn y Gwasanaeth Budd-dal Tai yn dilyn trosglwyddo gwasanaethau i'r Adran Gwaith a Phensiynau fel rhan o'r broses o gyflwyno'r Cynllun Credyd Cynhwysol
Addysg Ieuenctid a Chymunedol	787	420	(255)	952	Costau sy'n gysylltiedig ag adnewyddu canolfannau ieuenctid
	75,537	45,595	(15,296)	105,836	
CYFRAN O GRONFEYDD WRTH GEFN CYDBWYLLGORAU					
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (BDdPRC)	700	2,428	(5)	3,123	Cyfran ganrannol y Cyngor o'r balansau cronedig a'r cronfeydd wrth gefn clustnodedig defnyddiadwy ym Margen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd
	700	2,428	(5)	3,123	
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn y Cyngor	102,504	74,520	(26,012)	151,012	
CRONFEYDD WRTH GEFN CRT					
Gwydnwch Datblygu Tai	250	250	0	500	Gwella gwydnwch o fewn y Rhaglen Gyfalaf Datblygu Tai
Atgyweirio Tai a Chynnal a Chadw Adeiladau	3,021	6,001	0	9,022	Gwaith atgyweirio tai a lliniaru yn erbyn risg o fewn y diwydiant adeiladu
Cynnydd Cyflenwad Tai	0	636	0	636	Cynyddu stoc dai a gwella gwydnwch o fewn y Rhaglen Gyfalaf Datblygu Tai
Diwygio Lles	429	0	0	429	Costau prosiect a datblygu cynlluniau i fynd i'r afael â materion i denantiaid y cyngor yn sgil y cap budd-daliadau a'r credyd cynhwysol.
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn CRT	3,700	6,887	0	10,587	
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN CLUSTNODEDIG	106,204	81,407	(26,012)	161,599	

Parcio a Gorfodi

Cynhyrchir y gronfa wrth gefn hon o wargedion a gyflawnir o Orfodi Parcio Sifil (GPS). Llywodraethir y defnydd o unrhyw warged gan Adran 55 Deddf Rheoleiddio Traffig Ffyrdd 1984 sy'n nodi y gallai'r gwaged gael ei ddefnyddio i ariannu costau gweithredol gan gynnwys rhoi cymhorthdal i'r gwasanaeth gorfodi,

cefnogi gwasanaethau trafndiaeth gyhoeddus teithwyr, cynllunio trafndiaeth a diogelwch ar y ffyrdd, cynnal meysydd parcio oddi ar y ffordd a phrifffyrdd a chynnal a gwella'r amgylchedd.

2020/21 £000		2021/22 £000
599	Costau gweithredol / Parcio a Thrwyddedau	776
5,481	Gwasanaeth gorfodi	6,279
6,080	Cyfanswm Gwariant	7,055
(1,364)	Ffioedd parcio ceir talu-ar-y-stryd	(3,130)
(272)	Ffioedd parcio ceir oddi ar y stryd	(808)
(366)	Trwyddedau parcio preswylwyr	(441)
(1,003)	Hysbysiadau tâl cosb	(1,903)
(2,417)	Troseddau Traffig sy'n Symud	(3,046)
(115)	Car Camera	(449)
(22)	Canolfan Gorfodi Traffig	(6)
(23)	Incwm arall	(31)
(5,582)	Cyfanswm Incwm	(9,814)
498	(Gwarged)/Diffyg Net Gorfodi Parcio Sifil	(2,759)
(9,067)	Cronfa Galedi Llywodraeth Leol Covid-19/Cynllun Cadw Swyddi	(983)
(8,569)	(Gwarged)/Diffyg Net Diwygiedig Gorfodi Parcio Sifil	(3,742)
	Neilltuadau i'r Gronfa Parcio Wrth Gefn:	
2,115	Balans 1 Ebrill	4,536
8,569	Cyfraniadau gan GPS	3,742
(6,148)	Cyfraniadau at referiw*	(6,293)
4,536	Balans 31 Mawrth	1,985

* Er i lefelau incwm wella'n sylweddol yn 2021/22 ar ôl codi cyfyngiadau Covid, gwnaethant barhau yn eu lle yn ystod Ebrill a Mai 2021, gan arwain at ad-daliad gwerth £0.983 miliwn gan Gronfa Galedi Llywodraeth Cymru. Mae hyn wedi ei gynnwys yn y gwarged masnachu o £3.742 miliwn. Cafodd cyfanswm o £6.293 miliwn o wariant cymwys ei dynnu i lawr o'r gronfa wrth gefn gan adael balans o £1.985 miliwn ar 31 Mawrth 2022. Roedd y lawr-dyniad yn cynnwys swm a gyllidebwyd o £5.935 miliwn i gefnogi ystod o wasanaethau'r Cyngor, gan gynnwys cymorth a gwelliannau parhaus i wasanaethau trafndiaeth, parcio, prifffyrdd ac amgylcheddol. Roedd hefyd yn cynnwys lawr-dyniadau penodol i gefnogi gwahanol gynlluniau a mentrau gwella a gymeradwywyd gan y Cyfarwyddwr Cynllunio, Trafndiaeth a'r Amgylchedd mewn ymgynghoriad â'r Aelod Cabinet perthnasol.

25.3 Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn Ddefnyddiadwy

Mae'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn Ddefnyddiadwy yn cynrychioli derbyniadau cyfalaf sydd ar gael i ariannu gwariant cyfalaf yn y dyfodol neu i dalu am wariant cyfalaf hanesyddol.

2020/21 £000		2021/22 £000
10,906	Balans ar 1 Ebrill	8,673
	Symudiadau yn ystod y Flwyddyn:	
15,397	Gwerthu Tir, Adeiladau ac asedau eraill	2,649
25	Adennill grantiau/arall	323
15,422		2,972
(6,455)	Ariannu Gwariant Cyfalaf	(3,781)
(11,200)	Darparu ar gyfer Ad-dalu Benthyciadau Allanol	(1,009)
0	Arall	(15)

(17,655)		(4,805)
8,673	Balans ar 31 Mawrth	6,840

25.4 Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio

Mae'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy Wrth Gefn yn cynrychioli grantiau a dderbyniwyd heb amodau sydd i'w cymhwyso i brosiectau gwariant cyfalaf yn y blynyddoedd i ddod.

2020/21 £000		2021/22 £000
0	Balans ar 1 Ebrill	0
0	Trosoglwyddo grantiau cyfalaf a chyfraniadau i grantiau cyfalaf heb eu defnyddio	6,972
0	Balans ar 31 Mawrth	6,972

26. Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy

26.1 Cronfa Ailbriso Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn yn cynnwys yr enillion a wnaed gan y Cyngor sy'n deillio o gynnydd yng ngwerth ei asedau anghyfredol. Mae'r balans yn cael ei leihau pan fo asedau ag enillion cronedig yn:

- cael eu hailbriso ar-i-lawr neu gydag amhariad a bod yr enillion yn cael eu colli
- cael eu defnyddio wrth ddarparu gwasanaethau a bod yr enillion yn cael eu defnyddio drwy ddibrisiant, neu
- cael eu gwaredu, a bod yr enillion yn cael eu gwireddu.

Nid yw'r Cronfeydd Wrth Gefn ond yn cynnwys enillion ailbriso cronedig ers 1 Ebrill 2007, y dyddiad y crëwyd y Gronfa Wrth Gefn. Mae enillion cronedig sy'n codi cyn y dyddiad hwnnw wedi'u cysoni yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

2020/21 £000		2021/22 £000
288,041	Balans ar 1 Ebrill	310,754
0	Addasu symiau o'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	5,182
25,878	Ailbriso asedau ar-i-fyny	46,288
(1,342)	Ailbriso ar-i-lawr asedau a cholledion amhariad nas codir i'r Gwarged/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau	(14,253)
24,536	Gwarged neu ddiffyg ar ailbriso neu asedau anghyfredol nas rhoddir ar y Gwarged neu Ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau	37,217
(1,281)	Gwahaniaeth rhwng dibrisiant gwerth teg a dibrisiant cost hanesyddol (a godir i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf)	(2,046)
(542)	Enillion cronedig ar asedau a werthir neu a ddilëir	(103)
(1,823)	Swm a ddiystyrwyd o'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	(2,149)
310,754	Balans ar 31 Mawrth	345,822

26.2 Cyfrif Addasiadau Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn adlewyrchu gwahaniaethau rhwng arferion cyfrifyddu arferol a gofynion statudol. Credydur y Cyfrif â'r symiau a ddefnyddir fel cyllid ar gyfer gwariant cyfalaf. Mae'n cynnwys enillion a cholledion cronedig ar Eiddo Buddsoddi, symiau a neilltuir i ad-dalu benthyciadau allanol a hefyd enillion ailbriso a gronnir ar asedau anghyfredol cyn 1 Ebrill 2007, y dyddiad y crëwyd y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn i ddal enillion o'r fath.

Mae Nodyn 1 yn rhoi manylion ar ffynhonnell yr holl drafodion a bostiwyd i'r Cyfrif hwn, ar wahân i'r rhai sy'n cynnwys y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn.

2020/21 £000		2021/22 £000
939,914	Balans ar 1 Ebrill	947,365
	Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â gwariant cyfalaf wedi'i ddebydu neu gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:	
(62,755)	Costau dibrisiant ac amhariad ar asedau anghyfredol	(64,762)
597	Gwrthdroad amhariad blaenorol ar ailbriso	25,211
(48,700)	Colledion ailbriso ar Eiddo, Peiriannau ac Offer	(68,920)
(884)	Amorteiddio asedau anniriaethol	(928)
(440)	Symudiad mewn Asedau a Gedwir i'w Gwerthu	0
(4,398)	Gwariant ar GRAGDS	(2,692)
(15,218)	Swm yr asedau anghyfredol a ddiystyrwyd wrth waredu neu werthu fel rhan o elw/colled wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(616)
(131,798)		(112,707)
1,281	Addasu symiau i'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn (gan gynnwys addasiad cost hanesyddol)	(3,139)
(130,517)	Gwerth net a ysgrifennwyd allan o'r asedau anghyfredol a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	(115,846)
	Ariannu cyfalaf a gymhwyswyd yn ystod y flwyddyn:	
6,455	Derbyniadau Cyfalaf	3,781
3,373	Ariannu Refeniw Uniongyrchol	3,940
87,562	Grantiau a chyfraniadau	120,060
38,110	Darpariaeth Refeniw Ddarbodus	44,538
11,202	Derbyniadau cyfalaf i ddarparu ar gyfer ad-dalu benthyciadau allanol	1,009
(321)	Gostyngiad mewn dyledwyr benthyciad	(933)
146,381		172,395
(8,413)	Symudiadau yng ngwerth Eiddo Buddsoddi	(26,632)
947,365	Balans ar 31 Mawrth	977,282

26.3 Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn Ohiriedig

Mae'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn Ohiriedig yn cadw'r enillion a gydnabyddir ar waredu asedau anghyfredol ond y mae setliad arian parod eto i'w wneud ar eu cyfer. Nid yw'r Cyngor yn trin yr enillion hyn fel rhai defnyddiadwy ar gyfer ariannu gwariant cyfalaf newydd nes eu bod wedi'u gwireddu.

2020/21 £000		2021/22 £000
5,008	Balans ar 1 Ebrill	5,003
0	Trosglwyddo elw gwerthiannau gohiriedig a gredydir fel rhan o'r enillion/colled wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0
(5)	Trosglwyddiadau i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn wrth i arian parod ddod i law	0
5,003	Balans ar 31 Mawrth	5,003

Mae'r balans yn 2021/22 yn perthyn yn bennaf i'r taliad gohiriedig o waredu tir yn y Sgwâr Canolog, sy'n ddyledus yn mlwyddyn ariannol 2022/23.

26.4 Cronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn yn cynnwys yr enillion a wnaed gan y Cyngor o ganlyniad i gynnydd yng ngwerth ei fuddsoddiadau a gedwir fel Offerynnau Ariannol sydd wedi eu dethol i fod yn Werth Teg drwy Incwm Cynhwysfawr Arall h.y. y rheini a gedwir ar gyfer amcanion gwasanaeth neu ddibenion polisi. Mae'r balans yn cael ei leihau pan fydd buddsoddiadau ag enillion cronodig yn:

- cael eu hailbriso ar-i-lawr neu gydag amhariad a bod yr enillion yn cael eu colli
- cael eu gwaredu, a bod yr enillion yn cael eu gwireddu.

2020/21 £000		2021/22 £000
9,267	Balans ar 1 Ebrill	6,984
(2,283)	Ailbriso buddsoddiadau nas codir yn y Gwarged/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau (ar-i-lawr) / ar-i-fyny	3,382
6,984	Balans ar 31 Mawrth	10,366

Mae'r rhan fwyaf o'r balans yn ymwneud â chyfranddaliad y Cyngor yn Bws Caerdydd nad yw wedi'i restru ar unrhyw farchnad a ddyfynnir, ac y mae prisiad yn seiliedig ar werth net y cwmni a adroddwyd arno yn unol â'i Gyfrifon Blyneddol er mwyn cydymffurfio â'r cyfrifon ar gyfer Offerynnau Ariannol. Nid yw unrhyw newid mewn gwerth yng nghyfrifon y Cyngor yn effeithio ar Drethdalwyr y Cyngor, y gyllideb refeniw na llif arian parod mewn unrhyw flwyddyn gan fod unrhyw symudiad yng ngwerth yr ased yn cael ei adlewyrchu yn y gronfa wrth gefn hon. Dylai unrhyw brisiant gael ei drin â phwyll ac nid yw ond at ddibenion cyfrifyddu.

26.5 Cronfa Pensiynau Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn yn cynnwys gwahaniaethau amseru sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrifyddu ar gyfer buddion ôl-gyflogaeth ac ar gyfer buddion ariannu'n unol â darpariaethau statudol. Mae'r Cyngor yn cyfrifyddu buddion ôl-gyflogaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wrth i'r buddion gael eu hennill gan gyflogeion sy'n cronni blyneddol o wasanaeth, yn diweddarau'r rhwymedigaethau cydnabyddedig i adlewyrchu chwyddiant, rhagdybiaethau newidiol ac elw o fuddsoddi ar unrhyw adnoddau a neilltuir i dalu costau. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i fudd a enillir gael ei ariannu gan fod y Cyngor yn gwneud cyfraniadau cyflogwr i gronfeydd pensiwn neu yn y pen draw'n talu unrhyw bensiynau y mae'n uniongyrchol gyfrifol amdanynt. Mae'r balans ar y Gronfa Pensiynau Wrth Gefn felly'n dangos diffyg sylweddol yn y buddion a enillwyd gan gyflogeion ddoe a heddiw a'r adnoddau y mae'r Cyngor wedi'u neilltuo i'w bodloni. Bydd y trefniadau statudol yn sicrhau bod arian wedi'i neilltuo erbyn yr amser y caiff buddion eu talu.

2020/21 £000		2021/22 £000
(840,894)	Balans ar 1 Ebrill	(1,085,373)
(198,203)	Enillion neu golledion actwaraidd ar asedau a rhwymedigaethau pensiwn	307,373
(93,109)	Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â buddion ymddeol wedi'u debydu neu gredydu i'r Gwarged neu Ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(128,564)
280	Gwrthdroi symiau a gronnwyd o ran elfen bensiwn at y dyfodol	2,574
46,553	Cyfraniadau pensiynau cyflogwyr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn ystod y flwyddyn	48,654
(1,085,373)	Balans ar 31 Mawrth	(855,336)

26.6 Cyfrif Absenoldebau Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig yn cynnwys y gwahaniaethau a ddigwyddai fel arall ym Malans Cronfa'r Cyngor drwy Gronni ar gyfer absenoldebau a enillwyd y gwnaed yn iawn amdanant ond nas cymerwyd yn ystod y flwyddyn e.e. hawliad gwyliau blynyddol a gariwyd ymlaen ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i effaith Balans Cronfa'r Cyngor gael ei niwtraleiddio gan drosglwyddiadau i ac o'r Cyfrif.

2020/21 £000		2021/22 £000
(11,580)	Balans ar 1 Ebrill	(17,693)
(6,113)	Y swm y bydd taliadau cydnabyddiaeth swyddogion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail gronol yn wahanol i'r taliadau cydnabyddiaeth i'w codi yn y flwyddyn yn unol â gofynion cyrifyddu	639
(17,693)	Balans ar 31 Mawrth	(17,054)

26.7 Cyfrif Stocrestrau a Roddwyd

Mae'r Cyfrif Stocrestrau a Roddwyd yn cynrychioli gwerth y stocrestrau rhodd a gedwir fel ar 31 Mawrth.

Derbyniodd y Cyngor gyfarpar diogelwch personol (PPE) rhodd gan Wasanaethau a Rennir y GIG (GRGIG), am ddim, er mwyn cyflawni ei gyfrifoldebau PPE Gofal Cymdeithasol.

2020/21 £000		2021/22 £000
0	Balans ar 1 Ebrill	3,211
3,211	Symudiad yn y Cyfrif Stocrestrau a Roddwyd	6,023
3,211	Balans ar 31 Mawrth	9,234

27. Asedau a Rhwymedigaethau Wrth Gefn

Asedau

Mae gan y Cyngor gyfran o ecwiti mewn nifer o eiddo sy'n deillio'n bennaf o'r cyfraniad tai fforddiadwy y mae datblygwyr yn ei roi at ddatblygiadau adeiladau newydd. Mae'r cyfrannau ecwiti'n amrywio o 20% i

40% gyda'r prynwr a enwebir gan y Cyngor yn rhoi balans yr adnoddau i brynu'r eiddo. Roedd yr eiddo hyn ar gyfer prynwyr tro cyntaf na allent fforddio prynu cartref ar y farchnad agored. Pan fydd perchennog yr eiddo am werthu'r cartref, caiff y Cyngor y cyfle cyntaf i enwebu prynwr o'r rhestr aros perchentyaeth â chymorth. Os nad oes enwebiad, caiff y perchennog werthu i'r farchnad agored ac mae gan y Cyngor hawl i'w gyfran berthnasol o werth gwaredu'r farchnad yn unol â'r gost ar yr eiddo. Trinnir hyn fel derbyniad cyfalaf ar ddiwedd y flwyddyn y daw i law. Cyfanswm amcangyfrifedig yr ecwiti ar 31 Mawrth 2022 yw £9.107 miliwn (£6.610 miliwn ar 31 Mawrth 2021).

Ym mis Mawrth 2015, cymeradwydd y Cyngor gais gan Glwb Criced Morgannwg i ddileu 70% o'r balans benthyciad o £6.534 miliwn oedd yn ddyledus i'r Cyngor ac ailstrwythuro'r symiau gweddilliol yn unol â chredydwy'r mawr eraill. Gweithredwyd hyn ar 21 Rhagfyr 2015 gan arwain at swm heb ei gasglu o £1.960 miliwn. Dechreuwyd ad-daliadau yn 2019/20, gydag ad-daliadau'n dod i gyfanswm o £294,000 i 31 Mawrth 2022. Mae'r clwb yn ymrwymedig i ad-dalu'r benthyciadau yn unol â'r telerau cytundebol, ond oherwydd yr ansicrwydd cyfredol o ran lefelau presenoldeb a datblygiad effeithiau Covid, mae'r Cyngor o'r farn bod risgiau adennill yn parhau ac mae'r balans sy'n ddyledus o £1.666 miliwn yn parhau i fod yn 100% amharedig ar 31 Mawrth 2022. Ni ddangosir unrhyw falansau sy'n ddyledus yn y datganiadau ariannol ond fe'u dangosir fel ased wrth gefn i adlewyrchu'r symiau y gellid eu hadennill yn unol â'r benthyciad ailstrwythuredig arfaethedig.

O ran yr asesiad a gafwyd gan CThEF ar gyfer asesiad treth dirlenwi a danddatganwyd yn ôl yr honiad, y cosbau a llog perthnasol, mae gan y Cyngor daliad sy'n weddill ar falans y cyfrif o £749,000. Nid yw hyn yn golygu derbyn atebolrwydd ac os caiff yr asesiad ei newid neu ei glirio, caiff y swm ei ad-dalu gan CThEF.

Rhwymedigaethau

Ar 31 Mawrth 2022, roedd pedwar hawliad o fwy na £10,000 yn erbyn y Cyngor nad oes yswiriant ar eu cyfer. Mae'r hawliadau'n cynnwys diswyddo annheg, gwahaniaethu ar sail hil ac anabled, a thorri contract. Amcangyfrifir bod y rhwymedigaeth bosibl o ran hawliadau yn £25,000 (£311,000 ar 31 Mawrth 2021) ac mae'r Cyngor yn ymwrthod ag atebolrwydd.

Mae hen Awdurdodau Cyngor Sir De Morgannwg, Cyngor Dinas Caerdydd (o dan yr hen enw Saesneg 'Cardiff City Council'), Cyngor Sir Morgannwg Ganol a Chyngor Bwrdeistref Taf Elái yn gredydwy'r i Municipal Mutual Insurance (MMI) Ltd ac yn gyfreithiol rwym gan Gynllun y Trefniant. Peidiodd MMI â chymryd busnes newydd ar 30 Medi 1992. Mae'r cynllun yn galluogi hawliadau newydd yn erbyn MMI a setlo hawliadau sydd heb eu casglu gyda MMI. Mae'r cyfrifon yn adlewyrchu darpariaeth o £99,000 gyda £935,000 miliwn wedi'i gadw mewn cronfa wrth gefn glustnodedig tuag at unrhyw atebolrwydd. Ystyried bod hyn yn ddoeth yn seiliedig ar y cyngor actwaraidd diweddaraf, fodd bynnag, mae hyn yn amodol ar ganlyniad hawliadau wedi'u setlo.

Mae'r Cyngor wedi ymgymryd â nifer o gontractau ar gyfer gwasanaethau sy'n cynnwys trosglwyddo cyflogeion y Cyngor i'r darparwr gwasanaeth newydd o dan Reoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau (Diogelu Cyflogaeth) 2006 (TUPE). Mae cytundebau derbyn gyda'r cyflogwyr newydd yn galluogi cyflogeion a drosglwyddwyd i barhau fel aelodau o Gronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg. Os digwydd bod contractwr yn methu bodloni ei rwymedigaethau i'r Gronfa Bensiwn fel y rhestrwyd yn y cytundeb derbyn, bydd y Cyngor yn gweithredu fel gwarantwr ar gyfer y rhwymedigaethau pensiwn a gronnwyd.

Mae'r Cyngor a CThEF yn parhau eu trafodaethau gyda golwg ar ddatrys asesiad treth dirlenwi a danddatganwyd o bosib a gafwyd gan y Cyngor o 1 Ebrill 2015 am wastraff a dipiwyd yn Safle Tirlenwi Ffordd Lamby. Mae CThEF yn asesu y dylai rhai deunyddiau a waredwyd fod wedi bod yn destun cyfradd dreth safonol yn hytrach na chyfradd is – y gwahaniaeth mewn treth yw £80 y dunnell. O ystyried bod hwn yn faes arbenigol a thechnegol, mae'r Cyngor wedi ymgysylltu ag arbenigwyr treth amgylcheddol,

PricewaterhouseCoopers, i gefnogi dull gweithredu'r Cyngor o ran arddangos bod y deunyddiau a dipiwyd yn gymwys am y gyfradd is. Yn amodol ar hyn, a rheolau perthnasol CThEF, mae risg y gallai fod angen i'r Cyngor dalu treth a llog ar dreth a danddatganwyd. Os cymeradwyir yr asesiadau, byddai'r Cyngor yn ystyried apeliadau neu broses liniaru. O ystyried natur dechnegol yr asesiad, mae'n dal yn anodd dangos y tebygolrwydd y bydd yr atebolrwydd hwn yn crisialu.

Yn ystod 2020/21, cytunodd y Cyngor fel yr unig gyfranddaliwr ar ystod o fesurau i fynd i'r afael â'r anawsterau y mae Cardiff City Transport Services Limited (Bws Caerdydd) ac Ymddiriedolwyr ei gynllun pensiwn yn eu hwynebu er mwyn cytuno arnynt, yn unol â Deddfwriaeth Bensiwn, ar brisiad tair blynedd y cynllun pensiwn ar 31 Mawrth 2018. Ar 3 Mawrth 2021, ymrwymodd y Cyngor i gytundeb ag Ymddiriedolwyr Cynllun Pensiwn Cardiff City Transport Services Limited sy'n golygu mai Cyngor Caerdydd fydd yn gyfrifol am holl rwymedigaethau pensiwn Bws Caerdydd yn y dyfodol. Mae hyn yn golygu bod y Cyngor wedi dod yn gyflogwr statudol ar gronfeydd pensiwn Bws Caerdydd a'i fod yn gyfrifol am dalu cyfraniadau i'r cynllun tuag at fynd i'r afael ag unrhyw ddiffyg a nodwyd pan fydd asedau a rhwymedigaethau'n cael eu rhagamcanu fel rhan o adolygiadau actwaraidd tair blynedd. Y rhestr o gyfraniadau ar hyn o bryd yw £250,000 y flwyddyn, i'w adolygu fel rhan o'r prisiad tair blynedd nesaf ar 31 Mawrth 2024. Mae'r Cyngor hefyd yn gyfrifol am dreuliau gweithredu'r cynllun, ardoll y Gronfa Diogelu Pensiynau ac unrhyw gostau a threuliau eraill mewn perthynas â'i rwymedigaethau fel Cyflogwr Statudol a Phrif Gyflogwr. Bydd y costau hyn yn cael eu hadennill oddi wrth Fws Caerdydd, ond yn y pen draw y Cyngor sy'n gyfrifol am gostau o'r fath os na all y cwmni eu talu. Dangosir manylion asedau a rhwymedigaethau'r gronfa ar 31 Mawrth 2022 yn nodyn 13.

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i gaffael Arena Iâ Cymru oddi wrth Greenbank erbyn 31/12/2022. Ar gyfer y cyfnod masnachu Ionawr-Rhagfyr 2022 ar gyfer yr Arena, mae'r Cyngor wedi cytuno i indemnio Greenbank yn erbyn unrhyw golledion gweithredol ar gyfer yr Arena Iâ, wedi'i gapio ar £50,000 ar gyfer busnes fel yr arfer, neu £100,000 pe bai cyfnod clo mandadol arall gan y llywodraeth yn gysylltiedig â Covid-19.

28. Nodiadau i'r Datganiad Llif Arian Parod

2020/21	Addasu gwarged neu ddiffyg net o ran darparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau nad ydynt yn rhai arian parod	2021/22
£000		£000
(112,504)	Dibrisiant, amhariad ac amorteiddio	(109,376)
(46,276)	Taliadau a wneir ar gyfer buddion ymddeol (IAS19) llai cyfraniadau cyflogwyr	(77,335)
(15,661)	Swm cario asedau anghyfredol a werthwyd neu a ddadgydnabuwyd	(616)
3,691	Cynnydd/(gostyngiad) mewn stoc	5,920
876	Cynnydd/(gostyngiad) mewn dyledwyr	20,923
(1,068)	Cynnydd/(gostyngiad) mewn credydwyr	(45,177)
(9,884)	Eitemau eraill nad ydynt yn arian parod sy'n effeithio ar warged neu ddiffyg net o ran darparu gwasanaethau	(25,552)
(180,826)		(231,213)

2020/21	Eitemau yn y gwarged/diffyg net o ran darparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi ac ariannu	2021/22
£000		£000
15,417	Elw o werthu asedau anghyfredol a buddsoddiadau	2,624
87,562	Grantiau/cyfraniadau cyfalaf a gydnabyddir yn DIGC	127,355

102,979		129,979
---------	--	---------

2020/21	Llog a Difidendau	2021/22
£000		£000
(773)	Llog a Gafwyd	(235)
34,032	Llog a Dalwyd	33,983
0	Difidendau a Gafwyd	0
33,259		33,748

29. Addasiadau Cyfnod Blaenorol

Nid oes unrhyw addasiadau cyfnod blaenorol.

30. Eitemau Eithriadol

Nid oes unrhyw eitemau eithriadol i'w datgelu.

31. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Nid oes digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd i'w hadrodd.

32. Dyddiad Awdurdodi'r Cyfrifon i'w Cyhoeddi

Awdurdodwyd y Datganiad Cyfrifon hwn i'w gyhoeddi ar 30 Mawrth 2023 gan y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau. Ystyriwyd digwyddiadau ôl-Fantolen hyd at y dyddiad hwn.

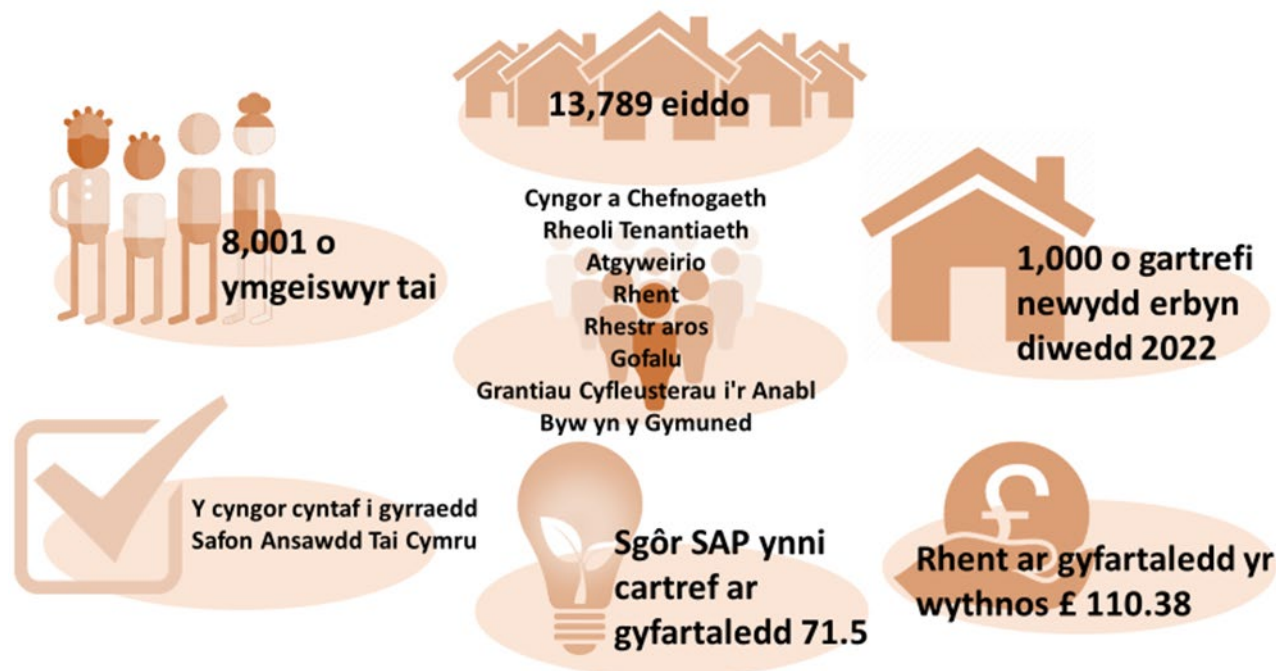
Cyfrif Refeniw Tai

Cyflwyniad

Mae Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 yn rhoi dyletswydd statudol ar awdurdodau lleol i gynnal cyfrif ar wahân ar gyfer y costau sydd ynghlwm wrth reoli a chynnal a chadw aneddiadau'r Cyngor. Gelwir hyn y Cyfrif Refeniw Tai (CRT).

Mae cynllun busnes a model ariannol 30-mllynedd, wedi'u cwblhau'n flynyddol i'w cyflwyno i Lywodraeth Cymru, yn cynnig rhagolygon ariannol a gwybodaeth am berfformiad a gwasanaeth i'r CRT. Nod y cynllun yw dangos cynaliadwyedd hirdymor y CRT ac mae'n cynnwys y dull o gynnal Safon Ansawdd Tai Cymru, effeithlonrwydd ynni, ailfodelu cartrefi, adfywio ystadau, gwaith diogelwch tân a sicrhau tai fforddiadwy newydd i ddiwallu'r angen.

Caiff cyfranogiad tenantiaid o ran llywio a darparu gwasanaethau ei groesawu a'i annog mewn sawl ffordd gan gynnwys Tîm Cynnwys Tenantiaid pwrpasol, cynadleddau, cyfarfodydd llais y tenant, diwrnodau gweithredu cymunedol, darparu gwybodaeth mewn Hybiau Dinasyddion, cyhoeddi'r Tenants' Times a chyfryngau cymdeithasol eraill.

Dangosodd yr arolwg boddhad tenantiaid diweddaraf fod:

- 75% o denantiaid yn fodlon â'r ffordd y mae'r Cyngor yn ymdrin ag atgyweiriadau
- 80% o denantiaid yn fodlon â'u cymdogaeth fel lle i fyw

Risgiau a Rhagolygon Ariannol

Mae'r CRT yn cofnodi incwm a gwariant mewn perthynas â Stoc Dai'r Cyngor, gan gynnwys rhent, taliadau gwasanaeth, dyraniadau tai, atgyweiriadau, taliadau ariannu cyfalaf a goruchwyllo a rheoli.

Lle mae'r CRT yn gwario arian cyfalaf, yn enwedig pan delir am hyn drwy fenthyca, mae hyn yn arwain ar ymrwymadau ariannol hirdymor i'r trethdalwr ac mae'n hanfodol bod penderfyniadau gwariant yn ddarbodus, yn gynaliadwy ac yn fforddiadwy, nawr yn ogystal ag yn y dyfodol.

Yn y tymor byr iawn, mae polisi rhent pum mlynedd Llywodraeth Cymru a gymeradwywyd o 2020/21 yn rhoi eglurder o ran lefelau rhent. Fodd bynnag, mae risg ac ansicrwydd sylweddol yn parhau o ran effeithiau

prisiau cynyddol yn y dyfodol ar gyfer rheoli'r stoc dai bresennol a datblygu stoc newydd; galw cynyddol am dai a newidiadau posib mewn safonau tai i wella perfformiad ynni.

Perfformiad Ariannol 2021/22

Adroddodd y Cyfrif Refeniw Tai sefyllfa gytbwys ar gyfer 2021/22 ar ôl trosglwyddiad o £6.886 miliwn i gronfeydd wrth gefn clustnodedig i fodloni rhwymedigaethau ac ymrwymadau'r dyfodol, gan gynnwys cyfraniadau at y cynllun tros-gladio blociau uchel a chostau sy'n ymwneud â chynnydd yn y stoc dai. Roedd y sefyllfa gyffredinol yn cynnwys llai o wariant ar atgyweiriadau a chynnal a chadw sy'n adlewyrchu effaith barhaus y pandemig gyda phroblemau mynediad ac oedi dilynol i waith. Roedd peth oedi hefyd i'r rhaglen gyfalaf gan arwain at gostau ariannu cyfalaf is gyda mwy o incwm grant cyfalaf ar gyfer mesurau diogelwch.

Cafodd gostyngiad mewn incwm rhent a thâl gwasanaeth ei wrthbwysu gan ddarpariaeth is na'r hyn a gyllidebwyd ar gyfer dyledion drwg yn rhannol o ganlyniad i'r gwahanol gynlluniau adfer a chymorth rhent a oedd ar gael i denantiaid i gynorthwyo gydag ôl-ddyledion. Yn ogystal, cafwyd arbedion swyddi gwag sylweddol ac effeithlonrwydd arall ar draws y swyddogaethau. Roedd lefelau eiddo gwag yn 1.49% fel canran o'r stoc gyffredinol (1.29% yn 2020/21)

Mae cronfeydd wrth gefn clustnodedig a Balans Cyffredinol y Cyfrif Refeniw Tai yn £10.586 miliwn a £15.502 miliwn yn y drefn honno ar 31 Mawrth 2022.

Gwariant a Chyllido Refeniw

Gwariant

Atgyweirio a Chynnal a Chadw
£25.010 miliwn

Goruchwyliaeth a Rheolaeth
£33.100 miliwn

Cost Ariannu Cyfalaf **£28.668**
miliwn

Incwm

Rhenti Annedd **£77.684 miliwn**

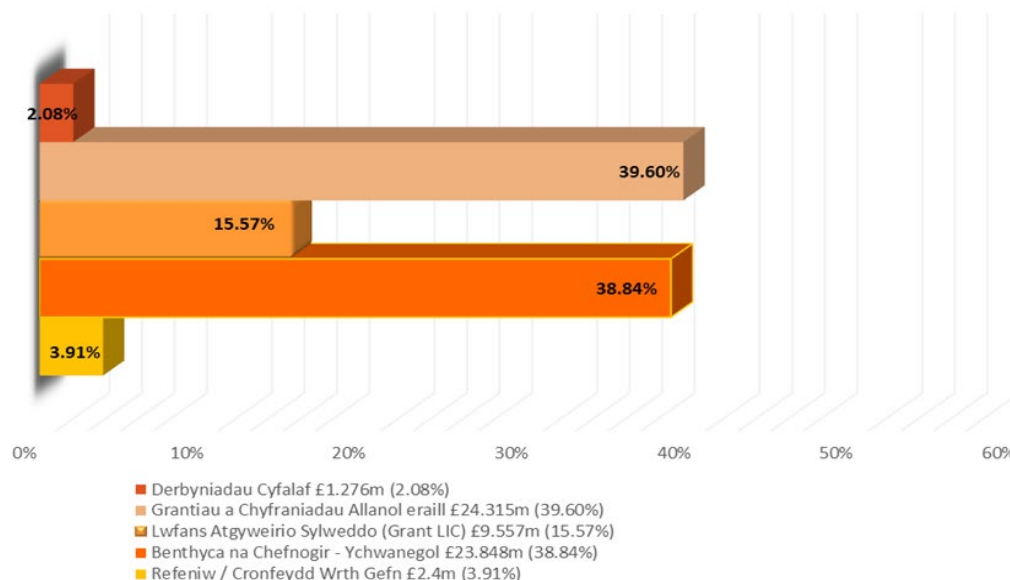
Costau Gwasanaethau a
Chyfleusterau **£11.514 miliwn**

Gwerth ein stoc dai yn y cyfrifon yw £643.465 miliwn. Cafodd yr aneddiadau eu hail-brisio yn 2021/22 ac ystyrir mai gwerth yr eiddo gwag yw £1.718 biliwn. Yn unol â gofynion priso, addaswyd hyn ar-i-lawr, yn ein hachos ni gan ffactor addasu o 38% er mwyn dangos cost economaidd darparu tai cymdeithasol am lai na rhent y farchnad. Disgwylir i'r broses brisio nesaf ddigwydd yn 2023/24.

Gwariant ac Ariannu Cyfalaf

Mae gwariant cyfalaf yn cynrychioli arian sy'n cael ei wario ar wella, caffael a manteisio ar asedau. Yn ystod y flwyddyn, cafodd £61.396 miliwn ei wario ar adfywio'r ystâd, ail-fodelu'r stoc tai a deunydd yr aneddiadau, addasiadau i bobl anabl a datblygu Tai Cyngor newydd.

Cyllido Gwariant Cyfalaf

Mae'r Gofyniad Ariannu Cyfalaf yn fesur o ddyledion mewn perthynas â'r CRT. Ar 31 Mawrth 2022, mae hyn yn £324.739 miliwn; cynnydd o £23.369 miliwn o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Rhagwelir y bydd yn cynyddu'n sylweddol dros yr ychydig flynyddoedd nesaf fel y nodir yng Nghyllideb Refeniw CRT 2022/23 a'r CATC a gymeradwywyd gan y Cyngor ym mis Mawrth 2022. Rhaid i bob benthyciad fod yn fforddiadwy nawr ac yn y dyfodol gan y bydd yn ofynnol iddo gael ei ad-dalu gyda llog.

Cyfrif Incwm a Gwariant

Mae'r Cyfrif Incwm a Gwariant CRT yn dangos y gost economaidd yn ystod y flwyddyn o ran darparu gwasanaethau tai'n unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol yn hytrach na'r swm i'w ariannu o renti a grantiau'r llywodraeth. Mae Cyngorau'n codi trethi i dalu am wariant yn unol â rheoliadau; gallai hyn fod yn wahanol i gostau cyfrifyddu.

2020/21		Nodyn	2021/22
£000			£000
	Rheoli a chynnal a chadw yn cynnwys:		
20,798	Atgyweiriadau a chynnal a chadw		25,010
29,165	Goruchwyllo a rheoli		33,100
245	Rhenti, ardrethi, trethi a chostau eraill		291
(60)	Darpariaeth ar gyfer dyledion drwg ac amheus		372
60,293	Dibrisiant, amhariad a cholledion ailbriso asedau anghyfredol	8	34,139
457	Symudiad mewn Asedau a Gedwir i'w Gwerthu		0
1,006	Symiau a gyfeirir gan Lywodraeth Cymru sy'n wariant yn unol â'r Cod	9	3,341
36	Costau rheoli dyledion		42
111,940	Cyfanswm Gwariant		96,295
(74,653)	Rhenti anheddau		(77,684)
(19)	Rhenti eiddo nad ydynt yn anheddau		(63)
(10,309)	Costau gwasanaethau a chyfleusterau		(11,514)
(902)	Symiau a gyfeirir gan Lywodraeth Cymru sy'n incwm yn unol â'r Cod		(3,310)
(85,883)	Cyfanswm Incwm		(92,571)
26,057	Cost Net Gwasanaethau'r CRT fel y'u cynhwyswyd yn y Datganiad Incwm a Gwariant		3,724
	Cyfran y CRT o'r incwm a gwariant gweithredol sydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:		
(1,521)	(Elw)/colled ar werthu asedau anghyfredol CRT		(754)
12,658	Llog taladwy a thaliadau tebyg		13,211
7	Newidiadau yng ngwerth teg eiddo buddsoddi		(62)
0	Llog ac Incwm Buddsoddi		0
(23,438)	Grantiau cyfalaf a chyfraniadau perthnasol		(30,552)
13,763	(Gwarged)/Diffyg ar gyfer y flwyddyn ar Wasanaethau CRT		(14,433)

Symudiad ar Falans CRT

2020/21		Nodyn	2021/22
£000			£000
(8,983)	Balans ar 31 Mawrth wedi'i gario ymlaen		(15,502)
13,763	(Gwarged) neu ddiffyg ar gyfer y flwyddyn ar y Datganiad Incwm a Gwariant CRT		(14,433)
(23,104)	Addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail gyllido dan y rheoliadau	1	7,547
(9,341)	(Cynnydd)/gostyngiad net cyn trosglwyddiadau i neu o gronfeydd wrth gefn		(6,886)
2,822	Trosglwyddiadau i/(o) gronfeydd wrth gefn clustnodedig		6,886
(6,519)	Cynnydd neu ostyngiad yn y flwyddyn ar y CRT		0
(15,502)	Balans ar 31 Mawrth wedi'i gario ymlaen		(15,502)

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

1. Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido dan y Rheoliadau

Mae'r nodyn hwn yn manylu ar yr addasiadau a wneir i'r cyfanswm incwm a gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan y Cyngor yn y flwyddyn yn unol ag arfer cyfrifyddu priodol i'r adnoddau a nodir gan ddarpariaethau statudol fel y maent ar gael i'r Cyngor i dalu gwariant cyfalaf a refeniw yn y dyfodol.

2020/21		Nodyn	2021/22
£000			£000
	Addasiadau sy'n ymwneud yn bennaf â'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf:		
	<u>Gwrthdroi eitemau wedi'u debydu neu gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant CRT:</u>		
11,933	Costau dibrisiant ac amhariad ar asedau anghyfredol	8	11,345
48,353	Colledion ailbrisiu asedau anghyfredol		24,114
(79)	Gwrthdroad amhariad blaenorol ar ailbrisiu		(1,407)
86	Amorteiddio asedau anniriaethol		86
7	Trosglwyddiadau yng ngwerth marchnad eiddo buddsoddi		(62)
457	Symudiad mewn Asedau a Gedwir i'w Gwerthu		0
(23,438)	Grantiau cyfalaf a chyfraniadau perthnasol		(30,552)
104	Symiau a gyfeirir gan Lywodraeth Cymru		31
(2,285)	Asedau anghyfredol a ddiystyrwyd fel rhan o elw/colled wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant CRT		43
(13,396)	Darpariaeth Ddarbodus ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf		(13,015)
(2,400)	Gwariant cyfalaf a godir yn erbyn y CRT		(2,400)
0	Credyd ar gyfer costau gwaredu sy'n gallu cael eu talu o'r derbyniadau cyfalaf deilliannol		0
	Addasiadau yn cynnwys y Gronfa Ailbrisiu Wrth Gefn:		
766	Asedau anghyfredol a ddiystyrwyd fel rhan o elw/colled wrth waredu i'r Cyfrif Incwm a Gwariant CRT		(796)
	Addasiadau yn cynnwys y Gronfa Pensiynau Wrth Gefn:		
6,461	Buddion Ymddeol Net yn unol ag IAS19	4	9,510
(4,013)	Cyfraniadau cyflogwyr i gynlluniau pensiwn		(4,157)
(138)	Croniad Elfen Bensiwn - y dyfodol		3
	Addasiadau sy'n cynnwys y Cyfrif Absenoldebau Cronedig:		
687	Y swm y bydd taliadau cydnabyddiaeth swyddogion a godir i'r Cyfrif Incwm a Gwariant CRT ar sail gronol yn wahanol i'r taliadau cydnabyddiaeth i'w codi yn unol â gofynion statudol		(290)
23,105	Cyfanswm Addasiadau		(7,547)

2. Incwm Rhent

Dyma'r cyfanswm incwm rhent sy'n ddyledus ar gyfer y flwyddyn ar ôl gwneud lwfans ar gyfer eiddo gwag ac ati. Roedd colledion rhent eiddo gwag yn cyfrif am 2.51% o gyfanswm yr incwm rhent posibl (1.93% yn 2020/21). Roedd rhenti cyfartalog yn £110.38 yr wythnos (£106.97 yn 2020/21) yn seiliedig ar flwyddyn 52 wythnos.

3. Ôl-ddyledion Rhent, Ôl-ddyledion Costau Gwasanaeth a Darpariaeth Dyledion Drwg

Yn ogystal roedd y symiau canlynol yn ddyledus gan denantiaid:

31 Mawrth 2021			31 Mawrth 2022	
Ôl-ddyledion £000	Darpariaeth dyledion drwg £000		Ôl-ddyledion £000	Darpariaeth dyledion drwg £000
		Ôl-ddyledion Rhent		
5,137	3,792	Aneddiadau	4,720	3,486
259	259	Hosteli / llety arall	426	426
5,396	4,051	Cyfanswm Ôl-ddyledion Rhent	5,146	3,912
		Arall		
101	61	Taliadau gwasanaeth	88	53
255	255	I'w adennill gan denantiaid	269	269
356	316	Cyfanswm Ôl-ddyledion Eraill	357	322
5,752	4,367	Cyfanswm	5,503	4,234

Yn ystod 2021/22 cafodd dyledion gwerth cyfanswm o £489,000 eu diystyru fel anadenilladwy (£584,000 yn 2020/21).

4. Costau Pensiwn

Yn unol â Safon Gyfrifyddu Ryngwladol 19 - Buddion Cyflogeion (IAS 19) roedd y swm a oedd wedi'i gynnwys o fewn Goruchwyliaeth a Rheoli o ran costau cyflogeion yn cynnwys y gost gwasanaeth gyfredol ar gyfer pensiynau. I sicrhau bod y gost pensiwn i'r CRT yn cyfateb i gyfanswm cyfraniadau'r cyflogwr a dalwyd i'r Gronfa Bensiwn yn ystod y flwyddyn ynghyd ag unrhyw fuddion yn ôl disgrisiwn i gyn-staff tai, gwnaed trosglwyddiad i'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn fel a ganlyn:

2020/21		2021/22
£000		£000
6,461	Cost gwasanaeth cyfredol	9,510
(4,013)	Cost cyfraniadau cyflogeion a buddion disgrisiynol	(4,157)
(138)	Croniad Elfen Bensiwn - y Dyfodol	3
2,310	Trosglwyddiad Net i'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn	5,356

Ni wnaed ymdrech i ddsrannu cyfran o'r gost llog pensiynau a'r elw disgwylidig ar asedau pensiwn i'r CRT gan nad oes sail ddilys i ddsrannu.

5. Stoc Dai

Dangosir stoc dai'r Cyngor isod:

31 Mawrth 2021		31 Mawrth 2022
7,341	Tai	7,382
633	Byngalos	634
5,240	Fflatiau/fflatiau un ystafell	5,253
171	Fflatiau deulawr	171
352	Cyfadelidau ymddeol	349
13,737	Cyfanswm	13,789

Mae gan y Cyngor hefyd hosteli a llety ansafonol/dros dro sy'n darparu'r canlynol:

31 Mawrth 2021		31 Mawrth 2022
23	Lleoedd gwely mewn hosteli	112
69	Fflatiau mewn hosteli	127
92	Cyfanswm	239

6. Gwariant Cyfalaf ac Ariannu Cyfalaf

2020/21		2021/22
£000		£000
290,232	Gofyniad Ariannu Cyfalaf Agoriadol	301,370
	Gwariant Cyfalaf:	
52,625	Eiddo, Peiriannau ac Offer	58,054
0	Asedau anniriaethol gan gynnwys asedau anniriaethol sy'n cael eu hadeiladu	0
0	Eiddo Buddsoddi	0
1,006	Gwariant ar GRAGDS	3,342
0	Neilltuo tir	12,536
	Ffynonellau Cyllid:	
(2,357)	Derbyniadau Cyfalaf	(1,276)
(24,340)	Grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau eraill *	(33,872)
(2,400)	Cyfraniadau a chronfeydd refeniw wrth gefn uniongyrchol	(2,400)
(13,396)	Darpariaeth refeniw a chyfalaf ddarbodus ar gyfer ad-dalu benthyciadau	(13,015)
301,370	Gofyniad Ariannu Cyfalaf Clo	324,739
	Eglurhad o symudiadau yn ystod y flwyddyn:	
11,138	Cynnydd / (Gostyngiad) yn yr angen sylfaenol i fenthycia (nas cefnogir gan gymorth ariannol y llywodraeth)	23,369
11,138	Cynnydd yn y Gofyniad Ariannu Cyfalaf	23,369

* Derbyniwyd a defnyddiwyd £9.557 miliwn (£9.511 miliwn yn 2020/21) o Grant Atgyweiriadau Mawr gan Lywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn.

7. Derbyniadau Cyfalaf

Roedd elw o waredu Asedau CRT yn ystod 2021/22 fel a ganlyn:

- Cyfraniadau Prynu Anheddau a Chartrefi Cyngor £256,509 (£236,000 yn 2020/21)
- Tir gwerth £0.541 miliwn (£2.142 miliwn yn 2020/21)

8. Dibrisiant, Amhariad ac Ailbrisió a Godir

Codwyd dibrisiant ac amhariad ar asedau CRT fel y dangosir yn y tabl isod. Nid yw taliadau o'r fath i'r CRT a newidiadau mewn prisió'n effeithio ar y swm gofynnol i'w gasglu gan renti fel yr holl addasiadau o'r fath i asedau anghyfredol, fel y mae'n ofynnol eu niwtraleiddio o gronfeydd cyfalaf wrth gefn.

2020/21		2021/22
£000		£000
9,490	Anheddau'r Cyngor	8,933
1,789	Tir ac adeiladau	2,117
740	Cerbydau, peirianwaith ac offer, asedau anniriaethol, asedau dros ben, ac asedau sy'n cael eu hadeiladu	380
12,019	Cyfanswm Dibrisiant, Amorteiddio ac Amhariad	11,430
47,684	Anheddau'r Cyngor	21,013
590	Tir ac adeiladau	1,643
0	Cerbydau, peirianwaith ac offer, asedau anniriaethol, asedau dros ben, ac asedau sy'n cael eu hadeiladu	52
48,274	Cyfanswm Ailbrisió	22,708
60,293	Cyfanswm	34,139

9. Gwariant Refeniw a Ariennir gan Gyfalaf dan Statud (GRAGDS)

2020/21		2021/22
£000		£000
	Gwariant:	
1,006	Adeiladau nad yw Cyngor Caerdydd yn berchen arnynt	3,222
0	Grantiau a ddyfarnwyd nad ydynt yn grantiau tai	120
1,006	Codi i'r Cyfrif Incwm a Gwariant	3,342
	Ariannwyd gan:	
902	Grantiau a Chyfraniadau	3,311
104	Benthyca, Derbyniadau ac Adnoddau Cyfalaf eraill	31
1,006		3,342

Cyfrifon Grŵp

Cyflwyniad

Mae'r cyfrifon grŵp dilynol yn bodloni'r gofyniad yng Nghod 2021/22 sy'n nodi y dylai awdurdod lleol â buddiannau materol mewn is-gwmnïau, cwmnïau cysylltiedig a chyd-fentrau baratoi cyfrifon grŵp yn ogystal â chyfrifon endid sengl. Mae'r cyfrifon hyn yn cysoni'r canlyniadau gweithredu a balansau Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd a'i is-gwmni Cardiff City Transport Services Ltd (Bws Caerdydd), sy'n is-gwmni ag atebolrwydd cyfyngedig y mae'r cyngor yn berchen arno'n llwyr. Ar adeg drafftio'r cyfrifon hyn, mae cyfrifon 2021/22 Bws Caerdydd mewn statws drafft.

Mae'r datganiadau archwiliedig terfynol ar gyfer Bws Caerdydd ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 2020/21 i'w gweld ar wefan Tŷ'r Cwmnïau a thrwy'r ddolen hon. Roedd y cyfrifon ar gyfer y flwyddyn honno yn cynnwys addasiad technegol mawr mewn perthynas â nam ar gerbydau a hefyd golwg archwilio ar ansicrwydd materol sy'n gysylltiedig â phryder parhaus.

Mae'r cwmni, yn yr un modd â llawer o weithredwyr trafndiaeth gyhoeddus, yn parhau i gael ei effeithio'n sylweddol gan newidiadau mewn patrymau teithio ers mis Mawrth 2020. Yn 2021/22, ad-dalodd y cwmni £1 miliwn o gymorth ariannol brys a dderbyniwyd gan y Cyngor ym mis Mehefin 2020 ac mae'n derbyn grant cymorth dan Gynllun Brys ar gyfer y Sector Bysiau Llywodraeth Cymru, ynghyd â'r holl weithredwyr bws eraill. Mae'r cwmni wedi parhau i flaenoriaethu diogelwch a lles staff a'n cwsmeriaid ac wedi cymryd camau pendant i ddiogelu cynaliadwyedd hirdymor y busnes gan gynnwys buddsoddi mewn fflyd newydd.

Ym mis Mawrth 2021, cyhoeddodd y Cwmni 7 miliwn o gyfranddaliadau cyffredin yn gyfnewid am £7 miliwn mewn arian parod gan y cyfranddalwyr, a wnaeth hefyd gymryd cyfrifoldeb fel y cyflogwr statudol a phrif gyflogwr ar gyfer y gronfa bensiwn. Roedd yr olaf yn dilyn ymuno â Chytundeb Dosrannu Hyblyg gyda'r cwmni, ymddiriedolwyr a'r Cyngor ar 3 Mawrth 2021. Yn ystod 2021/22, chwistrellodd y Cyngor y Gyfran olaf o £6.6 miliwn o ecwiti i'r Cwmni fel rhan o'i gynllun hyfywedd ariannol ac adfer a gymeradwywyd gan y Cyngor ym mis Hydref 2020.

Gydag ansicrwydd parhaus o ran patrymau teithio, prinder llafur, newidiadau rheoleiddiol yn ogystal â ffactorau economaidd a chost, mae'n parhau i fod yn anodd rhagweld faint o deithwyr fydd yn dychwelyd yn y dyfodol rhagweladwy. Mewn ymateb i'r heriau sy'n wynebu'r cwmni, mae'n parhau i weithio gyda phartneriaid i adolygu ei gynllun busnes a'i sylfaen costau a buddsoddi mewn fflyd a seilwaith i ddarparu gwasanaethau hanfodol.

Mae gan y Cyngor fuddiant yn yr is-gwmnïau hyn hefyd: Cardiff Business Technology Centre (CBTC), Atebion Solutions Ltd a Cardiff Heat Network Ltd. Ystyrir y buddiannau yn y sefydliadau hyn yn anfaterol o ran trosiant ac asedau net y grŵp. Nid yw'r Cyngor yn dibynnu ar y sefydliadau hyn o ran darparu gwasanaethau statudol ac nid ystyrir eu bod yn amlygu'r Cyngor i lefel berthnasol o risg fasnachol. Felly maent wedi'u heithrio o'r cysoniad yn 2021/22. Mae manylion am fuddiant y Cyngor yn y sefydliadau hyn yn nodyn 20 y Datganiadau Ariannol Craidd.

Sail Gysoni

Paratowyd y cyfrifon grŵp ar sail cysoniad llawn o drafodion a balansau ariannol y Cyngor a Cardiff City Transport Services Ltd. Dilëwyd trafodion a balansau rhyng-grŵp rhwng y Cyngor a'i is-gwmni yn llawn.

Polisiâu cyfrifyddu

Paratuir y datganiadau ariannol yn y cyfrifon grŵp yn unol â'r polisiau a nodir yn y Polisiau Datganiad Cyfrifyddu gyda'r ychwanegiadau a'r eithriadau canlynol:

Buddion Ymddeol

Mae Cardiff City Transport Services Ltd. yn gweithredu dau gynllun pensiwn a ariennir gan fudd diffiniedig y mae'n cyfrif amdanynt yn unol â FRS102. O fis Mawrth 2021 mae'r rhwymedigaethau ar gyfer y cynlluniau pensiwn wedi'u cynnwys gyda Datganiad Cyfrifon y Cyngor. Mae lefel y cyfraniadau a wneir i'r cynlluniau a chost cyfraniadau a gynhwysir yn y datganiadau ariannol wedi'u seilio ar argymhellion actiwariad annibynnol. Mabwysiadwyd polisiau cyfrifyddu sy'n gyson â rhai'r Cyngor er y gallai'r rhagdybiaethau ariannol a fabwysiadwyd wahaniaethu. Nid yw'r cynlluniau hyn yn agored i aelodau newydd mwyach. Mae gan y cwmni hefyd gynllun pensiwn prynu arian ar gyfer cyflogaion newydd. Mae costau pensiwn a godir i'r cyfrif elw a cholledion yn cynrychioli'r cyfraniadau sy'n daladwy gan y grŵp i'r cynllun pensiwn yn ystod y flwyddyn.

Treth Ar Werth

Cyfrifir am TAW a delir i endidau eraill y grŵp yn Natganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp i'r graddau nad oes modd ei hadennill gan Gyllid a Thollau Ei Fawrhydi.

Ewyllys Da

Mae buddiant y Cyngor yn ei gymorthdaliadau'n dyddio nôl i'w sefydlu ac felly nid oes ewyllys da i'w ystyried.

Costau Incwm a Gwariant ar gyfer Asedau Anghyfredol

Codir tâl o gronfa ailbrisio wrth gefn yr is-gwmni i gronfa incwm a gwariant wrth gefn y grŵp ar gyfer y gwahaniaeth rhwng dibrisiant a godir ar werth cyfredol asedau anghyfredol a ddelir gan yr is-gwmni a beth fyddai'r dibrisiant cost hanesyddol ar gyfer y flwyddyn.

Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp

2020/21				2021/22		
Gwariant Gros £000	Incwm Gros £000	Gwariant Net £000		Gwariant Gros £000	Incwm Gros £000	Gwariant Net £000
18,836	(14,507)	4,329	Rheolaeth Gorfforaethol	30,048	(26,007)	4,041
91,258	(37,826)	53,432	Datblygu Economaidd	104,509	(45,209)	59,300
379,551	(92,688)	286,863	Addysg a Dysgu Gydol Oes	437,154	(111,419)	325,735
7,915	(1,244)	6,671	Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol	9,634	(2,015)	7,619
8,882	(5,916)	2,966	Awdurdod yr Harbwr	9,314	(5,959)	3,355
111,940	(85,884)	26,056	Cyfrif Refeniw Tai	96,295	(92,571)	3,724
240,491	(186,579)	53,912	Tai a Chymunedau	249,210	(189,430)	59,780
10,494	(7,281)	3,213	Perfformiad a Phartneriaethau	10,097	(6,793)	3,304
87,898	(52,958)	34,940	Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	100,037	(72,690)	27,347
37,000	(18,415)	18,585	Adnoddau	45,573	(25,730)	19,843
244,435	(59,883)	184,552	Gwasanaethau Cymdeithasol	261,031	(66,997)	194,034
4,967	(9,239)	(4,272)	Cyfrif Refeniw Cryno	259	(4,484)	(4,225)
0	(22,664)	(22,664)	Incwm Arall	0	0	0
1,243,667	(595,084)	648,583	Cost Net Gwasanaethau	1,353,161	(649,304)	703,857
40,165	0	40,165	Comisiynydd Heddlu a Throseddau De Cymru	42,523	0	42,523
446	0	446	Praeseptau Cyngor Cymuned	458	0	458
18,244	0	18,244	Ardollau a Chyfraniadau	18,632	0	18,632
15,760	(15,081)	679	(Elw)/colled ar werthu asedau anghyfredol	707	(1,965)	(1,258)
74,615	(15,081)	59,534	Gwariant Gweithredu Arall	62,320	(1,965)	60,355
34,148	0	34,148	Llog yn Daladwy ar Ddyled	34,127	(11)	34,116
18,913	0	18,913	Llog ar rwymedigaeth ddiffiniedig net/(ased)	22,180	0	22,180
0	(394)	(394)	Llog ac Incwm Buddsoddi	0	(388)	(388)
17,929	(14,345)	3,584	Incwm a Gwariant mewn perthynas ag Eiddo Buddsoddi a newidiadau yn eu gwerth teg	30,453	(12,658)	17,795
0	(148)	(148)	Symudiad mewn Offerynnau Ariannol	0	0	0
70,990	(14,887)	56,103	Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	86,760	(13,057)	73,703
0	(87,562)	(87,562)	Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf Cydnabyddedig	0	(127,032)	(127,032)
0	(344,468)	(344,468)	Grant Cynnal Refeniw	0	(373,452)	(373,452)
0	(124,579)	(124,579)	Ardrethi Annomestig	0	(121,062)	(121,062)
2,135	(230,151)	(228,016)	Incwm Treth Gyngor	3,081	(240,341)	(237,260)
0	(3,211)	(3,211)	Stocrestrau a Roddwyd	0	(6,022)	(6,022)
342	(218)	124	Treuliau treth - Treth Gorfforaeth	812	0	812
2,477	(790,189)	(787,712)	Trethiant ac Incwm o Grantiau Amhenodol	3,893	(867,909)	(864,016)

1,391,749	(1,415,241)	(23,492)	(Gwarged)/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau	1,506,134	(1,532,235)	(26,101)
		(25,878)	Enillion Ailbriso			(46,288)
		1,109	Colledion Ailbriso			13,671
		233	Colledion amhariad ar asedau anghyfredol a godir i'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn			581
		14	(Gwarged)/Diffyg ar y Gronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn			(90)
		198,203	Enillion/colledion actiwaraid ar asedau/rhwymedigaethau pensiwn			(307,373)
		3,439	Enillion/colledion eraill i'w cynnwys yn yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			0
		11,159	Addasiad endid grŵp			0
		188,279	Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall			(339,499)
		164,787	Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			(365,600)

Mae dadansoddiad 2020/21 o Gost Net Gwasanaethau wedi'i ddiwygio i ystyried y newidiadau mewn strwythur yn 2021/22.

Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn Grŵp

	Balans Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig y	Balans CRT	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig CRT	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn	Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy r Awdurdod	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn yr Awdurdod
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 31 Mawrth 2020 wedi'i gario ymlaen	14,255	54,894	8,983	878	10,906	0	89,916	385,369	4,387	479,672
Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn 2020/21										
Gwarged neu (ddiffyg) o ran Darparu Gwasanaethau	24,927	0	(13,764)	0	0	0	11,163	0	12,329	23,492
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	0	0	0	0	(177,120)	0	(177,120)
Addasiad endid grŵp	0	0	0	0	0	0	0	0	(11,159)	(11,159)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	24,927	0	(13,764)	0	0	0	11,163	(177,120)	1,170	(164,787)
Addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail gyllido dan y rheoliadau	22,683	0	23,105	0	(2,233)	0	43,555	(43,555)	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Net cyn Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	47,610	0	9,341	0	(2,233)	0	54,718	(220,675)	1,170	(164,787)
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	(47,610)	47,610	(2,822)	2,822	0	0	0	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2020/21	0	47,610	6,519	2,822	(2,233)	0	54,718	(220,675)	1,170	(164,787)
Balans ar 31 Mawrth 2021 wedi'i gario ymlaen	14,255	102,504	15,502	3,700	8,673	0	144,634	164,694	5,557	314,885
Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn 2021/22										
Gwarged neu (ddiffyg) o ran Darparu Gwasanaethau	8,283	0	14,433	0	0	0	22,716	0	3,385	26,101
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	0	0	0	0	339,499	0	339,499
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	8,283	0	14,433	0	0	0	22,716	339,499	3,385	365,600
Addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail gyllido dan y rheoliadau	40,225	0	(7,546)	0	(1,833)	6,972	37,818	(37,818)	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Net cyn Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	48,508	0	6,887	0	(1,833)	6,972	60,534	301,681	3,385	365,600
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	(48,508)	48,508	(6,887)	6,887	0	0	0	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2021/22	0	48,508	0	6,887	(1,833)	6,972	60,534	301,681	3,385	365,600
Balans ar 31 Mawrth 2022 wedi'i gario ymlaen	14,255	151,012	15,502	10,587	6,840	6,972	205,168	466,375	8,942	680,485

Mantolen Grŵp

31 Mawrth 2021		31 Mawrth 2022
£000		£000
1,907,928	Eiddo, Peiriannau ac Offer:	2,016,110
58,682	Asedau Treftadaeth	58,849
156,238	Eiddo Buddsoddi	150,718
1,711	Asedau Anghyfredol Anniriaethol gan gynnwys asedau sy'n cael eu hadeiladu	1,135
733	Buddsoddiadau Hirdymor	705
5,951	Dyledwyr Hirdymor	10,906
0	Ased treth ohiriedig	584
2,131,243	Cyfanswm Asedau Hirdymor	2,239,007
98,882	Buddsoddiadau Byrdymor	212,912
918	Asedau a Gedwir i'w Gwerthu	0
6,240	Stocrestrau	12,170
172,790	Dyledwyr Byrdymor	185,213
47,040	Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	34,527
325,870	Cyfanswm Asedau Cyfredol	444,822
(35,393)	Benthyca Byrdymor	(31,311)
(132,579)	Credydwyr Byrdymor	(181,722)
(1,471)	Elfen Bensiwn	(1,035)
(4,999)	Darpariaethau	(4,977)
(3,453)	Rhwymedigaethau Gohiriedig	(4,277)
(177,895)	Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol	(223,322)
(783,666)	Benthyca Hirdymor	(832,819)
(25,997)	Darpariaethau	(24,988)
(11,111)	Rhwymedigaethau Gohiriedig	(10,351)
(22,155)	Derbyniadau Cyfraniadau Cyfalaf Ymlaen Llaw	(22,388)
(18,008)	Derbyniadau Grantiau Refeniw Ymlaen Llaw	(16,521)
(19,494)	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf Ymlaen Llaw	(17,404)
(3,434)	Elfen Bensiwn	(1,296)
(1,080,468)	Rhwymedigaeth Pensiynau Net	(854,255)
(1,964,333)	Cyfanswm Rhwymedigaethau Hirdymor	(1,780,022)
314,885	ASEDAU NET	680,485
	Ariennir gan:	
14,255	Balans Cronfa'r Cyngor	14,255
102,504	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig y Cyngor	151,012
15,502	Balans y Cyfrif Refeniw Tai	15,502
3,700	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig y Cyfrif Refeniw Tai	10,587
8,673	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	6,840
0	Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio	6,972
144,634	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	205,168
314,647	Cronfa Ailbriso Wrth Gefn	349,693
947,365	Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	977,282
5,003	Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	5,003
4,543	Cronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn	4,540
(1,085,373)	Cronfa Pensiynau Wrth Gefn	(867,671)
(17,693)	Cyfrif Addasiadau Absenoldebau Cronedig	(17,054)
3,211	Stocrestrau a Roddwyd	9,234

31 Mawrth 2021		31 Mawrth 2022
£000		£000
(1,452)	Cronfeydd Wrth Gefn (Endidau Grŵp)	14,290
170,251	Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy	475,317
314,885	CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN	680,485

Llif Arian Parod Grŵp

2020/21		2021/22
£000		£000
(23,492)	(Gwarged)/Diffyg Net o ran Darparu Gwasanaethau	(26,101)
(169,498)	Addasiadau i warged neu ddiffyg net o ran darparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau nad ydynt yn arian parod	(235,082)
102,979	Addasu ar gyfer eitemau sydd wedi'u cynnwys yn y gwarged neu ddiffyg net o ran darparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi ac ariannu	129,979
(90,011)	Llifoedd arian parod net o weithgareddau gweithredu	(131,204)
146,391	Prynu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	191,372
23,337	Prynu buddsoddiadau byrdymor a hirdymor	111,150
(17,098)	Taliadau eraill ar gyfer gweithgareddau buddsoddi	15,560
(15,436)	Elw o werthu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	(2,649)
(98,976)	Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf	(126,516)
38,218	Llifoedd arian parod net o weithgareddau buddsoddi	188,917
(3,111)	Derbyniadau arian parod o fenthycy byrdymor a hirdymor	(72,479)
20,618	Derbyniadau eraill o weithgareddau ariannu	(2,487)
3,253	Taliadau arian parod ar gyfer lleihau rhwymedigaethau dyledus sy'n ymwneud â phrydlesi cyllid	2,233
22,287	Ad-daliadau benthycy byrdymor a hirdymor	27,533
43,047	Llifoedd arian parod net o weithgareddau ariannu	(45,200)
(8,746)	(Cynnydd)/gostyngiad net mewn arian parod a chywerthoedd arian parod	12,513
38,294	Arian parod a chywerthoedd arian parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd	47,040
47,040	Arian parod a chywerthoedd arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd	34,527

Nodiadau i'r Cyfrifon Grŵp

Mae'r nodiadau canlynol i'r Cyfrifon Grŵp yn darparu gwybodaeth ychwanegol mewn perthynas â Bws Caerdydd. Gellir cael rhagor o wybodaeth yng nghyfrifon Cardiff City Transport Services Ltd (Bws Caerdydd) rhif cwmni 02001229.

1. Taliadau Cydnabyddiaeth

Datgelir nifer y cyflogeion Bws Caerdydd sy'n cael taliadau cydnabyddiaeth o dros £60,000 y flwyddyn isod.

Nifer y Cyflogeion	Band taliadau cydnabyddiaeth £	Nifer y Cyflogeion
2020/21		2021/22
0	60,000-69,999	1
1	70,000-74,999	0
1	75,000-79,999	1
0	80,000-84,999	3
0	85,000-139,999	0
1	140,000-144,999	1
0	145,000-149,999	0
3	Cyfanswm	6

Mae'r newid yn y bandiau taliadau cydnabyddiaeth uchod o flwyddyn i flwyddyn o ganlyniad i newid yn y strwythur rheoli a'r effeithiau blwyddyn rannol cysylltiedig.

2. Datgeliadau Partïon Cysylltiedig

Mae trafodion a balansau partïon cysylltiedig y grŵp wedi'u nodi yn nodyn 10 i'r datganiadau ariannol endid sengl. Mae Bws Caerdydd wedi cydnabod ar wahân drafodion parti cysylltiedig rhyngddyn nhw a'r Cyngor, a hefyd rhyngddyn nhw a'u his-gwmni ond nid rhyngddyn nhw eu hunain ac unrhyw sefydliadau eraill.

3. Eitemau Eithriadol

Nid oes unrhyw eitemau eithriadol wedi'u cynnwys yn y Cyfrifon Grŵp.

4. Offerynnau Ariannol

Yn ogystal â'r datgeliadau offerynnau ariannol yn y cyfrifon endid sengl dylid nodi bod cyfranddaliad y Cyngor yn Bws Caerdydd yn stopio bod yn offeryn ariannol, gan fod mantolen y grŵp yn cynnwys asedau net yr is-gwmni a'u gwerth net cyfatebol.

5. Addasiadau Cyfnod Blaenorol

Nid oes unrhyw addasiadau cyfnod blaenorol.

Cronfeydd Ymddiriedolaeth

Cronfeydd Ymddiriedolaeth

Yn ystod 2021/22, roedd gan y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau gyfrifoldeb ariannol am nifer o elusennau. Er bod y gwaith o weinyddu eu cyllid wedi'i integreiddio i'r gwaith o weinyddu cyllid y Cyngor, mae'r elusennau yn gyfreithiol ar wahân i'r Cyngor. Mae datganiadau ariannol ar wahân yn cael eu creu i bob un, sydd yn unol â safonau cyfrifyddu perthnasol a'r Datganiad Arfer a Argymhellir ar Gyfrifyddu Elusennau, a gyhoeddwyd gan y Comisiynwyr Elusen.

Rheolir yr elusennau a chymeradwyir gwariant yn unol â meini prawf a nodir yn nogfen lywodraethu pob un.

Y Cyngor yw unig ymddiriedolwr yr elusennau canlynol, yr amlinellir eu dibenion isod. Rhifau cofrestru'r elusennau yw'r rhifau mewn cromfachau.

Cronfa Cofeb Ryfel Llandaf (219060) – Talu costau cynnal a chadw'r gofeb ryfel yn Llandaf.

Sefydliad Parc Maendy (524137) – Hamddena er budd trigolion Dinas Caerdydd â'r nod o wella cyflwr eu bywydau.

Ymddiriedolaeth Gadwraeth yr Eglwys Norwyaidd (519831) – Trosglwyddwyd Ymddiriedolaeth Gadwraeth yr Eglwys Norwyaidd gan y Cyngor ar 22 Mawrth 2022 i Sefydliad Elusennol Corfforedig yr Eglwys Norwyaidd Bae Caerdydd. Mae'r corff Elusennol newydd yn gwella'r rhaglenni celfyddydol a diwylliannol, a'r cysylltiadau rhwng Cymru a Norwy yn yr atyniad pwysig hwn i ymwelwyr ar lannau Bae Caerdydd.

Cronfa Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Caerdydd/Ymddiriedolaeth Craddock Wells (525512) – Darparu safle at ddibenion addysgol a grantiau i fyfyrwyr cymwys. Defnyddir yr eiddo a ddarperir gan yr ymddiriedolaeth gan y Cyngor fel safle ar gyfer Ysgol Uwchradd Caerdydd.

Maes Hamdden neu Bleser Cyhoeddus y Mynydd Bychan (524135) – Tir yn cael ei gadw fel tir hamdden a phleser cyhoeddus. Nid oes unrhyw falansau nac incwm a gwariant ar gyfer yr ymddiriedolaeth hon.

Maes y Brenin Siôr, y Mynydd Bychan (1140393) – Tir i'w ddefnyddio i ddarparu maes chwarae cyhoeddus. Nid oes unrhyw falansau nac incwm a gwariant ar gyfer yr ymddiriedolaeth hon.

Cae Chwarae (524139) – Tir yn cael ei ddal at ddefnydd addysgol. Nid oes unrhyw falansau nac incwm a gwariant ar gyfer yr ymddiriedolaeth hon.

Mae'r Comisiwn Elusennau yn gofyn am archwiliad annibynnol o gyfrifon Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Caerdydd ac Ymddiriedolaeth Gadwraeth yr Eglwys Norwyaidd. Nid archwiliwyd y cyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022 hyd yma. Bydd hyn yn cael ei wneud yn ystod 2022 sydd o fewn y terfynau amser statudol.

Mae'r Cyngor yn gweinyddu'r elusennau canlynol, y mae eu dibenion wedi'u hamlinellu isod:-

Ymddiriedolaeth Goffa R Fice (702695) – Rhoi cymorth ariannol i'r rheiny sy'n chwarae offerynnau pres.

Ymddiriedolaeth Howardian (1019801) – Rhoi cymorth ariannol i bobl ifanc yn nalgylch blaenorol Ysgol Uwchradd Howardian.

Isod ceir crynodeb ariannol, lle y bo'n berthnasol, ar gyfer pob cronfa. Gellir cael datganiadau ariannol manwl gan:

Christopher Lee
Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau
Neuadd y Sir
Caerdydd
CF10 4UW

	Balans ar 31 Mawrth 2021 £	Incwm £	Gwariant £	Ailbriso Asedau £	Balans ar 31 Mawrth 2022 £
Cyfanswm cronfeydd y mae'r Cyngor yn Unig Ymddiriedolwr drostynt					
Cronfa Cofeb Ryfel Llandaf	1,418	0	(10)	0	1,408
Sefydliad Parc Maendy	79,394	0	(10)	0	79,384
Ymddiriedolaeth Gadwraeth yr Eglwys Norwyaidd	(122,809)	253,325	(130,516)	0	0
Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Caerdydd / Craddock Wells	24,604,513	113,585	(32,015)	163,166	24,849,249
Cyfanswm cronfeydd y mae'r Cyngor yn Unig Ymddiriedolwr arnynt	24,562,516	366,910	(162,551)	163,166	24,930,041
Cronfeydd a weinyddir gan y Cyngor					
Ymddiriedolaeth Goffa R Fice	62,683	1,860	(2,173)	1,568	63,938
Ymddiriedolaeth Howardian	38,414	808	0	367	39,589
Cyfanswm cronfeydd a weinyddir gan y Cyngor	101,097	2,668	(2,173)	1,935	103,527
Cyfanswm	24,663,613	369,578	(164,724)	165,101	25,033,568

Bydd gwahaniaethau yn y ffigurau incwm a gwariant a ddyfynnir uchod o gymharu â'r hyn a gynhwyswyd yn y datganiad i'r Comisiwn Elusennau. Caiff y ffigurau uchod eu cyfrifo ar sail croniadau tra bod y ffurflenni'n cael eu cyfrifo ar sail arian parod.

Awdurdod Harbwr Caerdydd

Adroddiad Naratif

Cyflwyniad

Mae'r ddogfen hon yn cyflwyno Datganiad Cyfrifon Awdurdod Harbwr Caerdydd. Mae Adran 42(1) Deddf Harborau 1964 yn nodi'r ymgymeriadau statudol, fel awdurdodau lleol sydd â swyddogaethau cynnal, gwella neu reoli harbwr, o ran paratoi datganiad cyfrifon blynyddol o ran gweithgareddau'r harbwr. Mae'r datganiadau ariannol sy'n dilyn yn ddarn o gyfrifon Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd ac fe'u paratowyd yn unol â'r Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh) yn ogystal â gofynion Deddf Cwmnïau 2006.

Mae'r adroddiad naratif hwn yn disodli adroddiad y Cyfarwyddwr sy'n ofynnol dan Ddeddf Cwmnïau 2006.

Datganiad Llywodraethiant Blynyddol

Nid yw Awdurdod yr Harbwr yn endid ar wahân i'r Cyngor ac mae trafodion a systemau ariannol, llywodraethu a rheolaethau Awdurdod yr Harbwr wedi'u hintegreiddio i rai'r Cyngor.

Cytundeb

Drwy Gytundeb dyddiedig 27 Mawrth 2000 a wnaed yn unol â, ac at ddibenion adran 165 Deddf Cynllunio a Thir Llywodraeth Leol 1980 (fel y'i diwygiwyd) cytunodd y Cyngor i fod yn gyfrifol am, a chyflawni ymgymeriad a rhwymedigaethau Awdurdod yr Harbwr o ran y bae a'r harbwr allanol dan delerau Deddf Morglawdd Bae Caerdydd 1993.

Ers hynny, mae'r Cytundeb wedi cael ei amrywio gan Weithredoedd Amrywio rhwng Gweinidogion Cymru a'r Cyngor, gyda'r diweddraf ar 28 Ionawr 2022.

Adolygiad o'r Flwyddyn Ariannol

Ar gyfer blwyddyn ariannol 2021/22, gweithiodd y Cyngor gyda Llywodraeth Cymru i nodi arbedion effeithlonrwydd, cwtogiadau i wasanaethau ac arbedion cyraeddadwy yn erbyn y gyllideb Costau Sefydlog gymeradwy i'r un lefel â 2020/21, sef £4.961 miliwn. Roedd y gofyniad ariannu Adnewyddu Asedau ar gyfer asedau anghritigol yn £460,000 heb unrhyw ofyniad wedi'i nodi o fewn y rhaglen rheoli asedau 10-mllynedd i ddisodli unrhyw asedau critigol. Wedi hynny, ym mis Hydref 2021, dyfarnwyd dyraniad ychwanegol o £100,000 i dalu am gostau uwch y cynllun. Yn ogystal, ym mis Ionawr 2022, cymeradwywyd dyfarniad grant pellach o £249,000 ar gyfer cyflawni gwaith adnewyddu asedau a gynlluniwyd yn wreiddiol ar gyfer 2022/23. Arweiniodd hyn at gyfanswm cyllideb a gymeradwywyd o £5.770 miliwn ar gyfer Awdurdod Harbwr Caerdydd (AHC).

Cafodd incwm uwchben y targed ar gyfer symiau dyledus yr harbwr, ffioedd safle a digwyddiadau arbennig eu gwrthbwysu gan ddiffyg ar barcio ceir. Roedd y sefyllfa'n cynnwys gorwario ar gasglu sbwriel a rheoli gwastraff o ganlyniad i gynnydd mewn cyfaint a chostau ychwanegol dilynol. Ymhlith y gwariant arall uwchben y gyllideb roedd rheoli dŵr daear a chynnal a chadw'r morglawdd, a oedd yn adlewyrchu'r cynnydd mewn prisiau deunyddiau a chontractwyr. Lliniarwyd yr amrywiannau hyn i raddau helaeth gan danwariant ar orbenion ar draws y penawdau cyllideb cyffredinol.

Y diffyg ariannol ar ôl addasiadau cyfrifyddu ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022 oedd £2.649 miliwn (£2.734 miliwn yn 2020/21).

Roedd cyfanswm y gwariant cyfalaf yr aed iddo yn ystod y flwyddyn yn £704,000 wedi'i ariannu gan grant ac yn cynnwys prynu offer patrôl a thrin deunyddiau newydd i ymgymryd â dyletswyddau statudol yn ymwneud â rheoli'r Harbwr, gosod llwybr pren ac uwchraddio offer rheoli'r morglawdd.

Cyflawniadau Allweddol

Er gwaethaf blwyddyn heriol arall yn 2021-22, o ganlyniad i gyfyngiadau Covid-19 pellach, cyflawnodd y staff lawer o safbwynt gweithredol drwy addasiadau, ymroddiad a dyfeisgarwch wrth ymateb i'r sefyllfaoedd a ddaeth i'r amlwg er mwyn sicrhau y gellid parhau i ddarparu gwasanaethau lle bo hynny'n bosibl. Mae'r cyflawniadau yn erbyn cynllun gweithredu Awdurdod yr Harbwr a dangosyddion perfformiad sy'n ffurfio rhan o'r Cynllun Busnes a adroddir bob chwarter i Lywodraeth Cymru fel a ganlyn:

- Cyflwyno prosiect diogelwch dŵr ar-lein i ysgol gyda Theatr Na Nog a'r Grant STEP Celfyddydau, Diwylliant a Busnes i rybuddio am beryglon nofio a bedd-faenio yn y Bae. Anfonwyd ffilm ar-lein i 182 o ysgolion Caerdydd a Bro Morgannwg. Gwyddom fod 4,710 o ddisgyblion wedi gwyllo'r ffilm a chafodd ei rhoi ar gael i'r cyhoedd ar-lein gyda chyrhaeddiad o dros 33,000.
- Cadwyd Statws Baner Werth y Morglawdd, Gwlyptiroedd Bae Caerdydd ac Ynys Echni.
- Arweiniodd archwiliad ISO14001 at gadw'r wob'r ar gyfer Awdurdod Harbwr Caerdydd, gan sicrhau rheolaeth amgylcheddol ragorol
- Cliriwyd 199 o dunelli o sbwriel o'r afonydd a'r bae
- 75,410 o ddefnyddwyr ar gyfer Gwlyptiroedd Bae Caerdydd drwy gydol y flwyddyn
- 1,025,131 o ddefnyddwyr ar gyfer y Morglawdd drwy gydol y flwyddyn
- 20,670 o ddilynwyr cyfryngau cymdeithasol
- Digwyddiad cerddoriaeth 4-diwrnod proffil uchel llwyddiannus Titan ym Mhentir Alexandra ym mis Medi 2021, gyda 34,000 o fynychwyr yn cynhyrchu incwm a diddordeb mewn digwyddiadau yn y dyfodol
- Cydymffurfiad o 99% ar ddangosydd perfformiad Ocsigen a Hydoddwyd ar gyfer y bae
- Cwblhau'r Cynllun Rheoli Asedau ar y cyd â Llywodraeth Cymru
- Chwech wedi cwblhau rhannau un a dau o'r Cwrs Gohebiaeth Darpar Reolwyr
- Cefnogwyd ras 10k Caerdydd a Hanner Marathon Caerdydd
- Cynhaliodd Canolfan Gweithgareddau Dŵr Bae Caerdydd ddau wersyll hyfforddiant rhwyfo Paralympaidd ar gyfer y grŵp nesaf o athletwyr Paralympaidd ar eu llwybr i Baris 2024.

Canllaw i'r Datganiadau Ariannol

Dangosir y prif ddatganiadau a ddarparwyd yn y tudalennau dilynol ynghyd â nodiadau ategol. Mae llifioedd arian parod Awdurdod yr Harbwr wedi'u hintegreiddio â rhai'r Cyngor. Ni ddarparwyd Datganiad Llif Arian Parod, yn unol ag adran 394 o Ddeddf Cwmnïau 2006.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

Mae'r datganiad hwn yn darparu gwybodaeth am sut mae Awdurdod yr Harbwr wedi perfformio drwy gydol y flwyddyn ac o ganlyniad, a yw ei weithredoedd wedi arwain at warged neu ddiffyg. Mae Awdurdod yr Harbwr wedi gweithredu o fewn y gyllideb, ond addasiadau statudol, gan gynnwys taliadau cyfalaf, yw'r rheswm dros y diffyg yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Mantolen

'Cipolwg' yw hwn ar asedau, rhwymedigaethau, balansau arian parod a chronfeydd wrth gefn Awdurdod yr Harbwr ar ddiwedd y flwyddyn.

Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiadau Ariannol a'r Dystysgrif Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau'n gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Harborau 1964.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau wedi:

- dewis polisiâu cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson, heblaw os oes newidiadau polisi wedi'u nodi yn y cyfrifon hyn.
- gwneud beirniadaethau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus.

Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau hefyd wedi:

- cadw cofnodion cyfrifyddu cywir cyfredol.
- cymryd camau rhesymol at atal a chanfod twyll ac unrhyw afreoleidd-dra.

Tystysgrif y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Mae'r datganiadau ariannol ar gyfer Awdurdod Harbwr Caerdydd yn rhoi darlun cywir a theg o'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn ariannol 2021/22 a sefyllfa ariannol Awdurdod yr Harbwr ar 31 Mawrth 2022.

Christopher Lee
Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Dyddiad:

Adroddiad Archwilydd Annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu Awdurdod Harbwr Caerdydd

Barn ar y datganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol Awdurdod Harbwr Caerdydd ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Awdurdod Harbwr Caerdydd yn cynnwys y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen a nodiadau cysylltiedig.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRSs).

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Awdurdod Harbwr Caerdydd ar 31 Mawrth 2022, ac o'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Cyrff y Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau ymhellach o dan y safonau hynny yn adran cyfrifoldebau'r archwilydd wrth archwilio datganiadau ariannol fy adroddiad. Rwyf yn annibynnol ar Awdurdod Harbwr Caerdydd yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio rwyf wedi ei chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod defnyddio'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i gyflawni, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol mewn perthynas â digwyddiadau neu amodau a all, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu Awdurdod Harbwr Caerdydd i barhau i fabwysiadu'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Caiff fy nghyfrifoldebau i a chyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn perthynas â busnes gweithredol eu disgrifio yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn y naratif ac eithrio'r datganiadau ariannol a'm hadroddiad i fel archwilydd arnynt. Y Swyddog Cyllid Cyfrifol sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall

sydd wedi'i chynnwys yn y naratif. Nid yw fy marn am y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall a, heblaw i'r graddau a nodir yn benodol fel arall yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar yr wybodaeth arall honno.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn berthnasol anghyson â'r datganiadau ariannol neu wybodaeth a gefais wrth i mi gyflawni'r archwiliad, neu'n ymddangos fel arall fel pe bai wedi cael ei cham-ddatgan yn berthnasol. Os wyf yn canfod anghysonderau perthnasol o'r fath neu wybodaeth berthnasol o'r fath sy'n ymddangos fel pe bai wedi cael ei cham-ddatgan, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn achosi cam-ddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i wneud, os wyf yn dod i'r casgliad bod yr wybodaeth arall hon wedi'i cham-ddatgan yn berthnasol, mae'n ofynnol i mi nodi'r ffaith honno.

Nid oes unrhyw beth gennyf i'w nodi yn hyn o beth.

Adroddiad ar ofynion eraill

Barn am faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth sydd yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol a'r nodiadau cysylltiedig;

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth am Awdurdod Harbwr Caerdydd, a'r amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi unrhyw gam-ddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu priodol, neu ni chafwyd ffurflenni sy'n ddigonol ar gyfer fy archwiliad o ganghennau nad ymwelodd fy nhîm â hwy;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nid wyf wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog cyllid cyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel yr esbonir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiad Cyfrifon, y swyddog cyllid cyfrifol sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiad cyfrifon, sy'n rhoi darlun cywir a theg, ac am ba bynnag reolaeth fewnol sy'n angenrheidiol ym marn y swyddog cyllid cyfrifol i allu paratoi datganiadau cyfrifon heb unrhyw gam-ddatganiadau perthnasol, boed hynny drwy dwyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiad cyfrifon, mae'r swyddog cyllid cyfrifol yn gyfrifol am asesu gallu Awdurdod Harbwr Caerdydd i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n gymwys, faterion sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol oni thybir nad yw'n briodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhai heb unrhyw gamddatganiad perthnasol, boed hynny drwy dwyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU wastad yn canfod camddatganiad perthnasol pan fo'n bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyir yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau yw afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll. Rwy'n cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, er mwyn canfod camddatganiadau perthnasol mewn cysylltiad ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- holi'r rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau'r Awdurdod Harbwr Caerdydd mewn cysylltiad â:
  - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o beidio â chydymffurfio;
  - canfod ac ymateb i risgiau o dwyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig;
  - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.
- ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion twyll posibl. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais botensial ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: cydnabod refeniw a phostio cyfnodolion anarferol;
- sicrhau dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Awdurdod Harbwr Caerdydd, yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill y mae Awdurdod Harbwr Caerdydd yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Awdurdod Harbwr Caerdydd.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau ar gyfer ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau y datganiad ariannol a phrofi dogfennau ategol er mwyn asesu cydymffurfedd â'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ynghylch cyfreithiad a honiadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, a'r Corff;
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll drwy wrthwneud rheolaethau gan reolwyr, profi priodoldeb cofnodion mewn cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r barnau a wneir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o duedd bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodiadau arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i fusnes arferol.
-

Rwyf hefyd wedi cyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau o dwyll posibl i bob aelod o'r tîm archwilio, gan barhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r anhawster cynhenid i ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Awdurdod Harbwr Caerdydd, a natur, amseru a graddau'r gweithdrefnau archwilio a gyflawnir yn effeithio ar y graddau y gall fy ngweithdrefnau ganfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o fy adroddiad archwilydd.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Tystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Awdurdod Harbwr Caerdydd yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton

Archwilydd Cyffredinol Cymru

Mis Mawrth 2023

24 Heol y Gadeirlan

Caerdydd

CF11 9LJ

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol.

Polisiau cyfrifyddu a ddefnyddir wrth ffurfio'r cyfrifon

Yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014, mae'r Datganiad Cyfrifon hwn yn crynhoi trafodion Awdurdod yr Harbwr ar gyfer blwyddyn ariannol 2021/22 a'r sefyllfa ariannol ar 31 Mawrth 2022. Paratoir y cyfrifon yn unol â Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh). Mae nifer o bolisiau cyfrifyddu'n cael eu defnyddio wrth baratoi'r cyfrifon hyn, ynghyd ag unrhyw ragdybiaethau critigol a ffynonellau amcangyfrif a ddefnyddir sydd yr un fath ar gyfer cyfrifon y Cyngor. Er nad yw'r rhain wedi'u hatgynhyrchu'n llawn, y polisiau allweddol a ddefnyddir yw:

1. Cronni Incwm a Gwariant

Cyfrifir gweithgarwch yn y flwyddyn y'i gwneir, nid pan gaiff y taliadau arian parod eu gwneud neu eu derbyn. Pan gydnabyddir refeniw a gwariant ond na chafwyd neu na thalwyd arian parod, cofnodir dyledwr neu gredydwr ar gyfer y swm perthnasol yn y Fantolen. Mae yna drothwy deminimis o £500 na ellir cronni incwm a gwariant oddi mewn iddo.

2. Buddion Taladwy Cyflogeion yn ystod Cyflogaeth

Caiff buddion byrdymor cyflogeion fel tâl a chyflogau, gwyliau blynyddol a delir, absenoldeb salwch a threuliau eu talu'n fisol a'u hadlewyrchu fel gwariant ar sail gronnol yn y llinell Gwariant Cyflogeion berthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

3. Grantiau a Chyfraniadau

Cyfrifir am grantiau a chyfraniadau eraill ar sail gronnol ac fe'u cydnabyddir pan fo:

- sicrwydd digonol y bydd yr Awdurdod yn cydymffurfio â'r amodau dros eu derbyn a
- bod sicrwydd digonol y daw'r grant neu'r cyfraniad i law.

Refeniw

Caiff grantiau, na fodlonwyd amodau ar eu cyfer eto, eu dwyn ymlaen yn y Fantolen fel Derbyniadau Grantiau Refeniw Ymlaen Llaw. Pan fodlonir yr amodau, credydir grant neu gyfraniad i Incwm yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Pan nad oes sicrwydd digonol y caiff yr amodau eu bodloni, ni chydnabyddir unrhyw arian a ddaw i law fel derbyn arian grant ond fel ad-daliad sy'n ddyledus i'r corff dyfarnu a chaiff ei gadw ar y Fantolen fel rhwymedigaeth os bydd yn parhau heb ei dalu.

Cyfalaf

Caiff grantiau a chyfraniadau a gymhwysir yn y flwyddyn i ariannu cynlluniau cyfalaf eu trin fel incwm refeniw a'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Pan fo grant cyfalaf neu gyfraniad penodol wedi dod i law ond heb ei ddefnyddio eto, ystyrir bod hyn yn cynrychioli amod ac fe'i nodir fel Credydwr.

4. Stocrestrau

Caiff stocrestrau eu mesur a'u cadw ar gost is neu werth net gwireddadwy. Pan gaiff stocrestrau eu gwerthu, eu cyfnewid neu eu dosbarthu, cydnabyddir y swm cario fel gwariant.

5 Gorbenion a Chostau Gwasanaethau Cymorth

Mae Cyngor Caerdydd yn ailgodi o ran cost gwasanaethau cymorth i Awdurdod yr Harbwr. Defnyddir yr egwyddor costio amsugno llwyr fel bod costau llawn gorbenion a gwasanaethau cymorth a rennir rhwng defnyddwyr yn gymesur i'r buddion a geir.

6 Asedau Anghyfredol

Eiddo, Peiriannau, Offer

Yr asedau hyn yw'r rhai â sylwedd ffisegol a ddefnyddir wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, y bwriedir eu cadw am gyfnod amhenodol a'r rhai ar gyfer hyrwyddo diwylliant neu wybodaeth ac y disgwylir eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol.

Eiddo Buddsoddi

Eiddo buddsoddi yw'r rheiny a gedwir i ennill rhent a/neu arbrisiant cyfalaf megis prydlesi tir, tir a gedwir ar gyfer datblygiadau yn y dyfodol fel safleoedd strategol a thir ac adeiladau eraill sy'n diwallu meini prawf eiddo buddsoddi.

Asedau Anghyfredol Anniriaethol

Asedau anniriaethol yw'r rheini heb sylwedd ffisegol ond y mae modd eu nodi ac a reolir gan Awdurdod yr Harbwr. Yn achos meddalwedd a thrwyddedau cyfrifiadurol, cyfalafir y rhain lle maent yn berthnasol i wella neu ddatblygu systemau, y credir y bydd gwario arnynt o fudd economaidd hirdymor i'r Cyngor ar ffurf arbedion a gwelliannau wrth ddarparu gwasanaethau.

Cydnabyddiaeth:

Caiff gwariant ar gaffael, creu neu wella asedau o'r fath ei gyfalafu ar sail gronol. Rhagdybir bod gwariant ar asedau presennol yn arwain at wella'r ased ac fe'i dangosir yn y cyfrifon fel ychwanegiad at yr ased.

Mae Awdurdod yr Harbwr yn cydnabod asedau treftadaeth y gallai fod wedi talu amdanynt ar wahân, gwariant y gellir ei nodi ar y caffaeliad, neu gadw ar gost hanesyddol, neu pan fo ganddo wybodaeth am werth yr ased.

Unwaith y bydd asedau wedi dibrisio'n llawn, cânt eu gwaredu gyda'r gwerth cario wedi'i dynnu oddi ar y gofrestr asedau.

Mesur:

Mesurir asedau i ddechrau ar gost, gan gynnwys yr holl wariant sy'n deillio'n uniongyrchol o ddod â'r ased dan sylw i gyflwr gweithio ar gyfer y defnydd a fwriedir, ac eithrio costau benthyca na chaiff eu cyfalafu. Yna caiff yr asedau hyn eu cario i'r Fantolen gan ddefnyddio'r seiliau mesur canlynol:

Math yr Ased	Mesur	Ystod o Oesau Defnyddiol sy'n Weddill
Asedau sy'n cael eu Hadeiladu	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	dd/b
Adeiladau	Defnydd Presennol neu Gost Ddibrisiedig Disodli	11-54
Asedau Cymunedol	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	dd/b

Asedau Treftadaeth	Cost Hanesyddol ac yn cael ei fesur ar werth teg yn unig lle mae manteision gwneud hynny yn gorbwyso'r costau	dd/b
Seilwaith *	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	2-118
Asedau Anniriaethol	Cost Hanesyddol Amorteiddio	4-7
Eiddo Buddsoddi	Gwerth Teg	dd/b
Asedau Gwarged	Gwerth Teg	dd/b
Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	1-15

* Wedi'i gynnwys o fewn Seilwaith mae Morglawdd Bae Caerdydd, sy'n cael ei ddibrisio dros oes ddylunio o 120 mlynedd.

Ailbriso:

Caiff tir ac adeiladau eu hailbriso fel rhan o raglen dreigl tair blynedd.

Mae Eiddo Buddsoddi ac Asedau Dros Ben yn cael eu hadolygu'n flynyddol ar gyfer unrhyw newidiadau perthnasol o ganlyniad i'r Farchnad gyffredinol, gydag ailbrisiad ffurfiol o Eiddo Buddsoddi bob dwy flynedd o leiaf.

Mae cynnydd mewn prisiannau'n cael eu cyfateb gan gredydau i'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn i gydnabod enillion nas gwiredir. Mewn achos eithriadol, gallai enillion gael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fyddant yn codi o wrthdroi colled a godwyd i'r llinell gwariant yn flaenorol.

Mae'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn yn cynnwys enillion ailbriso a gydnabyddir ers 1 Ebrill 2007 yn unig: y dyddiad gweithredu swyddogol.

Costau i Refeniw ar gyfer Asedau Anghyfredol:

Caiff y llinell Taliadau Cyfalaf ar Ddatganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Awdurdod yr Harbwr ei debydu gyda'r symiau canlynol i gofnodi cost dal asedau yn ystod y flwyddyn:

- dibrisiant yn deillio o'r asedau
- colledion amhariad ar asedau pan nad oes enillion cronedig yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn y mae modd diystyru'r colledion yn eu herbyn.

Nid yw Awdurdod yr Harbwr yn cael grant am ddibrisiant nac unrhyw addasiadau cyfrifyddu eraill ar gyfer asedau anghyfredol.

Amhariad ac Ailbriso Ar-i-Lawr:

Asesir asedau ar ddiwedd pob blwyddyn o ran a oes unrhyw awgrym y gallai ased fod yn llai gwerthfawr, boed hynny oherwydd gostyngiad sylweddol ym mhotensial gwasanaeth neu ostyngiadau parhaol sylweddol yng ngwerth y farchnad. Pan nodir newid materol o ran gwerth, mae'r driniaeth gyfrifyddu fel a ganlyn:

- pan fo balans o enillion ailbriso ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu yn erbyn y balans hwnnw, hyd at swm yr enillion cronedig
- neu pan nad oes balans yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu'n erbyn y llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Pan fo colled amhariad yn cael ei diystyru'n ddilynol, caiff honno ei chredydu i'r llinell Taliadau Cyfalaf yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i addasu ar gyfer dibrisiant a fyddai wedi'i godi pe na chydabyddid y golled.

Dibrisiant:

Darperir ar gyfer dibrisiant ar yr holl asedau Eiddo, Peirianwaith ac Offer fesul dyraniad o'u symiau dibrisiadwy dros eu hoes ddefnyddiol amcangyfrifedig. Gwneir eithriad ar gyfer asedau heb oes ddefnyddiol

benodol y gellir ei phennu (h.y. tir rhydd-ddaliadol, asedau treftadaeth a chymunedol) yn ogystal ag asedau nad ydynt eto ar gael i'w defnyddio (h.y. asedau sy'n cael eu hadeiladu).

7. Cronfeydd Wrth Gefn

Mae Awdurdod yr Harbwr yn cadw cronfa gyffredinol wrth gefn ar gyfer gwargedau a diffygion gweithredol cronedig a chronfa ailbriso wrth gefn i reoli'r prosesau cyfrifyddu ar gyfer asedau anghyfredol.

8. Treth Ar Werth

Nid oes gan Awdurdod yr Harbwr gofrestrriad TAW ar wahân i'r Cyngor a, heblaw mewn rhai achosion pan fo Awdurdod yr Harbwr yn ariannu cyflenwadau nwyddau neu wasanaethau i bobl neu sefydliadau eraill, caiff Awdurdod yr Harbwr ad-daliad TAW. Mae'r cyfrifon hyn wedi'u paratoi heb gynnwys TAW, ac eithrio pan fernir eu bod yn anadenilladwy.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

2020/21		2021/22
£000		£000
	Gwariant	
2,927	Cyflogeion	2,975
1,223	Safle	1,354
40	Trafnidiaeth	120
1,461	Cyflenwadau a Gwasanaethau	1,601
436	Gwasanaethau Cymorth	434
2	Taliadau Trydydd Parti	3
2,793	Costau Cyfalaf	2,826
8,882	Cyfanswm Gwariant	9,313
	Incwm	
(5,533)	Grantiau Llywodraeth	(4,979)
(232)	Grantiau Cyfalaf wedi'u Cymhwyso	(704)
(383)	Ffioedd a Chostau	(981)
(6,148)	Cyfanswm Incwm	(6,664)
2,734	Gwariant Net ar gyfer y Flwyddyn	2,649

Mantolen

31 Mawrth 2021		Nodyn	31 Mawrth 2022
£000			£000
157,789	Eiddo, Peiriannau ac Offer	2	162,304
56	Asedau Treftadaeth	2	56
63	Asedau Anniriaethol	2	123
333	Eiddo Buddsoddi	2	483
158,241	Cyfanswm Asedau Hirdymor		162,966
434	Rhestr Eiddo	3	437
69	Dyledwyr	4	2,719
209	Arian Parod		(2,995)
712	Cyfanswm Asedau Cyfredol		(161)
(926)	Credydwyr	5	(900)
(926)	Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol		(900)
158,027	Asedau Net		162,227
	Ariannwyd gan:		
153,538	Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol	1	150,889
4,489	Cronfa Ailbriso Wrth Gefn	1	11,338
158,027	Cyfanswm y Cronfeydd Wrth Gefn		162,227

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

1. Cronfeydd Wrth Gefn

Cedwir yn y Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol swm clustnodedig a gedwir at weithgareddau prosiect ac argyfyngau. Y swm hwn yw £104,000 ar 31 Mawrth 2022 (£126,000 ar 31 Mawrth 2021).

2020/21			2021/22	
Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol £000	Cronfa Ailbriso Wrth Gefn £000		Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol £000	Cronfa Ailbriso Wrth Gefn £000
156,272	4,489	Balans ar 1 Ebrill	153,538	4,489
(2,734)	0	Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn	(2,649)	6,849
153,538	4,489	Balans ar 31 Mawrth	150,889	11,338

2. Symudiadau mewn Eiddo, Peiriannau, Offer ac Asedau Hirdymor Eraill

Mae asedau hirdymor yn Eiddo, Peiriannau ac Offer yn bennaf, gyda symudiadau'n cael eu dadansoddi yn y tabl canlynol.

Eiddo, Peiriannau ac Offer	Tir ac Adeiladau Eraill	Cerbydau, Peiriannau ac Offer	Asedau Cymunedol	Asedau Gwarged	Asedau sy'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm Eiddo, Peiriannau ac Offer	Eiddo Buddsoddi	Asedau Treftadaeth	Asedau Anniriaethol
Symudiadau mewn Cost neu Werth	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
1 Ebrill 2020	6,577	1,359	1,103	43	0	9,082	333	56	0
Ychwanegiadau	0	237	0	0	0	237	0	0	79
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y CAWG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y GDdDG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(193)	0	0	0	(193)	0	0	0
Aildosbarthiadau eraill - Trosglwyddiadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2021	6,577	1,403	1,103	43	0	9,126	333	56	79
Ychwanegiadau	0	471	0	0	105	576	0	0	89
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y CAWG	6,696	0	0	0	0	6,696	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y GDdDG	(14)	0	0	0	0	(14)	0	0	0
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(155)	0	0	0	(155)	0	0	0
Aildosbarthiadau eraill - Trosglwyddiadau	(150)	0	0	0	0	(150)	150	0	0
Ar 31 Mawrth 2022	13,109	1,719	1,103	43	105	16,079	483	56	168
Symudiadau mewn Dibrisiant/Amhariad									

1 Ebrill 2020	145	817	0	0	0	962	0	0	0
Tâl Dibrisiant	71	188	0	0	0	259	0	0	16
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r CAWG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r GDdDG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(193)	0	0	0	(193)	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2021	216	812	0	0	0	1,028	0	0	16
Tâl Dibrisiant	224	206	0	0	0	430	0	0	29
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r CAWG	(153)	0	0	0	0	(153)	0	0	0
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r GDdDG	(62)	0	0	0	0	(62)	0	0	0
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(155)	0	0	0	(155)	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2022	225	863	0	0	0	1,088	0	0	45
Gwerth Ased Net:									
Ar 31 Mawrth 2021	6,361	591	1,103	43	0	8,098	333	56	63
Ar 31 Mawrth 2022	12,884	856	1,103	43	105	14,991	483	56	123

2020/21	Gwerth Ased Net	2021/22
149,691	Asedau Seilwaith	147,313
8,098	Asedau Cyfarpar Diogelu Personol Eraill	14,991
157,789	Cyfanswm Asedau Cyfarpar Diogelu Personol	162,304

Yn unol â'r Rhyddhad Dros Dro a gynigir gan y diweddariad i'r Cod ar asedau seilwaith nid yw'r nodyn hwn yn cynnwys datgelu cost gros a dibrisiant cronedig ar gyfer asedau seilwaith oherwydd bod arferion adrodd hanesyddol a diffygion gwybodaeth canlyniadol yn golygu na fyddai hyn yn cynrychioli'r sefyllfa asedau yn gywir i ddefnyddwyr y datganiadau ariannol.

Fel y manylir yn y canllawiau diwygiedig sy'n berthnasol i bob awdurdod, mae'r awdurdod wedi dewis peidio â datgelu'r wybodaeth hon gan fod yr arferion a adroddwyd yn flaenorol a diffygion gwybodaeth canlyniadol yn golygu nad yw cost gros a dibrisiant cronedig yn cael eu mesur yn gywir ac ni fyddai darparu sail i ddefnyddwyr y datganiadau ariannol wneud penderfyniadau economaidd neu benderfyniadau eraill sy'n ymwneud ag asedau seilwaith.

Mae'r awdurdod wedi penderfynu, yn unol â Rheoliad 24L Cymru o Reoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifyddu) (Cymru) 2003 (fel y'i diwygiwyd), bod y symiau cario i'w dadgydnabod ar gyfer asedau seilwaith pan fo gwariant newydd yn ddim.

Mae Gwerth Ased Net Asedau Seilwaith fel a ganlyn:

2020/21 £000	Asedau Seilwaith	2021/22 £000
152,173	Gwerth Ased Net ar 1 Ebrill	149,691
35	Ychwanegiadau	39
(2,517)	Dibrisiant	(2,417)
0	Symudiadau eraill mewn cost (Ailddosbarthiad)	0
149,691	Gwerth Ased Net ar 31 Mawrth	147,313

3. Stocrestr

31 Mawrth 2021		31 Mawrth 2022
£000		£000
352	Balans ar 1 Ebrill	434
82	Addasu stoc	3
434	Balans ar 31 Mawrth	437

4. Dyledwyr

31 Mawrth 2021		31 Mawrth 2022
£000		£000
0	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	2,649
69	Symiau Derbyniadwy Masnach	70
69	Cyfanswm Dyledwyr	2,719

5. Credydwyr

31 Mawrth 2021		31 Mawrth 2022
£000		£000
(29)	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	(133)
(897)	Symiau Taladwy Masnach	(767)
(926)	Cyfanswm Credydwyr	(900)

Rhestr o Dermau Cyfrifyddu

Knowledge of basic accountancy terminology is assumed. Fodd bynnag, mae yna dermau arbenigol penodol sy'n ymwneud â chyllid llywodraeth leol, a disgrifir y rhain isod:

Sail Gronnol

Yr egwyddor croniadau yw bod incwm yn cael ei gofnodi pan ddarperir y nwyddau neu'r gwasanaethau yn hytrach na phan geir y taliad, a bod treuliau'n cael eu cofnodi pan dderbynnir nwyddau neu wasanaethau yn hytrach na phan gaiff y taliad ei wneud.

Enillion a Cholledion Actiwaraid

Mewn cynllun pensiwn budd diffiniedig, dyma'r newidiadau yn y diffygion neu ychwanegion actwaraid sy'n codi oherwydd nad oedd y digwyddiadau yn cyd-fynd â'r rhagdybiaethau actwaraid a wnaed yn y gwerthusiad diweddaraf, neu os newidiodd y rhagdybiaethau actwaraid.

Gwasanaethau Asiantaeth

Darparu gwasanaethau neu swyddogaethau, y mae un Awdurdod neu gorff cyhoeddus yn gyfrifol amdanynt, gan un arall. Caiff y polisi a'r adnoddau ariannol eu pennu gan y prif Awdurdod a'u gweithredu gan yr Awdurdod sy'n asiant.

Asedau a Gedwir i'w Gwerthu

Asedau sy'n bodloni'r holl feini prawf: maent ar gael i'w gwerthu'n syth, mae eu gwerthu'n debygol iawn, maent yn cael eu marchnata'n rhagweithiol a disgwylir eu gwerthu ymhen 12 mis.

Asedau sy'n cael eu Hadeiladu

Ased nad yw'n gyflawn eto.

Benthyca

Benthyciadau a gymerir gan y Cyngor i dalu am wariant cyfalaf neu am reoli'n ddarbodus faterion ariannol y Cyngor.

Cyfrif Addasiadau Cyfalaf

Mae'r Cyfrif yn cronni (ar yr ochr ddebyd) cost hanesyddol asedau anghyfredol wrth iddynt gael eu heffeithio gan ddibrisiant a diffygion neu eu diystyru wrth eu gwaredu. Mae'n cronni (ar yr ochr gredyd) yr adnoddau a neilltuwyd i ariannu gwariant cyfalaf. Mae'r un broses yn berthnasol i wariant cyfalaf sydd ond yn gyfalaf drwy ddiffiniad statudol (gwariant refeniw a ariennir gan gyfalaf dan statud). Mae'r gweddill ar y cyfrif felly yn cynrychioli gwahaniaethau amseru rhwng swm cost hanesyddol asedau anghyfredol a ddefnyddiwyd, a'r swm a ariannwyd yn unol â gofynion statudol.

Gwariant Cyfalaf

Mae gwariant cyfalaf yn talu am welliannau i asedau hen a newydd a ddefnyddiwyd wrth ddarparu gwasanaethau'r Cyngor yn ogystal ag eitemau eraill y penderfynir arnynt drwy Reoleiddio. Mae adnoddau cyfalaf yn brin, yn gostus ac mae ganddynt hefyd oblygiadau refeniw hirdymor dros nifer o flynyddoedd a hyd yn oed genedlaethau pan ariennir gwariant cyfalaf drwy fenthyca. Felly gofyniad y Cod Darbodus yw sicrhau bod yr hyn a godir fel Gwariant Cyfalaf yn Ddarbodus, yn Gynaliadwy ac yn Fforddiadwy.

Rhoddir diffiniad statudol gwariant cyfalaf yn Neddff Llywodraeth Leol 2003, Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf) 2003 a diwygiedig yn 2004. Mae statud yn dibynnu ar fesur cyfrifyddu cost Safon Cyfrifydd Rhyngwladol (SCRh/IAS) 16 i benderfynu a yw gwariant yn gymwys i gael ei gyfalafu neu a ddylai gael ei drin fel gwariant refeniw. Yn allweddol i'r hyn sy'n gymwys i gael ei ystyried yn wariant cyfalaf mae'r geiriau hyn yn SCRh 16 – 'Costau y gellir eu priodoli'n uniongyrchol i ddod ag ased penodol i gyflwr gweithiol at y diben y'i bwriadwyd'.

Gofyniad Ariannu Cyfalaf

Angen sylfaenol Cyngor i fenthycu at ddiben cyfalaf. Mae'n mesur y gwariant cyfalaf a nodwyd ond nas ariannwyd eto drwy grantiau, cyfraniadau a thaliadau i'r cyfrif refeniw drwy ddarpariaeth refeniw ddarbodus sylfaenol.

Derbyniadau Cyfalaf

Incwm o werthu asedau cyfalaf y gellir ei ddefnyddio i ariannu cynlluniau gwariant cyfalaf newydd, neu leihau'r angen sylfaenol i fenthycu. Ni ellir defnyddio derbyniadau cyfalaf i ariannu gwariant refeniw, onid dynt yn ymwneud â chostau sicrhau gwarediadau neu lle ceir caniatâd gweinidogol.

Swm Cario

Gwerth un ai ased neu rwymedigaeth a gofnodwyd ar Fantolen.

Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod

Symiau o arian sydd ar gael i'w defnyddio ar unwaith ac adneuo'n â sefydliadau ariannol sy'n ad-daladwy heb gosb ar rybudd o lai na 24 awr.

Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA)

CIPFA yw'r prif gorff cyfrifyddu proffesiynol sy'n penderfynu ar safonau cyfrifyddu a safonau adrodd i'w dilyn gan Lywodraeth Leol.

Asedau Cymunedol

Asedau anghyfredol y mae'r Cyngor yn bwriadu eu cadw'n barhaol heb oes ddefnyddiol y gellir penderfynu arno'n bendant, y gallai fod cyfyngiadau ar eu gwaredu. Ymhlith yr enghreifftiau o hyn mae parciau ac adeiladau hanesyddol nas defnyddir at ddibenion gweithredol.

Rhwymedigaethau neu Asedau Wrth Gefn

Symiau a allai fod yn ddyledus i unigolion neu sefydliadau neu ganddynt, a allai godi yn y dyfodol ond na ellir eu pennu'n gywir ar hyn o bryd, ac na wnaed darpariaeth ar eu cyfer yng nghyfrifon y Cyngor.

Anheddau'r Cyngor

Fflatiau a Thai sy'n eiddo i'r Cyngor fel rhan o'i Gyfrif Refeniw Tai ac a gynigir am rent fforddiadwy sy'n is na rhent y farchnad.

Balans Cronfa'r Cyngor

Balans Cronfa'r Cyngor yw'r gwargedion cronnol a gadwyd ar gyllideb refeniw'r Cyngor. Mae'n cynnig balans gweithiol y gellir ei ddefnyddio i glustogi'r Cyngor yn erbyn digwyddiadau neu argyfyngau annisgwyl. Fe'i hadolygir bob blwyddyn i sicrhau ei fod yn parhau ar lefel briodol.

Meini Prawf Credyd

Mae'r paramedrau a ddefnyddiwyd yn fan cychwyn o ran y Cyngor yn gwneud buddsoddiadau, wedi'u hanelu at sicrhau diogelwch y symiau a fuddsoddiwyd.

Statws Credyd

Mae statws credyd yn asesu pa mor briodol yw unigolyn, corfforaeth neu wlad i gael credyd. Cyfrifir graddau credyd o hanes ariannol a rhwymedigaethau. Fel rheol, mae statws credyd yn dweud wrth roddwr benthyciadau neu fuddsoddw'r pa mor debygol yw'r sawl dan sylw o allu ad-dalu benthyciad.

Credydwyr

Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor am waith a wnaed, nwyddau a gafwyd neu wasanaethau a roddwyd, nas talwyd amdanynt ar ddyddiad y fantolen.

Cost Gwasanaeth Cyfredol (Pensiynau)

Y cynnydd yng ngwerth cyfredol rhwymedigaethau cynllun pensiwn budd diffiniedig y disgwylir iddo ddeillio o wasanaeth cyflogai yn y cyfnod cyfredol h.y. y buddion pensiwn a "enillwyd" gan gyflogeion yng nghyflogaeth y flwyddyn gyfredol.

Gwerth Cyfredol

Mae gwerth cyfredol ased yn adlewyrchu'r hinsawdd economaidd sydd ohoni ar gyfer y gwasanaeth neu swyddogaeth y mae'r ased yn ei gefnogi ar y dyddiad adrodd.

Cwtogiad (Pensiynau)

Ar gyfer cynllun pensiwn budd diffiniedig, dyma ddigwyddiad sy'n lleihau'r blynyddoedd disgwylidig o wasanaeth cyflogeion presennol yn y dyfodol neu'n lleihau ar gyfer nifer o gyflogeion y cronïad o fuddion diffiniedig ar gyfer rhywfaint neu'r cyfan o'u gwasanaeth yn y dyfodol.

Dyledwyr

Symiau o arian sy'n ddyledus i'r Cyngor nas talwyd ar ddyddiad y Fantolen.

Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig

Incwm cyfalaf sydd eto i ddod i law ar ôl gwarediadau.

Cynllun Budd Diffiniedig (Pensiynau)

Mae hwn yn gynllun pensiwn neu'n gynllun budd ymddeol arall nad yw'n gynllun cyfraniad diffiniedig. Fel arfer mae rheolau'r cynllun yn diffinio'r buddion yn annibynnol ar y cyfraniadau taladwy ac nid yw'r buddion yn ymwneud yn uniongyrchol â buddsoddiadau'r cynllun. Gall y cynllun gael ei ariannu neu fod heb ei ariannu (gan gynnwys ariannu amodol).

Cynllun Cyfraniad Diffiniedig (Pensiynau)

Mae Cynllun Cyfraniad Diffiniedig yn bensiwn neu gynllun budd ymddeol arall y mae'r cyflogwr yn talu cyfraniadau rheolaidd i mewn iddo fel swm neu fel canran o dâl ac ni fydd rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol i dalu cyfraniadau eraill i'r cynllun os nad oes gan y cynllun ddigon o asedau i dalu'r holl fuddion cyflogeion o ran gwasanaeth cyflogeion yn y cyfnod presennol neu flaenorol.

Dibrisiant/Amhariad/Amorteiddio

Newid a wneir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i adlewyrchu amcangyfrif o ddefnydd asedau anghyfredol yn ystod y flwyddyn wrth ddarparu gwasanaethau'r Cyngor.

Dadgydnabod

Bydd angen dileu asedau a rhwymedigaethau ariannol o'r Fantolen ar ôl i berfformiad dan y contract gael ei gwblhau neu pan gaiff y contract ei ddwyn i ben.

Ariannu Refeniw Uniongyrchol

Swm yr arian refeniw yn y flwyddyn a ddefnyddir i dalu am wariant cyfalaf.

Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig

Symiau a neilltuir i dalu am wariant penodol, hysbys neu a ragwelir yn y dyfodol.

Archwilio Allanol

Archwiliad annibynnol o weithgareddau a chyfrifon Awdurdodau Lleol i sicrhau y paratowyd cyfrifon yn unol â gofynion deddfwriaethol ac arferion priodol a sicrhau bod y Cyngor wedi gwneud trefniadau cywir i sicrhau gwerth am arian yn ei ddefnydd o adnoddau.

Gwerth Teg

Gwerth Teg yw'r pris fyddid yn ei gael o werthu ased neu ei dalu i drosglwyddo rhwymedigaeth mewn trafodyn trefnus rhwng cyfranogwyr yn y farchnad ar y dyddiad mesur.

Prydles Cyllid

Mae prydles cyllid yn brydles sy'n trosglwyddo bron y cyfan o'r risgiau ac enillion o berchenogaeth ased sefydlog i'r prydlesai.

Offerynnau Ariannol

Mae offeryn ariannol yn unrhyw gontract sy'n peri ased ariannol un endid a rhwymedigaeth ariannol neu offeryn ecwiti un arall. Mae'r term 'offeryn ariannol' yn cwmpasu asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol ac mae'n cynnwys yr asedau a'r rhwymedigaethau ariannol symlaf fel symiau derbyniadwy drwy fasnach a symiau taladwy drwy fasnach a'r rhai cymhlethaf fel deilliadau a deilliadau mewnblanedig.

Ased Treftadaeth

Ased diriaethol â nodweddion hanesyddol, artistig, gwyddonol, technolegol, geoffisegol neu amgylcheddol a gynhelir ac a gedwir yn bennaf am ei gyfraniad at wybodaeth a diwylliant.

Cyfrif Refeniw Tai (CRT)

Rhaid i Awdurdodau Lleol gynnal cyfrif ar wahân – y Cyfrif Refeniw Tai - sy'n nodi gwariant ac incwm sy'n deillio o ddarparu tai Cyngor. Codir gwasanaethau eraill i Gronfa'r Cyngor.

Amhariad

Gostyngiad yng ngwerth ased islaw ei werth a ddygwyd ymlaen yn y Fantolen. Ymhlith yr enghreifftiau o ffactorau a allai achosi gostyngiad mewn gwerth mae gostyngiadau cyffredinol mewn prisiau, gostyngiad sylweddol yng ngwerth marchnad neu adenilladwyedd ased a thystiolaeth o segurddod neu ddifrod ffisegol i'r ased.

Asedau Seilwaith

Asedau nad oes modd eu gwerthu fel rheol ac nad oes modd cael budd ohonynt ond drwy eu defnyddio'n barhaus. Yn eu plith mae priffyrdd, llwybrau cerdded, pontydd a chyfleusterau dŵr a draenio.

Asedau Anniriaethol

Asedau heb sylwedd ffisegol ond y mae modd eu nodi ac a reolir gan y Cyngor. Yn eu plith mae meddalwedd, trwyddedau a phatentau.

Costau Llog (Pensiynau)

Ar gyfer cynllun budd diffiniedig, dyma'r cynnydd a ddisgwylir yn ystod y cyfnod o ran gwerth cyfredol rhwymedigaethau'r cynllun oherwydd bod y buddion un cyfnod yn nes at y setliad.

Eiddo Buddsoddi

Eiddo, a all fod yn dir neu'n adeilad neu'n rhan o adeilad neu'r ddau, a gedwir dim ond er mwyn ennill rhenti neu elw cyfalaf neu'r ddau, yn hytrach nag at ddibenion gweithredol.

Buddsoddiadau

Prynu asedau ariannol er mwyn dal balansau arian parod dros dro, derbyn incwm a/neu wneud enillion cyfalaf yn y dyfodol.

Cyd-fenter

Mae cyd-fenter yn drefniant ar y cyd pan fo gan y partïon reolaeth ar y cyd o'r trefniant a hawliau i asedau net y trefniant.

Benthyciadau Opsiwn Rhoddwr Benthyciadau Opsiwn Benthyciwr (ORhBOBau)

Benthyciadau i'r Cyngor lle gall y rhoddwr benthyciadau ofyn am newid yng nghyfradd y llog sy'n daladwy gan y Cyngor ar ddyddiadau a ddiffinnir ymlaen llaw ac ar egwylliau penodol. Mae gan y cyngor ar y pwynt hwn opsiwn i ad-dalu'r benthyciad.

Ardoll

Swm o arian y mae gofyn i Awdurdod Lleol ei gasglu ar ran sefydliad arall.

Rhwymedigaethau

Symiau sy'n ddyledus i unigolion neu sefydliadau y bydd yn rhaid eu talu yn y dyfodol. Mae rhwymedigaethau cyfredol fel arfer yn daladwy ymhen blwyddyn o ddyddiad y Fantolen.

Perthnasedd

Mae gwybodaeth yn berthnasol os yw ei hepgor neu ei cham-ddatgan yn gallu dylanwadu ar y penderfyniadau a wna defnyddwyr ar sail y wybodaeth ariannol am awdurdod adrodd penodol.

Benthyciadau Marchnad

Benthycia o'r farchnad h.y. sefydliadau heblaw am y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus neu Gorff Cyhoeddus.

Gwerth Ased Net (GAN)

Swm sy'n cynnwys asedau anghyfredol yn y fantolen h.y. cost hanesyddol neu werth cyfredol sy'n llai na'r symiau cronol a roddir ar gyfer dibrisiant.

Ardrethi annomestig

Ardoll ar fusnesau a gesglir gan Awdurdodau bilio ar ran Llywodraeth Cymru ac a delir i mewn i Gronfa Cymru Gyfan. Yna caiff y Gronfa ei hailddosbarthu ymhlith holl Awdurdodau Cymru ar sail poblogaeth.

Prydles Weithredu

Math o brydles, fel arfer offer cyfrifiadurol, offer swyddfa, dodrefn ac ati, lle mae cydbwyso risgiau a manteision cadw'r ased yn nwylo'r prydlesydd. Mae'r ased yn aros yn nwylo'r prydlesydd ac mae'r costau prydles yn wariant refeniw i'r Awdurdod.

Cronfa Bensiwn

Cronfa a gronnir o ddiwydiadau o dâl cyflogai, cyfraniadau gan gyflogwyr ac incwm buddsoddi y telir buddion pensiwn ohono.

Praesept

Gofyniad a godir gan un Awdurdod cyhoeddus a gesglir ar ei ran gan Awdurdod arall.

Addasiadau Cyfnod Blaenorol

Mae'r rhain yn addasiadau perthnasol a gymhwysir i gyfnod blaenorol sy'n codi o newidiadau'n unol â pholisïau cyfrifyddu neu i gywiro gwallau sylfaenol.

Dull Uned Rhagamcanol (Pensiynau)

Dull actiwaraid o gyfrifo rhwymedigaethau cynllun pensiwn sy'n caniatáu cynnydd rhagamcanol yn y dyfodol o ran taliad pensiwn hyd at y dyddiad ymddeol neu adael y gwasanaeth.

Eiddo, Peiriannau ac Offer (EPO)

Asedau diriaethol (h.y. asedau sydd â sylwedd ffisegol) a ddelir i'w defnyddio i gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau a gwasanaethau, i'w rhentu i eraill, neu at ddibenion gweinyddol, y disgwylir iddynt gael eu defnyddio am fwy nag un flwyddyn.

Darpariaethau

Symiau a neilltuwyd o ran rhwymedigaethau neu golledion sy'n debygol neu'n sicr o ddigwydd, ond nad yw'r union swm na'r dyddiad setlo'n sicr.

Cod Darbodus ar gyfer Cyllid Cyfalaf

Y system a gyflwynwyd ar 1 Ebrill 2004 drwy Ran 1 Deddf Llywodraeth Leol 2003 sy'n caniatáu i Awdurdodau Lleol fenthyca heb ganiatâd Llywodraeth, ar yr amod y gallant fforddio talu'r ddyled o'u hadnoddau eu hunain, a bod unrhyw fenthyca o'r fath yn ddarbodus ac yn gynaliadwy. Mae hyn yn gofyn am baratoi a chymeradwyo amryw ddangosyddion.

Darpariaeth Refeniw Ddarbodus (DRDd)

Swm a neilltuwyd fel darpariaeth bob blwyddyn i ad-dalu benthyciadau a gymerir i dalu am wariant cyfalaf. Mae hyn yn lleihau'r Gofyniad Ariannu Cyfalaf (GAC).

Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (BBGC)

Mae'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn gorff statudol sy'n gweithredu yn Swyddfa Rheoli Dyledion y Deyrnas Unedig, Asiantaeth Weithredol Trysorlys EM. Swyddogaeth BBGC yw benthycia arian o'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol i awdurdodau lleol a chyrrff eraill a ragnodir, a chasglu'r ad-daliadau.

Ailgodi

Cost fewnol am wasanaethau a roddwyd gan gyfarwyddiaeth neu isadran y Cyngor i un arall.

Partïon Cysylltiedig

Partïon cysylltiedig yw'r Llywodraeth Ganolog, Awdurdodau Lleol eraill, cyrrff archebu a threthu, is-gwmnïau a chwmnïau cysylltiedig, Aelodau Etholedig, yr holl uwch swyddogion o lefel Cyfarwyddwr ac uwchlaw hynny. O ran unigolion a nodwyd fel partïon cysylltiedig, rhagdybir bod y canlynol hefyd yn bartïon cysylltiedig:

- aelodau o'r teulu agos, neu o'r un aelwyd; a
- phartneriaethau, cwmnïau, ymddiriedolaethau neu endidau eraill lle mae'r unigolyn, neu aelod o'i deulu agos ar yr un aelwyd, â buddiant rheoli.

Cronfeydd Wrth Gefn

Mae cronfeydd wrth gefn yn symiau a neilltuwyd ar gyfer defnydd yn y dyfodol (defnyddiadwy) neu sy'n ofynnol at ddibenion cyfrifyddu yn unig (annefnyddiadwy). Gall cronfeydd wrth gefn fod at ddiben penodol lle cyfeirir atynt fel 'cronfeydd wrth gefn clustnodedig' neu gallant fod yn gronfeydd wrth gefn cyffredinol (neu'n falansau) a gynhelir fel mater o drefn.

Cronfa Ailbrisi Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Wrth Gefn yn cofnodi'n enillion a gronnir ar asedau anghyfredol a gedwir gan y Cyngor sy'n deillio o gynnydd mewn gwerth o ganlyniad i chwyddiant neu ffactorau eraill (i'r graddau nas defnyddiwyd yr enillion hyn gan symudiadau ar-i-lawr dilynol mewn gwerth).

Gwariant Refeniw a Ariennir gan Gyfalaf dan Statud (GRAGDS)

Gwariant y gellid ei gyfalafu'n briodol dan ddarpariaethau statudol ond nad yw'n creu ased diriaethol i'r Cyngor, e.e. grantiau adnewyddu tai i unigolion preifat neu wariant refeniw a fyddai fel arfer yn cael ei godi i'r cyfrif refeniw, ond a godwyd i gyfalaf yn dilyn cymeradwyaeth gan Lywodraeth Cymru.

Grant Cynnal Refeniw

Grant llywodraeth cyffredinol i gefnogi gwasanaethau Awdurdod Lleol. Mae'n ceisio cydbwysu'r effaith ar wahaniaethau anghenion trethdalwyr y cyngor rhwng Awdurdodau.

Setliad (Pensiynau)

Gweithred di-droi'n ôl sy'n rhyddhau'r cyflogwr o'i gyfrifoldeb sylfaenol dros rwymedigaeth pensiwn ac sy'n cael gwared ar risgiau sylweddol sy'n perthyn i'r cyfrifoldeb a'r asedau a ddefnyddir i gyflawni'r setliad.

Asedau Gwarged

Asedau nas defnyddir i ddarparu gwasanaeth ond nad ydynt yn bodloni'r meini prawf ar gyfer eu dosbarthu fel Eiddo Buddsoddi nac Asedau a Gedwir i'w Gwerthu.

Blaendaliadau Tymor

Blaendal ariannol mewn sefydliad bancio nad oes modd ei dynnu'n ôl am "dymor" neu gyfnod penodol.

Rheoli'r Trysorlys

Y broses y mae'r Cyngor yn ei defnyddio i reoli ei lif arian parod a'i weithgareddau benthyca a benthyg.

Cronfeydd Ymddiriedolaeth

Cronfeydd a gedwir mewn ymddiriedolaeth a weinyddir gan y Cyngor.